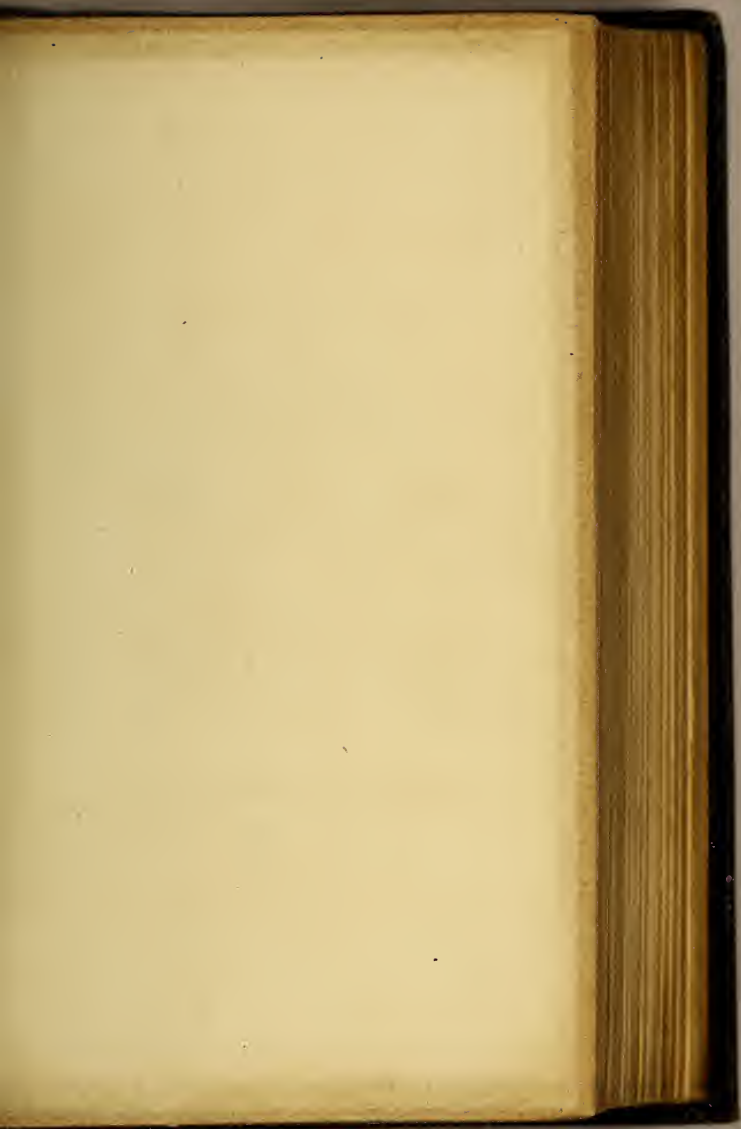
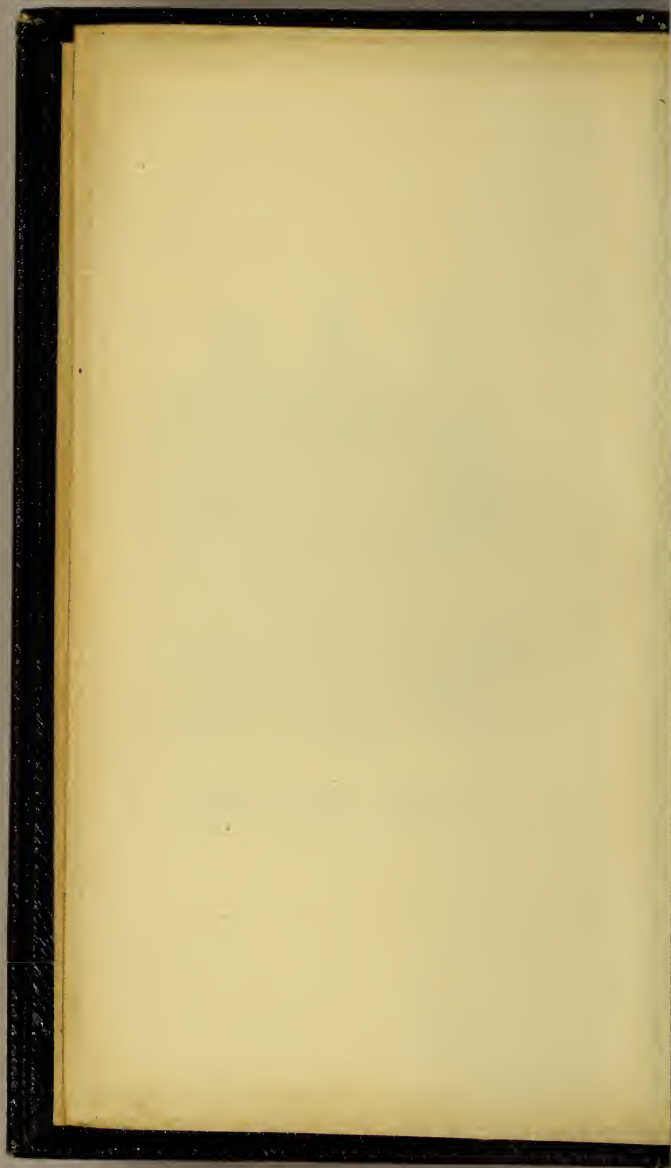
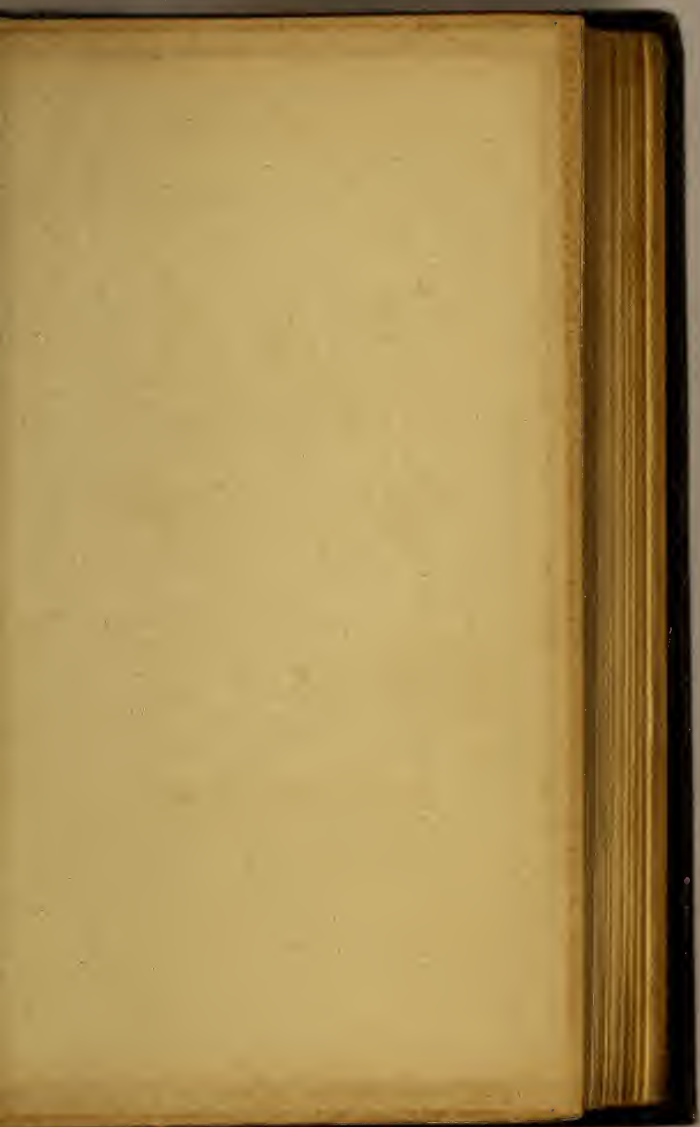

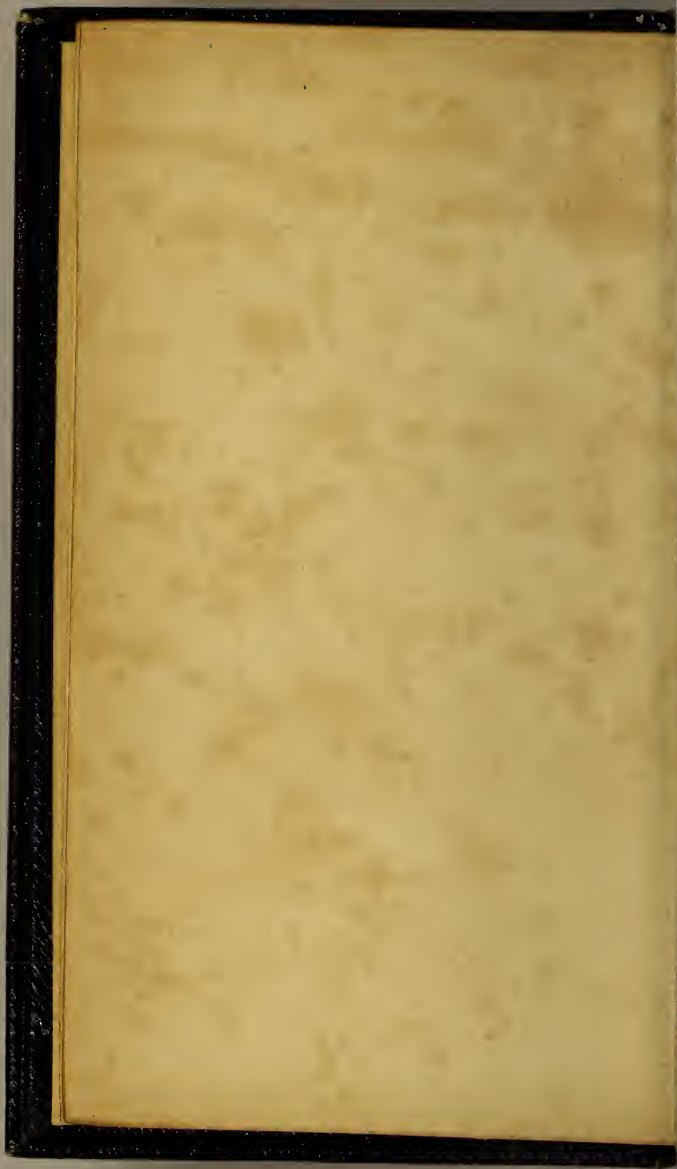

John Carter Brown.

Vergilii
GEORGII HORNII
de Originibus Americanis
Libri Quatuor

HEMIPOLI
Sumptibus Ioannis Mülleri 1669

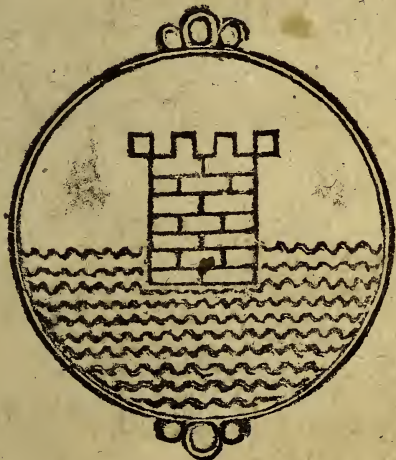
GEORGI HORNI

De

ORIGINIBVS

AMERICANIS.

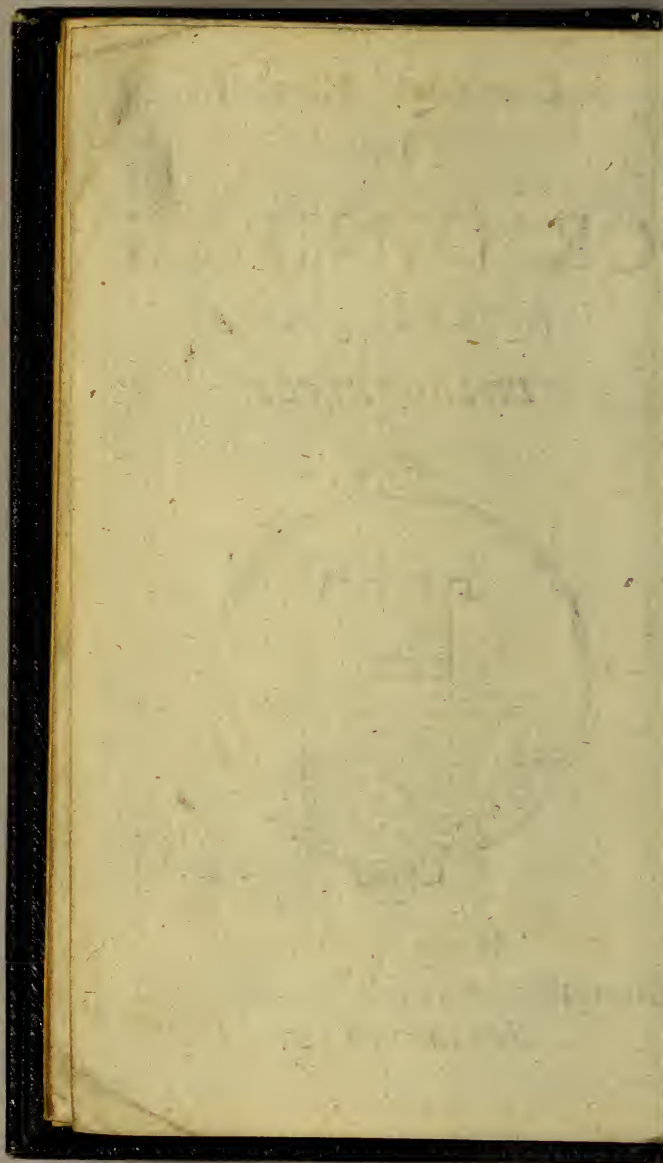
LIBRI QVATVOR.

HEMIPOLI

Sumptibus Joannis Mülleri Bibl.

Anno 1669.

ILLVSTRI MAGNIFIC

Nobilissimo & Amplissimo,

Civitatum

NOVIOMAGI,

ZVTPHANIAE,

ARNHEMI,

MAGISTRATI,

CONSULIBVS,

SENATORIBVS, SCABINIS,

PATRIAE PATRI-

BVS.

DOMINIS SVIS,

Eorumque

SECRETARIIS

fidelissimis.

D. D. C.

GEORGIVS HORNIVS.

JOHN CARTER BROWN

DEDICATIO.

NON argumenti fidu-
cia, quod à curis pro
Republica vestris alienum
esse novi, sed multis & gra-
vibus de causis, America-
nas has Origines, vobis of-
ferre & inscribere visum
Magnifici, Nobilissimi &
Prudentissimi Domini, V-
nihil nunc de eo dicam
vos præclaræ eruditionis
ac imprimis illius, quæ re-
rum ab omni ævogestari
seriem persequitur, & pro-
pria illorum est, qui in Re-
pu

DEDICATIO.

publica versantur, Mæce-
nates esse & cultores in-
comparabiles, Quis igno-
rat quo hætenus studio,
beneficentia & liberalitate,
conditam recens commu-
ni illustrissimorum Duca-
tus Gelriæ & Comitatus
Zutphanæ Ordinum de-
creto Academiam, ejusque
Professores, vestræ impri-
mis civitates foverint, &
bonæ imposteriorum de ube-
riori ejus incremento, Spei
vexillum erexerint? Et id
qui-

DEDICATIO.

quidem immortalī laude
dignū factū, non mo-
do ordo noster grata men-
te agnoscit, verum exte-
ri quoque & hujus gloriæ
æmuli, magnopere com-
mendant. Non satis erat
debelleſſe ferociſſimos ho-
ſtes, niſi etiam barbaries in
animis hominum excin-
deretur ac ignorantia divi-
narum pariter & humana-
rum rerum. Quæ quo lati-
us indies, ſota ut videtur in-
ter Martias has tempeſta-
tes

DEDICATIO.

tes, serpit, & jam integras
 nationes, templa simul ac
 Scholas, lacra & profana,
 veluti lues quædam & tri-
 ste contagium occupat; eo
 majori animo, à vobis Re.
 rumpubl. Rectoribus, qui-
 bus ipse Deus hanc cœlitus
 commisit curam, huic ma-
 lo, perniciali sane ac deplo-
 rando, eundum obviam est
 quemadmodû contra Oce-
 ani & fluminum inunda-
 tiones, ne cuncta undis
 subsidant, aggeres molesq;

DEDICATIO.

opponuntur. Neque vero hanc mentem Fœderatis Belgis à supremo numine, alias ob causas inspiratam existimare fas est, quod singulæ provinciæ singulas sibi constituerunt vel Academias vel illustres Scholas, nisi ut hac ratione vera in Ecclesiis conservaretur Religio, simulque Respublica optime administraretur. Non movere sapientissimas nationes potuerunt quidam barbaris & incultis

DEDICATIO.

tis horrentes ingeniis, qui
Musas omnes ut viles & re-
bus gerendis ineptas refu-
giunt iisque nobilitatem
& Martios Spiritus conta-
minari putant: Contra
quos non aliis, quæ profer-
ri innumera possent, argu-
mentis, quam vestro; qui
Scholarum & Academiæ
impensam curam geritis,
iudicio & Authoritate pu-
gnabimus, Igitur, iacent
pyramides suas Ægyptii &
Colossum Rhodus; alii et-

a s

iam .

DEDICATIO.

iam de barbaris nationibus triumphatis gloriētur, quorum hoc non nisi in corpora imperium victoribus conciliat, illa

*imber edax aut aquilo
impotens possunt diruere:*

Monumentum à vobis Palladi consecratum est, *ere perennius*: & cujus longe majores sunt ac uberiores fructus, quam ut cum evanidis illis & perituris operibus comparari debeant,

Quæ

DEDICATIO.

Quæ etiam me, inter alias, ratio movit, Cur vobis, Illustres, Magnifici, Nobilissimi & Amplissimi Domini, Commentarium hunc de Americanis Originibus, inscribendū putarim. Nam cum varia hætenus ex Academia Gelrica in lucem prodierint, consecrata Ordinibus eorūq; Deputatis, Curiaæ Senatoribus, ac Curatoribus, restabat ut civitatibus quoq; Gelricis, quas

DEDICATIO.

quas inter principem ve-
stræ locum ac præcipuam
dignationem obtinent,
pro insigni illa liberalitate,
favore, animi propensio-
ne, gratias ageremus. Quas
quidem uberiores & meri-
tis tum erga Remp. vestris,
tum in nostrum ordinem
beneficiis dignas, ipsa, o-
ptimus laudabilium actio-
num arbiter, posteritas re-
pendet.

HARDERVICI.

Kal. Jan. 1613 LII.

Pra-

PRÆFATIO.

Ad

LECTOREM.

DE Americanis originibus, jam ab aliquot annis, hoc quod vides opusculum, conscripsi, *A-mice Lector*, suasu imprimis Johannis Latii, postquam is Hugonis Grotii opiniones novas confutasset. Ab eo tempore inter schedas abjectum jacuit, cum partim Anglicana peregrinatione, partim variis impedimentis distractus, omnem de eo edendo

a 7 curam

Prefatio.

curam abjecissem. Nam & mātato vitæ genere, cum magis serria agere cepissem, non levis auersatio inquisitionum me cepit ac pretiosum tempus longe utilioribus & magis necessariis impendi posse ac deberi existimabam. Neque vero id publici juris unquam facere constitueram, nisi postquam otium nactus, id in manus obiter sumsi ac intra paucos dies recensui, ita tamen ut nihil ferè mutarem, sed prout olim conscriptum à me fuerat, ita reslignerem. Non caret magna difficultate ipsa hæc originum, etiam nostri orbis, inquisitio, unde conjectura fieri potest quam impeditum, obscurum ac difficile sit, incogniti majoribus nostris

Prefatio.

Aris & novi adhuc, nec dum satis explorati orbis, primordia aperire. Unde intra sesqui seculum nemo repertus qui de eo argumento quicquam statueret quod vel probabilibus niteretur conjecturis: Sed contenti omnes fuerunt generali quadam Originum, sive ex Scythia, sive aliunde, designatione. Primus Hugo Grotius pro Norvvagis, Abyssinis & Sinensibus stylum strinxit ingeniose quidem, sed infelici successu. Post quem aliquid Comtæus conabatur sed & ipse oneri succubuit, nec instructus fuit iis subsidiis quæ ad hoc opus requirebantur. Ego horum exemplo excitatus, primo quidem diligenter evolvi americanarum rerum scri-

Praefatio.

scriptores; Deinde quicquid pro Originum argumento facere videbatur, cum antiquis Græcis pariter & Latinis atque etiam Hebræis contuli; Accertis argumentorum classibus constitutis, Phœnicum, Scytharum, Hunnorum, Turcarum, Tartarorum, Chætarum, Mogolum, Lapponum, Samoedarum, Japoniorum, Sinensium aliorumque Asiaticarum nationum clara per Americam indicia, deprehendi. Qua quidem occasione non pauca Geographica inferuntur, maxime quæ Asiam borealem & Americam illustrare possunt, haud aliena ab hoc argumento curiositate. Nam tota fere Asia, si littorales

Prefatio.

rales nautis nostris cognitae
partes excipias, innumeris foe-
data est erroribus, ac nihil fe-
re sani apud scriptores, Geo-
graphos & Historicos, habet.
Persiam aliquo modo illustra-
runt nuper Holsatiæ Ducis ad
Scha Sefin Legati; Sed longe
plura ex Nubiensi haberi pos-
sunt, quem in Tabulas reda-
ctam, non absque ingenti la-
bore, fortasse publicabimus.
Chovvorasmiam & Mavvaralnah-
ram nuper ex Abulfeda Jo-
hannes Gravius illustravit. Qui
Abulfeda, ut hoc obiter adda-
mus, præteritum in vita ejus
à Gravio, filius Muhammedis
Calavonis Almelic Annasir,
Regis Aegypti & Syriæ, patre
&

Praefatio.

& fratribus regnantibus , Hamam Syriæ Urbem celebrem ac praefecturam gubernavit , donec amoto fratri suo Almedi Asali A. Hegiræ 1000. Ch. 1600. in imperio succederet. Praefuit autem Aegypti regno nisi per triennium. De quo in Chronologicis ex professo & latius. Hæc igitur Asiæ exterioris ignorantia , non minimam Originibus Americanis obscuritatem attulit , cui illustrandæ nihil sane magis necessarium exactiori ejus notitia , quam recentiorum peregrinationes & Arabum scripta interdum suppeditant. Quod si Novo Zemlanæ Batavorum navigationes in Sinam successissent , tum procul dubio positu.

Prefatio

itura Americae & Asiae extima
ta jam innotuissent, u de mi-
gratione gentium nulla ampli-
us superesset dubitatio. Nunc
contenti esse cogimur paucis
quibusdam indiciis . ex quibus
tamen conjectura fieri valde
probabilis potest, alicubi in sep-
trione terras illas coire vel
glacie jungi. Ac ut gentium loco-
rumque per Europam, Asiam,
Africam & Americam conve-
nientia uno intuitu innotesceret,
tabulas confeci duas, quarum u-
na migrationem Phoeniciam; Al-
tera Scythicam, complectitur,
quas quia opusculi ratio, ut inse-
rerentur, non tulit, talium curioso
alia occasione exhibebim9. Quod
Judæi America exclusi, mirum
multis

Prefatio.

multis videbitur, qui tum Tartaros eorum progeniem existimant, tum recenti famæ fidem adhibent, qua repertas in America decem tribuum reliquias, quidam nuper inde reduces, viri, ut nonnulli putant, fide digni, serio affirmarunt. Ego nec dum in illam sententiam concedere possum: Quanquam non negem quosdam eorum una cum Scythis Americam immigrasse; ita ut nec tribum conficerent nec peculiarem nationem, sed exuta paulatim inter barbaros, ut fieri solet, natura, etiam Judæi esse desierint; sic tamen ut quædam antiquitatis suæ & Originis vestigia retinerent. Quæ sunt *Josephi* nomen apud Hurones, & in
Souri

Prefatio.

Souriquosiorum Cantilenis vox
Alleluia frequens, Escar-
boto teste, ac quod apud Iucata-
nenses plurimi barbarorum nar-
rant: *Se à maioribus suis*
accepisse, provinciam il-
lam primum cultam fu-
isse à gentibus quæ ab O-
riente post varios errores
eo venerint & numinis au-
xilium ab aliarum gentium
inuriis liberatæ, per ma-
re, apertis utrimque flucti-
bus sevaserint.

Id quoque monendus es, *Le-*
ctor

Prefatio.

*Et*or, quod cum, me absente hæc ederentur, hinc inde Sphalmata typographica, quod moris, irrepsisse, quæ quidem omnia consignassem nisi partim levia deprehendissem & quæ ex contextu facile à quovis emendari possent: partim gravi morbo, dum editio ad finem properat, afflictus, parum vel virium vel voluntatis retinuissim ad laborem illum suscipiendum. Vale Amice Lector, ac imposterum, Deo volente, magis seria & utilia à nobis expecta.

DE
ORIGINIBUS
GENTIUM AMERI-
CANARUM,

LIBER PRIMUS,

CAP. I.

Scopus operis, Descriptio America.

Ejus detectio.

Res Americanas, ab ipsa
gentis origine, ad Europæ-
orum in eam adventum,
scribere animus est. Ubi & major,
quam in cæteris mundi partibus,
difficultas, & obscuriora omnia;
Origo, mutationes, bella, Imperia.
Digna ad omnem antiquitatem
tendentibus materia, ubi videre

A

licebit

licebit barbariem cum humanitate, crudelitatem cum fortitudine certantes : multa benè prudenter que dicta factaque: multa turpiter & perfidè: quid in barbaris scelus quid virtus potuerit : quibus artibus in tantam molem duo maxima Imperia excreverint. Denique Phoenicum priscas reliquias & per Septentrionem irrumperentes Hunnorum, Kitainorum, ac Sinensium gentes, mirabimur pariter atque tot seculis ab orbe nostro & notis in alium sepositos, agnoscemus.

America terrarum pulcherrima, ingentibus in utrumque Oceanum spatiis, inter Orientem ac Occidentem media jacet, ac passim læta viriditate, in omnia frugum genera fertilis, exultat.

Qua Equatori proxima cœunt
tibu

9
tibus paulatim in arctum littori-
bus, Isthmum crebris horrentem
montibus habet, cujus interventu
ingentes peninsulæ, ne uterq; coë-
at Oceanus, connectuntur. Ad eū
finem qui nostro mari adjacet, in-
numeræ insulæ, quas olim conti-
nentem unam magna parte fuisse,
& incolæ narrant, & creditur. Ni-
hil iis beatus: & hæc demum for-
tunata antiquorum insulæ sunt.
Ab Isthmo, velut angustias suas de-
dignata, versus utrumque Cardi-
nem, sed major in austrum, uno
tractu, effunditur, Vbi terminetur
in septentrionibus, sitne in immē-
sum terra & nostro alicubi anne-
xa Orbi, an freto vel mari abscissa;
quæsitum hæcenus & adhuc dubi-
tatur, Illud certum, hinc ad Gron-
landiam, illinc ad Asiam, prope

continuis littoribus extendi. Planior ad boream & rigidior: alicubi per multa millia passuum sterilis pariter & deserta. Non arbor visentibus, non herba, non, quod mirandum, saxum occurrit. Immensum frigus & supra nostrum; equis imprimis lethale & intolerandum; sed & calor intensior, nō tamen Africano comparandus. **Qua** Tropiceis subjacet undique montosa: nec ullibi integrum Horizontem spectantibus exhibens. Littora ejus humida & calida, crebris arenis & paludibus foeda. Montes, ut pecorū ac metallorū foecundi: ita frequenter habitabiles. Omnium pulcherrimæ convalles & temperatissimæ, Elysiōs quosdam campos visentibus ingerunt. Sub ipso Æquatore altissimi montes festi.

festinatis nivibus & perpetua hyeme rigentes, ob frigus inaccessi. Hinc continua serie ad Magellanicum usque diffusi fretum: auro & argento supra fidem graves, & æternis passim ignibus ad terrorem flagrantes, littora prosequuntur simul & deponunt. Tam mirabili temperamento, ut quicquid præci sapientes de Torridæ caloribus tradiderunt, una hæc & barbara explodat. In Nova Hispania à Novembre ad Aprilem cœlum ferè serenum, vesperi turbines pulverè Tenoxitlanæ propemodum lethalem, alibi non adeò noxium, impetuosè agitant. Cætera anni pluvie infestant: & quo sol propior, eo vehementiores: unde aëris ad littora gravitas, nec cœlum alibi, Sardo mitius. Peruvia qua

mari alluitur, siticulosa & terræ-
mota immaniter laborans. Pluvia
si cadant, miraculis accensetur:
quod depressa littora & arenis ob-
ruta, & altissimis præcincta mon-
tibus & ventorum terrestrium e-
gena, materiam pluviis generan-
dis elevare non possint. Vnde in e-
ditioribus circa Guaiacul, Aricã
& Arequipam regionibus, ubi ven-
tis perflatur, nonnunquam pluit.
Mox non longe à littore digressis,
nix, pluvia, tonitru, omnia v che-
mentia. Diversa in montibus & ad
maritimam oram temperamenti
ratio facit, ut in Mala circa Limam,
ficus, prout hiems æstasve in mon-
tibus, sic dimidia sui parte, vel fru-
ges ferat vel sterilis sit. Auster alibi
gravis, hic saluberrimus, & absq; eo
inhabitabilis omnis ille tractus.

Aer

Aer in montibus Pariacacca pene-
trantissimus & licet herbas exurat,
rarò letalis: nisi quod ipsa vitalia
immenfis doloribus torquet. Qua
Chilen tanguit, antequam sentias
interimit, torpenti veneno spiritu
adurens; unde cadaverum in cor-
rupta hinc inde funera, quæ com-
meantibus non raro contra frigus
munimento fuerunt. Lacus pas-
sim ingentes. Mexicanus duplex,
salsis pariter & dulcibus aquis sca-
tens. Titicacam occultis sub terra
meatibus in australem Oceanum
aquas suas deferre, sunt qui existi-
ment. In Guancavelica ut effluxe-
runt aquæ calidæ, lapidescunt: bibendi
lethales sine dubio, quod potæ in-
tra viscera in lapidē concrecant.
Sunt quæ bitumē, sunt quæ sal fun-
dunt. Flumina in nostrum Oceanū

immania, nec iis alibi terrarum similia, se exonerant. Qua Asiam respicit exigua & ex vicinis montibus incredibili celeritate præcipitata. Interiora ad Meridiem ferè tota submersa, conclusis utrinque inter altissimos montes nivalibus undis & stagnantibus hinc inde fluminibus, Arborum miranda proceritas: quæ alicubi tam crassæ, ut sexdecim hominum manu junctorum lacertis vix concludi queant & unius apud Guaxacæ umbra mille hominibus æstus facile defendat. Animalium frequentissima copia: Sed equi indigetes non reperti. Leones, Ursi, Tigres, lupi, vulpes, tauri, vaccæ, lepores, cuniculi, & ejus generis alia, ut apud nos: incognitorum complura genera.

CAP. II.

aria de Originibus Americanis opiniones. Columbi, Vatabli, Stephani. America pro India Orientali habita. Hispanos à mauris fugatos in Americam Venisse. Theoph. Paracelsi. Ariæ Montani. Ophir an Parvajim, Lucatan an à Ioktan. Nomen Peruvianæ. Postelli. Origines ad Isthmum divisas. Lerii. Chananais in America. Genebrardi. Decem tribus Israëlitarum in Tataria & America. Tornielli. Acostæ. Goropii Becani. Marinzi Siculi. Romanos in Americam Venisse. Pauli Jovii. Mexicanos in Galliam Venisse. Americani tempestatibus in nostrum orbem ejecti. Saffridi Pesri & Hamconii. Americanos à Frigiis. Fr. Bivarii. Jacobi Charon. Americanos à Gallis. Abrahami Mylii. Americanos à Celtis Præfatis nota Borealis America. Nicolai Fulleri. Americanos à Cusbi posteris. Athanasi Kircheri. Americanos ab Ægyptiis. Emmanuëlis de Moraes. A Carthaginensibus. Edoardi Brerevoodi. A Tataris. Aliis ab Islandia. Marci Lescauboti. A Chananais. Noacho nota America. Hugonis Grotii. A Norvagis. Abissinis. Indis Orientalibus. Sinesibus Johannis Latii. A Tataris & australibus. Roberti Comtæi. A Phœnicibus. Roderici à Castro. A Pænis. Cottoni. Jesu à impietas. Difficultas iugationis unde.

INhunc orbē superiori seculo na-
 ves ex Europa delatæ, in audita ô-
 mnia; monstra maris, ābiguas ho-
 minum ac, belluarū formas, retu-
 lère. Sed unde hic novus orbis; un-
 de ille hominum & animalium in-
 mensa multitudo: qui ejus incolæ,
 quibus terris profecti, quæ viæ i-
 gnorantibus apertæ: quid eos tan-
 tum ab Origine sua mutarit; in ex-
 haustæ difficultatis quæstio, pluri-
 morum hæctenus industriam fati-
 gavit. Adeo ut superioribus annis
 in Hispania curiose disputatum fu-
 erit: Utrum Indæ ab Adamo oriunde
an vero media quadam species inter
simios & homines essent.

Igitur quam primum admirabi-
 lis ^{Colombus} Colonius in Americā penetravit,
 excitata sunt apud Europæos in-
 genia, nec in minori laude positū

originem tot gentium ostendisse, quam detexisse terras, Et vix dici potest quantū novitas rei omnium & animos & industriam sollicitarit.

Primæ conjecturæ fuerunt hanc esse ipsissimam Ophiram, quod Colono & Francisco Vatablo sive Roberto Stephano visum. Nam & Colonus initio putavit se in Indiā Orientalem & Iapanem delatum, haud miro, ut in tanta novitate errore, quem & postea Melancthon erravit, cum repertam à Cortesio Temistitanam pro Quinsai, de qua Venetus, acciperet. Alii Atlanticam nominarūt cuius Platonem mentionem facit, Nonnulli repertas Carthaginiensium colonias, & ab ipsis navigantibus clausum mare, iterum apertum
glo-

gloriabantur. Quidam teste Gemara. Hispanos à Mauris, victo Validi auspiciis Roderico, in Americam navibus fugisse, argumēto crucium in lucatana repertarū, putarunt. De quo memorabilis locus apud Antonium Gavalum extat, referente Purchasio in hæc verba: *Anno dcccclxvii Portugallus quidam navigans extra fretum Herculeum, adversis ventis in remotam Insulam Occidentem versus abreptus fuit, & in ea invenit septem civitates, quæ Portugaliorū Lingua loquebantur, & interrogabant an Mauri adhuc vexarent Hispaniam, unde amisso Roderico fugati sint. Putant hanc regionem fuisse novam hispaniam. Hæc splendide conficta esse quis non videt? Nimirum, quia Hispani Sanctium quendam de Ulloa*
sive

sive Huelva confinixerant, qui ante Columbum Americam adierit, etiam Portugallis visum gentis suæ famam sub eadem fabula promoveri. Nisi tamen Hispanos Canariarum tum temporis sub Bethã courtio habitatores, intellexerunt. Gomara opinionem hanc ea imprimis ratione confutavit, quod in Insulis, ad quas primo venire necessum fuerit, nullæ cruces repertæ sint, Hispani vero, ut jus sibi suum in illas terras quasi postliminiò vindicarent, fabulam de crucibus repertis, & fuga gentis suæ metu Maurorum, confinixerunt. Omnium stultitiam Theophrastus Paracelsus exhausit, qui duplicem Adamum, alium in Asia, in America alium creatum asserit. Arias Montanus singulare quid, pro Originibus

ginibus Americanis, ex Hebræa
Lingua sibi deprehendisse visus
fuit. Nam cum australis illa pars
nomen Peruvix incertū quo casu,
exiguo certe à rivo & provincia
tulisset, non jam amplius dubitan-
dum putavit, quin Ophir & Parva-
im sint America. Cujus de hac re in
Phalego sententia talis est: *Jukia-
nia posteritatem ex Oriente in Ameri-
cam venisse. Et hoc innui cum dicitur
habitationem ipsorum fuisse usque
ad montes Orientis Sepher. Hos
Andes esse, in quibus supersit antiquis-
sima urbs Jukiam. A Job ab ortos Pa-
ria incolas. Ab Ophir eos qui Novam
Hispaniam & Peruviam tenent, qui
regiones per transpositionem literarum
Parvaim dicta fuerint, duali numerum
ad designandā utramque peninsulā. At
q; has regiones Orientalibus Indis noti-
sime*

simas fuisse, qui omne aurum Ophir-
um inde perierint. Ab Indis notiam ad
Israëlitas delatam, Nam Salomonem
Peruvianum aurum ex Orientali In-
dia apportasse. Quæ opinio cæteris
subtilior est, sed nullis idoneis ra-
tionibus fulta. Quis enim montes
Sepher de Andibus explicet? Nequã
uspianam urbs ulla Juktan, nisi Juca-
tanam regionis nomē ab Hispanis
per errorem confictum, intelligat.
Ac mirum est tot magni nominis
viros in hanc opinionē concessisse
Postellum, Becanum, Possævium,
Genebrardum, Marianum Brixianũ,
Eugubium, Morneum, Avenarium
aliosque. Præcipuum Ariæ funda-
mentum in nominis Peru ac Par-
vaim convenientia est. Sed sa-
tis jam constat Incarum Impe-
rium non aliud nomen habuisse
quam

quam *Tahuantisyu*, quod quatuor mundi plagas denotat, Nomen Peru ab Hispanis demum repertum eodem errore quo *Lucatan*. Beru nomen piscatoris erat. Is rogatus à primis de tectoribus de nomine regionis, Beru respondit, hoc sibi nomen esse innuens, Illi statim *Perru* vocarunt, quicquid terrarum ingenti tractu usque in *Chilen* excurrebat, Hanc veram hujus nominis Originem esse *Garcilasso* inca, magnæ in antiquitatibus majorum suorum fidei, tradit.

Primus omnium *Postellus* animadverso gentium Americanarum discrimine, origines ad Isthmum divisit. Cujus hæc opinio fuit, *Australi* partem ex *Asiatica* *India* colonos ab *Ophir* & aliis locis antecesseris accepisse, In *Septentrionales*

as, ex Mauritania navibus Atlan-
tios trajecisse. Quorum originem
exsuppositio Beroso Viterbiensis
Monachi à Chamo ducit. Qui
profugus in Italiam ad Japerum
fratrem alio nomine Aralum & I-
alum dictum primò venerit, hinc
in Mauritania sedib9 fixis & mon-
tem & mare Atlanticum, fratris a-
more, ac desiderio nuncupavit.
Postea missos in oppositum conti-
nentem Atlantios: unde vocis Atl-
antia hodiequè memoria super-
sit. Johannes Lerijs & cum eo
Gomara primus eos à Chananzis
metu Josuæ in diversa profugis
deduxit, quorum pars in Americ-
am trajecerit. Alii cum à Salma-
nassare decem tribus ex Palestina
in captivitatem ductas & in Ori-
ente memoriam earum amissam
legis-

legissent in sacris codicibus, eò devenère ut jam de quo vehementissimè dubitabatur, inventum putarent. Nimirum eas tribus ex perside & Babylonia in Mediam, Hyrcaniam & Bactrianam : inde per vasta Scythiæ in extremum angulum qua Americæ Asia imminet, delatas, in Tatarorum gentem coluisse. Nam & nomen Syriacum, & circumcisio, & quartus Esdræ liber idè probare videbantur. Genebrardo sane id à nemine observatum ante se, ut solet, insolenter miratur & jaçtat. Cujus rationes partim, ut jam diximus, communes sunt. Una hæc peculiaris & ridicula quam ex nugacissimo Thevoto descripsit. *In quadam S. Michaelis insula, quæ ex Azovibus & ad novum orbem pertineat, repertum*
cum

cum Hebraica inscriptione sepulcrum.

Tam ille rudis & ineptus fuit, ut pro Americanorū Judaica & Tatarica Origine, ex Azoribus sibi putarit argumentum petendū esse Quasi non ex Hispania venire in eam Judæi potuerint, ac ibi tale defuncto fratri Epitaphium poneret, vel ipse lapis supposititius esse. Quemadmodum ejus generis ficta monumenta Judæorum apud Lazium primo de migratione populorum extant: quorum antiquissimum annos circiter 10 LX post legem datam lapidi circa Viennā incisum fertur, nimis apertō mendatio. Et quæ de Arsercht ex quarto Esdræ movet, nimis quam frigida sunt Certe fabulis accensenda: nec Acoſta negat. Augustinus Tornielus in Annalibus Sacris

Sacris ad A. M. clo lcccc xxxi
fuisse hanc quæstionem persequi-
tur. Et quamvis rectè iudicet, par-
tim ex Oriente per laponiam: par-
tim ex Septentrione per fretum A-
niam, à Semi & Japheti posteris o-
mnem Americam inundatam fu-
isse: tamen mirum est, eum hanc
rem absque ullis argumentis per-
tractare. Postquam cultoribus op-
pletæ omnes cis & uls Isthmum re-
giones, trajecto freto Magellani-
cam quoque incolas accepisse vult
qua Americæ obtenditur & proxi-
mat. Multos tempestatibus eo ab-
reptos, ut de Annio Plocamo &
Hispanis Plinius, de Indis in simili
casu Cornelius Nepos tradide-
rint. Omnium industriam superas-
se Acoſta viſus: Qui ſicut in hoc
orbe verſatiſſimus fuit: ita miran-
dum

um est, cum quæstionem hanc ex-
 professo & prolixè quidem tractet
 non nisi de via per quam gentes
 non tam traductæ sint quam tra-
 duci potuerint, sollicitum fuisse.
 Quod æquè dubiam quæstionem
 relinquit. Summa opinionis ejus
 est: *Americanos ex Asia ortos, que
 regio vel plane continua America vel
 exiguo tantum freto ab ea divisa sit.*
 Quod ex animalibus probat, &
 quia alia via in Americam penetrare
 non potuerint. *Tempestatibus eti-
 am quosdam & casu eò ejectos. Aves
 partim, transvolasse, partim, ut cicu-
 cas, ab hominibus translatas.* Sed de-
 tinato consilio quenquam eò na-
 vigasse, præfractè negat. Hunc Go-
 opius Becanus excipit, qui Atlan-
 tes in Americam navigasse, in Hi-
 panicis eruditè ostendit. Sed dum
 febr-

febriculosas, ut solet, ex Celtica lingua, vocum Origines affert, & ex Atlante *terrarum osorem* facit. deridendum se potius lectori propinat, quam fidem dictis astruit. Romanes in Americā venisse Marinus Siculus putabat, argumento nummi antiqui effigiem Augusti repræsentantis & in America fodina reperti, quem summo Pontifici Johannes Rufus Archiepiscopus Consentinus misit. Secundum illum vel supposititium fuisse, ut lapis Hermici Cajadi, ve ab Hispanis illatum ac casu amissum, putant. Solus quantum constat Paulus Jovius in elogio Ferdinandi Cortesi, ex ipsa in Galliam America Mexicanos, olim venisse argumento humanarum hostiarum quibus utrique litarunt, ineptius quam

quam talem virum decebat, col-
ligit, Nam Britanni longe speciosi-
us jus suum in Americam à Mado-
co Cambro deducunt, quem cir-
ca A. Ch. clo CLXX magnam eò
gentis suæ coloniam duxisse volùt
Erlinguam ibi Cambricam obti-
nuisse argumento esse vocem Bri-
tannicam *Pengvvin*, qua magna a-
vis denotetur, Cæterum ad Jovii
mirabilem opinionem addendum
est, quanquã nulla orbis nostri ab
Americanis orta gens sit, fieri ta-
men potuisse, ut quemadmodum
ex nostro in illum: ita ex illo in no-
strum orbem quidam tempestati-
bus abriperentur. Sane testatur Ne-
pos apud Melã & Plinium Q Me-
cello Celeri à Rege Suevorû Indos
donatos, qui ex India commercii
causa navigantes tempestatibus in

Ger.

Germaniam essent abrepti. Similis casus in temporibus Friderici Barbarosse, narratur, Indos scapha Lubecam appulisse. Utrosque ex terra Laboradoris & vicinis regionibus venisse Gomaravult. Quantum ne hoc quidem praterendum sit Acoftam de veritate narrationis Neporianæ subdubitare; eamque falsi non absque rationibus arguit contra Grotium scribens Latius. Nam nemo, cum sana mens, credere poterit, ex vera India vel Sinis per mare Tataricum, in Germaniam, mare Balticum & littora Suevorum, abreptos. Sed si pro Indis habitos dicas quia ex remotis & incognitis orientibus venerunt, forma & moribus à nostris alienos, quid vetat quominus ex America huc abrepti sint? A
omnen

omnem dubitationem in Veneta
Historia Petrus Bembus adimit.
Qui testatur, *scapham cum septem
barbaris hominibus in Oceano Britan-
nico à Gallis interceptam.* Ex descri-
ptione tum scaphæ tum hominũ
patet Gronlandos fuisse, quos tem-
pestates huc eiecerint. Factum id
A. Ch. 1519. continuator Pal-
merii annotat.

Fuerunt qui Peruanos & Chi-
lenses à Frisiis deducerent, quod
in Chile passim aquilæ bicipites,
cruce miraculis fulgens; quod Chi-
le frigus Indis significet. Glaucam
quoque Principis Chilensis filiam
ab Hispanis captam, se ex antiquo
Frisonis sanguine oriundã dixisse,
quod Alfonso de Eroilla refert. Quæ
fabulis similia, quibus hujus etiã
sententiæ defensores Suffridus Pe-

tri & Hamconius non indelectantur. Non minus falsa alia eorum traditio, Frisios tempore VVilhelmadi Episcopi Bremensis in Novi Orbis insulas, Cubam vel Hispaniolam delatos, & à barbaris ingenitibus molossis fugatos authore Crantzio. Benè se habet quod de molossis addunt: cum ne ullū quidem in illis insulis quadrupes, nisi Hutias cuniculi formam non excedens, fuerit. Repertas in America bieiptes aquilas, mirum videri non debet, cum eam avem Mexicani & Peruani vehementer coluerint & artificiosè se auro, argento, picturis expresserint. Franciscus Bivarius in Chronicon Fl. Lucii Dexterri ad A. C. LXVI. à posteris Ophir quorum in Hispania sedes, Americam accepisse incolas vult. Qu
lau-

laudem Jacobus Charron in
universali Historia suis Gallis
vindicat, quos jam ante clo lo an-
nos in Americam navigasse cum
Postello vult, & urbem Themisti-
tanam ibi condidisse. Sed rationi-
bus quas affert, vix studio deterio-
res fingere potuisset: quales sunt;
ab Americanis foeminas quoque,
Gallorum exemplo, ad publicas
consulationes admittas: & ad eun-
dem lacum, ubi Themistitan, Ve-
nezuelam quoque à Venetis Gal-
lis conditam, Quæ plusquam puc-
rilis Geographiæ & Historiæ igno-
rantia est, cum nec ad Mexica-
num lacum sita sit Venezuela,
sed ad sinum Marçaybanum
Cumanae; & nomen illud
urbi Coro demum ab Hispanis
impositum, quod mediis in aquis,
instar

instar Venetiarum, sita esset. Benzo Valentiam appellat, Abrahamus Mylius Commentario de Belgica Lingua, Americanos omnes à Celtis ortos tradit duplici via, Primò per Orientem ex Tenuc: unde in Anian venerint. Nam utrumque nomen Celticum esse, & in Septentrionali America regnum Bergi. Nomina quoq; Celtica, Pagod, Topos, Papa, Guaire, Lam & alia reperiri. Deinde per occidentem ex Islandia & Frislandia in Terram Laboratoris: hinc ulterius. Et producit locum Plutarchi ex libro de Imagin, quæ in Luna apparent, ex quo colligit notum priscais Borealem illum Americæ tractum, Nam ibi Ogygiam & Saturni Insulam & magnum continentem poni, Multis illa potissimum sen-

tentia arridet, quæ à Chamo, Chuso, Chananais, Carthaginensibus Afris Americanos deducit, Sed alii per mare Atlanticum, alii Eoum viam quærunr. Quæ posterior Nicolao Fullero in Miscellaneis arridet; nimirum Cushitas Indiam, Siam & novum Orbem beneficio maris Eoi & freti Anian, quod in nonnullis locis unius miliaris Anglici cum dimidio latitudinem vix habeat, occupasse. Athanasius Kircher in suo Copto & Oedipo Ægyptiaco, hanc laudem Ægyptiis tribuit, quod olim in Indiam, Siam, Japoniam, Cathaiam, Americam colonias duxerit, argumento Solis, Lunæ, siderum, animantium, religiosi cultus. Quæ ratio sola non sufficit, Emmanuel de Moraes in Historia Brasiliensi nondum

edita, à Carthaginensibus & Judæis Americanos deducit, sed ab his per infirmas rationes. *Edoardus Brerevoodus* pro Tataris non ineleganter pugnat. Præfectus coloniæ Germanorum in Nova Angliâ putavit, ab Islandis ejus tractus Americanos originẽ trahere, quod utrisq; *Sakmakan* sit Princeps, teste *Rogero V Vilhelmo* in Nova Angliâ. Omnium altissimè rem auspiciatus *Lescarbotus*, præterquã quod Chananæos à *Josua* fugatos in Americam tempestatibus abreptos vult, *Noachum* in Americam iter ad veterem indicasse patriam posteris, ibiq; eorum parti sedes assignasse, contendit. Postquam *Hugo Grotius*, *Myli* opinionem, quanquã tacito nomine, quod ad *Norvagos*, secutus, gentes in Americam

cam duxit, hinc per septentrionem
ex Norvvagiã in Islandiam, inde
Gronlandiam, Estotilandiam, No-
rimbegam in Mexicanas terras us-
que ad Isthmum. Sic tamen ut per
temporum spatia alii ex Suedia,
Daniaque cultores advenerint no-
vi, magnum ad sobolem incremē-
tum. Jucatanenses ipsi Abyssino-
rum ex Africa piscatorum propa-
go. Ex India Orientali per Gilolum,
Javam & Antarcticum orbem, su-
perato Magellani freto, australem
Americam cultoribus impletam.
Nisi quod Peruanos Sinensibus ad-
scribit, quorum partem in illas
terras & oppositum continentem
aut quarendi curiositas, aut ma-
gnus humani generis propaga-
tor casus, pertulerit. Ita ut

secundum ipsum, omnes Americani à quatuor gentibus originem trahant, Norvvgis, Abissinis, Indis Orientalibus & Sinensibus. Sed utcunque sententia ejus alicubi bona esse possit, quam infirmis tamen & plerumque alienis ac falsis argumentis causam hanc egerit, in doctissimis notis suis *Latius* ostendit. Qui cum nihil in Grotiana dissertatione reperisset, quod vel mediocriter rerum Americanarum gnarum posset in assensum trahere, communem opinionem retinuit ac confirmavit: factam gentium in Americam haud diu post diluvium migrationem, à septentrione ex Tartaria, ab austro ex Nova Guinea & illis infra fretum Magellanicum terris, ita tamen ut ad *Mithrum* Panamæ Origines necessario

fario dividendæ non sint, cum ejus
facti ratio dari sufficiens non pos-
sit. Novissimam in hac controver-
sia operam vir Nobilis *Robertus*
Comtus Normannus posuit, sed
ejus commentarium mors fato
propera integrum nobis invidit.
Nam ipsi argumenta Grotii & La-
tilperpendere animus erat. Extant
tamen aliquot pagellæ quarum
haud pœnitet. Sententia ejus est q̄
Americanos omnes à Phœnicibus
sive Tyrii illi sive Carthaginenses,
ortos, & unam hanc gentem vastū
illum orbem & habitasse & derexis-
se. Itaut ex aliis Provinciis nulli
ante Hispanos præter Phœnices eo
venerint. Quod falsum esse aper-
tissimis rationibus constat. Nam
nec soli Phœnices eo venerunt &
coloniæ plurium gentium diverso

tempore in illas terras deductæ sunt. Quod vero Rodericus à Castro in Medico Politico, defectum literarum pro argumento Carthaginensis Originis habet, leviculum & manifestè falsum est. Nam Carthaginensibus suas fuisse literas quis dubitat vel ignorat?

Hæ, & plures adhuc, discrepantes authorum de Originibus Americanorum sententiæ sunt, ex quibus colligitur, quantæ difficultatis sit de hac quæstione certi aliquid statuere vel pronunciare. Quod cum non ignoraret Petrus Cotton Jesuita, A. clo 1664, inter alia etiam hanc Diabolo in obfessa puella quæstionem proposuit. *Quomodo insule animalia acceperint, & eo homines post Adamum pervenerint?* Intellegens nimirum remotas illas
 novi

ne vi orbis insulas. Et frustra impi-
um facinus negare audent in Man-
tissa sua Forerius, cum ipsius Cot-
tonis manus à Johanne Gilloto in
Senatu Parisiensi consiliario Ec-
clesiastico asservata, ab Henrico
IV. lecta, à Thuano tota historia
evulgata sit.

Nobis difficilis quidem videtur,
sed non planè inexplicabilis qua-
estio. Difficultatis causæ, præter cõ-
munes, sunt orbis ipse per tot secu-
la incognitus ac inaccessus; anti-
quitatis suæ & Originis incerta pa-
riter & incuriosa gens; nullus lite-
rarum usus; vagæ sedes, bella con-
tinua, unde captivitates, excidia,
permixtio: barbaries in universum
magna, linguarũ morumq; infinita
diversitas. Quibus adde primorũ
detectorũ negligentiam, qui tan-
tum

rum de auro & Imperio solliciti,
integras nationes cæde extinxerunt; si quæ erant antiquitatis monumenta, destruxerunt; plurima per ignorantiam vel vanitatem committunt. Non minimum quoque industriam nostram in exquirendis his Originibus moratur incognitus nobis etiamnum Asia Septentrio: sitne ibi una cum novo orbe continens, an freto vel mari divisa; qui extremarum gentium ritus, quæ lingua. Inter tot ardua & tenebras aliquid conari, non erit plane frustraneum, præsertim cum magnorum virorum, qui viam præverunt, non destituamur exemplis. Et quanquam facilius sit refellere, quæ falso de his traduntur, quam quid verum sit statuere; non tamen videri temerarius.

rarius & opinator debet, qui veram Americanorum Originem se ostensurum sperat, quemadmodum nimis præcipitanter & temerè Acosta iudicat.

CAP. III.

An ante diluuium habitata America? Quomodo in eam primum ventum? An ex transvolantibus, Fera per glaciem vel natas, Cicuta illata. Cur non equi, boves, vacca? Homines Americani mixta? An a Origine. An una femina suffocet et condendis Americanis?

Initio sciendum quæri de Origine gentium Americanarum post diluuium. Fuerintne jam ante diluuium homines in America, quod Opmeerius in Chronologia, ex Atlantidis apud Platonem historia, aliique volunt, procul à cura & instituto nostro est. Nec credibile jam ante diluuium tanto numero succrevisse homines ut omnes orbis partes impleverint, quanquam

Les.

Lescarborus magna fiducia Noa-
 chum in America natum, eamque
 post diluuium recepisse potius quã
 accepisse habitatores, velit. De ho-
 minibus & animalibus post diluui-
 um quæritur; quis populus in A-
 mericam venerit? unde egressus?
 qua ingressus? quibus auspiciis?
 quo tempore? Ad quam quæstionẽ
 compendio respondeamus. *Post di-
 luuium, ex nostr. orbe terrã, mari,
 casu, consilio, diuersis temporis & ani-
 malia & homines in Americam venisse.*
 Nam aves volatu maria transmise-
 runt, quas in longè distita loca vo-
 lare Plinius notavit, & familiari ci-
 coniarũ exemplo patet, quæ quo-
 rannis in Ægyptum aliasq; regio-
 nes calidas a volant. Ita anates,
 quæ innumeræ ad oram nostram
 con-

conspiciuntur, deprehensa à Ba-
 ravis in Nova Zemla ova ponere
 & excludere, quod hactenus igno-
 ratum, fabulis quoque ansam
 præbuit. Navigantibus in Oce-
 ano ad lōcccc milliaria à conti-
 nente aves conspectas, quæ non
 intermisso volatu classem inse-
 querentur, Linschotius testatur.
 Nam fessæ vel sub aquis, vel in
 cautibus, ad quas natura feruntur,
 quiescunt.

Ut Acoſta non debuerit pro in-
 possibili habere aves maria trans-
 volare. Difficile id esse ultro fate-
 mur: Sed ea tamen difficultas,
 ut aliæ in rebus humanis, superari
 necessitate potest. Unde Latinus
 recte: *De avibus inquit, non est
 quod solliciti simus.*

Ter.

Terrestres feræ ex una in aliam continentem vel exiguis fretis narrata superatis vel per glaciem venerunt. Quod Acosta ingeniose deprehendit. Quia cum continens America leonibus, ursis, ligribus, cervis & aliis quadrupedibus abundet: nulla ejus generis deprehensa fuerunt in illis insulis quæ longius à continente absunt, quales Hispaniola, Cuba & reliquæ. Ex quo patet alicubi angustum fretum Americam nostro orbe abscindere, quod tranari vel congelari possit.

At cicura, quæ nec volatu nec narratu multum valent ab ipsis illata hominibus, ad escam vel voluptatem, consequitur, quod de Gallinis Acosta probat; quam domesticam avem alio proficiscentes

Indi

Indi secum ferunt. Et Sinenſes
 magnam ejuſmodi avium copiam
 in navibus ſuis alere notum eſt.
 Quod autem nulli boves, vaccæ,
 equi, in America reperti quibus-
 dam argumento eſt, nullam orbis
 noſtri gentem, apud quas ea ani-
 malia præcipuum uſum habent,
 in Americam deſtinato habitandi
 conſilio, ſed vel tempeſtatibus vel
 bello, vel alio nobis incognito ca-
 ſu, ejeſtos, veniſſe. Quod ſi aliquã-
 do ea animalia navibus ad ſobo-
 lem impoſuerunt, fame, ut in lon-
 ga navigatione, & inculto ſolo,
 ad cibum iis uſos, necesse eſt. Aliæ
 tamen cauſæ infra reddentur.

Ipoſos quod attinet homines: ve-
 rum eſt Americæ propriam ac ſin-
 ceram & tantum ſui ſimilem gen-
 tem non extitiſſe: aliarum genti-
 um

um adventibus & hospitibus permixtos habitus corporum & diversos mores & linguarum innumera genera satis ostendunt. Plurimi igitur, viri pariter ac foeminae, in Americam venerunt. Nam quod Lescarbotus obtendit; *Unam foeminam sufficere ad mundum implendum, quemadmodum videmus ab una prima matre totum genus humanum fluxisse,* id in hac quaestione locum non habet, & alia ratio Evae fuit. Ducenda enim origo Americanorum non ab uno hominum pari, vel paucis quibusdam hominibus, verum à magno immigrantium per varias partes, numero. Et quanquam plurimas gentes in Americam venisse statuamus, non tamē omnes sine discrimine admittuntur. Dili-genter etiam distinguendi sunt, qu.

qui forte venerunt vel saltem in Americam venire potuerunt, sed nullo evidenti ac ne probabili quidē argumento venisse deprehenduntur; ab aliis quos certò venisse constat. Ad prius genus multæ nationes referuntur in Europa & Asia & Africa. Ad posterius Phœnices, Seythæ & illæ nationes, quas in sequentibus libris ordine referemus.

CAP. IV.

Quæ gentes in Americam non venerint. Non Æthiopes: quia tri & crispi. Non Celtæ Norvagi, Suedi, Angli: quia rufi, curiosi nominum, barbati. In America quatuor tantum nationes barbata. Capillamenti discorsitas inter Americanos & Celtas. Et lingua. Pauca Celtica vocabula apud Americanos.
Loki.

Loki, Acale. Guaray. Ailitaha. *Veteres Br*
sanni na *videm ruder.* Non Indi: ob *per* *te* *te*
 Ὑξωον & *alias* Brachmanum opiniones
 ob *varum* *difficultatem* Non. Græci, Latini,
 Turci: ob Carthaginenses. Aliquot *voce*
 Latini similes in America. Non Judæi: ob
 circumfessionem, quæ latè per Africam rece
 pit. Brasiliam an à Judæis? Non Muham
 medani: quia recentiores. Non Christiani
 imprimis Abyssini. Circumfessio, cruce, ba
 ptismus, an in America? Religionum confu
 sio. Insula Borondon fabulosa.

Primo omnium removenda
 sunt gentes illæ à quibus cer
 tum est nullam Americanam na
 tionem ortam, & quas certum est
 vel omnino non, tanto numero in
 Americam venisse, ut aliquã gen
 tem condiderint. Quales in Africa
 Ethiopes; in Europa Celtae, Græ
 ci, Latini sive Romani; in Asia In
 di, in universum Judæi & Christia
 ni & Muhammedani sunt. Ethio
 pum est colore noctis tinctum esse
 Quo

Quod illis maximè convenit, qui
 interiora Africæ Abasenam & Cō-
 onem incolunt. Ab his nullagens
 Americæ Originem trahit; quia
 nulla colore nigro ut Æthiopes.
 Obstat tamen Grotius ut Abisse-
 nos suos in Jucatanam deducat;
 Neque me laedit quod Jucatanenses nō
 sint nigro colore ut Æthiopes. Solent
 enim corpora vi novi cæli degenerare
 à sua origine, ita ut Portugallorum in
 India Asiatica Soboles terra, Indis e-
 orum locorum similis fiat, quod Lin-
 coltio notatum. Ad quæ Lælius: Can-
 dor ab æstu facile infuscatur, nigror
 non ita à frigidiori cælo auferitur. Æ-
 thiopes etiam si migrent in aliud cæ-
 lum, colorum non mutare notum est.
 Sane quia in frigidissimis Lunæ
 montibus & ad bonæ spei promō-
 torium, ubi polus xxxiv gradus e-
 leva-

levatur nigerrimi Æthiopes; & a-
 libi in Melinda, Mombaza, S. Tho-
 mæ infula, ubi calor intensissimus,
 albi vel fufci sunt, nihil vel parum
 ad creandoſ Æthiopes Sol, cœlû,
 regio facient. Adde repertos in
 Quarequa ſive Carera, quæ exigua
 juxta fluvium S. Murthæ provinci-
 a, nonnullos Æthiopes, qui nigro-
 re cum Genenſibus & Cafariſ cer-
 tabant, & ex Genea vel Æthiopia
 ejeçti in Americam creduntur, in
 quos novum cœlum Americæ ni-
 hil valuit. Hinc cauſa ſemini poti-
 us & totius corporis diſpoſitione
 adſcribenda; unde eos parentibus
 etiam in utero ſimiles fieri Strabo
 lib. xv. obſervat. Adde ab Miſpa-
 nis, & Portugalliſ, Bataviſ, multa
 Æthiopum millia in Americam
 adveçta; idem illis color, & ma-
 nent

ent, quod fuerunt, Æthiopes. Deinde Æthiopes crispī, lanati non capillati, qui Pariam habitant capillis oblongis & protentis, quod discrimen Martyr Anglerius notavit; & ad Pariensium morem ceteri. Congenses crispī, nigro vel rufo capillitio, pupillis in nigrum & cœruleum diversi coloribus. At in America nec crispī nec rufi teste Gomara.

Unde consequitur nullos Americanos à Celtis præsertim Norvegis, Danis, Suedis, exortos esse. Qui plerumque capillis rutilantibus & flavis, ut de Gallis, Germanis, Britannis, Vandalis aliisque Europæis certatim authores antiqui notant ac hodieque obvium est. Nec sibi facile persuadebit delatos in Americam à cœlo

à cœlo tantam in capillis mutati-
onem pati, & quidem omnes nul-
lo excepto; cum ex Europa in eam
delati Batavi, Dani, Norvvagi, Suc-
di, Angli, si rufi & flavi venerint,
tales etiam mancant. Sic hodieq;
in Fayal, quæ una Azorum, Flandri
capillis & moribus eam gentem
referentes, reperiuntur, licet plus-
quam sesquiseculo ibi habitarent.
Hurons, qui ejusdem fere cum
his climatis, omnes capillo nigro,
nullus ibi rufus; ac ne flavos qui-
dem invenit Sagardus, paucissimis
exceptis qui spadiceos habebant.
Et dubium non est quin deceptus
fuerit P. Matyr dum Pariensibus &
Duharhanis flavos tribuit, cum id
præterea, rebus melius exploratis
nemo tradiderit, sed uno omne
ore capillos nigros Americani

adscribant. Quod vero Cluverius
 in Germania antiqua observat,
 gentes quæ magis in Septentrionē
 vergant, nigriori capillitio esse: id
 in Lapponibus, Samojedis, Hunnis
 & aliis ad Oceanum glaciale ve-
 rumprehenditur. Sed illæ gen-
 tes haud quaquam ex Celtis vel
 Germanis originem trahunt, ut ita
 cœlum & soli mutatio capillos ex
 flavo in nigrum mutarit; sed à pri-
 ma & Scytica origine id jam olim
 habent. Sic plurimi in Septentrio-
 nali America populi nulla nomina
 propria, nec gentilitia nec perso-
 nalia habent, quod Rogerius
 & Vilhelmus de illis in specie notat,
 qui Novam Angliam tenent. At
 Celtæ omnes curiosi nominum,
 neque vilia sectabantur, sed quæ
 virtutis & majorum admonerent.

C

Ita

Ita vel nulli vel admodum rari in
 Americam Celtæ venerunt, nec
 tam vastus orbis, qui se ad Isthmū
 Panamensem extendit, utcunque
 Jucatanam excipias, à Celtis inun-
 datus. Quo & hoc accedit, quod
 omnes Americani imberbes, qua-
 tuor tantum exceptis nationibus.
 Nam Miges in Zapoteca, Scheries
 in Rio de la Plata, inter Brasiliōs
 Malopaques barbas alunt. In Nova
 Mexico Franciscus Vasquez de Co-
 ronado, non nisi unicum senem
 barbarum reperit. At Celtæ præ-
 fertim Septentrionales, Pogonati
 Quod de Longobardis, maxima
 gente, adeo verum, ut exinde no-
 men tulerint, si Diacono author
 non spernendo credimus. Si-
 cut in Asia propter eandem cau-
 sam Μακεδόνες Straboni. Unde
 si ulli

si ulla gens, certe Norvvagi & Longobardi America excludendi sunt, nec ab illis Alabardi imberbes aut ab his omnes Mexicani usque ad Isthmum, Jucatanis tantum exceptis. Ritus cappillamenti & barbæ tantum apud cultas & paulatim laevicivientes populos variavit. Quæ admodum Romæ ante Minorem Africanum nemo: post eum juvenes tantum; ultimis Reipubl. temporibus omnes, quibusdam adolescentibus exceptis, radebant. Quæ varietas de priscis Norvvagis & Longobardis ostendi non potest. Quo accedit, quod inter Germanos alii ut Suevi & Sicabri Crocodylos gerebant à fronte in verticem, crinibus in nodum tortis & in conum desinentibus; alii capillos retro comebant: cujus generis

C 2 capil.

capillamenta in tota America non
 reperiuntur. Nam Floridanorum
 nodo substrictum capillamentum
 crobylus non est: quippe non tor-
 tum, non nodo substrictum, sed
 extra eum, ut apud Phœnices, cir-
 ris dependentibus sparsum. Fateor
 vocabula quædam ad Germanicâ
 Originem referri; Sed ea pauca
 sunt, imò nulla fere ut Latius vult.
 Unam ille vocem verè Saxonicam
 apud Hurones observavit, qui ha-
 riolos suos & Medios *Loki* appel-
 lant, quales Anglo Saxonibus *La-
 kes*. Cui Mexicanam ab omnibus
 præteritam addo. *Acate* iis navicu-
 lam notat, quæ Saxonibus *Kuyla*
 Sicut Britanni scribunt, eos cum
 tribus Cuylis in Britanniam cum
 Hengisto venisse. *Guaray* vel *Varay*
 bellicosum significat, unde gens il-
 la su-

a supra Brasiliam, eujus lingua per
 omnem Americam latissima, no-
 men sibi imposuit, *Guerra Celtarū*
 esse videtur. Aliqua apud Virgini-
 anos occurrunt ut *Ibider dens*, *Vva-*
do Pater, *Edagavvanck* gladius :
Eodd pes, Huronibus *Aihtaba* pa-
 ter. Sed quis ex tam paucis voca-
 bulis argumentum pro Origine
 ducat ? Præsertim cum receptissi-
 morum inter Celtas nullum appa-
 reat vestigium. Qualia sunt *Bria*
 vel *Briga*, urbs, *Dunum* collis, in
 qua pleraque per Hispaniam, Gal-
 liam, Germaniam, Britanniam,
 urbium & pagorum nomina desi-
 nunt. Duo tantum in Popayanæ
 Provincia de los Pastos occurrunt,
Mocondinum & *Bexendurum* pagi, in
 quibus Celtici *Dun* aliqua umbra,
 sed quis tam levi conjecturæ insi-

stat? Tum rudis navigandi usque ad Julii Cæsaris tempora major Celticæ pars. Britannos is tradit navium suarum figura & remorū motu perterritos. Et P. Ramus de Cæsaris militia: *Valde miratus sum inquit, tota hac Cæsaris historia nullam Britannia navem nominari, nec ullam per Britanniam cum Romanis in valetialium committi.*

In tota America nulli reperti qui animarum transmigrationem stauerent, nec in australi ejus parte qui mortuos cremarēt. Nam quod Martyr dicit à Cumanis combusta cadavera, id alibi explicat intelligendum de annuis exequiis. Nam cadavera domi sepeliebant. *Exacto anno effodiebant ossa & comburebant, capite tantum domi servato.* Hæc ille de Chiribichensibus una cum Cumanis

his gente. Nulli itaque à Celtis & Indis Asiaticis, apud quos hæc duo propria quasi sedem ab omni hominum memoria habuerunt. Quod Tataros spectat, illi eam *μυστεμψύ-
κωσι* sero admodum ac post A. C. 1000 acceperunt ab Indis, nec omnes sed Mogolici tantum in ipsa India habitantes. Quod si per antarcticā Indi in Americam delati, procul dubio Pythagoræas & Brachmanum opiniones simul intulissent, de abstinentia ab animalis, animarū migratione, quemadmodum in Java & alibi factum. Præterea totus orbis antarcticus, qui ingens, peragrandus vel implendus, antequam in Americam regurgitarent. Quod de gente suis pertinaciter affixa sedibus dici non potest, cum

Diodorus Siculus nolet, *Indos nul-*
lam coloniam in exteras terras duxisse,
neque unquam à naturali solo re-
cessisse. Primo innumerabiles infu-
 la implendæ, ex Java, Ceiran, aliis,
 in Antarcticam, inde Novam Gui-
 neam veniendum : nec ante in A-
 mericam accessus, quam circuito
 ab occidente & oriente toto orbe.
 Quantum vero populorum ab In-
 dis ortum esset? Nam australis A-
 merica ferè Africam æquat. An-
 tarcica & Asiam & Europam su-
 perat, si culta ferè usque ad polum
 ut Vartomanus vult, dubitante ta-
 men Acoſta, Et hæ sunt gentes
inter tropicos, pro quibus contra Era-
 toſthenem Strabo disputat. Tum
 in nova Guinea Æthiopes innume-
 ros esse testantur, qui lustrarunt, ac
 recentissimi Jacobus le Maire &
 Petrus

Petrus Ferdinandus de Quir confirmant. Unde non ex Nova Guinea orti Americani. Æthiopes in Magellanica quoque, Cur nulli in America si inde origo. Quirius: *Incolarum alii albi, alii fusi. alii habent crines longos & nigros, alii crispas alii admodum flavos & candidos.* Nec tamen negarim multa in moribus concordare, ut quod plumæ in ornatu, nares cum auribus perforati. Sed & multa diversa sunt: ut quod barbas & capillos, magnificentia ergo, calce dealbant: scaphas multum ab Americanis discrepantes habent, quibus quocumque vento spirante navigant.

Græcis & Latinis ac Tuscis florens Carthagenensium potentia fretum Gaditanum interclusit ne in Atlantico navigarent, Strabo

XVII. Hinc nullæ Græcorum in Mauritania, nedum extra Gades, colonia. Nulla etiam eorum in America supersunt indicia. Nisi quis *Umbram* Popayanæ regionem ad Umbros Italos referre velit. Lingux Latinæ similia paucissima, Ut quod Veraguani hominem *Ome* vocant, Brasiliensis *anga* est anima, *ara* aer, *poti* apectus, *pi* pes, *Aya* avia. Apud Jaos humerus *Hoomotaly*, mamma *mannaly*, genua *gænali*, tonitru *tonimeron*. In Peruvia *puccla* pugilatus; Virginia, *paune* panis. Sic & in Congensium lingua voces Germanicas & Latinas habemus: *Van* ipsis est *van*: *tual* quæd, *munna mond* *Kan* qui *van wite* est, *luminuen* lumen, *Zulu* cœlum. Quæ Latius ex ore Congensium Legatorum habuit.

De Judæis, Christianis, Maham-
medanis nunc videndum, an ulla
Americæ gens earum Religionum
clara indicia ostendat. Id in uni-
versum verum est, Diabolum mul-
ta ad similitudinem cultus Judaici
ac Christiani inter eos instituisse,
quod Acosta per partes & prolixè
demonstrat; Sed ex quibus origo
concludi nequit. Pro Judæis impri-
mis facere videtur circumcisio,
quam Americanis nonnullis rece-
ptam fuisse sunt qui affirmant. No-
tum enim est ejus ritus tenacissimos
præ cæteris Judæos fuisse, ac qui ab
illis orti, Quales Idumæi, Arabes,
Syri, Phœnices, Colchi, Ægyptii,
Æthiopes, Phœnices tardius
eam recepère, quod exem-
plo Pœnorum in Africa patet,
quibus nunquam in more.
Nec

Necomnes Phœnices vel Ægyptii, sed pauci, & ut Horapollo in Hieroglyphicis tradit, sacerdotes tantum circumcidebantur. Phœnices commercio Græcorum omiserāt teste Herodoto. Æthiopes ab Ægyptiis acceptam latissimè propagarunt, adeo ut hodie omnes Torridæ Zonæ subiecti circumcidant; ut non à solâ insula Caracomba exemplum petere Grotius debuerit. Quoniã vero circumcisionis nullus per Americam usus, hinc Judæos inde exclusit Acosta. Nec ullius ponderis, quæ pro decem tribuū in Tataros, inde Americanos, mutatione, multi splendidè nugantur. Nam neque Tatari ante Muhammedismum circumciderunt, id est quatuor ferè secula. Etiam illa quæ Emmanuel Moraes affert

affert levicula sunt. Inquit: *Brasilienses Judaicos mores excepta circumcissione induerunt.* At hoc præcipuum Judaismi signum. Cuncta prius mutant Judæi quam circumcissionem. *Utrique ex certa tribu uxores ducunt, patres matresque vocant quosvis consanguineos, lacrimas maximi faciunt, talaribus vestibus delectantur.* Quid his ineptius pro Origine Judaica? Et quot gentes à Judæis ortæ si hæc Originis signa? At antiquissima apud Brasilianos traditione jactari dicit *majores suos divinitus è mari servatos.* Quod ille de mari rubro accipit, rejecta illorum opinione, qui universale diluvium intelligi volunt. Notum est multas ejusmodi traditiones in America repertas, quæ tamen particularem potius vel etiam generalem

lem inundationem, id est Noachicum diluuium, respicere videntur, quam transitum Judæorum per mare rubrum. Et mirum omnino illius tantum miraculi memoriam servasse Brasilianos, amissâ quæ tenacius hærebat, circumcissione & totalis ritibus. Eodem conatu Muhammedani excluduntur: tum quod recentiores sunt, quam ut eorum superstitione tam cito evanescere potuerit. De Christianis haud leviter dubitatur, quos in Americam venisse acriter multi contendunt, imprimis Hugo Grotius, Is ut Abyssinos Africa Jucatanensium conditores faciat, circumcissionem & baptismum profert, quo utrique usi. Addunt alii crucees passim repertas. De omnibus ordine. Primi America detectores

ac scriptores tradiderunt. Jucatanensium haud paucos fuisse recutitos. Martyr Anglerius: *Sunt, sed non omnes, recutiti.* Gomara: *Circumcidunt, sed non omnes.* Idem de Guazaualcensibus Herrera tradit. Falsos autem Marryrem & Gomaram in Jucatanensibus, ex Acosta & Herrera patet, qui cum ritus omnes accurratè describant, nullibi tamen hujus circumcisionis vel verbo meminerunt. Unde Latius Hispanos deceptos suspicatur, & arrosum lue venerea, quæ ibi frequens, præputium, pro circumcisione acceptum putat, non absque falso risu Grotii, *quasi inquit ita Judaica esset illa lues, ut præputium perdere contenta cæteris partibus parceret.* Quod si certa circumcisionis inter Americanos, indicia repe-

reperiantur, non dubitem id Judaicæ origini adscribere. Sed causa nulla est, cur tam longe remotos Abissinos, qui etiam ex veteri Judaismo circumciduntur, in Jucatanam transferamus. Non minus incertares de crucibus est, quas re, pertas aliqui tradunt, alii etiam negant, interque eos Oviedo est, Martyr de Jucatanis: *Cruces videntur, Unde id habeant interrigant per interpretes dicunt aliqui: transfuse virum quendam formosissimum per eos tractus, qui eis id insigne in sui memoriam reliquerit. Alii obuisse lucidiorem sole hominem in eo opificio. Certi nihil habetur.* Ubi notandum Martyrem non dicere eos crucibus habuisse sed tantum vidisse, Gomara: *Invenere crucibus ex orichalco & ligno supra sepulchra.*

ebra. Quæ Herrera ex eo falsi argu-
 it, quia nullum orichalcum in Ju-
 catan vel America repertum. Ni-
 hil tamen obstat, quo minus ex la-
 pide vel ligno cruces habuerint,
 & reddat alicubi Herrera rationem
 unde cruces primum in has terras
 venerint. In ea Garcilasso testatur:
*Cuzcane magnam ex marmore cru-
 cem fuisse sed sine usu religioso. Maxi-
 mi ponderis id esse videtur, quod à
 Jucatanensium è Cempoalorum
 baptismo deducunt argumentum.
 De Cempoalanis Martyr: Pueres
 jam anniculos puellasque cum piis Ce-
 remoniis sacerdotes in templis aqua in
 Crucem cum urccolo capiti superinje-
 ctâ baptizare videntur: verba non
 percipiuntur: actus & murmur li-
 cet animadvertire. Addit Grotius:
 Baptismo datum nomen regeneratio.*

ni; administratus infantibus anno ætatis tertio, Parentes ad id se pararunt jejunio & secubatione. Accedunt conficendi mos, unctio in fronte, honesta sepultura, fides de judicio universalis. Herrera dicit Baptismum non alibi in Nova Hispania, quam apud Jucatanos repertum. Cere- moniam quandã baptismo Christianorum non ab similem agnosceimus: Sed à Christianis hæc accepisse Jucatanos quis credat? Ut linguarum inter se ita & Religionũ, præsertim in Ceremoniis, multa communia sunt. Et horrenda Idololatria, humana sacrificia, satis ostendunt haud quaquam à Christianis oriũdos. Neq; enim intra aliquot secula a deo desciscere poterũt. Collapsũ sæpe Christianismũ in India, Sinis, & Dioscoride Rubri

MARIS

maris insula, ubi præter baptismū
& crucis signum nihil reliquum
mansit, nemo ignorat. Cæterum
homiedones, Idololatrias, Dæmo-
num cultores factos, non legimus.
Ac ne quidem medio inter nostrū
orbem & Americam spatio ulli
Christiani in Atlantici maris insu-
la consedēre, Nam quod de Chri-
stianis insulæ Borondon scribunt
Hispani, mera fabula est. Multi e-
am casu; nulli studio invenisse di-
cuntur, frustra quæri vel nebulis
tectam vel æstu abreptam, Incer-
tum cujus illi Christiani linguæ
vel originis. Et rectè quidem,
insulam, quæ nuspiam est, Cim-
meriis nebulis tegunt. Ita Æ-
thiopes, Celtas, Norvegos,
Indos, Græcos, Latinos, Judæ-
os, Christianos, Muhammeda-
nos,

nos, America exclusimus : ut frustra in his gentibus Originem quarant incolarum novi orbis, quotquot huic studio incumbunt.

CAP. V.

Origines non sunt dividenda ad Isthmum: ob facilem transitum. Cur in meridionali America lecti pensiles? Eadem in boreali & australi America locorum & gentium nomina. Lingua Varasiana latiflora. Sine facta migratio ex meridie an septentrione? quod versus. Primo borealis America culta. Varia migrationis gentium causa. Summa operis. Phoenices, Sythæ, Sineses in Americam venerunt.

NEC ad PANAMÆ Isthmum Origines dividenda: ita ut per eius Claustra transitus non detur populis in alterutram Americanam. Quid impedit totas gentes per Isthmum nullis montibus vel inuis claustris obstructum, & cuius latitudo quinquaginta passuum millia conficit, ultro citroque, ut Hispani facere solent, migrare, occupare

mare & permutare sedes promiscuas
 adhuc & nulla regnorum potē-
 tia divisas? Angustior Corinthia-
 cus: nec tamen Græci Peloponne-
 so exclusi quam Leleges & Pelasgi
 tenebant, nec Turcis Hexamilium
 obstitit. Corinthiaco Tauricus an-
 gustior, & tamen Tauri, deinde
 Tataři in Chersonesum penetra-
 runt. Panamensi fermè par Ægy-
 ptius, cum tamen Chananzi, Per-
 sæ, Israëlitæ, Arabes, Turcæ, in Æ-
 gyptum migrarint. Non angustia
 montium, non arena & in via, trās-
 itus populorum inhibere possunt.
 Nec Pyrenæi Germanos Hispania,
 Alpes Italia Annibalem exclusere-
 runt. Asperimos Andes Hispani &
 Indi quoq; multoties superarunt.
 Nec illud probat diversæ & oppo-
 sitæ cis & uls Isthmum originis esse
 popu-

populos: quia meridionales lectos pensiles habent, quos boreales ignorant. Causa in Soli diversitate, non origine est. Nam meridionalis America æstu laborat, & feris, serpentibus, aquis infesta est, ipsamq; solum pestilentiam quandam cubantibus inspirat. Unde & pensiles lecti & in ipsis arboribus habitacula.

Igitur per Isthmum continuis terris migratio facta est. Quod præter linguam & instituta ostendunt eadem locorum nomina, quæ magno numero in utraque parte inveniuntur. Ea cum à populis imponantur, necesse est ubi eadem occurrunt, ibi easdem quoque esse vel fuisse gentes. In Cibola est *Cicuitic* & *Concha*: in Popaian *Cegue*; in S. Martha *Socigua*; in Culvacan *Ciguat-*

Quatlan, in Peru, Cigua, Conchuca,
 Chinca Cochabamba, in Zempoala
 Sincuchimata, In Chili Chicuito. Me-
 xicana sunt Cuxco, Areco Atotobilco,
 Xiquibilco, Acapulco, Tepeapulco,
 Tumba: Mechoacana, Cuzco, Gua-
 hutemalla Cuzcatlan sive Cuzcatan,
 Peruanæ Cuzco, Guarco, Arica, Are-
 quipa, Guancabilco, Tumbex. In No-
 va Anglia Aucocuzco. In Chili A-
 reuco. In Xalizco Cazianes. In Me-
 xicana Chulala, Ginochula. In Co-
 lime Cile, Chola, In Panuco Chila.
 In Chichimecis Guachichile, Arma
 Bogotæ, Guarma Peruvix. Guahu-
 timalla bulutecam, Peru Cilen, Gua-
 dachilen, haber, Sequitur vallis Chi-
 le, In Plata Chilaca. Chica & Colles
 noti. In Florida Chicora, Chicoza,
 Chicacolla. In Mexico Acha-
 ca & Colima. In S. Martha
 Gua-

Guachachico. In Chiapa Chicomucelo.
In Tepeaca Alchichican. In Guaxaca Guccolla. In Peru Piscobamba,
Guallabamba, Tomebamba, Guamen,
Guamanga, Guamachuco, Camana,
Cimo, Pachacama, Pucara. In Popa-
jan Bamba, Guanca, Guambia, Cima,
Pancara, Picara. In S. Martha Ci-
mila. In Isthmo Comagre, Came. In
Jucatan Comi & ad eam Guanaxa
& Guanagua insulæ. In Mexico
Guamaru, Comania, Guanaxaba,
Guaxaca & in ea Cimarlan. In
Xalisco & Brasilia Guamares,
Tlascalæ vicus Ocotovilco Me-
choacanæ Guaneo, Guanaxuca-
ro, Paria Cumana. In nova
Mexico Cunama, Acama, A-
meies, Zuny. in Carthagena
Zenu, Mopox Guaca. In Popa-
jan Cenufara. In Peru Zanu Moios,
Molox

Molox sive *Motupe*, *Guaca*, *Quaqu*
 in Florida *Guacane*, *Guachacoia*. In
 Popaian *Biru*, *Buritica*. In Peru *Piu-*
ra. In S. Martha fluvius *Pira* & *Buri-*
ica. In Ceribaroa & Chili *Puren*.
Ragu guara Veraguæ. *Xaguaxagua*
 Peruvix, *Siturmani* Cartagenæ, *Ti-*
rimenes Terræ del Fuego. *Maia* *Ve-*
raguæ & *Jucatanæ*. Insula *Borri-*
men, In Nicaragua *Barica*. In Isth-
 mo *Burica*. In eo & Aiti *Zavana*.
 Cartagenæ montes *Abipe*, In Nova
 Mexico *Toboso*. In Jucatan *Tabasco*.
 In Panuco *Caxa*. In Peru *Caxamalca*.
 In Nova Andalusia & Panama &
 Peru *Pariz*. In Chili *Pariza*. *Jaquimi*
 fluvius & in Xalisco & in Aiti. *Tula*
 & *Colima* Floridæ simul & Mexicæ.
Zacatula Mechoacanæ, *Colima* no-
 væ Granadæ & Peruvix *Malinalca*

D

Mexico

Mexicæ. *Mala Peruvix, Nusco Zaca-*
rula, Nasca Peruvix, Soconusco Gua-
hutimalla, Hisha Chicoræ, Quito
gua Mexicæ, Chitaza Ceribaroæ.
Marequito novæ Granadæ. Quito
Peruvix. Quira novæ Mexicæ.
Quiriqueta Terræ Firmæ. Chira Ni-
caragux, Panamæ, Peruvix. Chira-
ra Ceribaroæ. In Jucatan Quimbe-
che, in Peru Gnambacho, Parmonga,
Guamanga, Manchai. In S. Martha
Mongai. Aplaze in Florida, Palace
in nova Granada. Ibidem & in Ai-
ti Neiba Provinciæ nomen. In Se-
ptentrione Zagnati, Passagati. In
meridie Chingoti, Diagutz, Chigui-
za, Castiapagota. Articulus Gua in
nominibus locorum & personarū
omnem Americam tam in conti-
nente quam insulis, in Se-
ptentrione & ad meridiem. Mat
Inga

Inga Guahutimallæ, *Matcozunga*
Chicoræ, *Inga* Peruvix Heroes.
 Mores in universum ferè iidem.
 Apud Souriquosios, Aitanos, Pe-
 ruanos transmutatio hominum
 in novas formas. Brasiliiani tribus
 literis LFR carent, Sunt & in nova
 Anglia qui L & R non habent, Lin-
 gua Varaicana omnium per Ame-
 ricam latissima, ex qua articulus
 Gua, cis & uls Isthmum. Nam eam
 in Jucatan quoque intelligunt, te-
 ste Acofta de conversione Indo-
 rum. Mores in universum fere ii-
 dem. Quæ omnia indicio sunt, per
 Isthmum Panamensem Origines
 haud quaquam divisas, sed ultro
 citroque migratum fuisse.

De eo quæritur: *Sitne facta mi-
 gratio ex Septentrione in meridiem*

an contra ? Est enim alterutrum concedendum, cum nec Isthmus obftet, & ex locorum nominibus pateat, unius originis homines cis & ultra eum habitare. Nec diu in re clara hærendum est, cum eadem utrimque nomina sint, & ex Septentrione ad Isthmum usque progressos homines concedatur. Quo posito transgressos quoq; Isthmum necesse est. Aliàs, unde tanta in locorum nominibus convenientia, si gentes oppositæ ex Arctica & Antartica profectæ ad Isthmum hæferunt toto orbe divisæ? Igitur illas gentes quæ in Terra del Fuego habitant, eò per angustum fretum ex Chica transisse indubium est. Nec quia ultra fretum exiguæ sunt staturæ, cis illud proceræ, ideo diversam Originem habent, Nam &

Sene,

Senegani uno tantum fluvio divisi, statura vehementer differunt, teste Ludovico Cadamusto, quos diversæ originis nemo dixerit. Sic in Virginia magnos Sasquesahanokas & pumiliones VVigcomoeos habemus, ejusdem & linguæ & originis. Ac factam ex Septentrione in Austrum migrationem etiam hac ratione probatur. Quia per totam Americam crebra mentio fit migrationis ex Septentrione in meridiem, non contra. Nam Canadenses, Virginiani, Floridani, Lucaiones, dicunt: *animas suas proficisci in Septentrionem ad gelidam arcton & concreta nivibus loca.* Peruviani quoque suum Con dicunt ex Septentrione in Austrum processisse.

Igitur primo Septentrionalis A-

D 3

merica

merica culta fuit. Inde in meridi-
em gentes migrarunt, & sua sponte
& numero auctæ & à succedentibus
pulsæ. Ita per inuia, per incognita
versavit se humana levitas. Alii
longo errore jactati, non iudicio e-
legerunt locū sed lassitudine pro-
ximum occuparunt. Alii armis si-
bi-jus in alienam terram fecerunt.
Nec omnibus eadem causa relin-
quēdi quærendiq; patriā fuit. Alios
excidia urbium suarum hostilibus
elapsos armis spoliatisque suis in
aliena expulerunt, Alios domesti-
ca seditio submovit. Alios nimia
superfluentis populi frequentia ad
exonerandas urbes emisit. In Se-
ptentrionalem Americam triplici
via perventum à totidem populis
Ex occidente Phœnices; Ex Se-
ptentrionibus Scythæ; Ex Oriente
Sinen-

Sinenses. Accesserunt per interval-
la & aliæ gentes. Hæc summa ope-
ris nostri, Nunc quibus id, quod di-
ximus ostendi possit argumentis,
videndum est.

CAP. VI.

*Argumenta pro gentium origine unde petantur.
Taciti & Dionysii Haliarnassei locus. Non
sunt disvellenda, sed fingenda. Locorum situs
& vestigia multa variant.*

ANtiqui in eruenda gentium
origine ut plurimum Linguã,
mores, Sacra, corporum lineamẽ-
ta, eadem locorũ nomina, respici-
unt, Sic Tacitus partem Britannia
occupatam à Gallis, & Sacrorum
& superstitionum persuasione
sermone haud multum diver-
so, id est, quod in deposcendis
periculis eadem audacia, & ubi
advenerit, in detrectandis ea-

dem formido, probat. Sic Dionysius Halicarnassens ut ostendat Tyrrenos non esse Lydorum coloniam: *Nec enim communis inquit, illis lingua est; nec eadem qua Lydi, colunt Numina, nec similibus utuntur regibus aut studiis.* Idem diversam Tyrrenorum & Pelasgorum Originem inde probat, quod tanta linguarum inter eos diversitas, & nulla similitudinis vestigia. Innumera hujus generis exempla apud Strabonem, Plinium, Senecam & alios veteres scriptores, occurrunt.

Circa hæc argumenta multiplex error admitti potest, dum vel à se divelluntur, vel ex paucis tantum indiciis Origo concluditur, vel incerta proferuntur. Quis enim fidem adhibeat dicentibus Judæos ex Creta profectos? *argumento inquit*

quit Tacitus, è nomine perito: Inclij-
 tum in Creta Idam montem, accolas
 Ideos, aucto in barbarum cognomento
 Iudæos vocitari. Nec minus absur-
 de gentium sibi ignotarum condi-
 tores ex nominis similitudine fin-
 xerūt: ut ab Armeno Jasonis comi-
 te Armenios, à Medio ejusdem fi-
 lio Medos, à Perseo Persas. Omitto
 alia in quibus inveniendis impri-
 mis ingeniosi fuerunt Græci ac eo-
 rum exemplo Annius Viterbiensis
 Pseudo Berosi nomine clarus. Spe-
 ctandus etiam locorum situs. Non
 enim perinde firma sunt argu-
 menta in longe distitis gentibus
 arque in illis, quæ propius habi-
 tant. Quod enim Halicarnasseus
 de Lingua observat: *rationem quan-*
dam habere ejusdem gentis homines
qui longe à se invicem habitant, non

P s amplis

plus retinere eandem sermonis for-
 m in propter finitimorum commercia,
 esse verò absurdissimum eorundem lo-
 corum incolas nihil prorsus conveni-
 re lingua, si sint ejusdem generis; idem
 de moribus & quidem potiori jure
 dicendum est. Præterea magna vis
 temporis est, & longæva vetustas
 omnia mutare solet: vix tamen
 unquam omnia penitus abolet, ut
 nullum originis supersit monu-
 numentum. Vnde sæpe aliqua lin-
 guæ, morum, sacrorum, similitu-
 do sufficit, quemadmodum etiam
 Dionysius ea ratione Arcadum in
 Italiam adventum asserit. *Nec mi-
 rarer inquit, si qua per tot secula po-
 sterorum memoriam fugissent & in-
 termissa essent. Sufficiunt tamen vel
 ea qua adhuc supersunt, in argumentum
 præscorum Arcadia rituum.* Et quo
 magis

magis remotam à consuetudine
& commercio peregrinorum vi-
tam agunt gentes, eo incorruptior
ipsorum lingua cum moribus.
Quod de Arcadibus & Theffalis,
Strabo notat, qui cum in monti-
bus habitarent, aliorum contagi-
one minus infecti fuerunt. Idem
in Helvetiis & Islandis observari
potest.

CAP. VII.

*Lingua firmum pro origine argumentum, Sed
non sufficiunt pauca vocabula. Nec ea de-
torquenda, vel extera pro indigentis capienda.
Gentes unius originis saepe diversissimas ha-
bent linguas. Interdum ex paucis vocabulis
judicandum. Difficile ex lingua pro Ameri-
canis originibus, argumentum. Incogitantia
Grotii. Lingua variis mutationibus obnoxia.
Nomina locorum, urbium, montium, flumi-
norum, personarum validè probant. Diversa
pronunciandi ratio, apud Finnos, Tataros,
Sineses, Cuzconenses.*

Initi-

Initium à Lingua in Originibus
 faciendum. Si enim commune ge-
 nus & cognatio credenda est causa si-
 militudinis linguarum; contrarium e-
 rit causa dissimilitudinis. Neque enim
 utriusq; eandem causam putare possu-
 mus, teste Halicarnasseo. Sed non
 sufficiunt pauca aliquot vocabula
 quorum in omnibus ferè linguis
 habemus exempla, ad Originem
 probandam. Quo admissio quæ
 non confusiones orientur? Sane à
 Latinis & Germanis Congenses o-
 riginem trahent, nec ullum inter
 Sineses & Hispanos discrimen e-
 rit. Multo minus linguæ & vocabu-
 la; violenter detorquenda, quod
 Goropius Becanus & Schriekius
 fecerunt, dum Hebræa, Græca &
 Latina pariter à Celtico sermone,
 ineptius quam tantos viros dece-
 ret,

ret, deducunt. Diligenter etiam cavendum, ne voces ab exteris illatas pro indigenis capiamus. Notū est Europæos multas Americæ linguas suis coloniis adulterasse. Certe apud Mexicanos *puertatitlan*, ex Hispanico *pueria*, quod portam notat, corruptum est. Sic Latius suspicatur *Guayra*, vocem Peruanis receptam, Hispanicum vocabulum esse. Sæpe gentes unius originis diversissimas linguas habent, quod in Sinensibus & Japonis, Mexicanis & Mechoacanis, propter mutua odia, factum legimus. Hujus diversitatis etiam aliæ causæ esse possunt: unde Dionysius sufficere putat ad gentium origines ostendendas, *etiam si non amplius eodem sermone utantur, alia tamen veteris patriæ serventur iudicia*. Interdum

dum linguæ unde similitudo petenda vel incognitæ nobis sunt vel magnam partem perierunt ; & tum ex paucis etiam vocabulis conjectura fieri potest, quemadmodum Seneca partem Cantabrorum ex Hispania in Corsicam venisse colligit *ex calceamentorum & vestitus simili ratione*, paucisque vocabulis que communia habebant : non consolatur ad Helviam. Et hæc ratione ex Lingua difficillimè pro Americanis Originibus argumenta proferri possunt. Quia non cognitæ nobis omnes Americanorum, Asiaticorum, unde originem traxerunt, linguæ, ut ex illarum comparatione certi quid statuamus. Recte Lanius : *Non satis est inquit, paucula vocabula*

bula siue integra, siue paululum secundum varias dialectos detorta reperiri; sed oportet lingua & dialecti genium, pronuntiandi rationem. constructionis modum, imprimis nomina earum rerum, qua domestica & maxime communes illigenti sunt, attendere. Nam alais non difficile est in omnibus linguis reperire vocabula convenientia aliquomodo cum aliis linguis. Si literas mutare, syllabas transponere, addere, demere velis, nunquam non inuenies quod ad hanc aut illam similitudinem cogas. Sed hoc pro iudicio Originis gentium habere, id verè mihi non probatur. Accedit & alia difficultas, quod in America innumerae linguæ reperiuntur, inter quas nulla plane convenientia est. Unde miror incogitantiam Hugonis Grotii, scribentis: *Lingua autem quod nec plane Norvagicæ est nec Æthiopica in illo*

illo tractu à Septentrione ad Isthmum
 inde evenisse credo quod permixti fu-
 erint diverse originis homines. Et po-
 stea: Quod verò neq; prope fretum In-
 dorum Asiaticorum, neq; in Peruano
 tractu Sinensium lingua, mansit inte-
 gra, ejus rei causam fuisse arbitror.
 Non enim id requiritur ut linguæ
 integræ & incorruptæ sint, id quod
 fieri non potest, sed ut certa præ se
 ferant originis suæ indicia, qualia
 Norvagicæ & Æthiopicæ, multo-
 minus Indicæ aut Sinensis nulla i-
 pse protulit argumenta. Quan-
 quam vero multis modis voca-
 bula mutationem admittant,
 prout à diversis gentibus ad suam
 pronunciationem inflectuntur,
 id tamen nihil impedit, quo mi-
 nus ex ipsa illa veritate de Origi-
 nibus judicari queat, Strabo refert

Thraç

Thracēs primo Sitines, deinde Sintos, postea Sayos, tum Sapas dictos. Sic Bregi, Breges, Phryges: Mysii, Mæones, Mennes iidem, Et quantam mutationem Gotticæ linguæ Saraceni in Hispania, hi Saracenorum intulerint notum est. Sic Hunni in Pannonia multa Germanica nomina, sua fecerunt. Buda non ab Attilæ fratre (is enim Bleda fuit) sed à thermis *Badis* nomen accepit. Sic Velsprinium non Hungarica sed Germanica vox est, *Vveisbrunn*. Ejus generis afferri innumera possent, sed hæc sufficiunt. In his si mutatam, omissam, transpositam literam vel syllabam deprehendamus, mirandum non est, cum etiam Latini ex Polydence Pollucem, ex Heracle Herculem, ex Aselepio Æsculapium fecerint.

Ex

Ex omnibus autem quæ validissimè probant, locorum, urbium, montium, fluviorum, hominumque nomina sunt, minus obnoxia mutationi quam cæterarum rerû.

Et his quoque plurimum Strabo ac Plinius tribuunt. Nam ille vel hinc probat Colchicas res veras esse, quia *Æa circa Phasin, ut & Phryxium in Colchidis & Iberia finibus, & Æta nomen illis gentibus receptum ac multis in locis Jasonia.* Non alienum quoque ab hoc instituto erit variam pronunciandi rationem considerare. Videmus enim singulis gentibus peculiarem quasi characterem impressum aliis non facilè imitabilem. Sic *Schiboles Ephraimitis. Bequini* Anglis in Gallia exitiale fuit, Finni non possunt pronunciare liquidam cum muta,
& pro

pro *Grex* Rex dicunt. Japonii H,
 T. Sinenses D. male pronun-
 tiant. Tatarum nesciunt sonare lite-
 ram B & pro *Blac* suum, *Ilac* refe-
 runt, teste Monacho Rubruquis,
 qui ad eos ante aliquot secula lega-
 tione perfunctus. Sinenses Canto-
 ni carent litera R nec duas conso-
 nantes sine interjecta vocali effe-
 runt. Itaque Portugalos vocant
Falancks id est Francos, quod com-
 mune Europæis Christianis in ori-
 ente nomen. In provincia Fuquien-
 si pro N, usurpant & dicunt Lanchin
 pro Nāchin. Cuzconica lingua lite-
 ris B D F G & J consona, singulo L,
 duplici R in principio vel medio
 dictionis destituitur. Accentus iis
 nunquam in ultima, in ante pe-
 nultima raro, semper fere in pe-
 nultima est.

CAP. VIII.

Mores crebro mutant, In America barbaries humaniorem cultum, ferè exstinkit. Aliqui etiam ignis usum amiserunt, Latini & Grecis error, Gentium insignia, Corporis habitus nimis mutationi obnoxiius. Hinc firma pro origine argumenta.

Morum ambitu ritus sacros & profanos complectimur, in quo argumento non minus omnia ambigua & incerta sunt. Quoties fieri solet, ut cultura gentes barbariem induant, barbaræ verò mansuetiores reddantur? Achæi in Scythia ultra modum sævi facti. Contra Gothos, Hunnos, Longobardos, ab ipsis in quas migrarunt regionibus, humaniorem cultum didicisse constat. Balearidum incolæ è Phoenicia multum à prisco cultu degenerarunt. De Turdetanis Bœticæ populis Strabo testatur, eos adeo in Romanos ritus trans-

transformatos, ut etiam propria
linguæ memoriã amiserint. ^{A-}
Aucani Chilenfes olim ab homin-
um ferino ritu alieni, postea
durante contra Hispanos bello,
nos omiffa fementatione pellere
itebantur, carnes humanas gu-
rare didicerunt. Adeo mirandum
non est nullum fere humaniorem
cultum in America repertum.
Quamquam enim etiam cultus gen-
tes ex Phœnicia & Sinis Americam
accefferint, in univerfum tamen
barbaries prævaluit. Adeo ut ali-
quæ gentes, quod vehementer mi-
randum, etiam ignis ufum, sine
quo tamen vita humana vix vide-
atur confiftere poffe, amiferint,
quod in Canariis & Philippinis de-
prehensum. Ita hæud dubie qui
primo in Americam venerunt, fil-
vestres

vestres & exleges fuerunt. *Quamquam*, inquit Acoſta, *non ſit incredibile, licet expolitis terris venerint omnium tam longo tempore oblitos fuiſſe; cum etiam in Italia & Hispania reperiantur hominum greges, quibus præter geſtum & figuram nihil humani ineſt.* Ut hæc Latii obſervatio nimis præceps & rigida ſit: *Niſi mores in omnibus, aut ſaltem plerique & præcipuis convenient indicium hominum leviſſimum eſſe.* Bene illud non proferenda quæ omniū gentium communia ſunt, quod Hugo Grotius nimis temere fecit, dux pro Norvvgis ſuis argumentatur *Ut quod vita olim invenatu, tribunal ad experimentum altiſſimi æſtus ſella ſingulis & menſa ad focum, viu macerare homines, arma arcus & ſagitta, vicatim habitare, tempora per nocte*

ocetes & Lunas digesta. Nimis hæc
 pud plerasq; gentes obvia & nul-
 peculiaria. Sunt vero alia genti-
 m insignia, qualia Tertullianus in
 bro de velandis virginibus recen-
 et, *pennas Garamantum, crobylos*
barbarorum, cicadas Atheniensium,
verros Germanorum, Stigmata Brito-
rum. Seneca Epistola ultima de in-
 gnibus capillamentorum tradit,
Germanos nodo strinxisse, Parthos ef-
udisse, Scythas sparsisse crines: Ac in-
 eniose Tacitus collegit, *Peucinos*
ennosque Germanis potius ad-
ribendos: quia domos figant,
non ut Sarmatæ & Hamaxobii in
liem transferant. De quibus
 Seneca cap. 4. de Providentia:
umbrem culmo aut fronde defendunt,
super durata glacie stagna persub-
ant, in alimentum feras captant.
 Nulla

Nulla illis domicilia, nulla sedes sunt nisi quas lassitudo in diem posuit. In recta corpora: vilis & hic manu qua vendus victus. Quod de vetustioribus Germanis, quales Cæsaris ævo, Liphus capit. Rectius de Sarmatis & Jazygum gente accipias. nam ab illa desultoria vita Germani abhorrebant, Magnum præ cæteris in eruenda gentium origine momentum habet corporis habitus, minus, quam cætera, mutationi obnoxius. unde rutilæ Calcedoniam habitantium comæ & magni artus Germanicam; Silurum colorati vultus & torti plerumque crines Hispanicam originem Tacito in Agricola asseverant. Herodoto Æthiopes orientales ab occidentalibus, hac nota distinguuntur, quod illi capillos rectos hi crispis.

pos habent. Idem Strabo tradit, quanquam falso existimet Indos non esse colore adusto. Nihil enim nigrius Malabaranis. Herodotus alibi quoque Colchos hoc argumento reliquias Ægyptiorum esse probat, quia capillis nigris & crispis erant. Nec bene addit: *Nihil hoc ad rem facere: quia & in aliis gentibus deprehendatur.* Nam solo quidem capillitio res non conficitur. Cæterum, accedentibus aliis, autoritate utriusque gentis & circumcissione, tanti hoc momenti est, ut nisi capillis nigris & crispis fuissent Colchi, jure negari potuisset ab Ægyptiis eos descendisse.

CAP. IX.

Religionum patriarum tenaces gentes. Americani Religionem suam ex nostro orbe intulerunt. Multa à primis detestatoribus America falso tradita. Grotii negligentia.

E

De

DE Religione, opus non est ut multa dicamus. Constat ejus indicio luculenter in origines genticas penetrari posse. Nam nihil tam studiose conservarunt quã antiqua & patria sacra. Itaque Deos suos & sacra quocunque terrarum migrarent, secum ferebant, sicut ex Græcis & Latinis patet. Idem de Americanis existimandum, intulisse eos suam Religionem ex nostro orbe, non ibi demum excogitasse. Quanquam apud Mexicanos & Peruanos multa videantur accessisse nova, vel potius quæ diuturnitate temporis interciderant, in usum revocata sint.

Multum etiam in eo situm est, ex quibus authoribus argumenta linguæ morumq; promantur. Latius recte: *Satis constat à primis invento-*

ribus

ribus harum regionum multa fabulosa
aut perperam lingue ignorantia intel-
lecta, fuisse prodita. Itaq; conferendi
primi rerum Americanarum scripto-
res cum posterioribus, qui cuncta
exploratius tradidêre. Ac ut excu-
sari queat, si quis ab authoribus
fallatur, ita Hugo Grotius tam ali-
ena & falsa ab argumento, quod
probandum susceperat, attulit, ut
merito omnes supinam ejus negli-
gentiam mirentur. Qualia sunt
hæc à Latio notata: *Scriptura Peru-
anis non per literas sed per rerum no-
tas idque à summò charta ad imum,
ut in Sinis. Pagod Mexicanis Deus
minor, Guayra flabellum, Thophos
capitis tegmen, Lame agnus, Peke
torrês, Quæ omnia falsissima sunt,
& ex Abrahami Mylii commentis
exscripta, ut inspicienti patet.*

CAP. X.

Authoritati in hac quaestione nullus locus. Americanis cognitus noster orbis. Californianorum & Mexicanorum traditiones. America prae se cognita. Silens narratio. Seneca locus in Medea. Ammiani Marcellini.

ID praetereundum non est, neque Americanos quicquam expresse de sua origine, nec nostros de migratione gentium in novi orbis partes tradere. Quod non minimam difficultati causam in hac quaestione praebuit. Unde Acosta profitetur; *sibi omnis auctoritatibus solivationi insistendum.* Non tamen vel noster orbis ignotus Americanis, vel illorum nobis fuit. Nam Californiani noverant, idque sibi à majoribus traditum asseverabant, *gentes in alio orbe barbatae & vestitas reperiri.* Sic Mexicani, *se advectos ex alia orbis parte in Americam,*

m, retulerunt, apud quos etiam
 communis opinio fuit, *venturam*
ab oriente gentem, quam apud Juca-
 tanos celebris vates Chila Cam-
 bel, ut videtur, propagavit. Unde
 Hispani interrogati: *an ab oriente*
venirent? Idem Mechoacanis præ-
 dictum fuit. Præcis quoque scri-
 ptoribus nostris cogniti fuerunt
 ultra Oceanum orbés alii, de qui-
 bus Clemens Alexandrinus in E-
 pistola quadam teste Hieronymo
 in cap. II. Epist. ad Ephes. Nihil
 nunc de Atlantide Platonis dico,
 res notior est quam ut referenda
 sit. Memorabile est quod Ælianus
 III. Histor. refert Silenum Midæ
 narrasse: *Europam, Asiam,*
Lybiam, insulas Oceano circumfu-
sas esse: extra eas continentem
quandam infinitæ magnitudinis, qua
nutriat

nutriat grandia animalia & homines
 duplo maiores & longeviores quam
 nostri sint. Ibidem esse magnas civita-
 tes, diversa vitæ instituta & leges no-
 stris contrarias. Adjecit: hanc terram
 possidere grandem vim auri & argen-
 ti, ita ut inter illos populos minoris
 pretii sit quam apud nos ferrum. Hæ
 sunt magnæ illæ insulæ de quibus
 ex Aristotelis & Theophrasti men-
 te Apulejus libro de Mundo. In Se-
 necæ suasoriis Avitus testatur cõ-
 munem opinionem jactari: *Ferti-
 les in Oceano jacere terras, utraque
 eum rursus alia littora alium jacere
 orbem.* Quo Senecæ Tragœdi præ-
 dictiones in Medea pertinent:

Venient annis

Secula seris quibus Oceanus

Vinculi verum laxet & ingens,

Patrat

*Patrat tellus Typhisque novos
 Desolat orbes, nec sit terris,
 Ultima Thule.*

Hæc non profecta fuerunt ex mera & incerta conjectura, quod arbitrantur Acoſta & alii, ſed ex illa notitia jacentium in Oceano terrarum. Et cum Marcellinus inquit: *In Atlantico mari Europæ orbe potior inſula, nonne Americam digito quaſi oſtendit?*

CAP. XI.

De tempore quo gentes ſingula in Americam venerint. Habitari cepta ſtatim poſt diluſionem. Antiquitates Americana Recentiffimi qui maxime Septentrionales. Unius originis quinam? Dux in America colonia magna, Phœnicum & Seytharum. Quibus ſiis in Americam ventum?

DE tempore quando in Americam venerint gentes ſingulae

E 4

nihil

nihil definiiri potest. Quosdam populos non diu post diluuium in eam venisse ex incolarum multitudine Latius colligit. Verba eius sunt; *Ego ita iudico, quam America tam late pateat quam noster orbis, & non minus habitata fuerit quam aut Europa aut Asia aut Africa, omnino credendum esse non ab annis quingentis aut mille primum habitari cœpisse, sed statim post confusionem linguarum & dispersionem illam familiarū etiam in Americam migratum fuisse: nam alias non video quomodo idonea ratio reddi possit tanta ubique per Americam incolarum multitudinis & infinitarum fermè linguarum, & à se invicem & ab Europais toto cœlo discrepantium. Neque tamen negandum puto etiam subsequenibus seculis novos advenas accessisse.* Post Christi
stii

si fidem susceptam id accidisse in ani-
 mum inducere non possum, quia ne le-
 vissima quidem Christianismi vesti-
 gia in his partibus usquam inventa.
 Caret autē ut puto exemplo populorum
 aliquem post sacra Christiana accepta
 ita ea denuo oblitterasse, ut nihil ejus
 set reliquum. Purchasius antiquita-
 tes Americanas non excedere vult
 annos retro ccccc. Quia nimi-
 rum Imperia Mexicanum & Peru-
 anum recentia, & rari etiam num
 in septentrione cultores, Porro
 ccccc annos ad tantam homi-
 num multitudinem procreandam
 sufficere. Quod verum est de Hun-
 nica & Sinensi origine, unde Chi-
 chimecarum gentes, & Mexicani
 ac Peruani recentiores nato Chri-
 sto, profecti. Sed antiquiores ad-
 huc in Americā colonias venisse,

certò constat: Quæ autē ex his gēti-
 bus antiquiores quæ recētiore sint,
 ita ut cunq; demonstrari potest. In
 universum recentissimi qui maxi-
 mē Septentrionalia colunt; austra-
 les ævi vetustioris; nec non illi qui
 se indigenas putant ac origines su-
 as penitus ignorant, quales Aitani
 & Peruani. Nam Cliforniani & Me-
 xicani sese aliunde advectos non
 ignorarunt. Unius originis sunt a-
 pud quos eadem lingua: ut Juca-
 tani, Brasiliiani, Paraguayanii, Ma-
 gellanici. Ita enim Acosta libro de
 convers. Indor. *Lingua Paraguaia-
 na omnium latissima est: obtinet in
 omni Paraguaia & Brasilia, Jucatanii
 enim intelligunt. & complures alii po-
 puli usq; ad fretum Magallanicum &
 S. Mariam. Si Jucatanii eam intel-
 ligunt, etiam Aitani & Cubani.*
 Nam

Nam interpretes quos Cortesius ex Cuba adduxit à Jucatanis intellecti, ac deprehensum fuit *utrumq; Idioma sin. e idem, at consanguineum esse*, teste Martyre. At Jucatanæ lingua plane alia ab Mexicana: unde Aghilar Jucatanæ peritissimus, Mexicanam non nisi per interpretem Marinam Xaliscanam intellexit. Unde omnis fere australis America & magna Septentrionalis pars ab una origine. Duas ingentes colonias in Americam venisse deprehendimus, Unam Phœnicium ab Oriente, quæ in Fortunatis, sinu Mexicano, Jucatanæ usque ad fretum Megellicum magna adventus sui vestigia reliquit, Alteram à Septentrione Scytharum à quibus tota America inundata & omnis qui

qui fuit cultus fere abolitus vel in
Scythicum mutatus.

Vias quod attinet, quoniam e-
videntibus argumentis deprehen-
ditur, Americam undique ab or-
be nostro abscissam ac magnam
insulam esse, mari omnes venisse
constat, nullos terrestri itinere, ni-
si forte per concreta glacie freta.
Nec obstare illis potuit Oceani in-
terjacentis latitudo vel pixidis
nauticæ ignorantia. Nam si casu &
tempestatibus ejecti, omnem de-
fectum ipsa necessitas & vis sup-
plevit. Si consilio eo navigarunt,
sufficientibus ad tantam navigati-
onem perficiendam instructi me-
diis fuerunt.

Finis Libri primi.

DE
ORIGINE GEN-
TIUM AMERICA-
NARUM
LIBER SECUNDUS.

CAP. I.

Situs orbis & quousque detectus. Via in America. Per Septentrionem. Japonia an insula incertum. Sessu America proxima. Fere freta tranant. Glacies transitum prabet. Per Orientem & Occidentem. Ibi ingens Oceanus. Scaphis innavigabilis. Falsum piscatores ex Abyssina in Jucatan abreptos. Ethiopes Americani unde. Naves mercatoria Ventis in longinquas regiones abripiuntur.

NITIO considerandum
 quibus viis adiri America
 commodè queat. Nam,
 ut bene Latius, etiamsi forte aliqua
 com-

communio aut similitudo morū & lingua ostendi possit, & non aliqua commoda iniri ratio, qua à sua regione in hanc venerint, nihil hac conjectura profectum aestimari potest. Idque ut exactius pateat, positura totius orbis ante oculos habenda est,

Ex qua patet Americam cum Septentrionali Gronlandia continentem esse, & utcumque vasti sinus intercurarant, fretum tamen hæcenus nullum, etiam magno studio quæsitum, reperiri potuisse. Gronlandia inde versus Lappiam protensa, ab extremo eius promontorio, quod antiquis Rubæ, recentioribus *Nordkyn*, maximo fretto vel patenti potius mari dispefcitur. Quid ultra sit per partes, usque ad novam Zemlam lustratum est, magnus nimirum Oceanus in quo
spas.

sparsæ hinc inde sive continentis
partes sive insulæ sunt. Atq; ibi fes-
sa hominum substitit curiositas &
rotus ille à Nova Zemla ad Japoni-
am usque & Sinensem murum ac
Coream tractus, Europæis adhuc
incognitus est. Ut si alicubi Ameri-
ca nostro orbi vel proximat vel
cohæret, id circa Cathaiam & ex-
tra arcticum circulum fieri necesse
sit. Igitur ab hac parte, duplex in A-
mericam per occidentem & orien-
tem via. Per occidentem ut ex in-
genio illarum regionum æterna
glacie & nivibus rigentium patet,
difficillimus, non tamen impossi-
bilis transitus datur, cum natura
prolocorum asperitate etiam cor-
pora formet. Ut vero facile
credamus Americam Septentri-
onalem Asiæ propius conjungi,
nupe-

nupera quam Franciscus Caron publicavit Japoniæ descriptio facit. Refert is (& à pueritia in illa Insula, postea etiam cum Imperio versanti, res ea ignota esse non potuit) incertum etiam num esse, Insula sit Japon, quam incolæ Nippon appellant, an continentis pars. Nam majorem ejus partem ipsis adhuc Japonensibus incognitam. Supra provinciam Quanto ubi Regum sedes urbsque præcipua Jedo sita est, viginti septem dierum itinere terram versus ortum Solstitialem profendi, antequam ad extremum promontorium provinciæ Tsunga perveniatur. Hinc trajecto undecim milliarium freto, ad regionem Jesso sive Sello perveniri, vastam montosamque & parum habitatam, sed pretiosarum pellicum

lium ditem. Ingens ea terra & nunquam à Japonensibus plene perlustrata ob magnitudinem & com-
 meatus defectum, His difficultatibus in proposito ulteriora perlustrandi Japoniæ Monarcham abs-
 territum. Incolæ corpore hirsuto, capillis prolixis, barba in Sinensem morem, bruti ac intotum barbari. Quibus hæc subjungit idem
 author: *Ut eo melius constet quam incertum sit, iusulane Japon an conti-
 nens, observandum aquã inter Tsungar versus Sello & Japan porrectam, ingentibus excipi montibus & incul-
 ta terra, qua circa Ochiam jacet. Ne igitur opus sit longo circuitu uti, scaphis hodie in Sessonem trajiciunt.*
 Quæ omnia magnam lucem Americanis tenebris inferunt. Quid enim vetat, quo minus Sello vel pars
 Ame.

Americæ vel ei admodum vicina sit? Et quam bene illa barbarie novo orbi convenit? Accedit Grōlandiæ situs tam commoda inter Sessonem & Americam positura ut gentes facile transire sive in orientem sive in occidentem possint. Ita inventa via per quam homines pariter & bestię, in Americā commeant. Necessè est enim id vel per continentem, vel per angustum fretum vel per glaciem fieri. Fretum si angustum sit tranare possunt alces, ursi & similes feræ, quæ non verentur tranare sinū maris, ut itineris compendium faciant. Sane in prima Jacobi Quarterii navigatione ursi facilimè tranarunt quatuordecim leucarum mare, quod est inter continentem & Insulam avium. Quod si magnum

bi & apertum mare, cum toto fe-
 re anno glacie concretum sit, uni-
 versum illum tractum, Novam
 Zemlam, Gronlandiam & Ameri-
 cam connectet ac pontis vice tran-
 situm dabit. Quæ via non displicet
 Latio. Verba ejus sunt: *Potuerunt*
(Samojedæ) rhedis suis super glacia-
dem Oceanum vebi & ita in Americam
venire atque eodem itinere etiam plu-
rima animalia his familiaria potue-
runt transcendere.

Ab Occidente & Oriente in-
 gens Oceanus Americam non nisi
 longa ac difficili navigatione, ac-
 cessibilem facit. Inter Peruviam
 & Sinas distantia amplius II clo-
 loc seucarum. Ex Peruvia quidem
 in Sinas ventis secundis bimestri
 spatio navigari potest. At longe
 difficilior ex Philippinis in
 Ame-

Americam navigatio. Nam cum
 venti intra tropicos semper sin-
 adversi, extra eos longis ambagi-
 bus usque ad Californiæ Paralle-
 lum enitendum est. Ita ab hac na-
 vigatione piscatorii lembi exclu-
 duntur. Obstat immensum & sca-
 phis innaviabile maris spatium.
 requiritur etiam amplius in aliquot
 menses commeatus. Ut vanum sit
 quod de piscatoribus ab hac vel il-
 la ora in Americam abreptis scri-
 bunt. Grotius præ cæteris in hoc
 argumento vanitatis manifestus,
 ut Æthiopes Abissinos in Jucata-
 nam transferat, facile evenire po-
 tuisse arbitratur. *proveētis non nihil*
ab ora sua piscatoribus, deinde per
ventos illos vehementes qui rectâ in
Americam ferunt abreptos, quale
quid evenerit navis illi à quo Colum-
buss

us novi orbis notitiam acceperit &
 ndis illis quos dilatos ad Svevorum
 teora Plinius tradit, Cui rectè La-
 ius respondet: Inusitatum prorsus
 ff. piscatores cum ad piscatū exeunt,
 antum com meatum secum ferre, ut
 is ad tam longam navigationem po-
 uerit sufficere. Præterea si quis im-
 mane illud inter Jucatanā & Æthi-
 opiam intervallum intueatur, illi
 non modo non facile sed omnino
 impossibile videbitur piscatores
 eo pervenisse. Primo enim Juca-
 tan & Æthiopia Congensis oppo-
 sitæ terræ, nec Brisæ statis tempori-
 bus in illo Oceano spirantes, verso
 Libanotum, sed recta ab oriente in
 occidentem flant, ac vectores suos
 longe adhuc à littore destituunt:
 Deinde Jucatan inter tot sinus Me-
 xicani insulas penitus quasi abscon-
 dita

ditata later, Quis credat piscatores
recta ad Jucatanem abreptas, cum
peritissimi nautæ inter tot brevia
& insulas cursum suum vix tenere
possint absq; naufragio? Ac demum
usq; ad Canibalum insulas vel quæ
opposita est, meridionalē Americā
venisse (nam nec ad alias oras tem-
pestatibus abripi potuerūt) quo tā-
dē fato pauculi piscatores in Juca-
tanā per tot adhuc terrarum mari-
umq; spatia venerunt? Constat etiā
difficile esse ab Æthiopiæ ora in al-
tum provehi, nec inter Tropicos
tam longæ tempestates, quæ depre-
hensos usq; in Americam ejiciant
Et quod solum ad fabulam redar-
guendam sufficit, nunquam A-
byssini ad Oceanum Atlanticum
Imperio suo pervenerunt. Quo
modo igitur Abyssini piscatore

in eo mari? Alia Congensium ratio est quorum naves ad ejusmodi navigationem non omnino ineptæ & ducentorum vectorum capaces sunt, teste Lopezio. Et ab his vel propioribus adhuc Genensibus originem procul dubio traxerunt in Careta reperti nigerrimi Æthiopes non admodum multi de quibus testimonium perhibent Martyr ac Gomara. Ac quam absurdum illud est piscatorias scaphas cum mercatoriis navibus comparare? Quasi quia hæ interdum tempestatibus ad longe distans oras abripiuntur, idem de illis dicendum sit. Nam cum mercatores com metu & omnibus ad longinquam navigationem plerumque instructi sunt, mirum non est eos sæpius quominus.

minime destinarant, appellere. Ita
 Pœnos ex Hispania & Lybia mer-
 caturæ studio Africam circumve-
 ctos constat, ac Annii Plocami li-
 bertus circa Arabiam navigans A-
 quilonibus, præter Caramaniam
 raptatus, decimo quinto die Hip-
 puros Taprobanae, quæ Zeilon,
 portum tenuit. Et talis ille merca-
 tor fuit, quem in Americam abre-
 ptum Columbo authorem novi
 orbis extitisse fingunt. Sic enim
 Mariana: *Navis quadam in Africa
 commercio occupata, superioribus an-
 nis ventorum violentia abrepta ad
 ignotas terras & littora appulit. Re-
 fert etiã in reditu vectores omnes
 fame extinctos, solo cum tribus
 quatuorve navarcho superstite*
 Quod minime mirabitur, cui apud
 Tacitum lectum, in brevi inter Ba-
 tavi

aviam & Britanniam tempestate,
eo inopiæ milites pervenisse, ut in-
firmis suis suorum, mox forte du-
dis vescerentur. Indi etiam in Sue-
viam ejeti, mercatores non pesca-
tores fuerunt.

CAP. II.

*Raro tempestates tanta ut naves in alium or-
bemejctantur. Lesi arborum & Acosta nota-
ti. Veteres an littora tantum legerint. Diffi-
cilis in Americam navigatio. Sinensium lon-
ginq̄ua navigationes. Mare Pacificum olim
navigatum. Americani navigandi rudes.
Facilior per Atlanticum mare navigatio.
Australis Terra facies.*

NEquè hic ad tempestates sem-
per confugiendum & Tyria
maria commovenda sunt. Quod
video plerosque facere, dum colo-
nias per Oceanum Pacificum vel
Atlanticum in Americam raptant
potius quam ducunt. Nam casus
F ille

ille rarus est, ut tempestatibus (quas ingentes esse oportet) naves per vastum illum Oceanum ad remotissimas terras absque naufragio ejiciantur. Nugatorium est quod Lescarbotus scribit; *Chananaos ab Israëlitis fugatos ascendisse naves à tempestatibus aëtos ejectos. que in Americam fuisse.* Nunquam credo situm Chananzæ & Americæ inspexit, qui tam horribilem tempestatem confingit, quæ classem ab ora Phœniciz per mediterraneum mare in Americam usque raptaverit. Nec levis Acostræ stupor, negantis certo consilio & destinatione olim in Americam navigatum. Itaque ut hanc maritimam & patentissimam viam nobis occludat, ac cuncta ad casum & tempestates referat, fingit veteres littora
tan.

antum & maritimam oram legis-
se, nunquam se patenti Oceano
committere ausos. Amisso terræ
conspectu per incerta vagatos.
Quod commentum vel solæ ad
fortunatas, Cassiteridas & alias O-
ceani Atlantici longe distitas insu-
as Carthaginensium navigationes
ordinariæ & ex certa destinatione
susceptæ, confutant. Ut nihil nunc
alicam de Africæ circumnavigati-
one de qua Herodotus in Melpo-
nense. Ea autem maris Africani ra-
tio, est ut nisi perire velint navi-
gantes, littora legere haud quaquã
permittat, & quo longius à terra
in medio in mari, eo certius
navigatur. Fateor magnetis u-
sum tum nullum adhuc fuisse,
quo invento magnum omnino
momentum rei nauticæ accessit.

Sed habebant alia tamen veteres subsidia, præsertim Tyrii, nobis fortasse hodie, ut multa, incognita quibus defectum *Compassi* utcumq; compensabant, certe propterea Oceano non abstinebant, Igitur a-
diri sane ex Asia per Orientem, ex Europa & Africa per Occidentem America potuit, sed multorum mensiũ difficillima navigatione, ad quam conficiendam magnis navibus & comœatu sufficiente opus fuit. Nec tamen eadem ubiq; Asiæ extimæ & Europæ ad Americam ratio est. Ex Cataia & Sinis ad Californiam & novæ Hispaniæ oram navigatio difficilis ob procellosũ mare. Difficilior in Peruviam, tum propter Oceani vastitatem, tum quod adversis semper ventis ibi navigandum. Quia tamen Sinensium

um naves & magnæ & veliferæ, ac
eorum longinquæ navigationes
asseverantur, nulla quantumvis
difficilis via negligenda ad incolas
in Americam ducendos. Eos enim
per omnem Indiam ac in Africam
usque navigasse jam ante multa se-
cula Xaverius & Texeira authores
sunt. A costa duobus argumentis
probat Mare Pacificum olim navi-
gatum fuisse: tum quia Peruviani
ad suam oram mari delatos Gigan-
tes narrarunt: tum quia Ica & Æri-
cæ habitatores ad insulas, longe
versus occidentem sitas, naviga-
runt. Multos ab hac sententia ab-
strahit crassa illa rei nauticæ apud
Americanos imperitia, qui non
nisi lintres sive monoxyla & cano-
as id est scaphas habebant nullo
velorum aut clavi usu, Quod qua

ratione fieri potuerit si magnis navibus & à rei nauticæ gnaris adveſti, animo concipere non poſſunt. Quasi vero non innumera extant exempla talium mutationum? Idque jam supra ex profeſſo demonſtratum, ut pluribus nunc opus non ſit argumentis in re clara. Navigatio per Atlanticum mare minus difficilis fuit propter crebras inſulas, quales ſunt Azores, Fortunatæ & Hesperides. Certe Azores medio quaſi itinere inter Hiſpaniam & Americam jacent. Ab inſulis etiam Viridis ^{Hesperidis} Promontorii haud adeo longus in Braſiliam trajectus, & conveniunt Autololum, qui Getuli non Æthiopes, cum Braſilianis mores ac corporis habitus.

At australis terræ hæc facies.

Freto

Fretum Magellanicum plurimæ insulæ
 obiacent. Extra eas vastum mare.
 Versus Orientem & novam Gui-
 neam magnæ terræ sed nondum
 exploratæ. Ora Guineæ initium
 capit centum leucis ab Insula Gilo-
 lo, ad primum latitudinis gradum
 adque ita in longitudinem proten-
 ditur versus ortum trecentas leu-
 cas usque ad septimum gradum.
 Vastæ hinc inde in Oceano austræ-
 li terræ jacent, innumerabili ho-
 minum multitudine refertæ, quo-
 rum alii fusco, alii mixto, alii etiam
 atro colore sunt. Capilli nonnullis
 nigri, longi, soluti; aliis crispæ & vil-
 losi, multis flavi. Mores in univer-
 sum barbari & Americanis non
 dissimiles. Sed nondum constat
 quam prope cum Magellanica illæ
 australes regiones coëant. Cui si
 alicu-

alicubi proximent, tum id magno intra vel extra circulum Antarcti- cum ambitu fieri necesse foret. Apud Javam Majorem, longo tamen intervallo, reperta à Butavis terra quam Concordiam vocant, eamq; cum Nova Guinea jungi putant. Proximæ ex insulis continenti Americano sunt illæ, quas Salomonis appellant. ad xi. gr. Latit. australis & non nisi 15000. leucis ab ora Peruvia. Hæ omnes vix in novum orbem ducunt, nec ulla videri debet hominibus in accessu vel intentata.

CAP. III.

Antiquissimi America cultores Phœnices. A quibus secreti Judæi. Unde dicti. Chananæi ab Israëlitis pulsi. In Africam fugerunt. Et Asiã superiorem. An Et in Germaniam ac Scandiam? Quæ Phœnicum nationes in Africam venerint. Cadmonæi in Græciæ Africanorum.

*horum Dux Hercules. Dicitur Marcerim.
Sallustius. Medos & Armenius pro Madianti-
tis & Arama's substituit. Mauri ab Amorais.
Ut & Gomeris.*

EX antiquissimis ac fortasse pri-
mis Americae cultoribus Phœ-
nices sunt, gens nauticæ rei peritifi-
sima, ac qui totum orbem merca-
turæ vel peregrinandi studio obi-
verunt. Quorum ambitu Judæos
excludimus, quos Græci frequen-
ter Phœnicum nomine complecti
solent, Veluti cum Herodotus scri-
bit, *Phœnices circumcisos, suilla ab-
stinere, quondam mare rubrum acco-
luisse, inde ad maritima Syria trans-
gressos.* Ipsi sese Chananaeos appel-
labant. Phœnices ab exteris vocati
undecumque tandem id nomen
fluxerit; nam opiniones variae &
omnes incertæ sunt, maxime illa

Bocharti, dictos quasi פְּלִיִּיִם, quod ex posteritate Anaki vel essent vel gloriæ studio videri vellent. Eorū lingua haud multum adhuc Augustini & Hieronymi ævo, ab Hebræa diversa, ut docti viri dudum demonstrarunt. Hæc gens qua ratione primum in Africam & Europam inde in Americam venerit, ordine ostendendum est.

Communis opinio est Chanaanæos sive Phœnices ab Israëlitis ex Ægypto venientibus ejectos, in varias regiones se contulisse & colonijs suis multa Africæ & Europæ loca occupasse. Non desunt in Sacris literis argumenta quibus hoc satis evidēter probari potest. Exod. xxiii. 28. 29. Deut. ix. 3. 4. xxxiii. 27. Jos. ii. 9. 24. xiii. 6. Ut mirandum sit quorundam contradicendi studium,

dium, qui rem tam claram in dubium vocare audent ac scribunt, non legi expulsos (bananos, s. d. tantum tributarios factos. Non ignota hæc migratio Græcis fuit, & eam Sallustius innuit in Jugurtha: *Sidonios profugos ob discordias civiles in Africam navibus venisse ac Leptim struxisse, Caphtoræi & Girgesci in Septentrionem migrarunt; unde Cappadocum, Colchorum, Georgianorum sive ut hodie appellantur Gurgestanorum populi. Cappadoces sane à Græcis $\lambda\alpha\upsilon\sigma\omega\upsilon\sigma\upsilon\pi\omega\nu$ nomine indigitantur, eorumq; vicini Cilices conditorem habent Cadmi fratrem Cilicem, Ibi etiam urbs Thebæ ab Achille everfa & Adramyttum Arimi*
in

in Lycia. Quod author libri Sedes
 Olam partem Chananæorum in
 Germaniam venisse tradit, à quo-
 rum gente Chettæis Genebrardus
 Catos deducit, vix fidem meretur.
 Multominus Amgrimi Jonæ deli-
 ramentum qui Gigantes orbis Ar-
 ctici, Suediæ & Norvagiæ ab his
 Chananæis deducit, puerilibus
 plane rationibus inductus quas re-
 ferre operæ pretium non est. An Si-
 næi cum Scythiis & Indis in Sinenfi-
 um gentem coaluerint, infra dice-
 mus. Occidentem pervaserunt
 Chananæi, Jebusæi, Amoræi, Gir-
 gesæi, Kadmonci, Ammonitæ, Ma-
 dianitæ, Anakæi & alii omnes com-
 muni Phœnicum nomine celebra-
 ti. Nam quod Procopius Jæbusæ-
 os tantum & Gergesæos in Afri-
 cam fugisse tradit, vel falsum est,
 vel

vel intelligendum de illis qui in
Tingitana habitauerunt, conditori-
bus Tingis. Hi primo in Ægyptum
vicinam venerunt teste etiam Pro-
copio, ubi Ægyptiis connubio &
amicitia mixti, postea in Africam
& Græciam colonias eduxerunt.
Cadmonei pulsus ex Phthiotide
Hellenibus regionem inter Olsā
& Olympum occuparunt vel ut a-
lii Bœotiam & Doridem circa Par-
nassum quæ Estiotis dicta & Cad-
meia, ac tibi Aonibus, Temnicis,
Eæenis, Hyantibus permixti, The-
bas condiderunt. Dux itineris
Cadmus Agenoris filius, vel secun-
dum Suidam Ogygis: quoniam i-
dem Ogyges qui Agenor id est Og-
Rex Basanis, cuius filius vel cognat-
us Cadmus fuit. Arabes quoque in
ejus exercitu qui in Eubœam ex

Bœo

Bœotia trajecerunt teste Strabone.
 Alii, & quidem longè maxima
 pars, partim terra per Catabath-
 mum, partim, ut de Sidoniis Cris-
 pus tradit, mari, Cyrenaicam & u-
 niversum Africæ littoralis tractum
 occuparunt, de quibus Euseb. in
 Græcis Chron. & Procop. II. Van-
 dalic. Horum Dux & Princeps ille
 fuit quem Græci Herculem Tyriū,
 Diodorus Ægyptium, Sallustius
 Libyn appellant. Nomen ejus ve-
 rum solus fortasse Pausanias in
 Phœciis tradit: *Macerin diei Her-
 culem Ægyptium & Africanum.* Quæ
 genuina Phœnicum vox quibus
 Ἡρῆ Sapiens & quem Philosophū
 vocant: unde etiam vox *Μανῆ*
εἰ & ipsum Mercurii nomen u-
 nica litera inserta. De quo alibi ex-
 professo, Hujus Herculis Africani

res

res gestas nemo melius describit
quam ex Punicis Regum Numidiæ
commentariis Sallustius. Sed
quod ex Persis, Medis, Armeniis
conflatum fuisse exercitum ejus
vult commoda interpretatione ju-
vandum est. Quis enim credat Per-
sas & Medos cum Hercule in Afri-
cam venisse? Deceptus nominum
similitudine Crispus, cum pro
Madianitis Medos, pro Aramæis
Armenios, id est notos sibi in lo-
cum ignotorum, posuit. Non e-
nim cogniti Romanis Midianitæ
vel Aramæi. Persarum nomen tum
temporis adhuc incognitum, quos
tamen Medis propter viciniam &
idem Imperium, conjunxit. Quan-
quam se Rabinorum, id est homi-
num in historia ineptissimorum
exemplo tueri possit Sallustius, qui

Josu

Josuan cum Armenia, Persidis & Medix Regibus bellum gessisse volunt, R. Abraham Zaccuth in Juchasin & R. Godolia in Schalschelech. Quod vero idem author à Medis & Armenis Mauros appellatos tradit, longius quæsitum & sine dubio falsum est. Crediderim in Punicis Annalibus Hiempsalis Amoræorum nomen extitisse, vel Mororum; unde propter literarum T & M affinitatem, Medi emerferint. Sic Rodanim & Dodanim sine discrimine dicitur. Porro Amoræos in Africam cum cæteris Phœnicibus trajecisse dubium non est, à quibus Mauri & Gomeræ. De quibus Antonius Nebrissenfis Dec. ii. Rer. Hispan. *Et in Mauritania hominum genus bellicosum, qui non sibi sed mercede conducti alio populo bel-*
la

la gerunt, Gomeres appellant, no-
men ut videtur ductum à Gomer filio
Japhet. Ab his Gomeriis Lybia ap-
pellatur nostro tempore Velez de la
Gomera, & una ex Fortunatis
Gomera. Hi saepe in Hispaniam cum
Mauris traiecerunt. Rectius hos
Gomeres ab Ammoræis duxeris.

CAP. IV.

*Phenicum per Europam colonia: Sunt antiquis-
sima, Sardinia, Carthago undae delta, Chedra-
neach, Adramyttum, Usica, Tingis, Co-
lumba apud eam cui fuga Chananaorum in-
scripta. Qua recentiores ævi, Chananaei Ga-
des & Baleares habitaverunt. Philistæi in Af-
rica. Circa Hipponem Chananaei, Phænices
in Africa degenerarunt. Accesserunt alia eo-
rum colonia, ut Didonæ.*

TAnta non Africam modo, sed
insulas quoque ac magnam
Europæ partem inundavit Phœni-
cum multitudo. Nam Sicilia, Me-
lita

lita, Gaulus, Sardinia, Corsica, Ba-
 leares, Gades, Cyprus, Cythera,
 Thasus, Thera & alia multa loca
 de quibus ex professo Samuel Bo-
 chartus, Phœnicum antiquissimas
 colonias habuerunt. Idque ante
 Trojana tempora factum Græci
 fatentur nec diu post hanc Chana-
 næorum fugam, duplici argumen-
 to colligimus. Primo: qui ante
 Græcos in illis insulis Phœnices
 habitarunt. Ad Græci diu ante
 Trojanum bellum propter vicini-
 am illas insulas adibant. Deinde,
 quia Sardus, qui coloniam Phœ-
 nicum & Afrorum in Sardiniam
 duxit, Herculis Africani filius fuisse
 perhibetur, teste in Phocicis Pau-
 sania. Nomen ejus mere Phœnicū
 פרו Princeps Religionis & justiti-
 æ, quæ vox etiam in Sardanapali
 nomi-

nomine occurrit, In Africa Phœnicum præcipuas colonias fuisse reperimus, Carthaginem, Adramyttum, Leptim, Hipponam, Uticam, Tingin, à singulis haud dubie nationibus conditæ. *Carthago* ita dicta per excellentiam, sicut Athenæ ἄστυ, Roma Urbs, Medina Arabum & Iracensium. Nam כרתק Phœnicibus urbs est, Karthagena civitas hortorum, quam Græci ὀινῶσαι verterunt. Alio nomine apud Platum *Chevraneach* est, quasi ענר ענר vel כרתק. ἑπταυλις Ἀναχ. Unde ab Anakæis fortissima natione structa videtur, qui Kiriatharba per Calebum ejeti in Chananaea defecerunt. *Adramyttum* est כרתק אולם; aula & sedes Myttum. Quod proprium apud Phœnos nomen fuisse ex Plauto patet. Et quoniam

Sal-

Sallustius Medorum meminit id est urante dictum Midianitarum, forte ab his Adramyttum fructa. *Utica* antiquam urbem norat, Hoc enim Poenis תינין. *Tingis* unde dicta incertum, quæ cum altera eius nominis quam & *Lixani* vocant, non est confundenda, monente in Strabonē Casaubono. Existisse suo adhuc æro circa Tingin columnā marmoream, cui Jebusæorum & Girgæorum in illam Africæ partem adventus inscriptus fuerit, Procopius secundo Vandalicorū testatur. Qui solo ex omni antiquitate re hanc memoria dignissimā tradit, & ex eo strictim Euagrius. Unde Tingin à Jebusæis & Girgæis fructam patet. Sed quod de columnis dicitur, inquisitione dignū est. Seldenus inscriptionem lingua

Phoenicum talam fuisse conjicit
 בן חתף איש יהושע מפני כרוחם
 נון

Procopius; *Nos Maurusii sumus
 qui fugimus à facie Josue filii
 Nun pradanis.* Vix credibile sub
 primum Phoenicum in Mauritani-
 am adventum eas columnas fuisse
 positas, cum ab eo tempore usq;
 ad Procopii ætatem mille quin-
 genti & amplius anni effluerint,
 Mirum etiam nihil hujus à Strabo-
 ne vel aliis observatū, præsertim cū
 Tingitana Romanis & Hispaniæ
 ob viciniam notissima esset. Quic-
 quid sit, res satis certa est, nec mul-
 tum de columnis illis laboran-
 dum. Fortasse recentioris ævi fue-
 runt, quemadmodum illæ Sethi in
 Syria, quas se vidisse Josephus re-
 fert. Certe Anonymus Alexandro
 Seve-

Severo æqualis, Gades & Baleares à Chananaïs & Jebusæis quos Joshua expulerit, habitatas fuisse tradit. Addunt nonnulli Medinam Sidoniam à Sidoniis conditam, mōnente ad Senecam Lipsio. Hispaniam ab iisdem structam ex voce Arias Montanus colligit. Quibus omnibus etiam hoc addendum, quod Cl. Golius, viri gentium de Rep. literaria meritorum, monuit: *Barbaros Afros ab Arabibus hodieque pro Philistæis in ea loca fuga delatis haberi.*

Ita Palæstini inundata omni Africa & Hispania duplici nomine, Phœnicum & Chananzorum censebantur, illo exteris, hoc apud se receptu. Docet id B. Augustinus, qui refert suo adhuc ævo circa Hipponem interrogatos rusticos qui essent,

essent, respondisse, *Chanaani*. In Africa & Hispania Pœni vocabantur quasi Phœni teste Hieronymo in Jeremiam. Sunt enim affines literæ ω & ϕ . Nec putandum hos Phœnices pristinos suos mores & iustituta & linguam sine corruptione in Africa retinuisse. Sallustio tanta mutatio non incognita; *Gezulis & Libyis mixtos per conjungia, Linguam & mores mutasse. Domus fuisse oblonga mapalia incurvis lateribus tecta, quasi navium carinas. Ipsos Libyes gentem asperam & incultam, cuius caro farina atq; humi pabulum ut pecoribus, sine lege, imperio, humanitate, vagam & palentem. Et alibi de Leptitanis Sidoniorum colonia: Ejus civitatis lingua modo conversa connubio Numidarum, Legum cultusque pleraque Sidonica. Quantum*

tum alibi degenerarint, Balearicum exemplo manifestum est.

Post hanc migrationem diversis temporibus plures alias contigisse antiqui docent. Quippe sæpius merceturæ studio, in Siciliam, Africam, Hispaniam navigarunt & colonias, ibi cæteris cultiores constituerunt. Huc celeberrimus ille Didonis in Africam adventus referendus quæ Carthaginem non prima quidem struxit, sed tamen instauravit & auxit. Melitenses quoque coloniz huc pertinent. quibus ædes cultiores & albatu spectabiles opere, nec non artificum, imprimis textorum peritia,

CAP. V.

Phœnices in Africa & Hispania in Americam
navig-

*navigarunt. Testis Strabo. Naves Gaditanae
 Faciunt in Americam navigatio. Bellum inter
 Phoenices Afros. Unde pulsae Phoenices in Ame-
 ricam fugerunt. Sic Carthaginenses & His-
 pani.*

Igitur Phoenices in Americam
 ex Africa & Hispania non infre-
 quenter navigarunt. Author Stra-
 bo est eos Atlanticum mare ingres-
 sos extra Herculeum fretum urbes
 condidisse. Quod non de Maurita-
 niae tantum extrema ora, sed remo-
 tioribus etiam versus occidentem
 terris intelligendum, sequentia
 docent. Idem alibi dicit, *Gadita-
 nos plurima & ingentia navigia in no-
 strum & exterius mare emisisse. Ecce
 tibi plurimas & ingentes Phoeni-
 cum naves in Atlantico Oceano.
 Et cum secundo libro Eudoxi na-
 vigationem in Indiam & Aethiopi-
 am ex Arabico sinu referret dicit,*

G

C. 112

eum summitatem proraè naufragi
 superstitem, equo insignem in Ocean
 Ethiopico inuenisse. Id cum navi
 ab occidente advectæ naufragiam
 esse intellexisset, secum in Ægy
 ptum detulit, & à nautis, quibus o
 stenderat edoctus est Gaditanæ na
 vis reliquias esse. Nam Gaditano
 rum mercatores ingentibus uti navi
 bus, pauperes parvis quas à prora in
 signi Equos appellant, quibus ultr
 Lixum piscandi ergo navigent. Quo
 si cum parvis eousque venerun
 navigiis piscatores, quid ingente
 illas mercatorum naves omni ap
 paratu instructissimas fecisse judi
 cabimus? Tradunt Appianus in
 Libycis, Pausanias in Atticis & alii
 Carthaginenses suis classibus omni
 mari scrutatos. Et cum Libyam cir
 cū navigarint duce Hannone, qui
 obsta

obstat quo minus in Americam quoque venerint? Difficilimum enim Africam circumire quod Lusitani satis deprehenderunt, antequam *Caput de Non, Bojados & Esperanza* superarent, At in Americam tendentibus omnia faciliora. Atlanticus Oceanus quantumvis tumidus, etiam cymbis navigabilem se præbet, dummodo sufficienti comœatu instructæ sint. Sic Angli ex Nova Britannia in Hiberniam usque, intra dies non multos, navigarunt, Batavi pariter ex Nova Zemla Kolam Lapponiæ scapha vecti sunt. A Fortunatis ad Americam secundo vento quindecim dierum & ab Hispaniis ad Canarias difficiliorem quam hinc in Americam navigationem esse Acoſta vult, *Brisæ* enim
sub

sub Torrida spirant tam constanti flatu ut vix opus unquam sit vela tangere. Ex quibus patet quam facile & frequenter in Americam Phœnices deferri potuerint. Constat eos in Fortunatas creberrimè navigasse. Sive igitur casu sive consilio in Torridam Zonam delati fuerint, non alio quam in Americam illi recta versus occidentem spirantes venti eos provexerunt.

Si quis roget quid moverit Phœnices ignoto & sine terris, quantum vulgo constabat, mari, se committere, ei ex multis, una hæc etiam reddi causa potest. Bellum inter Phœnices advenas & indigenas Pharusios ac Nigritas, acerrimum antiquis temporibus gestū; in quo tandem Phœnices succubuerunt ingenti clade accepta, Quod
solu

Solus ex omni vetustate, vir profecto magnus Eratosthenes memoria commendavit, immerito falsitatis in hoc & aliis ab Artemidoro & Strabone accusatus.

Is igitur Eratosthenes tradidit, in eo bello, urbes Tyrionum sive Phœnicum non pauciores *CCC* in Mauritania à Pharusis & Nigris exiisse. Jam cum nulla frequentior causa migrationis gentium sit, quam intestina bella; urbium excidia, victorum impotens animus quis dubitet in tanta positos calamitate Phœnices multos, relicta infelici patria, naves, quod unum evadendi medium restabat, conscendisse & novas in Atlantico mari sedes quæsisse? Quod de Carthaginensibus asserit Diodorus libro quinto Bibliothecæ. Et Hispanos Phœ-

Phœnicibus permixtos, flagrante bello Punico; cum nec navēs nec terrarum in Atlantico Oceano deesset notitia, in Americam venisse admodum probabile Latio videtur.

CAP. VI.

Triples Phœnicum in Americam advenit. Primus Atlantiorum. Atlas quis? Atlantica Platonis. Qui fabulosa immiscet. Plures insula Atlantica & inter eas Americana. Diluvium Atlanticum. Ejus memoria apud Americanos. Maxime Lucasiones & Atlanos. Maldiva olim continens. America diluvio apta. An Atlantica Platonis fabulosa? Comtai error.

ITa potuisse in Americam Phœnices navigare ostensum. Nunc quod fieri potuit omnino factum probabimus. Tribus vicibus in Americam Phœnices appulisse ex antiquis scriptoribus satis clarè
osten-

ostendi potest, Primus adventus omnium antiquissimus ille est, in quo Atlantes primas tulerunt, gens Africae maxima & navigandi peritia celebris: & undecunq; tandem orti Phoenicibus in Mauritania permixtos fuisse, dubium non est. Atlas Phoenix vel Aegyptius Coeli filius, Saturni frater; inventor astronomiae & nauticae artis habitus quod Chananais & Aegyptiis omnes tribant, Hunc eundem cum Enocho fuisse Alexander Historicus apud Eusebium falso existimat. Plato in Critia Neptuno genitum scribit: *fratrem Gadirum habuisse.* Quo Phoenicia ejus origo manifeste astruitur: cum Neptunus sit Phoenicium numen: quippe inventor nauticae: & Gadir phoenicia vox. Ab hoc Atlante mons, regio,

populus nomen accepere: hi Atlantes, ille Atlas, hæc Atlantis dicta sunt. Igitur Phœnices sub Atlantum nomine extra Herculis columnas navigantes, illum omnem Oceanum Atlanticum dixerunt. Quod nomen toto Oceano qui Africam & Asiam alluit tributum est, Sicut ex Strabone patet, qui dicit Arabiam felicem usque Atlanticum pelagus extensam. Itaque & loco & incolis & mari nobile nomen Atlas dedit, Dum navigant, dum ultro citroque meant, tandem in terras incidunt; unde quicquid in illo Oceano terrarum repertum, Atlantis nomen accepit. De qua divinus Plato in Critia & Timæo ea tradit quæ Americanas origines evidenter aperiunt. Ac ne de ejus fide dubitari possit, Saiticos

eos Ægyptiorum sacerdotes testes
 producit, qui omnis antiquitatis
 promi condi fuerunt. Fabulosa
 quædam, ut in rebus antiquis fieri
 solet, intermiscuntur, sed quæ ipsi
 rei nihil præjudicant. Qualia sunt,
 quod tempus hujus facti nimis ex-
 tendunt supra Deucalionis, imo i-
 psius Noachi diluuium, unde Op-
 meerius in Chronologia collegit
Atlantios jam ante diluuium in Ame-
ricam venisse. Quemadmodum e-
 tiam illa nugatoria sunt, quæ de A-
 theniensium contra eos bello, de
 terræ motu & diluuiio quo Atlan-
 tis absoripta, de ejo proximè ad fre-
 tum Herculeum situ traduntur.
 Error inde ortus quod plures insu-
 læ id nomen habuerunt, & una
 quam Plinius nominat, ad fretum
Gaditanum; aliæ vero septem, de-

cem stadiorum millibus ab Atlan-
 te remota, si Plutarcho fides, quas
 Canarias fuisse oportet. Id verum
 manet, extra fretum Atlantidem
 sitam fuisse, etiam si usque ad illud
 protensam crediderint. Sic Dio-
 dorus Tritoniam nominat maxi-
 mam Insulam extra continentem
 Africae, in qua Atlantes regnarint.
 Caetera quae Saites sacerdos tradit,
 non alii quam Americae conveni-
 unt. Ait; *alias insulas in Oceano illo
 Atlantico fuisse.* Quas cum post In-
 gentem Atlantidem locet, mani-
 festum sit situ cum Hispaniola &
 Cuba convenire. Pergit: ἐκ τῆς ἡσων
 ἐπὶ τῆς καλαυκίης πᾶσαν ἤπειρον
 datum transitum. Illa post insulas
 terra continet, quae nisi Americae
 par, quippe major Africa simul &
 Asia,

Asia, quod verum, si prae seis inco-
gnitas partes fecernas.

Convenit denique mirabilis ca-
sus. Nam utraque ingenti oppressa
diluvio dicitur. De quo accuratius
agendum est. Sunt enim qui nomē
Atlantidis in ipsa quarunt Ameri-
ca. Nam Mexicanis *Atl* aqua dicitur.
Unde ipsa Atlantidem, terram
aquis obrutam deducunt. In quo
graviter errant: cum Mexicani
non ab his Atlantibus orti sint, sed
ex Asia demum ante aliquot secula
profecti, ut dicemus postea. De At-
lantide ita Sacerdotes Ægyptii: *Im-*
mani terramotu; ingentique unius
diei ac noctis diluvio sub vasto gurgi-
temersa fuisse: hinc mare conme-
antibus innavigabile factum. Idem
Apulejus innuit: *Oriētis regiones*
Phaëon-

Phaëntis ruina, ut quidam putant, conflagravit : in occidentis plagis scaturigines quadam de proluuione e-
 asdem strages dederunt. Ubi pul-
 cherrima consideratio se offert
 quæ magnam lucem verissimæ
 narrationi affundit Est per Ameri-
 cam ingentis memoria diluvii &
 frequenter ejus barbari memine-
 runt, cum de ultima antiquitate
 sua interrogantur. de quo hacten-
 us quaesitum : si ne universale
 Noachicū; an particulare illarum
 regionum, quale Platonium il-
 lud vel Deucalionis? Ac quamvis
 omnino negari nō possit, aliquam
 Noachici diluvii obscuram me-
 moriam in America superesse:
 plura tamen eo ducunt, quod & A-
 costa statuit, fuisse quondam ingē-
 ti oppressam diluvio Americam vel
 pra,

partem ejus: cujus ad omnem posteritatem memoria durarit. Nam Scythis Asiaticis ignotum diluuium, Americanis qui inde certissimum. Unde factum ibi & inventum non illatum, consequitur. Præterea fuisse tantum plana & humilia aquis oppressa inde patet: quia homines in montibus, speluncis, scaphis & arboribus evasisse dicunt. Et ejusmodi particulares quarundam regionum inundationes diversis temporibus contigerunt, ut in Cimbrica Chersoneso Aristot. 2vo, Hoc Atlanticum Platonis diluuium si quis adhuc dubitat, ei locum Petri Martyris expendendum proponimus. Is refert: *Innumerabilis Mexicanæ sinus insulas, quas uno nomine Jucalias dicunt, cum cæteris majoribus, Atit, Cuba, Jamaica Bora*

Borriquen, unam olim continentem
fuisse. Ita ex majorum antiquissima
traditione ipsos incolas asserere. La-
bentibus seculis avulsas vi temporis
& exiguis fretis divisas in tantum nu-
merum excrevisse. Rem Hispanis quo-
que credibilem videri: neque de ea
multum dubitandum esse. Eandem
submersionem Aitari fabulosa
traditione de maris origine innue-
bant. Quemadmodum & Malaba-
res asserunt: Innumerabiles Maldi-
vas, quarum supra xi clo cognita
sunt; olim unam continentem fuisse.
Hæc si cum Atlantico diluvio Pla-
tonis confetas, videbis non alibi
Atlanticam quam in America po-
nendam esse. Nam magni cujus-
dam particularis diluvii in Pe-
ruvia quoque manifesta indicia
extant, & interior ad Meridiem

America tota fere aquis hodieque obruta conspicitur. Nec mirum tale diluvium in ea parte videri debet. Sunt enim ibi ad diluvium maximum sufficientes causæ, ingentia flumina; terræ motus vehementes, littorum humilitas: montium nivales aquæ. Anno Christi 1536 Peruvix littora ad duo milliaria mari obruta sunt, quod XIV. cubitis altius exstabat. Anno ejusdem seculi XL. Contiegarum populus in Canela nivalibus undis deleti sunt. Solus Oronico sufficit ad ingens diluvium. Nam à Majo ad Septembrem XX pedum altitudine ripas superat & omnia obruit. Solis montibus exceptis, Præclare ut omnia ingeniosissimus Baco Verulamius in libello quem Sermones Fideles inscripsit, capite de

de vicissitudine rerum ; Si quis, in-
 quid, attentè consideres Indorum oc-
 cidentalium conditionem, reperiet eos
 populum juniorem esse & recentiorem
 quam populos orbis veteris. Ac longè
 verisimilius est desolationem illam,
 qua illos olim invaserat, minimè per
 Terræ-motus factam : (contra
 quam narrabat Sacerdos Ægyptius,
 in coll. quio cum Solone, de Insula
 Atlantide ; eam, scilicet, à Terræ-
 motu absorptam esse ;) sed potius
 per diluvium particulare. Terræ-
 motus enim in illis Regionibus rarè
 eveniunt. Verum, e contraria parte,
 tam immania plane & vasta habent
 flumina, ut fluvii Asiæ, Africæ, &
 Europæ, præ illis, instar rivulo um
 sint. Quin & Andes ipsorum, sive
 Montes, nostri longe sunt altiores :
 Unde credibile est, reliquas stirps bo-

mirum, apud eos, post tale diluvium
particulare, conservatas fuisse. Ita
cum & situs & magnitudo & casus
mirabilis non alii terræ quam A-
mericæ conveniat, mirum est nō-
nullos totam narrationem Plato-
nis adeo elevare; & nescio quas
allegorias fingere. Ubi non est du-
bium quin eos ratio plenissimè fu-
gat. Nam Plato exerte dicit, non se
fabulam sed veram historiam narra-
re. Et Proclus Marcellum quen-
dam Rerum Æthiopicarum scri-
ptorem citat, qui eandem histori-
am tanquam veram descripsit.
Nec Strabo diversum sentit, qui a-
lias tam facilis est in explodendis
aliorum opinionibus; Crantor
quoque primus Platonis interpres,
totam narrationem Historicam
esse prodidit. Atque ita esse accipi-
endam

endam Joh. Serranus eruditè docet. Nam quod ex quibusdam fabulosis, de templo, Neptuno, Clitone, Bello contra Athenienses, totam in dubium narrationem vocant, id quam iniquum sit nemo non videt. Cum prisca, ut omnis antiquitas fabulosa est, etiam maximè vera tali fabularum pigmento sæpè interstent, Ita igitur Atlantidis res veræ aliquid falsi longinquitate temporis & tradentium culpa contraxerunt. Nec mirum prisca Interpretes Platonis, quales Proclus, Porphyrius, Origenes, ita judicasse: quorum in eam rem sententias Sebastianus Foxius Morzillus Hispalensis fusè recenset. Marfilus Ficinus quoque excusandus: qui rectè animadvertens absurdam esse allegoricam Interpretationem

tationem, anagogicam finxit non multo felicius, Tempori hoc condonandum: qua extra Thulem & Fortunatas immensus & sine terris Oceanus, Tenebris perpetuis mersus & inmeabilis putatus fuit, ac Antipodes derisi. Sic Atlantis America est. sed Comtæi observatio futilis & inepta, qui Plinium lib. v. cap. I. sub nomine Atlantis montis Americam describere putat. Quod est omnia confundere, & Americam in Africa locare,

CAP. VII.

Secundus in Americam Phœnicum adventus
Qui ingentem in Oceano Atlantico insulam
detexerunt eamque frequentarunt & habi-
tarunt. Illa vel Hispaniola, vel Brasilia esse
putatur.

Secundus adventus Phœnicum
 in Americam continentur illis
 pri-

piscorum scriptorum narrationibus quibus navigantes in Atlantico Mari novas detexisse terras referunt. Quod Diodorus ventis tempestatibus adscribit: cuius verba remirificè illustrant. Dicit enim: *Phœnices vetustissimis temporibus extracolumnas Herculis navigantes ingentibus ventorum procellis ad longinquos Oceani tractus fuisse abreptos, ac multis diebus vi tempestatis jactatos tandem adingentem Insulam in Oceano Atlantico; complurium dierum navigatione à Lybia in occasum remotam venisse. Cujus solum frugiferum; amnes navigabiles, sumtuosa aedificia fuerint. Inde Carthaginenses & Tyrrenos harum terrarum notitiam accepisse. Quibus verbis nihil clarior esse potest. Nam & notam fuisse priscis Americam; & Phœnices in eam navigasse*

gasse ostendunt. Quæ enim illa in-
gens Atlantici Maris insula com-
plurium dierum navigatione à Ly-
bia in occasum remota? Tum cul-
tam jam fuisse ante hunc adv.
Phoenicum, sumtuosa ædificia quæ
repererunt, indicio esse possunt.
Addit Diodorus: *Post a Cartha-
ginenses cum sæpe à Tyriis & Mauri-
tanis bello premerentur, Gadibus præ-
terea vigatis & Atlantico profectos
Oceano tandem ad novas has regiones
appulisse & coloniam duxisse; eamque
rem diu tacitam servasse, ut si vursum
sedibus ejicerentur, haberent locum in
quem se cum suis reciperent.*

Et hæc navigatio tam celebris
fuit ut complures Carthagenen-
sum familiæ eo habitatum iverint:
& Tyrreni coloniam eo destina-
vint; nisi à Carthagenensibus im-
pedi.

pediti fuissent. Alii rem paulo aliter
narrant. Repertam à Carthaginensibus
fortuito insulam: Et in eam in iussu
Magistratus commigrasse plurimos
quod diffuente paulatim populo cepe-
rit postea capitale esse. Quænam hæc
insula fuerit dissentiunt authores.
Complurium opinio est Hispanio-
lam fuisse. Aliis longius hæc remo-
ta videtur, nec probabile Pœnos
crebro tam longinquam naviga-
tionem suscepisse. Non desunt qui
opinentur Pœnos in Brasiliam na-
vigasse ac ab illis Barbaros dedu-
cunt, quæ sententia Emmanuelis
de Moraes libro decimo Historiæ
Brasiliensis nondum editæ. Sane
facilius in Brasiliam quam ullam
aliam regionem tempestatibus e-
jici potuerunt dum in Africa cir-
cum-

cum naviganda occupantur, Simi-
li casu Capralis eam Americæ par-
tem detexit non quidem tempe-
state ejectus, sed quod Africæ o-
ram vitans, in novas illas terras
incideret. Quid mirum si idem
Carthaginensibus acciderit? & ca-
su vel studio repertam regionem
coloniis frequentarint? Nam li-
bero commeantes mari sæpiusq;
adeundo cæteris incognitas ter-
ras, elegisse sedes juventuti, qua a-
bundabant, probabile etiam Cur-
tio videtur. Atque huc Comtaus
illud Plinii refert: *Phœnices extra
orbem Gades condidisse.* Ubi Ame-
ricam intelligi vult & Phœnicum
in ea colonias, plane contra men-
tem authoris, qui Gades Hispa-
nicas extra orbem, id est fretum
Herculeum & veteris orbis termi-
nos

nos fitas, designat. Hac igitur quæ de Carthaginensium navigationibus traduntur, supinam eorum negligentiam satis redarguunt, qui nullam apud antiquos mentionem ullius in has partes navigationis extare dicunt, quod Acofta & Les-carbotus facit.

CAP. VIII.

Tertius Phœnicum in Americam aduentus. Salomonis nota America. In eam suas & Tyrias naues misit. Per mediterraneum mare. Eziongeber & Tarsis ubi. Idumæa fines. Josephus defensus Parvajim an America. Peruvia nomen recens. Pererit argumenta refelluntur. Et Kircheri. Ophir in Monomotapa, Fura & Afura. Fedina mirabiles in Aiti.

PRÆTER has Pœnorum & Carthaginensium navigationes in Americam, extat adhuc alia Phœnicum non ex Africa sed ipsa Phœnicia: cujus prima fit mentio circa

Salo-

Salomonis ævum. Atque hic nobis tertius sit Phœnicum in Americam adventus. Cum immensa fuerit Sapientia Salomonis, necesse omnino est, ut magnæ illius terrarum partis non fuerit ignarus, quæ tot miraculorum ferax est. Sive igitur ex Erythræo, sive Mediterraneo mari solverit ejus classis, Americam, præsertim trienni navigatione, petere potuit. Quanquam sententia Goropii Becani & Fr. Bivarri non omni fundamento caret, statuentium factam illam navigationem per mediterraneum Mare, non vero quod communiter putant, Sinum Rubrum. Quia & Tharsis & Tyrus & Aziongeber ad Mediterraneum: nec Tyria classis ex sinu Arabico solvere potuit, cum qua iverunt Salomonis na-

H

ves,

ves. Nam Hiram non classarios tantum, sed & classem Salomoni suppeditavit, Nec Eziongeber cuius Moses meminit ad litus Maris Rubri: sed interius prope Cades: cum Israëlita semel tantum ad mare illud fuerint: neque eadem cum illa unde classis solvit: quippe illa unde classis solvit in Idumæa sita: que non attingit Rubrum sed mediterraneum Mare, sicut ex Ptolomæo patet. Et in Idumæa secus mediterraneum Mare Gasion Gaber vel Gabria est, apud Strabonem; Ptolomæo Beto Gabria, cui vicina Elath penultima Idumææ civitas, quoque, cum terminis quævis Suph, notet; non Erythreo tantum mari, quanquam huic frequentius; verum etiam Mortuo & Mediterraneo tribuitur. De Tarsis mirum est

est adeo hæsitare doctos, cum Tar-
 tessus Hispaniæ regio celeberrima
 & præscorum navibus multum fre-
 quentata ob auri copiam sit. Igitur
 non in genere quamlibet regio-
 nem longe distitam, nec quodli-
 bet mare notat, sed Hispaniam Ci-
 liciam, & totum Mediterraneum
 mare. Quemadmodum illud ho-
 die Arabes Damascenum ab urbe
 & regione vocant, Jonas clare di-
 cit quod ex Joppe in Tarsis navi-
 gatum fuerit. Igitur Tarsis ad Me-
 diterraneum mare Porro navigare
 in Ophir & in Tarsis unum idemq;
 est; sicut ex II. ^{1. Reg. 22. 49} Reg. xxii. collato
 cum II. ^{2. Chron. 9. 17} Chron. xx, patet. Hæc in-
 quam argumenta faciunt, ut Salo-
 monis, Hiram & Josaphati naves
 per mediterraneum mare in O-
 phir & Tarsis navigare potuerint,

& hinc in ipsam, quod triennium
suadet, Americam. Quibus hæc
sententia displicet, toti in eo sunt,
ut probent Ezion Geber & Eloth
fuisse ad mare rubrum, quia sitæ in
Idumæa, quæ olim eo usque exten-
sa. Sed cum æque mediterraneum
attigerit, nihil efficiunt. Deinde
falsum est unquam terminos Idu-
mææ ad mare rubrum productos,
Tempore Mosis Madianitæ littora-
lem illum tractum accolebant, po-
stea Troglodytæ, Idumæi interio-
res. Josephus manifeste Ezionge-
ber apud Berenicen, id est mare
mediterraneum ponit. Frustra is
erroris infimulatur vel culpa in li-
brarios rejicitur. Ad hæc omnia ac-
cedit, quod Tyrium regnum longe
à rubro mari & ad mediterraneum
situm fuerit. Quomodo ergo Hi-
romus

TOMUS naves suas per Arabicum
 sinum emisit? Nam Fulleri com-
 mentum nulla ratione nititur: Sa-
 lomonem ab Hiomo navas petiisse.
 Horum Phoenicum coloniam pro Indi-
 ca mercatura AZIONGEBA & Elani
 constitutam. Sed utcumque se hæ-
 res habeat, sive per Arabicum Si-
 num sive per mediterraneam ma-
 re navigarint, in Americam venire
 potuerunt quod Vatablo & Ariæ
 Montano visum. Et hic quidem ex
 vocabulo פרוים *Parvajim* argumē-
 tum petit, quo utramque Ameri-
 cam septentrionalem & meridio-
 nalem designari putat, conjectura
 plane futili. Nam Peruvia nomen
 recens & ab Hispanis demum in-
 ventum, quod à Biru piscatoris vel
 rivi nomine, non intellecto dedu-
 xerunt, sicut Garcilasso de la Vega

testatur. Verum ejus nomen Tabuantinsuyo fuit, quo quatuor mundi cardines designabant. Argumenta quæ Pererius contra Vatablum & Ariam affert levioris momenti sunt, quam ut propterea Tyrii & Israëlitæ America prohibendi sint. Putat propiorem ex Mediterraneo navigationem fuisse. Quasi breviora semper & non turriora interdum itinera sequeremur. Porro Mediterraneum Mare illa ætate infestum piratis fuit & in Cretensium, Rhodiorum, Tyrrenorum, Carthaginensium ac Hispanorum potestate. Præterea quid pro navigatione per mediterraneum afferri possit dictum est Elefantos & pavos fateor in America non esse. De simiis & cerco pithecis fallitur Pererius. Nam se

rocissimos in Dariene & Terra firma Martyr testatur. Nec putandum est omnes merces, quas illa classis attulit, ex una regione petitas. Quod æque absurdum est ac si quis concludat, Belgicam classem non navigare in Brasiliam, quia ebur & alia, affert quibus illa regio destituitur. Nam merces ex variis regionibus variæ à mercatoribus petuntur. Ita cum Africa fuerit præternaviganda dives eboris & pavorum; inde hæc petita & cum Americano auro reportata dicere in promptu est. Tum notam fuisse Phœnicibus ex mari Erythæo circa Africâ usq; ad Gades navigationem Herodotus testatur, qui tradit: *Nec enim ex Ægypti Regem operâ Phœnicium mari Rubro omnem Africa continentem usq; ad Gadisanum fretum & inde in*

Aegyptum explorasse. Kircherus multo ineptioribus argumentis navigationem Salomonis ad Indiam Orientalem restringit. Hoc enim clarè docere onomasticon Copto vox Arabicum ubi Hend explicetur Ophir. Aurum Parviam fuisse ex Javaim hoc est Javis insulis. Ita enim eas à Rabbiniis vocari. Quæ nugæ febriculosæ sunt.

Igitur nihil obstat quo minus in ipsam Americam Hiromi & Salomonis classes auriferæ potuerint excurrere; quod suadent, tum triennium quo peracta, tum ingens auri summa quæ allata. Enavigato sinu Arabico, si ex illo navigationem instituerunt flexa in occidentem classe, juxta littus Africae Monomotapam advecti sunt. Quem
locum

locum esse Terram Ophir, Barros, Lopez, Santos non absque firmis rationibus statuunt. Johannis dos Santos in Æthiopia Orientali verba hæc sunt: *In Monomotapa apud Massapam mons est nomine Fura sive Afuta, apud quem diæ aeri fodinae sunt. In cacumine ejus rudera antiquæ ex lapide ædificii, quæ non alibi in ea Cafriam conspicitur. Incolæ tradunt eas ab eis fuisse reginæ Saba & hanc Terram sive Afuram esse Salomonis Ophir. Ibidem sunt præstantia lingua & pavonis. Navigatio potuit triennis esse ob ruditatem ejus ævi & pigritiam Cafrorum. Hæc Santos. Ad quæ Purchasius: Crederem inquit his argumentis nisi Moses Ophir in Orientali India collocaret. Quod falsum; & ostendant eruditi Joktæritas omnes in Arabia & vicinis ci-*

regionibus confedisse. Et Ophir ac Tharsis quamvis longe distitam regionem Hebræorum phrasi significant. Ut frustra certæ regioni sive illa in India sit sive Africa, adstringatur, A costa fatente: nam omnibus illis locis accommodari potest. Repertæ etiam in Aiti mirabilet fodinæ, ex quibus aurum à Salomonis classe petitum Columbus iudicavit. De illis in navigatione Columbi ita scribitur: *Barthol. Columbus in Hispaniola invenit specus altissimos & vetustissimos, unde ajunt Salomonem aurum suum eruisse. Hæc aurifodina pretendebatur ultra miliaria xvi. Hæc ille. Ingens omnino argumentum, gentes olim eam insulam accessisse metallicas, quales ab omni ævo Phœnices & Hispani fuerunt. Nam illæ fodinæ, non ab*
Aita-

Aitanis, quales reperti, quos metallicæ rei penitus ignaros fuisse, & venas in terræ visceribus ignorasse, constat. Aurum ex rivis sublegebant. In ejusmodi fodinis relictos à Salomone Phœnices qui aurum & materiam navibus onerandis præpararent communi gentium more probatur. A quibus postea desertis ibi vel sponte manentibus, gentes aliquot oriri mixtione cum barbaris facta, potuerunt. Quemadmodum Bomferrus teste Maffei Peguenses ab his ortos contendit, secutus Lusitanorum opinionem, Ophiram in Oriente tanteponentium.

CAP. IX.

Phanicum colonia in mari Atlantico. Cantoria
Peccorum Tortuata, Num: & Etale

*Pis' ematici fallaces. Canaria non à canibus
sed Chananaïs dicta. Cerne ubi. Mar de Sar-
gasso. Gomera ab Amoraïs. Dyris. Lingua
Guanchum qualis. Ejus aliquot Vocabula.
Antiquitates Guanchiëm, Gigantes. Canari
olim cultiores. Postea ignis usum amisserunt.
Ut & Sineses quidam insulari.*

ET hæc in uniuersum de triplici
Phœnicum in Americam na-
uigatione. Nunc quas in illo Mari
Atlantico terras adierint, ubi no-
minis sui memoriam, ubi sedes po-
suerint, dicendum restat. Primæ
extra Gades nauigantibus Fortu-
natæ, Hesperides & Cassiterides
occurrerant. Ad omnes Phœni-
cum classes appulisse, prisca do-
cent, Fortunatæ cum illis quas Ca-
narias dicimus eadem sunt. Quod
ex numero & nominibus patet.
Septem enim sunt, quanquam
nauæ illi, qui ex Atlantico Oceano
ad Sertorium uenerunt, non nisi
dua-

duarum meminerint, easque à
 continenti Africæ x clo pass. re-
 motas. Sed non constant sibi anti-
 qui in locis extra Gades, ut ex Pli-
 nii narrationibus de Fortunatis pa-
 tet. Ita nec obstat latitudinem a-
 pud Ptolemæum potius Insulis
 promontorii viridis cõmpetere.
 Nam numeris ejus in remotissimis
 locis fidendum non est. Quantum
 in Germania, quæ propior, pecca-
 rit, Rhenus testimonio esse potest,
 cujus ostia duobus integris gradi-
 bus loco movit & ad LIV posuit, u-
 bi hodie Albis maria subit. Igitur
 Canariæ non à magnis illis cani-
 bus, quos in earum maxima reper-
 tos Juba tradit, sed à Cananæis di-
 ctæ sunt levi literæ N in R. mutati-
 one, quemadmodum Nebucad-
 nezar & Nebucadrezar, Nisbon &

Niso

hor promiscue dicimus. Qua voce
 Latini turpiter, ut in aliis, decepti
 sunt, Canes ex Cananæis & Cana-
 nis facientes. Cujus rei cerissi-
 mum argumentum est: quod cum
 fortunatæ ultimo detegerentur,
 nulli canes ibi reperti, Gomara te-
 ste. Quis credat extinctos interea
 temporis omnes vel aliò transla-
 tos? Falsum igitur quod Latini de
 canibus tradiderunt, secuti Jubam
 authorem haud semel vanitatis
 manifestum: & nomen à Cananæ-
 is deductum est. Quæ Scylax Cari-
 andenus commode illustrat. Phœ-
 nices enim dicit *extra Herculis co-
 lumnas in Cernem; ac inde in oppo-
 situm continentem Æthiopia crebro
 navigasse. Ubi quæ sit illa Cerne du-
 quærendum non est; multo mi-
 nus cum Strabone reprehenden-
 dus*

dus Eratosthenes quod talem in-
 sulam extra fretum Herculeum
 collocarit. Nam ejus locum tam
 accurate signavit author; ut alia es-
 se non possit quam ex Fortunatis u-
 na. Dicit enim ultra Cernem innavi-
 gabilem Oceanum esse propter herba-
 rum & alga supernatantis copiam.
 Id quod Christ. Colon, doinde Lu-
 sitani verissimum esse deprehen-
 derunt. Nam à gr. xx. ad xxxiv. cir-
 citer ccc. clo passuum ab Africa
 totus Oceanus ita gramine conte-
 ctus est, ut in eo campi & Insulæ vi-
 deantur natate, & vi perumpen-
 dum navigantibus sit. Quod *Mare*
de Sargasso Lusitani vocant. Quoni-
 am igitur extra Cernem talis Oce-
 anus, necessario ipsa inter gr. xx.
 & xxxiv sita erit, *Mare de Sargas-
 so & Africa continentem.* Quo-
 spatio

spatio non alix continentur insula quam Madera & Canariæ septem cum aliquot aris & scopulis incultis. Unam igitur ex his Cernen esse oportet. De Madera, falsum, quia ab omni ævo inculta. Restat Canariam fuisse: quod nomen ita in Ceren corruptum à Græcis & deformatum videtur, quemadmodum ex Atargete Derceten fecerunt. Nam Plinius vel errat de situ Cernes, vel duæ hujus nominis insulæ fuerunt. Ipse enim eam contra finem Persicum & ex adverso Æthiopiæ locat ubi hodie Madagascar est. Rectius alibi ex Polybio in extrema Mauritania contra montem Atlantem,

Quemadmodum igitur à Canariæ dicta est Canaria, sic ab Amoraïs Gomera, Quod longe probabilius

bilius, quam si hoc nomen cum
 Fr. Bivariorum & Nebriffensi deducas
 à Gomer Japheti filio. Nam con-
 sedisse in Mauritania Amoraos di-
 ctum: unde in has insulas brevis
 trajetus. Sicut ut Gomeræ Teldæ
 & Ayatirmæ nomina ex Maurita-
 nia petita esse Gomara observat.
 Et de *Ayatirma* altissimo Teneri-
 fæ monte locuples testis Strabo est
 qui decimo septimo libro tradit,
*Dyrin ab indigenis Mauritanis ap-
 pellari eum montem qui Græcis Atlas
 dicitur.* Unde *Dyrma* & vocula
 adjecta *Ayatirma*. Ut nihil certius
 sit quam Canarios ex Africa pro-
 fectos. Nam lingua Guanchum,
 qui hodieque Hispanis permixti
 supersunt in oppido Candelaria,
 admodum affinis est Maurorum
 in Barbaria. Ita testantur quires
 Johan

Johannis Bethencourtii primi
 Fortunatarum Regis scripserunt.
 Supersunt quædam vocabula ex
 quibus judicari potest. Deum vo-
 cabant *Achubaraban* termaximum
Achuhacanan altissimum, *Achgua-
 yaxerax* conservatorem omnium
 rerum. *Echtyde* infernus. *Tomarco*
 vestis expelle agnina. *Mezan* fru-
 menti genus quo pro pane ute-
 bantur. *Yoya* succus. *Chacerque*
 mel ex *Yoya*. *Adexe* Rex, *Guayo-
 ta* diabolus. Quam diu inhabita-
 rint illas insulas exinde fieri con-
 jectura potest, quod antiquitates
 suas ex cadaveribus, quæ adhuc fu-
 pererant incorrupta supra mille
 annos, extenderint. Gigantes quo-
 que in iis incredibili magnitudine,
 quorum unius ossa in sepulchro
 Regis Guymur qui ex ejus posteri-
 tate,

tate, reperta sunt, longitudine pe-
 dum quindecim. Unde Guancha-
 rum nomen acceperint haud distu-
 facile, saltem haud multum ab A-
 nakim abludit. Et aliam olim, id
 est cultiorem Canariarum facient.
 fuisse hoc argumento est, quod
 oppidorum ac ædificiorum ruinae
 adhuc Plinii & Solini ævo exite-
 rint. Sane Pindarus Saturni urbem
 in Fortunatis collocat Olymp. Ode
 secunda, siue poëtica licentia, siue
 quod revera talis tum existeret.
 Cumque Plinii & Juba ævo deser-
 ta jacuerint, exinde Latius colligit,
insulares illos alio profectos & forte
in Americam. Id certum est, tan-
 dem omnia ita in barbariem de-
 generasse ut etiam ignis usum
 ac notitiam amiserint. Hoc cul-
 tis quoque gentibus quandoque

contingere alia exempla docent. Est apud Sinam insula *los Jardenas* cujus incolæ à Sinensibus originē traxisse putantur, qui non minus ac Canarii ignem ignorarunt, teste Purchasio. Cæterum Phœnicibus assertas Fortunatas qui videre prolixius vult, Marianam in Hispaniis consulat. Sub primum Hispanorum adventum circa A. Ch. cccc populosissima fuerunt, adeo ut in sola Tenerifa incolarum ad quindecim millia & novem Duces numerarentur.

CAP. X.

Cassiterides. Sunt non Gorgades sed Azores & Escarboti insæptæ. Phœnicum in eâ navigationes. Quas etiam habuerunt. Incolæ Cassiteridum in Americam vâgarunt. Madanina, Guacana, Ati unde dista. America præcis notæ Phœnicum nomen in America Froqueus. Mosk sive Pankunnabv. Gigantes in Amer

in America. Alii à Chichimecū. Magellaniorum vocabula. Aitani Hebraos & Arabes pronuntiatione sua referunt. Eorum lingua fere perit. Comta error. Nomina locorum Phœnicæ apud Americanos. Guancha. Canares. Darien. Kar. Nomina fluviorum in Beer & Nahar. Beragua. Cigrotegani sunt Carthaginenses. Canibales & Caribec Panti, Lingua Punica apud Aitavos & Isthmicos. Cynato. Guaiaba Majani, Ciba Boa, Macana. Gua, Apud Jucatanos. Cin Cana. Concz. Cotocho. Voces Phœnicibus incognita, Guacsa, Jarima. Cn. Atabeira. Aresti. Anacau-na, Caizcimu. Amaca, Casiqua, Chobi, Tiba, Mumu, Tebetan,

Post Fortunatas Cassiterides sequuntur, quas Comtaus pro Hesperidum insulis & Gorgadibus accipit, ex male intellectis Dionysii Periergetæ verbis. Νήξες δ' Ἐσπερίδας, τόθι χαοσιπέγιο γενέθλη. Hesperidas hic accipit γενικῶς pro insulis occidentalibus, quo sensu etiam Cassiterides ac Fortunatæ sunt

sunt Hesperides. Et Strabo velleviter inspectus omnem dubitationē tollit. Dicit ille ad Aquilonem Hispaniæ Cassiteridas sitas. Quod de Hesperidibus falsissimum, verum si Azores intelligantur. Quamquam fatendum sit antiquos illas insulas sæpe confundere, quemadmodum Pindarus in Pythiis, Ode decima Hyperboreos in Gorgadibus habitare scribit, easque pro Fortunatis accipit. Lescarbotus denuo inscitix suæ specimen exhibet dum Hesperides plane in Americam transfert, cujus hæc sunt verba: *Concludo Hesperides haud alias esse quam Cubam, Hispaniam & vicinas alias in freto Mexicano. Herculem ibi fuisse haud alienum fuerit ab ejus virtute. Quæ per absurdum sunt. Navigatum à Phœnicibus*

Cassiterides Strabro libro ter-
 o docet eujus verba memorabi-
 a sunt. Nam & qui earum incolæ
 um temporis fuerint, & unde or-
 i & quantum Phœnicibus in ea
 navigatione situm fuerit, exinde
 colligitur. Incolas ex Hispanis or-
 os similitudo morum docet. Nam
 vagos, barbâ in morem hircorum, ve-
 stim atro, togis ad talos demissis fu-
 isse. & cum baculis ambulasse. Quæ o-
 mnia Hispanis Athenæus tribuit.
 Porro Phœnices primis temporibus
 solos in eas navigasse, & celasse alios
 hanc rem diligenter, donec P. Crassus
 post crebrâ inquisitione eas detegeret
 Romanis. Ipsos Cassueridû incolas pa-
 cis studiosos & maritimis ônino dedi-
 tos actionibus fuisse. Itaq; & in Fortu-
 natas & Cassiterides frequenter
 navi-

navigantibus, non potuit occulta manere America. Et Cassiterides, adeo navigationibus dediti, quo potius quam in Americam navigarint dici non potest. Quinimo omnes vel metu Romanorum vel paucis studio in Americam navigasse, insuperabili argumento colligimus, Quippe cum superioribus seculis primo à Flandris; deinde Lusitanis detegerunt, inculturæ omnino fuerunt. Atqui adhuc Strabonis ævo culturæ omnes una excepta. Igitur alio migrarunt; nec fugientibus turbas Europæas & Africanas alia commodior terra quam America. His in eo Oceano Lucaiones insulæ, olim una continens, proximæ sunt. At quas Phœnicees venisse *Madannina* & *Quasane* docent. Quarum illa, u
vide

videtur à Madiannæis: hæc à Chan-
 nanæis dicta, Nam Chanaan etiam
 Chna contracte dictus; unde cum
 articulo *Guazana*. Ex Madannina
 in Aitam & vicinas insulas ventum.
 Ubi *Cabonao* dicitur illa regio ad
 quam Matinoënses primas sedes
 posuerunt. Et in Huhabo *Canabacoa*
 est. Ipsum gentis Aitanæ nomen
 ab Hettæis mihi ductum videtur,
Aiti asperum notat & terrificum.
 Idem חת & חת, unde Chittai de-
 nominati.

Ex his insulis in ipsam continen-
 tem Americæ Phœnices trajece-
 runt. Atque hoc est quod Plato di-
 cit: ex *Atlantica insula pervenire*
ad alias proximas: hinc ad oppositam
continentem, Quam Plutarchus li-
 bro de facie in orbe Lunæ μεγάλη
 ἡπειρὺν ultra Atlanticas insulas vo-
 cats

cat; & Theopompus apud Ælianū
 immenso spatio extendi vult. Ut
 nemo imposterum dubitare de-
 beat, quin nota priscis America fu-
 erit, tam clare situm ejus descri-
 bunt, extra fretum Herculis, in O-
 ceano Atlantico, Occidentem ver-
 sus multorum dierum navigatio-
 ne, immensa magnitudine. Phœ-
 nicum nomen multis in locis fre-
 quens; & falsum est, quod Martyr
 dicit: à Panuco rege, qui tempore Cor-
 tesi vixit, regionem illam nomen tu-
 lisse. Rectius alibi, à Panuco flumine
 & regnum & regem nomen tulisse di-
 cit. Certius adhuc est à Pœnis &
 regionem & flumen nominatum.
 Nec aliunde Panama Isthmi, Puna
 Peruvia & Bunigando dictæ, quam
 à Pœnis qui & Puni, Sic Pinales No-
 væ Hispaniæ antiquissimus popu-
 lus

lus Herrera teste. Quibus antiqui-
 tate ac sedibus proximi *Mazateca*,
 vel *Massageta* Scytharum, vel *Ma-
 zaces* Afri una cum Poenis in Ame-
 ricam delati. Et inter Chichimecas
Panues Poeni sunt, *Guamares* in Xa-
 lisco Amoræa propago, Ex Panuco
 pars Phoenicum in eas regiones,
 quæ nunc Nova Anglia, venerunt.
 Quod exinde patet: qui originem
 suam ab Euronoto constanter du-
 cunt. Ibi animas majorum, ibi su-
 as post obitum; ibi magnum gen-
 tis Deum. *Kautantuvvit* degere
 credunt. Ergo quia & majores &
 Deos suos ex illa plaga deducunt,
 inde procul dubio exorti sunt.
 Punicam originem hoc innue-
 re videtur, quia clarissimos Sê-
 ptentriones *Mosk* sive *Pankun-
 navv*; id est ursam vocant,

Rogero Guilielmo vehementer & jure mirante. Quanquam is à Græcis hoc fluxisse putet. Sed Græci astronomiam & stellarum formas atque nomina Phœnicibus debere nemo dubitat. Ac ne quis obtendat multos in America gigantes immani corporum magnitudine fuisse, nemo ignorat eosdem in Chanaanæ Anakæorum nomine per celebres fuisse. Reperiti Gigantes in Nova Hispania circa Tlascalam & in Jucatanæ: inde in Peruviam transfretantes, circa Mantam & Tumbes confederunt. Quæ causa cur Indi ex transmari- nis regionibus eos venisse dixerint. A culta gente originem traxisse indicio sunt moles & magnifica ædificia, quæ passim crexerunt. De quibus ita: *Ajunt Peruani illos gigantes venisse per mare, bellum intu-*

esse indigenis & superba aedificia con-
 struxisse. Monstrant hodieque puteum
 ex lapidibus magni pretii. Dicunt pre-
 zerea illos ob enormia flagitia, in igne
 caelesti concrematos. Quod vero La-
 tius gigantes hos Chichimecas fu-
 isse & non mari sed per Isthmum
 ex Mexicana in Peruviam venisse
 arbitratur, id eum A costa relatio-
 nibus non convenit. Chichimecae
 homines rudissimi & incultissimi.
 At hi, ut dictum, belli pacisque ar-
 tium periti, & aedificia, rem Chi-
 chimecis incognitam, extruxere.
 Nec degenerasse dici potest, cum
 penitus deleti perhibeantur. Ad-
 modum sane probabile est, Ana-
 kæorum propaginem fuisse, &
 cum reliquis Chananæis in Ame-
 ricam, quoque tandem casu, ve-
 nisse. Nam & nomen hoc in au-

strali America frequens. *Cajuma* Ca-
 ribanae vicina nomen Chanana-
 rum refert, nec quicquam muta-
 tum nisi quod extrita inter pro-
 nunciandum, propter concursum
 duarum vocalium, litera Nun. Sic
Cana fluvius apud Josuam : quo
 Kenzi quoque pertinent, *Canapei*
 Granadae, *Campot* Carthagenae,
Cannares Peruviae, à Cananæis o-
 mnes orti. Quae postrema gens, si
 Latinis de nomine saltem innotu-
 isset, proculdubio rursus à canibus
 eam deduxissent: sicut in Canariis
 acumen ostenderunt. Atqui Can-
 nares & Canarii iidem: nimirum
 à Cananæis. *Guanches* incolae Ca-
 nariarum. In Peruviae Xauxa & An-
 dabaila ejusdem nominis *Guau-*
ches habes. Apud Cannares *Caxa-*
mala Ingarum regia, Nec Tyri no-
 mer

men incognitum. Cujus licet Ho-
 merus non meminerit: diu tamen
 ante ejus ætatem ab Agenore stru-
 ta, & urbs munita Josuæ tempo-
 ribus fuit. In America *Darienem*
 habemus: quo nomine duplex
 Provincia, una in Aiti, altera in
 Isthmo Panamæ insignitur. Fluvius
 quoq; *Tirecotus* in Aiti. *Turob* Juca-
 tanis Provincia; *Nicaraguz Dirianz*
 & ei opposita Pacifici Maris insula
Tararequi. *Popajan Polindaram* ha-
 bet. Usitatum Phœnicibus urbes
 suas *Kar, Kir, Karja* vocare. Nota
Carchemisch, Kir, Karthan, Kirjath
Arba. Cujusmodi plures Ptole-
 mæus in Africa refert, ut *Cara-*
gam, Charbasam, Curobin, Cara-
vennam, Carepulam, & quæ pri-
mo loco dicenda fuisset Cartha-
ginem. Sic *Cyrena, Cirtha*
 & *Hie*

& Hispaniæ *Carteja*. Cujus vocis nisi clarissima extaret memoria, dubitari vehementer posset an ulli unquam Phœnices in Americam venerint. Nunc tot extantibus exemplis ne locus quidem dubitandi relictus est. Quam Hispani Venezuelam vocant, indigenis *Coro* dicitur. *Caniraca* Pariæ fluvius & forte olim cognominis urbs, parum abest quin ipsam Carthaginem nobis ostendat. Quæ vero nomine *Chedraneach* & usitatus *Karaneach* dicta, id est civitas Anakim. Cumanæ lacus & insula *Curaçao*; & vicina Provincia *Caraca*. Voce expressa ex Minoris Africæ oppido *Caraga* cujus Ptolemæus meminit. Sequuntur eodem ordine *Coromoebus*, *Carora*, Trinitatis Insula *Cairi*. In ea Provinciæ *Cama*

Carra, *Caras*, *Carjapan*, *Carinepagos*,
Carona, Insula Marannon pagos
Carnaupios, *Caranauve*, & in ipso
 flumine *Carapam* ostendit. In Cari-
 bana *Caripo*. Quasi Eurobin dicas,
 quæ Carthagini vicina, Saraceno-
 rum tempore, Kairavvanæ nomi-
 ne & Califatus sede imprimis cla-
 ruit. Vel *Carepulam* Mauritaniz.
 Borriquen *Cairabonam* habet. Se-
 quuntur in eodem homiedonum
 littore *Carrien*, *Corpicari*, *Corpap*,
Carripora, Tor ejusdem tractus lo-
 ca, insulas, oppida, Punicum Kar,
 quod ipsis frequentissimum, præ-
 ferre: si quis nihil pro Punica ori-
 gine facere putat: is eadem opera
 tot Africæ oppidis Phœniciam ori-
 ginem invidet. Sunt & ad Carta-
 genam insulæ *Caramairi*, *Carex*, *Co-
 dego*, Quam illa Amoraos quoque

ostendit, *Codego* nomen insulæ *Carthagen* exprimit: quæ objecta Carthāginensi portui fuit. Quemadmodum igitur oppida sua Kar Americani: sic flumina *Beer* & *Nahar* quod eos non minus Pœnis vindicat. In *Cajana* habes fluvios *Manmanury* & *Cassanar* qui in magnum *Oronica* se præcipitat, *Oinare* *Venezuelam* irrigat. Quæ non minus Punicam originem ostendunt quam *Naharmalca* Babyloniam, Quibus *Casnero* & *Akaniri* in *Emeria* addi possent, nisi *Rhalegi* fides, unde hæ petuntur, stabilestā esset. Certiora sunt *Beragua* *Guatimalæ*, *Pira* & *Guatapori* *S. Marthæ* flumina. *Beragua* *Indis aureum* flumen notat, teste *Martyre Anglerio*. Ubi *Ber* de flumine explicatur: quod ante dictum, Punicam
 origi.

originem ostendere. Cubæ cele-
 berrima urbs *Abana*: & ei opposita
 insula ad El Jardin del Rey, *Obah-*
va. Quarum originem qui quærit,
 is Phœniciam urbem Havam co-
 gitet: unde non longe distat *Aba-*
na Damasci fluvius. Montes inter
Viapoco & *Cajana* *Cillucedemo*
 vocantur, Proculdubio Phœnicum
 voce, quod Orientem versus pro-
 tensi essent. *Arabam* in Josua habes.
 Unde Insula *Aruba* Maracapanæ
 vicina. In Niearagua primus & an-
 tiquissimus populus *Ciorotegani*.
 Ut diutius Cartaginensium nomē
 in America quærendum non sit:
 nam inventum est. his vicini *Coribi-*
cani. Sicut Carthagini *Curubis*.
Caniboles nihil veratā Pūnica
 voce deducere. Nam & alte-
 rum ipsorum nomen, *Caribes*,
 quod

quod fortem & asperum notat, ab illa origine. Notum Cananæorum gentem Raphæos fuisse. Unde cum augmento Caribes. Nam & *Rapba* notat hominē tremendum & fortissimum, & *Careb* prælium est. Unde *Caribes* populi bello asperi & fortes. Quod Canibales Punica voce, quæ gratiosos Dominos notat, voluisse à victis ob metum appellari, non videtur ab ipsorum natura & moribus alienum. Nam eadem clarissimæ Annibalum familiæ nomen apud Pœnos dedit. Sicut & in Idumæa Baalchanunes fuerunt. Cumque plura Punica in illo littorali tractu occurrant, quid verat quominus etiam hæc iis restitatur. Nam testatur Herrera, *Canibal* lingua Caribum significare virum fortem, quæ nominis explicat.

plicatio accurrate Phœnicium *Bal*
 & *Hannum* exprimit. In Aitanorum
 & Isthmicorum lingua manifesta
 extant indicia Punicæ originis. *Cy-*
nato iratus, est ipsissimum *קנא*
 quod vehementem indignationē,
 Zelotypiam & vindictæ studium
 significat. *Guaibba* vade. *Machabuca*
 quid ad me. *Majani* nihil. *Ciba Sa-*
xum. *Copei* bitumen & arbor eam
 fundens. *Canoa* navis. *Guazzavara*
 certamen hostile. *Boa* domus. *Ma-*
cana gladius, *Gua* demonstrativus
 articulus. Hæc omnia apud Mar-
 tyrem extant, & reliquæ sunt lin-
 guæ qua insulares illi Americani
 olim usi. Quibus hæc addantur:
Teitoen esto quietus. *Techata* *Cynato*
guamechina Dominus multum ira-
 scetur. Quæ omnia Punicam
 linguam quam proxime referunt.

Gua-

Guaibba à גואי si præponas articulū.
Macabuca compositum ex מ' & ב' & ג': unde malim explicare quid ad
 ee. *Copei* à כפי. *Majani* est מ' נ' ד' vel
 מ' נ' ד' quod renuere & nolle signifi-
 cat. *Giba* ipsissimum ג' פ'. *Canoa* i-
 dem quod אנה, quale navigii gen-
 urabensibus *Culcha* vel *Uru Boa* ad
 ח' ב' revocandum, pro quo Syri &
 Arabes per Apocopen dicunt ב' ,
Bai, quod proprio ad Aitanū *Boa* ac-
 cedit. *Macana* ex מ' כ' ר' ה', R in N mu-
 tato quod frequentissimum, sicut
 & in Nova Anglia promiscuè dicunt
Ayum, *Alum*, *Arum* & *Anum* teste
 Rogero V Vilhelmio. Articulum
 illum Gua, quo creberrimè utun-
 tur, Phœnicium ג' & significatione
 & sono & usu est, nisi quod cum A-
 mericani etiam propriis nomini-
 bus præfigunt, oblii, ut videtur, re-
 gula-

gularum Grammatices. Sic *Anatã*
 & *Natan*, *Habacoa* & *Bacoa*, *Cuzamil*
 & *Acuzamil*, *Culvacan* & *Haculvacã*
 apud Martyrem promiscuè habes.
 Hujus articuli usus à Xalisco usq;
 ad fretum Magellanicum depre-
 henditur. In Virginia, Nova Fran-
 cia & universo illo tractu nunquã
 occurrit. In Mexicana non nisi ra-
 rius. At apud Jucatanos quam evi-
 dens ex paucissimis illis quæ super-
 sunt, Phœnicum lingua? *Cui Cana*
 quomodo vocaris. Ki Arabibus
 vox dubitandi est, num, an, vel eti-
 am quia, quoniam, significat. כנא
 est nominavit, ut iterrogarint Ju-
 catanenses : *an nomen habes?*
Conez cotoche, venite in domum
 meam Phœnicum. כנס est col-
 ligere, convenire, con-
 gregari. Cotoch pro domo
 non-

nondum occurrit, nec mirum in
 tanta confusione multas voces pe-
 riisse vel ex aliis linguis irrepisse.
 Ultimum tamen E affixum Phœ-
 nicium Jod refert. Quorum con-
 venientiam cum Phœnicia lingua
 nondum deprehendere possumus,
 hæc ferè sunt. *Guacca* regio vel vi-
 cinia. *Jarima* podex: unde nomen
 parti Hispaniolæ Guaccajarima.
Cu templum. *Attubeira* mater Dei.
 Nisi tamen illud beira à ארבע deducere velis, ut creatorem denotet.
Aretti carmina. *Anacathna* flos au-
 ri. *Aizetmu* principium, oriens. *A-*
maca lectus pensilis. Quæ duo ramè
 postera nō plane incognita Phœ-
 nicibus. lis אכשׁ unde אכשׁ, mane
 & ante solis ortum aliquid agere
 significat. Arabibus vero *spou* le-
 ctus est vel aulæ lecti, quia suspen-
 dum.

suntur & speciem convallis præ-
 bent. *Casiqua* Rex, quem in Coiba
Chibi, alibi *Tiba* vocāt, quod Phœ-
 nices חורב & חורב exprimunt. Nobiles
 in Hispaniola *Taino*, alibi *Jura*: *Mu-*
mu. Veraguanis pagus. *Tecietan* Ju-
 catanis, non intelligo. Ex hoc spe-
 cimine patet majorem inter pauca
 hæc vocabula & Phœnicium ser-
 monem convenientiam depre-
 hendi quam ut à mero casu profe-
 cta videri possit.

Illis qui ad portum S. Juliani à
 Magellano inventi fuerunt; *Os Piã*,
 mentem *Sechen*, lingua *Schial* vo-
 catur. Quæ Punicæ sunt; ex פה, קי
 & חש per syllabarum transposi-
 tionem. Et observavit P. Martyr *Aita-*
nos in universum Hebræorum & Ara-
bum aspirationes expressisse.

Ver-

Verba ejus sunt : advertendum est nullam inesse aspirationem vocabulis ipsorum quae non habeat effectū littera consonanti, imo gravius aspirationem proferunt quam nos F consonantem. Proferendum est quicquid est aspiratum eodem habitu quo f (sed minimè admoto ad superiores dentes inferiori labello, cre autem aperto, ha, he, hi, ho, hu, & concusso pectore. Hebraeos Arabicos eodem modo suas proferre aspirationes video. De quo quidem optime judicare potuit perfunctus ad Campsonem Gaurium Aegypti Soldanum legatione. Idem de praefixis & suffixis observavimus. Quod non leve originis argumentum. Nam ex literarum sono & familiari singularum gentium in certis litteris pronunciandi ratione & auriū judicio : item ex compositione
& de-

& declinatione vocum, certiora
sumi possunt indicia cognati ser-
monis quam è singulorum verbo-
rum significatione: quod insimili
argumento Buchananus monuit.
Ita ex locorum & rerum ac gentiũ
nominibus, quantum fieri potuit
in tanta quæ supersunt, paucitate,
ostensum est Phoenices in America
consedisse. Nec quicquam dolen-
dum magis quam ita cæde exhau-
stas illas insulas & continentis ma-
gnam partem, ut cum populis &
locorum & rerum ac personarum
nomina interciderint. Quod nisi
factum esset, non dubitandum,
quin, cū quæ supersunt pleraq; ex
Punica lingua deducantur, longe
maximus Punicarũ vocum nume-
rus adduci potuisset. Et tentavit in
hoc argumento aliquid Comtæus,
sed

sed exiguo successu. Nam in eo statim impedit quod Phœniciam linguam in Mexicana & apud Marschevachæos, Sagadahocas, Joas, Hurones, Hochelagenses quæsit: At hi in universum Scythicæ originis, & Phœnices in insulis & austro quærendi: Quid quod pleraque ejus vix ullam convenientiam habent, ut Abila, Anthla, Agacha, Holedonch, & Edom? Unum id Bene, Joas virginem vocare Heliotii quod Phœnicum פִּינִי & נֹחַלֵּט exprimere videtur.

CAP. XI.

Nomina propria Phœnicum apud Americanos: Abenamago, Benomia, Ben Beroica, Aben Beroica, Bogora, Anakyuz.

Sed jam tempus est, relictis locorum nominibus, personarum illustrandi. In quibus si quid occurrerit

it quod indubie Punicam originem spectat, ideo majoris momenti esse debet. Igitur in Isthmo Panamæ, ut hinc potissimum ordiamur, fuisse *Abenamagos*, *Abibeibas*, *Abraibas*, *Benomiamas*, P. Martyr & Gomara testantur.

Quibus ad asserendam Punicam originem nihil clarius esse potest. Nam Punicæ esse ne quidem dubitandum est. Ac nomen *Abenamago* filium Magonis denotat. Quæ clarissima Carthagine familia, sicut *Benomiam* filium Omminæ denotat, Quæ apud Arabes notissima stirps: cujus cum Abbasidis internecina odia. In Jucatan *Abdota*: In Panuco *Bardechuza*: In Guadalajara *Barcimeca*. In Nixapa *Balderoti*. In Aiti *Maginneche* & *Magorigis* fuerunt Regum nomina.

na. Ut velex his nominibus ostendi origo Phœnicia possit. Sed sunt & alia. In Cumana *Beradachi* & *Bar-rachi*. Quorum hoc Barchinos respicit. Quod nomen in Jamaica Regium fuit: ubi tres ex ordine ultimi Reges, *Beroica*, *Ben-Beroica*, *Aben-Beroica* teste Athanasio Inga Peruano. Ubi Phœnicum morem in nominibus propriis constanter retentum videmus, insigni argumento, quodam ibi Phœnices cōsedisse, *Bogota* nomen Regis supra Peruviam in Nova Granada, Punicum nomen *Bogud* refert, quod in Mauritania quoque Regium fuit, ubi alia Regum nomina non occurrebant quam *Bocchar*, *Bogus*, *Boechus*, & *Bogud*. Ab Anakæorum gente superest in Regū nominibus vox *Anak*. Unde *Anakyuz*

Reg

rex omnium Iaconum in Cariba-
na. Apud Paris Anaxarat. In Aiti
Anakaona. Quemadmodum & a-
liud Græcos nomen Άναξ inde de-
ductum esse creditur.

CAP. XII.

Mores Phœnicum à Sycis aboliti &el corrupti.
Spendida adificia. Casa Aitanorum & Pa-
norum similes. Oscula pedum. Tonlura. Sepul-
tura. Nuptia. Canina caro. Conuenientia in-
ter Ægyptios, Cannares & Ciorotheganos. Cur
Vino, uteris, fundis, Americani caruerint.
Xaliscani fundibularii. Chananai an hon. te-
dones?

DE moribus & Religione
Phœnicum in America pau-
cis - propterea agendum est,
quia cum antiquissimus ipso-
rum adventus sit, tot seculis
habentibus patriæ consuetudines
pleræque, ut fieri solet, abolitæ
& mu-

& mutatae sunt. Praesertim postquam Scythae omnem illum orbem innumerabili multitudo sua inundarunt, qui Phoenices barbarico quodam diluvio absorpserunt & in suos mores transformarunt. Omnis igitur ille cultus, quem America ante Mexicanos & Peruanos vel praeter eos habuit, non alii quam Phoenicum genti, quantum constat, adscribendus, quorum navigationes in Oceano Atlantico ad longinquas insulas notae sunt. Huc pertinent splendida illa & operosa apud Mantam Tiaguana cum & Titicacam lacum Peruvia ac alibi reperta aedificia in earum aetatem & adventum superantia. Nihil etiam similius quam Punic mapalia & Aitanorum agrestes caesae. De quibus Martyr : *erat*

figur

figura sphaerica ex ligno, imagine ten-
 orii. De illis Cato quarto Origi-
 num. *Sunt quasi rotunda cortis.*

Superfunt etiam quidam ritus
 communes utrique genti, ut pedes
 designatis regibus osculari, quod
 Rabbinus osculū magnitudinis ap-
 pellant. Sic in Isthmo Panamæ, Re-
 ges moribundi ejus qui in regno
 successurus erat, pedes osculaban-
 tur, teste Gomara. Phœnicæes erant
εργονέργαδες teste Chœrylo apud
 Josephum primo contra Apio-
 nem, id est, accisis undique capil-
 lis: solum verticem relinquebant
 intonsum ac in nodum religa-
 bant. Idem Nicaraguani fecerunt
 & Jucatani, fronte rasi, capillis re-
 tro prolixis & colligatis. Quæ
 Græcis κυκλική tonsura, & pro va-
 rietate ὀρθοκόμοι erant Nicargu-
 K enses,

enses, *Ἰνερρόμοι* Jucatanii. Inter Pa-
 rios, Darienses & Canarios Phœ-
 nicum coloniam, magna quoad
 mortuorum curam similitudo est.
 Cadavera certis odoribus referta
 & ita ad solem vel ignes exiccata ut
 consumtis penitus carnibus, sola
 pellis ossa constringeret, in ædibus
 suspendebant ubi majores longa
 serie, tot seculis incorrupti, vise-
 bantur. Sic sponsas Regibus primo
 concubitu deflorandas dare Cana-
 riis pariter & Nicaraguanis rece-
 ptum. Canina caro Jucatanorum,
 Mexicanorum & Carthaginensium
 delicia. Haud dubie cum Phœnici-
 bus Ægyptij quoque, ut in Græciâ,
 ita in Americam venerunt. Inter hos
 & Cannares Peruvix ac Ciorote-
 ganos Nicaragux hæc conveni-
 entia, quod virorum fuerit pur-
 gare

gare domum, nere, inter mejen-
 dum conquiniscere; foeminis in-
 terrea in foro & luce versantibus,
 & erecto corpore mingentibus.
 Nec obstat multa ignorasse Ame-
 ricanos, quae Phoenicibus notissima
 erant, qualia ex multis sunt, usus vi-
 ni, literarum ac fundarum. Nam
 neque Africanis, ubi latissime
 Phoenices habitarunt, vini usus
 receptus fuit, nisi forte adventitii,
 eo quod solum illud vitibus ini-
 micum esset. Quemadmodum de
 insulis etiam, Hispaniola, Cuba,
 & continente Septentrionali
 Aesta refert. Literas vero an-
 tiquissimi Poeni in Africa quo-
 que ignorarunt & iisdem Balca-
 res, indubia phoenicum colonia,
 caruerunt, videnturque po-
 sterioribus temporibus demum

in Africam illata. Cujus argumen-
tum quod Cadmus Phoenix Ægy-
ptias literas, non suæ gentis, in
Græciam intulerit, quod Kirche-
rus in suis Copticis demonstrat.
Fundibularia ars quia admodum
laboriosa ac à teneris exercenda,
facile propter difficultatem in de-
suetudinem abire potuit. Sic apud
Turcas sagittandi ars, nec non a-
pud Anglos, qua majores illorum
hostibus formidabiles fuerunt, ac
tantum imperium pepererunt, ho-
die ita concidit, ut vix unus alterve
ejus vel mediocriter gnarus super-
sit, quod Busbequio observatum.
Cognitas Americanis fundas fuisse
Chuquilla sive Tonitru, numen
Peruanum, manu fundam & cla-
vam tenens, indicio est & ipse fun-
darum usus adhuc apud Xalifca-
nos

nos obtinere perhibetur. Quod vero author libri Sapientiae, quem Philonem fuisse volunt, Chananzos homiedones facit, ejus feritatis ab aliis scriptoribus absolvuntur. Damnatae libidinis rei sunt, cujus in Panuco & Terra Firma superfuerunt foeda vestigia.

CAP. XIII.

Religio Phoenicia in America. Eorum traditiones. Chamas Phoenicum numan. Lapis Cadaba. Zemes Aitanorum. Chila Chambat. Struckii assertio dubia. Pipelnim idolum. Peruanorum & Paenorum sacrificia. Garcilasso negat humana sacrificia Peruanis recepta. Sanguinem mittere Phoenicum. Saltare super ignes. Bel Samen. Solis cultus. Guanaharum & Peruanorum convenientia. Baptismus apud Canarios. Cruces an à Carthaginensibus Americam acceperint. Conitans rejicitur. Notitia America quomodo extincta.

Religionis Phoeniciae velut rudera quaedam passim supersunt.

sunt. Ac primo quidem non vi-
 dentur illæ Aitanorum & Perua-
 norum traditiones de hominum
 ac Deorum origine, à barbaris ca-
 su invētæ, vel ex Scynthica barba-
 ricū gentib9 immigrasse. Omnia
 enim profundiora sunt, & Mythi-
 cam Phœnicū Theologiam respi-
 ciunt. Ipsi undē hæc omnia habe-
 rent interrogati, *sic traditum à ma-
 joribus, sic Carmina prisca narrare,*
 dixerunt. Sed examinari omnia
 non possunt propter nimiam re-
 rum varietatem & quia magna, ut
 in fabulis, discrepantia. Hoc ad
 originem sufficit, *Chami*, qui præci-
 pius Phœnicum Deus, claram ex-
 tare memoriam in America. Nam
 quocunque terrarum Chami po-
 steritas devenit; ibi hujus Dei &
 conditoris sui cultum retinne-
 runt.

unt. Quod compendio Lucanus
ita exponit:

*Quamvis Æthiopum populis Ara-
bumque beatis*

*Gentibus atque Indis, unus sit Ju-
piter Ammon.*

Æthiopum nomine compre-
hendit omnes eas regiones, quæ in
Scriptura Chus appellantur: nimi-
rum duas Æthiopias, Ægyptum,
totam plagam australem & deserta-
tam Arabiam. De Ægypto res pro-
batione non eget. Nam ea sedes
Chami antiquo nomine Chan-
dicta est; quod suo adhuc ævo du-
rante, Hieronymus in Traditioni-
bus Hebraicis ad Genesim testatur.
Neque aliter Plutarchus vult dum
Ægyptum in sacris Æthiopicis *Chemi-
am* dictam scribit, Et *Chemnis* urbs
Thebaidis atque insula Herodo-

to & Melæ. Omnia à Chamo. Sicut & magna gens *Ammonii* : apud quos templum Jovis Ammonis religiosissimi cultus. Atque ad hoc Æthiopum Arabumque nomen Phœnices quoque referendi sunt, juxta vetustissimam Geographiam quæ orbem in tres præcipuas partes, Scythiam, Indiam, Æthiopiam dividebat. Phœnices Chamum *Beli* nomine coluerunt. Unde *Jupiter Belus* idem qui *Ammon*. Et vera appellatione *Chamos* dictus est, quem allusione quadam à pallore deduxerunt. Hujus Idolum dicunt *Lapidem nigram specie mulieris* fuisse; qui à Saracenis Meccæ colatur, sententia parum probabili. Nam niger Caabæ lapis, rudi figura, non in mulierem formatus est, quantum ex Arabum scriptis constat, de quo

quo nuperrimè in Arabum Historia celeberrimus Pocokus egit, sed illi similis quem Romani pro Termino coluerunt, de quo Poëta: *Capitoli immobile saxum.* Eiusmodi Deum lapides Bætuli dicti, quorum alii Saturno, alii cæteris Diis, Jovi atque soli imprimis, consecrabantur. Et Heliogabali simulacrum, lapis basi circulari fuit in conum desinens, authore Herodina. De quo alibi dicendum. Nomen Chami notissimum Aitanis fuit, Quorum Dii *Zemes* communi nomine dicti; quæ vox cum Japoniorum *Cames* ad amissim convenit. Apud Jucatanos prius vates *Chila* (*hambal*) celebratur. Habes ibi Chamum, habes Belum quoque: unde composito nomine *Chambal* fit, Si verum

quod Stuckius de sacrificiis gentili-
um scribit *Hispanos ante paucos an-
nos quam illa scriberet detexisse in-
sulam Carolinam, in qua frequentes
statue aeneae viscebantur, inrius. cui-
eave, manibus junctis passisque; qui-
bus infantes diis immolandos conclu-
debant. Et igne succensis comburebant.*
Si inquam hoc verum est, habe-
mus insigne argumentum Cana-
naeos in Americam venisse, apud
quos idem mos sacrificandi Mol-
locho, ut Rabbini tradunt.

Sed quoniam nec authorem,
unde petitum hoc, adscribit; neque
ulla Carolina Hispanis tempore
Caroli Caesaris detecta vel ab eo
nominata; neque rei tam memo-
rabilis apud celeberrimos scripto-
ret mentio fit: impositum Stuckio
videtur; neque id nunc urgemus.

Ne.

Nescio an *Pipelum* in Insula Coatan
 Idolum respiciat id quod Ammo-
 nitæ coluerunt. Nam in lapideo
 throno sedens numē duas ad dex-
 tram ac sinistram mulieres adsti-
 tes habebat; de quo Benjamin Tu-
 delensis in Itinerario, Juxta alta-
 re in quo sacrificia oblata. Sicut a-
 pud Pipeles quoque lapis mulie-
 bri forma inventus & juxta sa-
 crificia. Phœnices Deos suos *εὐμυ-
 γάλαις συμφοραῖς* cæde liberorum,
 adoratione quæ fit manu ad os re-
 lata, membrorum ad sanguinis
 missionem incisione, colebant; ut
 ex Sanchuniathone exemplis mul-
 tis probari posse Porphirius testa-
 tus. Quorum duo priora Peruanis,
 tertium Nicaraguanis & Mexica-
 nis receptum. Nam Peruani quan-
 docunque vel publica vel privata

calamitas urgebat, ne liberis quidem suis parcebant: quorum immani sacrificio Deum iras & mala posse averruncari, putatum est. Neque hujus immanitatis alibi exempla quam apud Phœnices, Carthaginenses atque Peruanos extant. Jucatanî cæde puerorum & puellarum Deos placare soliti, At liberis suis parcebant. Mexicani solos hostes aris admovebant, nec licebat Diis sacrificare, nisi in ipsa acie ac bello captos. Igitur Peruani ac Phœnices soli fecerunt quod omnes alios refugisse novimus. Quanquam Garcilassus hanc barbariem à sua gente alienam esse velit & contra Acoftam neget, *viros & infantes egrotante In, immolatos, imo tantum abesse ut In: a humana sacrificia permisserint,*

at etiam propterea vicinis suis bella
 intulerint & homines immolari veta-
 rint. Peruanos Solem admota ori-
 manu veneratos, idem Acosta au-
 thor est. Nicaraguani & Mexica-
 ni peractis sacris sanguinem ex ali-
 qua corporis parte, incisis visce-
 ribus, mittebant. Lapidum a-
 cervos Mercurio sacros etiam
 in Peruvia reperit Acosta, quod
 Phoenicium esse notum. Marcus
 Loscarbottus pro Chananæa origi-
 ne etiam hoc argumento utitur,
 quod multi Americanorum saltarint
 super ignes quum Demones suos invo-
 carent, quemadmodum & Chananæi
 fecerint. Quod unde habeat, in-
 certum. Magnus Phoenicum De-
 us *Bel Samen*, cœli Dominus, quem
 & *Κεβουρ*, Saturnum ac Solem di-
 xerunt, de quo incomparabilis
 Vos.

Vossius. Nec in Dariene, Nova
 Granada, Peru, alius Deus cogni-
 tus. Apud Jueatanos erat marmo-
 reus Leopertusa cervice, in quem
 hostiarum sanguis effusus. Quid si
 Solem repræsentarit? *quem in Ori-*
ente Leonis speciei cultum; Julius Fir-
 micus scribit. Divinis honoribus
 colendos qui vitam aliquo utili
 invento excoluissent, multis qui-
 dem recepta opinio, sed Phœnicie
 originis fuit, de quo testem Eufe-
 bium habemus. Idem per sua stru-
 illis qui Novam Angliam colunt.
 Jam Guanche Canarienses cum
 Peruanis & aliis America genti-
 bus, in multis conveniebant. Utri-
 que, cum siccitas esset, oves & ca-
 pras ad balatum fame vel alia ne-
 cessitate adigebant, eo balatu i-
 ram numinis placari ac pluviam
 impe;

impetrari existimantes. Baptismi nullibi elarior memoria quam apud Canarios. Infantes recens nati à fœminis certa verborum formula, infusa in caput aqua, baptizabantur, quæ si cum Jucatanensium baptismo compares, videbis miram omnino convenientiam, nec in Æthiopiam Abyssinam recurrendum fuisse Hugoni, cum Guanchæ in Fortunatis longè propiores essent, quibus ille mos in Americam illatus: Idem unum summum Deum, rerum omnium conservatorem, animas immortales, inferni pœnas, tortorem Diabolum, agnoscebant. Ritus à Carthaginensium mercatoribus Americanos accepisse quidam prodiderunt, quod vel propterea falsitatis manifestum, quia nullus

nullus crucis ante Christum natum, honos, & quia crux foedissimum apud Pœnos supplicium. Quæ Comæus profert argumenta, Atlantes Afros à Dæmonibus vexatos, tum Magiam & Idololatriciam Phœnicum pariter & Americanorum, quia multis gentibus communia, præterimus. Americanos Idola sua in lintribus more *παλαίων* Phœnicum, collocare, nemo probatæ fidei hætenus tradidit, sed de Sinensibus id verum est.

Ita Phœnices in Americam navigasse & ibi suæ gentis homines reliquisse, satis evidenter ostensum: quæ si inter se comparentur, nec per partes sed simul ac junctim examinentur, facile se curiosis antiquarum originum probabunt.

bunt. Quod vero postea hujus orbis tam luculenter cogniti, memoria penitus intercidit, & ipsi Americani adeo degenerarunt, ejus rationes multæ sunt, - duæ autem præcipuæ, invidia Phœnicum & avaritia, ac quod publico edicto sub gravissimis pœnis navigationem illam Carthaginenses interdixerint. Non enim alios modo, ut Tyrrhenos, verum etiam suos Atlantico mari excluderunt, quod Gades tenentibus non difficile fuit, unde paulatim extingui regionum remotissimarum memoria, Fama quidem ingens, sed paucis credita, adeo ut maximi judicii vir Strabo, Phœnicum extra Oceanum errores fabulosis narrationibus accenseat, Pulcherrimè Pindarus Nemcor. Od. IV.

Gades.

Γαδείρων τὸ πρὸς τὸ Φον ἔ-
 Ηργατὸν. Διότρεπε αὐτῆς Εὐρώπης
 χέρσον ἔντετα γαός. (πῶν

Deserti à Carthaginensibus in
 illis Insulis ac continente, barba-
 ricos & ipsi mores induerunt, non
 penitus tamen omnem originem
 suam ejurarunt, quæ se lingua,
 moribus, religione, adhuc o-
 stendit.

Finis Libri secundi.

DE
ORIGINIBVS
GENTIUM AMERICA-
NARUM

LIBER TERTIUS

CAP. I.

*Bella Hispanos sedes in Atlantico mari querebunt
coegerunt. Guaraia, Hispanorum pirasica.
Studium detegendi terras in mari Atlan-
tico. Coa,*

ATque hæc Phœnicia A-
mericanorū origo, Suc-
cedentibus temporibus
alios quoque ex Hispania & Africa
co navigasse, quanquam probabi-
le sit, certis tamen argumentis
osten-

ostendi non potest. Tentatum illū Oceanum explorandi ergo quid ultra esset, Historici docent, & eō Sertorium ire voluisse Plutarchus author est. Nam cū ad eum venissent ex fortunatis insulis nantæ, de hominū ac Soli illius natura differentes: nata viro bellorum pertaxo cupiditas in illis quod restaret vitæ transigere. Quæ causa alios etiam multos, quorū similis fortuna, ad quærendas extra Herculeum fretum in Atlantico mari sedes impellere potuit. Admodum probabili conjectura id de Hispanis dici potest, qui & navigandi peritiā habuere & miserrimis Pœnorum ac Romanorum bellis exerciti pacatiores sedes quære coacti sunt. Quod argumentum Latio non spernendum videtur. *Ea inquit fuere*

ère tempora in Hispania ab eo tem-
 pore quo illis cum Pœnis & deinde eti-
 am cum Romanis res fuit, qua illis gen-
 tibus penè necessitatem imponerent
 alias sedes querendi: Pœnorum autè
 vires ipsis ad hoc opportunæ erant, &
 Hanno monstrator itineris ac exem-
 plum. Tale quid ipsi Guaraici, gens
 apud S. Crucis Provinciam late ha-
 bitans, innuunt. De quibus Acosta:
 magni eos Hispanos facere & se ab iis
 ortos dicere. Signa navium Hispani-
 ensium passim in Æthiopia & Ara-
 bico Sinu, naufragiis ejecta, con-
 spiciebantur. Piraticam quoque in
 Atlantico exercuerunt, quod de
 gentibus inter Artabros & Tagum
 Strabo refert. Nubiensis Geogra-
 phus tale quid innuit: *Mauros quos-*
dam, instructo ad complures menses
navigio Lisbona profectos in mare Te-
nebra-

nebrarum (ita Atlanticum Arabes
vocat) quid in eo lateret, inquisi-
turi. Post complurium dierum navi-
gationem, detectus aliquot insulis, ad
Africa litus ejectos tempestate, in-
fectare domum remeasse. Ex qua nar-
ratione patet saepe in illo Oceano
curiositatem hominum se exercu-
isse, ut ulteriora explorarent.
Quemadmodum ille ad cuius lit-
tora hi Mauri ejecti fuerāt, Africa-
nus Rex narravit: missos à patre suo
qui ulteriora ejus Oceani detegerent. Et
tali casu Æthiopes in Careta Ter-
ra Firmæ reperti, in Americam
venerunt. Colore & ferocia mo-
rum Guineenses vel Casaros refe-
rebant. Recens ante Hispanos ad-
venisse ex numero patet, quia pau-
ci adhuc, cum Vaseus Nunnez illas
partes peragraret. Sed linguæ Hi-
spani

panicæ, id est Cantabricæ, nulla
 aperta vestigia: unicum vocabu-
 lum *Cos* convenientiam habet,
 quod & illis & Peruanis mulierem
 ve uxorem notat. Mores in uni-
 versum non abluunt. Nam & ve-
 teres Hispani immanes ac Scythis
 & Thracibus feriores apud Stra-
 bonem, Et ita diversis temporibus
 ex Africa & Hispania aliisque Eu-
 ropæ partibus in Americam veni-
 erunt homines potuerunt, quod ta-
 men occultum nobis scriptorum
 incuria & defectu mansit.

CAP. II.

*Britanni an in Americam Venerint? Naviga-
 tio Madoci Cambri. In Americam borea-
 lem coloniam duxit, Matczunga & Mat In-
 ga Madocus.*

Hic in transcurso examinan-
 da est eorum sententia qui
 Cambros sive Britannos in
 Ame-

Americā venisse ibiq; magnas cō-
 didisse colonias volunt. Primus in
 hac opinione Richardus Hacklu-
 tus fuit, cujus vastum Itinerarium
 Purchasio editori debemus. Sed ar-
 gumentum quod affert leviculum
 est. Quia inquit, *Franciscus Lopez de*
Gomara prodidit in *Acuzimil* fuisse
 repositos qui crucem venerarentur.
 Verum cum pauci essent, mores secuti
 sunt eorum quos ibidem invenerūt &
 linguam quoq; sensim mutarunt. Dixi-
 mus supra quid de crucibus reper-
 tis statuendum sit. Ex illis certe non
 consequitur à Britannis illatas, cū
 tot per orbem Christianum gentes
 illis uterentur. Rem igitur altius ex
 Historia repetamus. Nam ubi de-
 monstratum fuerit, Madoc cum
 Cambriæ Principem olim cum
 sua gentis hominibus novas in

occidentē invenisse terras & in-
 habitasse: eius etiam nomen ac
 memoriam adhuc inter barbaros
 reperesse, nihil fere, quod am-
 plius ambigamus, restabit. Ita
 legitur David Povvellus in Cam-
 boriæ Historia: Anno Clō CLXX
 Ovveno Guyneth defuncto, dum si-
 ii inter se de principatu contendunt
 & noctibus armis superior illum obvi-
 seret, Madocus unus ex Ovveni
 Guynethi liberis, discordiarum civi-
 lium & praliorum inter fratres per-
 tesus, comparavit sibi aliquot naves
 & idoneo comitatu aliisque rebus
 impostis è patria profectus ut novas
 Terras investigaret, ac relicta post
 tergum Hibernia, versus Zephyrum
 cursum instituit, donec incidere in
 terras ante incognitas, ubi multa mi-
 randaque observavit. Inde ad patriã

reversus Cambriis suis erposuit: quam
 amœnas & foecundas terras adis-
 set, sine ullis incolis; & ob quam
 sterile ac inamœnum solum fra-
 tres sui armis inter se contende-
 rent, & in vulnere ac mutuum exi-
 tium quotidie ruerent: proclive
 esse ipsis & domestica pericula vi-
 tare & amœnis hisce atq; foecun-
 dis terris potiri, Quum non paucis
 persuasisset, denuo naues plures sibi
 comparavit, & omnibus necessariis
 impositis, magnum numerum virum
 pariter ac feminarum, quos domesti-
 carum calamitatum radicebat, secum
 in illas terras abduxit: & patrie suae
 valedixit, Quibus Hacklutus addit;
 Madocem cum in illas terras venis-
 set A C L O C L X X, suis in colonia reli-
 ctis, denuo domum reversum ut plu-
 res ex concivibus suis & consangui-
 neis

reis exires, decemque navibus paratis
 tertio ad suos profectum idque me-
 moria à Gwyn Owen proditum, Ex
 his concludit, omnino Madocum
 cum suis Cambris aliquam par-
 tem Americæ Septentrionalis ob-
 tinuisse. Nec aliter statuet quisquis
 hanc navigationem cum situ ter-
 rarum vel obiter contulerit. Nam
 post Hiberniam nullæ naviganti-
 bus occurrunt terræ, nisi Bermu-
 dæ ab omni ævo incultæ, & postea
 ingens America. Cumque Zephy-
 rum versus cursum direxerit Ma-
 docus, dubium non est quin in i-
 psam devenerit Virginiam vel No-
 vam Angliam, ibique suos expo-
 suerit. Nec obstat quod tradunt
 incultam fuisse & hominibus va-
 cuam regionem, Vastissimæ eni-
 nim illæ terræ sunt, & nostro

quoque ævo post sex secula malignè habitantur. Præterea tractus ille ad quem Madoc appulit, desertus esse potuit, cum tamen alia loca & interiores partes barbaros Chichimecas haberent, quibus permixti Cambri & intermissa illa navigatione, linguam moresque patrios exuerint. In hac sententia vehementer me confirmant indigenarum traditiones. Nam Virginiani & Guahutemallæ antiquis temporibus Madocum quendam velut Heroem coluerunt. De Virginianis Martyr Dec. vii. c. 3. De Guahutemallis Dec. viii. c. 5. Habemus *Matec Zungam* & *Mat Ingã*, qui cur Madoc Camber esse nequeat quem in eas partes delatum domestica evincunt monumenta, ratio nulla reddi potest.

antiquitatem quinque illa secula
sufficiunt, quousque altissima A-
mericanorum memoria, nec ferè
ultra, adscendit.

CAP. III.

*Origo Americanorum Scythica. Scytharum fi-
nes. Venerunt in Americam. Refelluntur
Grotii argumenta in contrarium. Scythæ ca-
questres. In America nulli equi. Varia huius
causæ. Ingens frigus in Quivira Et Nova
Mexico ac Viscalia. Scythæ pedestes. Et Na-
vigatores. Amazones. Scoti. Heruli. Russi.
Tatars, Eorum classis ingens, Jexi. Tataro
quomodo transfretent. Cur in America nulli
acutæ vel arma ex ferro. Æt apud Scy-
thas loco ferri. Ferri non omnino rudis A-
mericanis. Plumæ abundant presso sis.*

SUCCEDUNT Scytæ, à quibus lon-
gè maxima pars Americanorū

orta. Quod ut clarius intelligatur, res ab initiis tam magni populi arcessenda est,

SCYTHARUM nomine Græci quicquid barbararum gentium supra Euxinum & Caspium mare versus Orientem, Occidentem, Septentrionem erant, complexi sunt, voce ab una & nobilissima gente ducta, cujus primæ ad Araxem in angusta regione sedes. Postea quicquid ad Caucasum & Oceanum paludemque Mæotin & Tanaim terrarum est regioni suæ adjecerunt ac in Palos, Napas, Sacas, Massageras, Arimaspos aliasque nationes ferocissimas creverunt. De quo Diodorus secundo Bibliothecæ, Perfr eos
in

in univēſum *Sacas* à proxima gente, appellarunt. Antiqui *Arameos*, ut Plinius vult, unde & *Arimasporum* nomen. Cum igitur omnem multitudinem suam Septentrionalem Asiam impleviſſent, tandem ingenti agmine Americam ſibi proximam inundarunt. Via illis & in Occidentem & in Orientem patebat, atque hæc tritior erat & facilior. Unde ſcriptores obſervant verſus Asiam magis hominibus abundare Americam quam qua Europam respicit. Vel enim terræ ibi conjunguntur, vel exiguo freto diviſæ ſunt. Et ſponte migrarint in vacuas & ſibi oppoſitas terras: an à vicinis pulſi, cū terræ deſſent, maria trajecerint, ſicut obſcurum ita perinde eſt. Veniſſe eos in Americam Septentriona-

lem magno jam ante A. Ch. 1000 numero, inde universam implevisse, id vero ubi fit miserationibus demonstratum fuerit, multis simul difficultatibus quæ obijci possunt, satisfactum existimabimus.

De quo autequam agamus removenda illorum argumenta qui Scythas in Americam venisse negant, quorum princeps & author Hugo Grotius est, nec ante eum quisquã Scythicæ transmigratiõni contradixit. Verba ejus sunt: *Constat in America ante Hispanorum adventum equos fuisse nullos. Scythia autem plena semper equis, & Scythæ omnes equi vehi, & in equis ingenia terrarum spatia conficere, etiam sanguine equorum, si alia dcessent, in potum uti soliti. Quod si cohærerent Americæ & Tataria, equi aut fugi-*

rivi aut libere pascentes, ex Tataria
 in Americam olim penetrassent, si-
 cut equos ex terris nebrasse constat
 Hispanorum relatu, ex quo Hispani
 equo illos advexere. Si vero perpetua
 um iniercedit fretum, quod magis cre-
 do, Tatarum nunquam navigatores fu-
 ere, & si fuissent, non magis transiis-
 senti sine equis aut diu sine equis esse
 voluissent quam Galli veteres qui in
 Britanniam, aut Hispani qui in A-
 mericam transire. Ad quæ inter alia
 Latius rectè observat; etiamsi per
 Scythiam Americani transmigrarint,
 non tamen propterea necessario Scy-
 thas aut Scythicæ originis fuisse. Nam
 gentes ab aliis pulsæ migrant, sicut
 unda undam trudit, & via quidem
 per Scythiam tendentibus in A-
 mericam capiendâ, ipsæ autem
 gentes aliæ à Scythis esse potue-

L s runt,

runt. Ita argumentum à moribus Scytharum in universum alienum erit, Deinde varia obstare potuissent impedimenta quo minus equos secum transportarent, Quanti navigatores Scythæ fuerint, exemplo Sinensium patere. Tum cornutum hoc argumentum argutè in Norvagos Hugonis retorquet, quos longe inprobabilius sit, sine equis & bobus transituros fuisse.

Igitur ad excludendum America Scythas non sufficit dicere navigatores non fuisse, nec in America repperit equos. De equestri ejus gentis studio nullum dubium; unde proverbium à Suida citatum, *Scythæ equum*, eodem sensu quo *Cretensis mare*. Constat quoque illo animali caruisse Americam, nec nugacissimo Theveto

ad

ad hanc explicandum difficultatem opusest, qui cum vigesimo secundo Cosmographiæ suæ libro innumera de Mexicanis commentus esset, tandem etiam equos in arenam producit, & apud Mexicanos injustos judices equo strigoso & infreni impositos, comminiscitur; quo nihil ineptius. Nam ob varias causas Scythæ ex equitibus potuerunt pedites fieri. Vel quia ex meridie Septentrionem versus progressi quæ plaga nullos equos tolerat, sicut ad glacialem Occanum Scythæ innumeri ab Hunnis & aliis equestribus populis orti, equis carentes eorumque locos suis Rangiferis vel etiam ingentibus molossis utentes, quod etiam in America repertum. Fenni haut dubie Sarmatica gens, quos equis

equis caruisse Tacitus libro de Germanorum moribus observat. non omnis navigatio vel quavis naves equis transportandis accommodæ. Quod si terræ illæ continentes vel glacie concretæ ac cū equis in Americam delati Scythæ, extinctos vi frigoris necesse est. Nam multum ab Europæ & Asiæ temperamento borealis America differt, ita ut regiones inter XL & LX gradum, quæ in Europa satis temperatæ, in America intolerabili frigore etiam mediæ æstate rigeant, quod ad Quiviræ littora & gradum XLII Franciscus Draco mense Julio, ipso flagrante Syriæ, notavit. Hispanorum in Novam Mexico itinera testantur eam plagam ob adurens & penetrabile frigus, equos non ferre. In Nova Vizcaia
equi

equi magno numero ex pascuis in
 medios illapsi ignes obriguerunt.
 Quidam ex illis adhuc stans mor-
 tuus post quindecim dies repertus
 est, Igitur quod Hugo inquit: *Scy-
 thiam olim fuisse sine equis, contra o-
 mnem est Historiam*, multum à no-
 stra sententia alienum est. Neque
 enim de Scythia priscis cognita &
 descripta, sed de extrema ejus ac bo-
 reali ora dicimus, sine equis fuisse.
 Neque ita equis suis affixi Scythæ
 ut non & pedites fuerint. In exere-
 citu Xerxis, Parthi, Bactriani, Hyr-
 cani, Sacæ, & alii Scythæ innume-
 ri pedites fuerunt, Nautas quoque
 fuisse multis exemplis ostendi pot-
 est. Notum est quid Diodorus de
 Amazonibus contra Atlantios
 bellum gerentibus scribat. Scoti
 Scythicæ originis ut Cambdenus
 osten-

ostendit, qui navibus primo in Hiberniam, ubi jam Orofii ætate, deinde in Caledoniam transfretarunt. Heruli quos Zosimus Scythis annumerat, Thulen occuparunt tradente secundo Gotticorū Procopio. Rofforum navigationes in Ponto Euxino Græcis notissimæ, nobis etiam in Septentrione. In Oriente Tatarum classem quindecim millium navium inter Corcangui & Caigui qua fluvius Coromoron maria subit, jam Kublai Imperatore & ante occupatam Mangi, quæ Sina, habuerunt. De Jezis id est Tataris Japonii tradunt, eos ex continente in insulam *Mateumai* xv. clo passum à regno *Japonia Lucgerano*, navigare teste in Japonicis Ludovico Frois. Et quomodo Tatarum ex equitibus
 nautæ

nautæ fiant, Thuanus libro LXVII,
trahit. Nam quando fretum aut
mare superandum venit occisis e-
quis vilioribus pelles detrahunt,
ex iis inverfis & pinguedine obdu-
ctis, etiam costis trabium loco in-
textis naviculas confuto crinibus
celeriter corio conficiunt, quibus
singulis octoni homines transpor-
tantur. Unde patet qua ratione e-
quorum jacturam facere & navi-
bus in Americam trajicere po-
tuerint. Nec obstat acinace & ali-
is ex ferro armis, quæ Scytharum,
non usos Americanos. Ne-
que enim eadem ratio Septen-
trionalium Scytharum, quæ illo-
rum qui in meridiem habitant.
Nullum in rigida illa plaga fer-
rum vel raro provenit. Sic Fen-
nos inopia ferri ossibus armate
spicu-

Spicula ex Tacito notum. Eadem
 Samoedarum, Molgomzomio-
 rum & qui Tataricum mare sive
 glaciale accolunt, ratio est. Ferri
 quoque dives America non est, un-
 de ejus loco armis ex ære uteban-
 tur, quemadmodum antiquo ævo
 Scholiastes Apollonii Rhodii ad
 Ἰ. Α. 77. μὲν δὲ πῶ εὐρέθην ἔσιν ἰσίδηρος χαλ-
 κῶν ἐχρῶντο, ὡς καὶ ἦσαν ἰσίδηρος Φησι.

Χαλκῶ δ' ἐργάζοντο, μέλας δ' ὄψιν
 εἶσε ἰσίδηρος. Quid quod antiquis
 etiam Scythis arma fere ex ære?
 Strabo de Massagetis: *æreis Saga-
 ridibus* (quæ bipennes erant) utun-
 tur. *Argentum* a quæ eos non nasci-
 tur neque ferri multum; *æris* & *auri*
 abunde. Eadem Americanorum
 ratio fuit: Non enim omnem fer-
 ri usum ignorarunt, ut falso Mar-
 tyr putat. Meminit Acoffa ferrea

raverat qua Mexicani eum conclu-
 serunt qui Tezcatlipucam refere-
 bat. Paraguaiiani etiam lamellis
 ferreis pro moneta usi. De Perua-
 nis Latius: *ferrum fere ignorabant.*
 Non igitur omnino. Sic quod plu-
 rimis ornati Americani, cum implu-
 res fuerint Scythiæ, regionum di-
 versitati adscribendum est. Abun-
 dat enim America pulcherrimis
 gemmis quarum pulchritudine illi
 populi invitati fuerunt ad ornatū
 sibi exinde conficiendum. At illis
 Scythia destituitur.
 Scythiarum triplex genus in Ame-
 ricam venit: Hunni, Kithæ,
 Sinæ. De quibus ordine
 agendum.

Origo Americanorum Hunnica. Hunni amplissima gens. Subiit Turca. Tataři. Quo & Abdelanfi & Euthalita. Slavorum origo. Auares. Parthi à Scythi quando conditi. Saberi. Ungri, Finni. Lappones. Hungari à Pascatis orti. Abiis diversi lagurs.

HUNNI magna gens, complexa nomine suo Alanos, Auares, Saberos, Ungros, Turcas, Tataros, Fennos, Lucumores, Tingetios, MolgZomios & quotquot glaciale Oceanum accolunt, barbaros. Quos magnam partem Nicephorus complectitur libro xviii. cap xxx, cum inquit: *Turcas, Abares, Mucrisos, Sogores (legendum Mogores) Veros, Eunios, Barfili, Uniguros, Saberos, contiguas & potentissimas gentes fuisse. Quos omnes Hunnorum nomine insignimus: partim quod Imperium Hunnorum per illas gentes ampliss.*

lissimum ; partim quia antiqui
 scriptores eos ita appellant. De
 Turcis Cedrenus : Τῶρων ἔθνη γέ-
 νηται ἐν Ουγγικόν, πολυάνθρωπον ἔ-
 σται αὐτόνομον. Idem Johannes Curo-
 palates & Zonaras , qui bis dicit :
Tures Istrum accolentes qui & Ungri.
 Simocatus apud Eustathium in πε-
 ριηγητικῷ testatur , *Hunnos à Persis*
Turcas appellatos. Idem cum Tata-
 ris & nomine & gentium numero
 conveniunt. Quemadmodum e-
 nim Tatarum in septem Hordas di-
 visi atque *Mogores* dicti : sic Hunni
 quoque sua lingua *Magyari* sunt ;
 & ipsorum septem gentes quod ex
 Nicephoro apparet ; ubi se Cha-
 ganus Abdelarum Imperator , in
 oratione ad Mauritium Imp. *Septē*
gentium & septem orbis Terra clima-
tum Regem appellat. Apud Cedrenū
 Moa

Moageras nomen Hunnicæ Regis,
 Et A. C. 10 CC XLIV. septem exerciti-
 tibus, septem diversis itineribus
 ac ducibus, in Pannoniam redie-
 runt. Sic nomina Hunnorum &
 Tatarorum conveniunt. *Tudun*
 Hunnorum Dux à Carlo Magno vi-
 ctus, ut annales Francorum Ful-
 denses à Marquardo Frehero editi
 restantur, *Taudun* Vlahku Kain fi-
 lius apud Texeiram, *Toxa* Geyza
 Pater, *Tuxy* filius Chinguis, *Buda*
 frater Attilæ, Tataris *Baido*, *Bathi*,
Peta. Alani plerumque Hunnis a-
 pud Historicos conjunguntur. De
 quibus ita Marcellinus: *Alani ex*
montium appellatione cognominati,
paularimque nationes conterminas
crebritate victoriarum attritas ad
genrilitatem sui vocabuli traxerunt
ut Persæ. Hunni per omnia suppa-
res

, verum *victu* *miiores* & *cultu*.
 cc *Euthalite* Hunni apud Pro-
 pium alia ab Alanis gens: qui
 Albonos fuisse putat, Cedreno
ephalite. Quod corruptum no-
 men: nec quicquam pro Judaica
 origine. Sicut & Euthalitarum
 nomen à Græculis ita detortum,
 quod ex Nicéphoro discimus; u-
 de Cagano loquens: *Abdelarum*
 inquit (alius dixerit Euthalitarum)
 ex Emirkhondo Abdela regni
 Metropolis: unde Adelani & bre-
 viter Alani. Qui non in Occiden-
 tem tantum, verum & orientem,
 usque ad Gangem extensi. Sed
 quod Cedrenus inquit *Hunni qui*
 & *Slavini*: verum non est. Nam
 diversa gens Slavi & Hunni sicut ex
 lingua patet. Slavi in Europæa Sar-
 matia, egressi ex Asia & profund-
 Ber

Bersil & ut Solinus Græcus scriptor
 apud Pyreckhaymerum testatur,
 Quod si verum, crediderim Bersi-
 liam esse illam quam Nicephorus
Barsili, Venetus *Barscol* nominat,
Avaros Hunnica gens: quia ipso-
 rum Reges Cagani, Elmacino *Ha-*
vare, Sedes circa Turquestanam,
Pseudavares adud Nicephorum.
 Nam pars Verorum & Cunorum
 ex Oriente in Pannoniam pulsi,
 metu Avarum in idem nomen cō-
 cesserunt. Illi *Veri* Cunorum vic-
 ni, Parthis originem & nomen de-
 disse videntur, Parthos Scytharum
 sobolem esse antiqui uno ore te-
 stantur, de quorum in Persiam ad-
 ventu mirum est viros doctos ni-
 hil hætenus certi eruisse, Constat
 Scythas Cimmericis fugatis, Duce
 Madya cum ingenti multitudine

Mediam irrupisse & totos viginti
 octo annos Imperium Asiae su-
 perioris tenuisse, de quo legendi
 Herodotus & Strabo, Factum hoc
 tempore Cyaxaris Mediae, Josia
 Judaeae, Psammetichi Aegypti Re-
 gis, A. Mundi ter millesimo tre-
 centesimo decimo sexto, Madyas
 Scythiarum ille Scythae est, quem ex
 Scythia erumpentem Asiam ad Ae-
 gyptum usque pervasisse, ex Me-
 thene Strabo sub initium libri
 v. & Arrianus in rerum Indica-
 rum libro referunt. Atque hoc est
 quod veteres tradunt, *Scythas su-
 periori Asia potius Bactrianum &
 Arabicum Imperium condidisse.*
 Quamquam enim illorum Im-
 perium breve ac ferè ambula-
 torium fuerit, passim tamen su-
 per gentis colonias reliquerunt,
 in

in Syria Scythopolin quam & Magog dictam Plinius refert, in Media Parthos qui & Persæ. Non enim Major differentia inter Parthos & Persas, quam inter Catos & Hassos, Assyrios & Athyrios, quodjam dudum viri docti monuerunt. Ac mirifice hanc sententiam confirmat & illustrat, quod paulo post & nomen & imperium Persarum ac Parthorum innoverit, Trogus apud Justinum: *Parthi Scytharum, exules fuere. Hoc etiam ipsorum vocabulum manifestatur. nam Scythico sermone Parthi exules dicuntur.* Si proprius nosse cupias, à qua Scytharum gente orti, Massagetarum conditores putarim: quod utrique & Massagetæ & Persæ Sole equos immolarunt, hac ratione moti quod celeri Deo celer hostias con-

conveniat. Hunni *Saberi* apud Cere-
 nenum & Procopium, vel cum
 Avaribus vel Siberis Ruffiæ, vel
 cum utrifque eisdem. Ab ipsis Sa-
 baria Hungariæ dicta. De Ungris
 & Uniguris certa res: qui *Fabri*
 nodie, Siberis vicini. Unde Huga-
 rià Slavis dicuntur quos Hunga-
 ros vocamus. *Fennâ* magna gens.
 Olim Hunnis vicini. Melæ, Plinio
 & aliis Fanesii. Eorum lingua tam
 peculiaris ut à Scaligero inter un-
 decim matrices Europæarum po-
 natur. Finnoꝝ propago *Lappo-
 nes* Utrique Hunni. Ex quo nomine
 si durins aspices *Funni* & *Fenni*
 proveniunt. Lappones Orientales
 circa *Kolam*, Suedis *Trinnes*, Ruf-
 sis *Terfchanov voloch*: sibi ipsis
Pyhenieni. Quod perinde est ac si
 Hunos dicas: unde fit *Iyhunen* &

Pyhenen: sicut Finos, Finnos, Fenos dicimus. Idem de Molgzomiiis, Lucumoriis, Tingoesiis putandum est. De quibus in genere antiqui cum dicunt, Hunnos glacialem Oceanum accoluisse, quæ verba Marcellini sunt. Et clarius adhuc incomparabilis seculi sui Rubricus, tradit trans Volgam ad septentrionem esse regionem Pascatir ex qua oriuntur Hunni & Hungari. Unam Hungarorum & Pascatirarum linguam esse. Juguros à Pascatiris distinguere. Nam illos peculiare litteras habere & scribere deorsum progrediendo à sinistra versus dextram ita ut lineæ pendant. Hunc scribendi morem Tataros à Juguris accepisse, & tales litteras Mangu Canem ad Ludovicum Regem Franciæ misisse. Juguros autem facit vicinos Moalis & Tataris.

CAP. V.

Causa migrationi; Scythica Bellum. Abundantia Virium. Venatio. Oceanus glacialis Siam præbuit. Quo tempore facta. Septem. erio parum habitatur.

NEC diu querendum est quid nos Scythas moverit ex nostro in alium orbem migrare, Quippe duas causas fuisse reperimus: Bellum & abundantiam hominum, Bella inter ipsos æterna: *aut cadunt aut celluntur* inquit Lucianus. Igitur infirmiores & victi sedes mutare cogebantur. Quo & illud eos movebat, ne hostium cibus fierent. Hostes enim comedere, Scythium, Ipsa gens imprimis fecunda. Hunnorum in antiqua patria centum & octo tribus, Turcarum fere totidem, ut ex Aitono patet. Quare

M 2 — mul.

multitudinis domi minuendæ
causa migrandū plurimis & velut
sacrum ver in alias emittendum
terras. Feras quoque perpetuis &
vagis venationibus lectabantur.
Ut quemadmodum illæ ex Asia in
Americam ea occasione devene-
runt; probabile sit etiam venato-
res eo delatos, Et hoc modo Hun-
nos ex interiori Asia in Europam
venisse Bonfinius testatur. Ipsa
etiam Scytharum vita instabilis
semper & vaga, sine sedibus fixis,
ut campus, ut fons, ut nemus invi-
tabat: ita aliquandiu commora-
bantur: tum denuo, fugientium
similes, alias terras & sibi adhuc
incognitas petebant; Via vel mari
vel si nulla continens, per glaciem
qua totus Septentrio connectitur.
Ut non anxie quærendum ibi vel
fre-

fretum vel alius transitus. Nam Oceanus glacialis hyeme continentis vicem obtinet & eum hostes invadere ac ultro citroque commeari Tataris Receptum, Quod expertissimus Rubruquis testatur, qui tradit *supra Tatariam in glaciali Oceano Tautas & Mansas insularum habitatores hyeme per glaciem à Tataris invadi. Quemadmodum in Suecia quoque fieri Olaus Magnus Upsalensis scribunt.*

De tempore quo hæc transmigratio Scytharum primum coepit, cuncta nobis, ut in tanta antiquitate & tenebris, incognita sunt, Id certum, longe recentiore Phœnicum in Americam adventu, quia Septentrio immensis terrarum spatiis usq; in novum orbem, fere sub ipsum siderum cardinem,

qua via transiverunt , extensus ,
 non ante multa secula cultoribus
 impleri potuit. Nam quis terras
 ad spectu foedas & æternis nivibus
 ac glacie horrentes , nisi pulsus ab
 aliis, adire velit? Rari hodieque in
 Lappia, Gronlandia, Samoedia &
 omni ad glacialem Oceanum tra-
 ctu habitatores. Rari quoque in
 Septentrionali America. *Omnis*
Virginia inquit Purchasius, *Nova*
Anglia, Terra Nova & cætera ad po-
lüm ac centum interius milliaria rei-
giones non tantum hominum habent
quantum Londinum. Regio Angliam
magnitudine superans vix millia
quinque in actem producet. Quod
 argumento tardius ad Septentrio-
 nem habitari cœptam & si conje-
 cturæ locus , non ante annum
 Christi quadringentesimū, Quip-
 pe

pe tum temporis horridus Septen-
trio commoveri præ multitudine
hominum & agmina sua in omnes
orbis partes effundere cœpit. Im-
pulsu à vicinis, alios impellebant &
exundabant in omnes mundi pla-
gas, Hunnium ab ipso fere glaci-
ali Oceano progressi in austrum
sunt. Nec dubium alios vel venan-
di studio vel prementibus vicinis,
qua data via, sive per Occidentem
sive per Orientem in Americam
penetrasse. Quippe Chichimecæ
circa A. Ch. 1500 in Mexicanam
venerunt. Porro illa perpetuo va-
ga & venationibus dedita gens,
sua barbarie quicquid est misera-
bilium Finno-ruum, Samojedaruum,
Tatarorum, non æquat tantum
sed superat, Trecenti vel quadrin-
genti anni spatium satis amplum

sunt quo per Septentrionalem Americam spargi & sobolem suam magno incremento augere poterunt. Ut hæc secunda Transmigrationis Americanæ periodus Hunnica in tempora post natum Christum probabili conjectura incidat.

Ita Hunni ex interiore Asia in Septentrionem & horridas frigidibus plagas delati sunt. Ubi postea divisi, parte in Orientem, in occidentem alia migrante, utraq; via tandem in Americam venerunt. Quæ hinc Asia, inde Europæ, maximis & magnam adhuc partem incognitis plagis interjacentibus sive illæ insulæ sint, quod ignoratur, vel alicubi una continens, proximar. Nam frera si intercedunt, non admodum magna esse

esse oportet. Quod nos animalia docent, quæ eadem via in Americam delata sunt, natandi non adeo perita, ut magno mari transmittendo sufficiant.

CAP. VI.

Hunnorum in Americam adventus per occidentem. Gentes ad Okin, Biarmia, Skidfinnii, Finlandia unde dicitur Nova Zemla & Gronlandia per astatem habitabiles. Oona & Pri-notii. Gronlandia antiquis nota. Isandia. Fabulosa Frislandia & alia Zenonum insulae Geographorum errores. Estoelandia, Isandia est Thule. Pytheas Massiliensis d. fensius. Thule quam & borealem terram notat. Islandia ante Norvagos frequentata. Thyle pro Telemarchia. Schetlandia. Gronlandia quando detecta. Riphæi. Gronlandia ante Norvagos habitata. Skerlingi. Similes Americanis. Ursi albi. Fera quomodo in Americam venerint. Gronlandia America continent. Terra polares incognita.

Qui occidentem versus procedebant, primo ad utramque
M 4 ripam

ripam fluminis Obi, & glacialema circa Novam Zemlam, Russiam & Laponiam, Oceanum conlederunt. Quas M. Paulus venetus, & ante eum Nubiensis, Regiones Tenebrarum appellat. Gentium nomina sunt: *Calami, Tingæsi, Ostachii, Moigzomu, Sepanoutzi, Lucumores, Grustini, Vogulizai, Samojedi, Papinai, Premskii, Obdora, Condora, Loppi, Fenni, Caroli* & complures alii. Loppi hodieq; circa Lucumoriam degunt, sicut Herbersteinus testatur. A flumine Obi partim in occidentem, partim longius in septentrionem progressi sunt. In occidentem à Fennis, Loppis, Carolis itnm, qui Scandiæ extrema usque ad promuntorium Rubeas occuparunt.

Ibi

Ibi Lapponia Orientalis, quam Suedi Trennes, alii Biarmiam vocant, à Finnico Varama quod montosam regionem significat, Omnibus Finnis & Lapponibus Skidfinnorum nomen competit, à soleis ligneis quæ Suedis Skidh, Finnonibus Suksi ducuntur, Atq; hinc Saxo Sialandicus Scricfinnos suos depromsit corrupta voce; & alii totam Finnorum gentem in Scritofinnos & Marchiofinnos diviserunt. Hodie peninsulam Suediæ oppositam tenent. Et mirum est nomen antiquitatem eorum controverti, Nam sunt qui Finlandiam dici volunt à regionis amœnitate, Alii quod olim hostes Suecorum fuerint, Finlandiam id est hostilem regionē diçã.

Quæ

Quæ inepta sunt ; estque Finlan-
 dia regio Finnoꝝ , quos ibi
 Tacitus collocat. Hi longius in
 Septentrionem progressi , ex con-
 tinente in vicinas insulas, No-
 vam Zemlam & Grönlandiam ,
 venerunt Nā illæ regiones, propter
 uberem terræ, maris aëris vena-
 turam, certo anni tempore , Ju-
 nio , Julio , Augusto frequen-
 rantur à Fennis , Lapponibus , Sa-
 mojedis , ut Linscotius testatur.
 Nec insuavis ibi per æstatem habi-
 tatio : cum solum floriferam &
 amœnum sit. Nova Zemla, Gron-
 landia & vicinæ insulæ sunt , in
 quibus Huni & Fenni sive Fanesii
 à Mela & aliis collocantur. Quæ
 voces à Græculis in *Oonas* & *Pano-*
sios mutatæ, pudendo errori, de
 visitantibus ovis & magnarum
 aurium

aurium hominibus, occasionem
 præbuerunt. Quippe Fanefios
 ibi habitasse, & ita legendum,
 non Panorios, locus ostendit.
 Nam omnem eam Sarmaticam o-
 ram, Fenni, Lappones & qui ab
 his profecti sunt, ab omni ho-
 minum memoria tenuerunt. Et
 Fanefii dicti, quemadmodum
 Tauriscos, Hunniscos, Suediscos
 dicimus. Fabulam de Oonis,
 quasi ovis visitarint & avenirs,
 plane destruxit magnus Salmasius.
 Ex Nova Zemla & Lappia in Cron-
 landiam brevis trajectus. Variæ
 enim interjacent insulæ & terræ
 nondum omnes nobis exploratæ,
 Quarum pars quoque habitan-
 tur: ut Terra Metæ incognitæ,
 ab Hugone Villugbæo Anglo
 primum detecta. Igitur ex una
 in

in aliam vel per glaciem, vel ubi
ea deficit, scaphis ventum est.
Qualibus Samoiedi in Novam
Zemlam quotannis trajiciunt &
navigant. Gronlandia ingens sub
ipso Cardine siderum, incognitæ
etiamnum magnitudinis inter A-
mericam & Europam media jacet.
cujus nomen etiam antiquissimis
Geographis notum. Qui illud
mare, quod supra Rubicundam & Scan-
diam est, Cronium dixerunt ab
ei adjacenti Cronia sive Saturi in-
sula, quam etiam Ogygiam vo-
carunt ut ex Plutarchi libro de
imaginibus in Luna patet. Bar-
baricam hodie Secanungam ap-
pellant. Croniæ Islandia immi-
net Sola ibi celebris insula, Nam
Frislandiam, Porlandiam, Stane-
sol, Bodendon, Grislandiam, Ta-
las,

las, Broas, Iscant, Trans, Mi-
 mant, Damber, Bres, Estoti-
 landia, merum Zenorum vel qui
 eos corruperunt, commentum
 esse, post tot annorum errores,
 docti jam tandem ausi sunt asse-
 re. Prævit suo exemplo Ari-
 grimus Islandus qui non potuit
 non vicinas Islandiæ suæ insulas
 nosse. Ipsi quibus paruisse dicitur,
 Norvvagiæ Reges eas igno-
 rant. Erramen Geographi, cre-
 do ne detur vacuum, obtundunt
 nobis Frislandiam cum urbibus
 suis & famoso Rege Zichmi, ea-
 dem plane fide qua Diotymus,
 Strombychi filius è Cilicia per
 Cydnum in Choaspen fluvium
 Susas præterfluentem se navi-
 gasse scripsit. Tales errores in
 tanta luce expungendi sunt

ne impostorum commenta pro-
 veris habeantur à rerum imperi-
 tis. Nec sufficit cum Grotio di-
 cere: *nisi forte est pars aut Islandia
 aut Gronlandia.* Nam plane non
 est nec in Oceano nec ad conti-
 nentem talis terrarum facies quæ
 Zenorum relationi respondeat.
 Qua vero fide Islandiæ affuetur
 cujus quatuor *Fiordung* omnibus
 incolis notissimæ sunt? De Estoti-
 landia vero quam lepide fabulan-
 tur, *Miliaria* amplius mille versus
 Occidentem à Frislandia abesse, in-
 sulam Inlandia ambitu parem &
 multo amœniorem. Regi Bibliothecæ
 Latinis libris instructam, gen-
 ti peculiaris literas. Credo ibi
 amissas Livii Decades vel Taciti
 Annalium libros extare; quod
 quamprimum inquirendum. Por-

o Islandia haud dubie veterum.
 recantata Thule est, in qua hodieq;
 nomen oppidi Thiles Norvvagi-
 am versus extare in Chronico
 Zelandiæ Eyndius tradit, qua fide
 ipse viderit. Hæc adhuc Plinii
 de terrarum ultima: quod de
 Schetlandia, multominus Tile-
 marchia dici non potest, cum
 Romani jam ante illud tempus
 omnem Scandiam usque ad Ru-
 beas promontorium hodie *No-
 rdkyn* & Scythicum Oceanum
 circumvecti sint, Pytheas Massili-
 ensis ejus situm exacte designat.
 apud Strabonem, dicens *Thulen*
à Britannia sex dierum navigatione
versus boream abesse. Quoquid
 clarius pro Islandia dici potest?
 Nam Schetlandia vix bidui navi-
 gatione à Britannia abest, nec
 boream

boream versus sed in Orientem sita. Ac vel ex sola hac narratione patet quantus in peregrinatione vir Pytheas fuerit, quem totie iniquissime Strabo erroris arguit sola Clarissimi viri invidia. Quae à Gadibus usque ad Tanaim omnem Europam Septentrionalem iustravit. Et frustra Polybius privatam ei vitam ac paupertatem objicit. Nam neque hodie solam divites peregrinantur & aliorum instructus esse potuit subsidium. Thule igitur Islandia quicquid Arngrimus contra nugeatur, Ne tamen dixerim solam in veterum scriptis Islandiam Thulen vocari. Multis omnino in Septentrionis locis nomen illud tributum. Igitur frustra Jonas diversam apud Ptolemaeum ab Islandia Thules latitudinem

itudinem objicit, & alia ex incerto petita. Complures enim veterum Thulæ: & quod de una verum, de altera negatur. Poëta hoc nomen pro lubitu regionibus ad boream parum cognitis imponunt. Sicut cum de Oriente agitur statim ad Indos suos, Gangem & Hydaspin excurrunt. Et demus incultam ante Ingulfum Islandiam fuisse, an propterea nunquam sub Thules nomine de ea loquuntur poëta? Nam quia Thule etiam Britannia & Orcades de his intelligendi sunt cum incolarum ejus meminerunt. Contra ubi tarrarum ultimam & sex dierum navigatione infra Britanniam jacere dicunt, quis neget de Islandia sermonem esse? Quid quod certa indicia sint Islandiam ante

—ante Norvagos variis gentibus frequentatam? Nam Crantzius in Norvagiæ prologo testatur post subactam ab Hengisto Britanniam Frigos in Islandia & Frislandia consedisse. Cujus fidem siquidem in dubium vocet ob fabulosam Frislandiam, is Arngrinum audiat; qui *varia signaculis humani molas, cruces ligneas & alia opera Islandico ac Britannico Ingulfum ibi reperisse testatur.* Unde colligit Irlandos, Scotos, Anglos jam olim ob uberem piscaturam in eam navigasse. De his anniverſariis Islandiæ quam Thulen vocant, habitatoribus, aliquid inaudivisse veteres, præsertim post Britanniam Romanis cognitam, quis dubitet? Ut igitur concludamus, multæ omnino Thylæ.

e Tilemarchia Norvvagiæ loqui
 cocopius secundo Gotticorum
 detur cum *Herulos in Tylen habi-*
tum venisse refert. Orcades vel
 cherlandias Tacitus innuit in A-
 ricola: *disp. Aæst & Thyle*. Rem
 gitur recta putantibus, manifesta
 um erit borealem illum Europæ
 tractum non leviter cognitum
 triscis fuisse, Certe si Cronia, quod
 ropavimus & Dalechampio quo-
 que ac Cluverio placet, Cronlan-
 dia est, diu ante Norvvagos co-
 gnita fuit. Tradunt illorum an-
 nales, demum An. Chr. 10000
 xxxii. ab Erico Rufo detectam,
 nomen *Gruntandia*, quod terra ibi
 perpetuo virens sit ac florida, ac-
 cepisse, sicut in porticu quadam
 Bibliothecæ Vaticanæ legitur.
 Quod nemo credet cui nives illæ
 & ætes

& æterna fere glacies earum partium ex nautarum relatione innotuerunt. Massiliensis Pytheas, primus nobis Hyperboreos & Riphæos aperuit, nec ulla erat causa cur eum Strabo propterea mendacem vocaret. Nam & terras ibi & altissimos montes & varias gentes esse, à Russis compertum. Hi Riphæi & Hyberborei antiquissimi sunt Croniæ habitatores, id est Fenni, Lappones, Samojedi, Caroli. Unde Mela duplices Riphæos facit, cis & uls Riphæum montem. De quibus prisca multa etiam fabulosè & olim integer de iis Hecataei liber extitit. Fuisse in Gronlandia homines antequam Norrvagi eò venirent, exinde patet, quia hodieque in ea reperiuntur qui nihil cum Norrvagis commun

hunc habent, vultu, lingua, mo-
 bus, diversis; Tataris, Samoje-
 dis, Lapponibus, Americanis etiã
 borealibus lineamentis & habitu
 corporum simillimi Ivorus Bory
 ronlandus Norvvagicæ originis,
 qui jam ferè ante tria secula eam
 regionem descripsit, & cujus nar-
 ratio apud Purchasium extat, testa-
 tur *Oicodiam* ejus partem incolere
kerlingos potentem nationem &
to vvagus infeltam. Hos alii *Sere-*
ngers vocant, & Samojedis com-
 parant. Sunt enim gens vaga, pi-
 catione & venatu victitans, co-
 lore fusco. Colunt Solem. Non
 sunt homiedones sed crudos ci-
 bos vocant, neque igne ad
 coquendum sed contra frigus
 utuntur. Forbifferus ad fretum
 sui nominis, vidit *barbaros*
lata

lata facie, depressis & semis naribus,
longo & nigro capillitio, colore oliva-
stro. Alii raras barbas & complura
Samojedis ac Tataris communia ob-
servarunt. Ducti ex Gronlandia
in Daniam nihil à Borealibus A-
mericanis differre videbantur. Ha-
bemus igitur ejusdem in Samoje-
dia, Nova Zemla, Lappia, Cro-
nia & America originis homines.
Ut de migratione Scythica per oc-
cidentem dubitare nemo possit
cui similitudo inter Samojedos,
Gronlandos & Americanos co-
gnita. Quæ omnia de Gronlandis
Norvagicæ originis dici neque-
unt, Nec homines modo verum
etiam animalia novæ Zemlæ
Gronlandiæ & Septentrionalis A-
mericæ conveniunt, Ubique in-
gens alborum urforum piscibus
victi

visitantium copia, Quos ex Gron-
 landia in Americam venisse inde
 patet, qua in australi parte & cir-
 ca fretum Magellanicum nulli re-
 periuntur. Ac solere id ferarum
 genus per glaciem vel frustra ejus
 aquis innatantia commearcilli re-
 ferunt qui Septentrionalia maria
 navigare solent, Ita in Islandiam
 quoque veniunt ubi nulli reperun-
 tur nisi cum glacie Gronlandica adve-
 hantur, quod Arngrimus contra
 Blefkenium asserit. Lescauto
 admodum verisimile videtur alces
 ex Septentrionali Europa ad terram
 Laboratorum, Canadam & Sibiriam quo-
 quosias per arctoam plagam transisse.
 Nescio unde hoc hauserit Bilibal-
 dus Pirkhaimerus in Germania
 vetere. Veniunt inquit quotidie a
 Septentrionibus terraque incognita

ac à mari glaciali, homines quidam
 barbari, Caroli vocati, mercimonio-
 rum gratia cum magno exercitu in
 Gronlandiam & ut pro compenso ha-
 betur, ex altera parte poli Septentrio-
 nalis. Gronlandiam Americæ con-
 tinentem esse Anglorum naviga-
 tiones docuerunt. Sed ingentes si-
 nus & patentia maris in illam con-
 tinentem penetrant, ad summam
 usque latitudinem arctæam. Ne-
 que tamen exinde necessario se-
 quitur per regiones illas horridas
 & profunda nive obsitas barbaros
 illos, quanquam ingenti corpo-
 rum duritie, transmigrasse. Imo
 quia omni pene anni tempestate
 regiones illæ glacie horrent, eo
 facilius Samojedæ illi frigoribus
 adsueti per concretas undas ultra
 tendere potuerunt, quanquam
 cer-

certum sit difficilem & longinquā
viam & mille difficultatibus obse-
ptam. Qualis sub ipso polo terra-
rum mariumque situs, hætenus
rerum omnium conditor occul-
tum mortalibus esse voluit. De
magnetica rupe & insulis circum
maximis quæ commentus est An-
glus quidam Oxoniensis & ex eo
Giraldus Cambrensis in suo de mi-
rabilibus Hiberniæ libro, referre
piget. Magna ibi naturæ miracula
& nemini hætenus cogitata latere
dubium non est. Batavi gradum
LXXX immortali cum gloria supe-
rarunt. Quibus Deus quicquid ut-
terq; polus adhuc atra nocte pre-
mit, quicquid exteriora Asiæ vel
abscindit America vel jungit, quic-
quid immensæ Magellanicæ, de-
tegendum reservasse videtur.

CAP. VII.

Grotii opinio de Norvagarum in Americam migratione refellitur. Ratione à lingua, tempore, religione, frumento. Tlan non est Lant. Norimbega fabulosa. Teut, Pagod, Guayra, Elame, Tophos, Peko, an Norvagia.

CÆterum hic viam Hunno Scythis nostris Islandica sua in Americam transmigratione incipit magnus Hugo, cujus viri doctos errores audire non magna caret voluptate. *Omnes ferme populos inquit quæcis Isthmum sunt Panama, ex Norvvagia ortos arbitror.* Ex Norvvagia in Islandiam, ab hac in Gronlandiam, inde Frislandiam & Estotilandiam partem continentis Americæ ventum vult. Parum abfuit quin tanti viri auspiciis & autoritate Norvagi Hunnos nostros ac Phœnicæ America pel-lerent,

ent, nisi alter ille post colum-
 bum novi orbis vindex clarissi-
 mus Latius obstitisset: Rationes
 hunc errorem expugnantes hæ ex
 præcipuis sunt. Quia ratio nulla
 reddi potest; cur non Islandi e-
 quos statim & boves traduxerint
 ex Islandia in Gronlandiam, atq;
 inde in Americam. Nec apparet
 quare in Gronlandia potius & A-
 merica quam Islandia sermo Nor-
 vvagicus penitus exoleverit ac
 eam brevi tempore in tot diversis-
 simas linguas mutatus sit, cum
 contrarium plane observetur in
 Europæis linguis; quæ licet mul-
 ta sint, tamen aperta originis sue
 vestigia retinent.

Deinde obstant Norvvagorum
 & Islandorum traditiones. Nam

N. 3.

Chi.

Chichimecæ jam ante annum
1000 ad lacum Mexicanum per-
venerunt. Islandia autem demum
A. 1000 LXXIX. coli cœpta, à pau-
cis primo familiis Tyrannidem
Haraldi Harfageri fugientibus, po-
stea demum plures accesserunt.
In Gronlandiam demum Anno
1000 LXXXIV. ventum. Ex quo
sane consequitur Septentrionales
Americanos aliunde quam ex
Norvvagia & per Islandiam venisse,
cum Chichimecæ antiquiores
Islando Norvvagis sint, Navatla-
cæ Gronlandis, & Mexicana cum
vicinis partibus jam incolas suos
habuerit antequam Norvvagi Is-
landiam adirent. Et quis credat
tam vastum continentem inter
sex septemve secula Islandos gen-
tem non magnam implere potuisse!

isse ? cum illis longo tempore o-
 pus fuerit ut solam insulam suam
 etiam raris habitatoribus cole-
 rent. Ethnici tum Norvagicum
 in Islandiam migrarent, paulo ta-
 men post Christiani facti. Sed quis
 praestabit Islandos ante receptum
 Christianismum aliò emigrasse,
 aut insula sua nondum perculta,
 quod paucis annis fieri non pot-
 uit, alias sedes & quidem majori
 frigori obnoxias, tanto circuitu
 quaesivisse ? praesertim per Gron-
 landiam & boreales terras adeo
 horridas, quas absque summis
 difficultatibus & non nisi longo
 tempore transire non datur. Lon-
 ge probabilius esset credere ipsos
 Norvagos, Danos, Suedos, An-
 glos, Cambros, Hibernos, qui o-
 mines egregii navigatores illius

Oceani diu ante Islandos fuerunt, rectâ ad continentem illam delatos quam Islandos longo & difficili per ipsum fere polum circuitu. Est & aliud non leve argumentum gentes illas non venisse ex Norvagia, quia ante Hispanos nullum ibi frumentum Europæum, sed tantum Maizium Asiaticis familiare, & quia Mexicani ebrietatem vehementer abhorruerunt ac severitate legum castigarunt. His atque aliis rationibus remouentur Norvagi, ne Hunno Scythis oblent. Quod argumenta pro Norvagis attinet, illa rem non faciunt. Terminatio vocabulorum *elan* non est ex Germanico *lant* sed multis rebus communis quæ nihil minus quam regionem significant, sit *Oca. bitlatz*.

in illam magis infra, *Tenoxitlan* *Tu-*
nale supra petram. De *Norimbega*
 quod dicitur, sciendum primo
 Mexicanos nunquam in ea fuisse
 qui ab occidente vel *Coro* per *Ca-*
liforniam & *Teuculhuacan* pro-
 fecti, ut infra ostendetur. Dein-
 de fabulosa esse quæ de *Norimbe-*
ga quidam narrant: ex eo patet,
 quia hodie in illis partibus neque
 hujus neque alterius oppidi vesti-
 gium extat. Tractus ille à barba-
 ris aliquando *Agguua* dictus, no-
 men cum ducibus crebro mutat.
 De vocabulis in uniuersum re-
 sponderetur; nullum à *Grotio* pro-
 ductum, quod vere Germanum esset.
 Non *Ten* quia Mexicani non ha-
 bent commune nomen quo De-
 um appellent. *Pago* nulpiam in u-
 niuersa America notum, *Indorum*

Orientalium est. *Guayra* & *Llama* ad Peruanos pertinent, & illud furnillum non flabrum; hoc animal diversum ab ove notat, quod nihil commune cum nostro *Lama* habet nisi quod quadrupes sit & lanam gestet sui generis. *Tophos* pro capitis degmine nusquam occurrit. *Topes* Peruanis sibilæ sunt quibus mantilia connectuntur. Nec *Peke* Mexicanis torrens sed *Atlanheli* & illa in pes, peque seu peke terminatio montibus etiam & aliis rebus quibus nihil cum torrente commune, tribui solet. *Tepeque* Mexicanis mons, & nunquam terminatio in *peque* sine se occurrit.

CAP. VIII.

Norwagi in America parte *Gronlandia*. *Ejus* notitia perit. *Navigatio* in *Gronlandiam* glorio

*glacie obstructa. Canes loco jumentorum
Rangifers. Siberia in America, Lingua Form
osica & Brasiliiana affinitas.*

CÆterum non plane negatur
etiam quosdam ex Germania
aut Norvagia in Americam ve-
nire potuisse : quod potissimum
de populis illis, quos arctos de-
spicit, probabile. Nam, ut dictum,
Islandi in Gronlandia coloniam
condiderunt, cujus pagos de-
scribit Ivorus Booty & Arngri-
mus. Fuerunt autem homines
non multi & ad oram fere mariti-
mam. Itaque si Gronlandia A-
mericæ pars & continens, jam par-
tem Americæ Norvagi cultiam
habemus ut rec e Grotius colli-
git. Nec illud negari quod sub
jun-

jungit : *Quid illos Gronlandia in-*
sessores impediit ire longius & per-
ta a terrarum spatia genus suum pro-
pagare ? Nam & in vastissimo illo
 Septentrionis tractu quem Gron-
 landia adscribimus, genus suum
 propagare potuerunt. Quod ta-
 men adeo incertum, ut hodie ne-
 que in Gronlandia neque parti-
 bus, Americae ei vicinis ullum O-
 riginis Norvagicæ indicium ex-
 stet. Quid igitur illis factum ? di-
 ces. Non aliud possum, quam non
 liquere. Perire enim Gronlandia
 Norvagicæ vel homines in ea
 Norvagi, quo casu incertum. Au-
 diamus Joh. Isacium Pontanum
 in Historia Danorum. Refertis,
 Helgelandiam, V. Vestenoram, Is-
 landium, Feroam, Findmarkiam,
 Gronlandiam olim Regis & Regi-

a Danorum proprias fuisse, nec
 aliorum nisi Regis solius classibus
 frequentari solitas. Postea inter-
 missam hanc anniversariam navi-
 gationem duas imprimis ob cau-
 las. Quippe A. Christi 1600
 XLVII, sævam ac diram per omnes
 propemodum orbis plâgas pestē
 grassatam, qua imprimis Dania
 exhausta fuerit. Et sunt qui tradant
 inquit post eam epidemicam luem fu-
 isse intermissam ac neglectam, qua ad
 oras Gronlandia solennis antea
 annua fuerat, incolarum regni navi-
 gationem. Deinde immensam paulat-
 im ex Trollobottis glaciæ copiam
 coacervatam fuisse, qua nunc impedi-
 ta omnia & difficili reddat: adeo ut
 vix nisi à parte insula qua Libanotis
 borealem spectat, terram habeat,
 quamvis & id subinde difficuiter de-

*tur contingere. Sic igitur glacialibus
 montibus obstructi ferè omnes
 Gronlandiæ portus notitiam ejus
 nobis ademerunt, ut Norvagos
 in ea vel extinctos necesse sit vel
 ad interiora migrasse. Porro hæc
 per glacialem Oceanum in Ame-
 ricam via etiam nupero Geogra-
 phiæ scriptori Georgi Fournier
 non displicet, cujus verba sunt:
 Per illud æquor stratum glacie & per
 insulam Vaig. Est nova Zemla cum
 incolæ plures trajiciant quotannis in
 Moscoviam ut cum Samoiedis & Ta-
 tavis mercaturam faciant, ut certis
 constat relationibus, non est quare
 dubitemus de transitu & origine A-
 mericanarum gentium, cum ex his
 partibus Europa & Asia exiguo tan-
 tum freto à nova Zemla parte Ame-
 rica separentur, nec opus sit navibus,
 nisi*

rsis & animantibus ceteris, quae per
 laciem incedentes perveniunt in
 Spitsbergam, urforum insulam & plu-
 res alias à continente distinctas, deci-
 s majori spatio quam nova Zemla à
 Moscovia distat & Tataria, vel Spits-
 berga à Gronlandia & Gronlandia ab
 America. Hæc omnia fidem trans-
 migrationis Hunno Seythicae per
 Orientem faciunt. Quo & alia
 accedunt neutiquam prætermir-
 tendæ. Ut quod populi supra Cibo-
 tam canibus instar jumentorum
 utantur, ejus rei testis oculatus
 Franciscus Vasquez de Coronado,
 Idem apud Gronlandos Martinus
 Forbisserus A. Chr. 1610 LXXVII.
 vidit, Idem Siberi Russiæ, & omnes
 ad Oceanum glaciale Fenni ac
 Lappones, faciunt. De quibus
 Venetus intelligendꝰ cum inquit:

In regione Septentrionis, canes maximos a sinorum instar, vhecas trahere. Illi canes Rangiferi sunt, vel non multum dissimiles. Prisci cervos vocant dum scribunt: *Esse Sibiriarum gentem quae cervos equiseti*. Sunt enim cervis simillimi. Igitur Siberi, Fenni, Lappones, Caroli, ea qua diximus via, per Occidentem in Americam venerunt, atque ibi late dispersi sunt, Quem admodum Siberos in Plata habemus, Scheris per omnia similes teste Ulrico Fabro, In Navigatione Petri Manchossæ. Ex quo barbatos esse consequitur, Ad Magellanicum fretum barbari Samoëdis & Lapponibus simillimi, quod Linscotius notavit. Et quod mirandum, Lingua Brasiliana cum Fennica magnam omnino corve-

nientiam præ se fert. Nam ut nihil
 de eod. dicam, quod utraque lingua
 caret. Sic mutam cum liquidâ per-
 petuo fugit, illud omnino memo-
 rabile est, quod & Brasiliiani, &
 Fenni præpositiones suas semper
 nominibus postponunt. Apud Bra-
 silianos *Pê* est in, *Taba* vicus. Unde
 fit composita vox *Tape*. in vico;
 contracte pro *Tabape*. Ut mani-
 festum sit, præpositiones Brasili-
 anas imitari rationem suffixorum
 Ebraicorum: idque apud ipsos
 ac præterea Finnos tantum rece-
 ptum est.

CAP. IX.

Hannorum in Americam aduentus per Orientem.
Argumento à feris & aëribus. Asia
borealis & America alicubi coeunt. Nova
Albion & ejus frigus. Tractus ille suspectus
Asia

*Asia & America freto divisa, Fretum
Anian. Asia supra Tatariam facies. Ex
Vimentio. Plinio. Rubrici. Rusii. Ta-
taria usque ad LXX, gradum extensa.*

HI per occidentem venerunt.
Alii & longe quidem major
pars, per Orientem: ubi & via
brevior & regiones magis habita-
ta. Quam viam nos animalia do-
cent. Quippe tota America,
maximè Septentrionalis, Leo-
rum, Cervorum, Tigrium ple-
na. Quæ cum nec in Gronlandia
nec Magellanica deprehendantur:
necessè est per Orientem ex Asia
venisse. Nam in Scythia nullum
frequentius animal quam cervi,
qui etiam maria tranant, Solino;
in Hyrcania Tigridum ingens nu-
merus, Marcellino. In Tataria
Leones, ursi, cervi, Veneto: quas
feras

feras Tataricam regionem occupantes sagittis suis expulerunt, ut apud Purchasium legitur. De Scythia Plinius libro sexto: *Juxta vasta solitudines ferarumq; multitudo, uerumque deserta cum belluis.* Incognita nostris oris animalia, per eandem Tatariam uenisse in Americam necesse est. Quis dubitet in illa magna Asia supra Turquehanam, Sinam, Russiam partes nobis nondum cognitae animalium plurimorum species latere? Nam Acoſta nodum non soluit, dicens: *Sic Daum animalia distribuiffe ut quadam communia toti orbi, quadam singulis peculiaris partibus essent.* Quis enim credat toto orbe nostro ita migrasse ea, ut nulla soboles remanserit?

Nec

Nec aliunde pulcherrimarum avium tanta copia in Americam venit, quam ex Tataria. Ubi & aquilæ & in Erginul innumeræ aves pretiosissimarum: penuarum: & in Insulis inter Tatariam & Americam falcones. De quibus passim Paulus Venetus fide dignus rerum Tataricarum testis.

Et quanquam Septentrionalis ille ad Orientem Asiæ & Americæ tractus nondum exploratus sit: Illud tamen Russorum, Hispanorum & Anglorum navigationibus: ac itineribus cognitum est: ab Obi- usque ad Tingæstos & Peisidam continue in Septentrionem Asiam magis magisque procurrere. Auditos ad Peisidam campanarum sonitus, & visas auditis similes veliferas naves. Ut ibi Tataricum mare navigabile: nec:

nec de navigatione, per Novam
Zemlam usque in Sinas desperan-
dum sit. *Amerbam quoque versus*
Septentrionem, à promuntorio Men-
docino in immensum extendi. Quod
prima Draci navigatio luculenter
probat. Qui à Novæ Hispaniæ por-
tu Quatulco longissime Orientem
& Septentrionem versus per XLVIII
continuos dies à XVI. Aprilis ad III.
Junij navigavit, donec in Novam
Albionem, sub gr. XLII, incideret.
Ut illas terras supra Californiam
oporteat per immensa spatia ver-
sus Asiam & Tatariam flecti: sive
jam sit continens sive insula. De
quo ne Draconi quidem constare
quicquam potuit. Quamquam Al-
bionem, ejus navigationis scri-
ptor, insulam vocet: eodem for-
te sensu quo & Panamam, & alia
con-

continentis loca , insulas vocat.
 Sed quod de ingenti frigore scri-
 bit, æstate media , dubitare nos
 cogit, fuerit ne ipsi latitudo XLII.
 graduum exacte cognita. Nam
 frigus tam penetrabile regionibus
 ejus climatis convenire nec per
 naturam nec experientiam potest:
 Cum quo acriores sunt in Septen-
 trione hyemes ; eo æstas quoque
 intensior esse soleat. Sunt qui to-
 tum illum Americæ tractum su-
 spectum habent. Purchasius To-
 mo tertio : *Hispani inquit fingunt*
fretum Anian , Cibolam , Quirirana
ac amplissimas regiones versus Asi-
am extensas , ut illa omnem spem An-
glis & aliis inveniendi fretū adimāt.
Promontorium Mendocino in Map-
pe Cloloco, leucas à promontorio
australis California distat , cum Fran-
ciscus

Franciscus Gualle Hispanus apud Lin-
 colniam fateatur vix quingentorum
 miliarium esse distantiam. Divisas
 freto Asiam & Americam, naviga-
 tiones Batavorum Zemlanæ ali-
 quomodo ostendunt. Nam duplex
 in Nassovico freto æstus, concur-
 rentesque Occidentis & Orientis
 undæ Linscotto observatæ: quem-
 admodū in Magellanico & Baltico
 freto navigantibus evenire solet.
 Et enavigato Vaigats alius Occi-
 dentis aquis falsis & cœruleis occur-
 rit. Franciscus Gualle fretum inter
 Americam & Tatariam his notis
 deprehendit. Quia cursus Maris
 Pacifici qui per CCC. millia passu-
 um duravit, circiter CC. M. passuū
 à Nova Hispania cessat. Deinde quia
 in eo mari Atunæ, ceti & alia pisci-
 um genera, quæ frequenter circa
 freta

freta versari solent, inveniuntur. Quis author fuerit freti Anian quod vulgares Mappæ heic tanquã exploratum expingunt, non constat. Quisquis ille fuit commentum suum orbi obtrusit. Nam quominus tale fretum admitti queat, faciunt relationes illorum qui regiones illas extremæ Tatarix magna cura lustrarunt. Quales Rubruquis & Venetus sunt. Nam si fretum ibi & quidem tam angustum, negari non potest, accolis ei notam fore oppositam continentem Americæ. At hujus nullibi meminerunt, Quamquam Oceani magni, & insularum in eo crebro meminerint. Qualis Asiæ supra Sinam & Tatariam facies sit, ex Nubiensi, Rubruquis, P. Veneto, Planocarpo & Vincentio, satis com-

compertum est. Cingitur enim
 Oceano, ultra quem insulæ sunt
 ac aliæ terræ. Nubiensis parte x.
 clim. i. Terra Iagog & Magog ter-
 minatur à Septentrione mari Oceano
 & ultra eum est Terra inhabitata.
 Vincentius ex Planocarpo: Mon-
 gal ad Septentrionem Oceano cir-
 cundatur. Venerus: Supra Ca-
 rocoram Barga longitudine xl. dia-
 tarum. Incola Medise. Emenso xl.
 dierum itinere ad Oceanum perveni-
 tur, in quo sunt insula, unde aves
 Grifalci ad Chamum afferuntur. Ac
 veteres quidem, Plinius, Strabo,
 nunquam dubitarunt Oceano A-
 siam Septentrionalem ambiri.
 Plinius: Insula toto co mari multa,
 vulgata una maxime Tazata. A
 Caspio mari Scythicoque Oceano in
 eam cursus inflectitur. Tum ipsam
 Scy.

Scythiam borealem eleganter describit: In
 habitabilis ejus prima pars à Scythico promon-
 torio, ob nives. Proxima inulta sagittaria gen-
 tium. Anthropophagi Scythia insidens huma-
 nis corporibus, & scenses. Ideo juxta vasta sa-
 lutudines ferarumque multitudo haud dissimi-
 lem hominum immanitatem obsidens. Iterum
 deinde Scythia, iterumque deserta cum bellu-
 usque ad jugum incumbens mari quod vocant
 Tabu. Rubriquis omnium accuratissime.
 Su. Moal, id est Moal aquaticis habitant ver-
 sus Orientem. Versus Septentrionem sunt
 Kerkis populus pauper alens pecora. Orange
 quoque ibi sunt populus Septentrionalis, qui
 suppositis pedum plantis ossibus celerrime super
 nivis per glacem currunt, ita ut etiam bestia
 velocitate assequantur & capiant. Plures ibi
 populi sunt versus Septentrionem quamdiu ob
 frigus habitabilis glacia est. Ad occidentem
 est regio Pascatur qua est Hungaria major. Ad
 dit: Tautc & Manse populi sunt qui inhabi-
 tant insulas Oceani glacialis, ita ut Tatares po-
 sint eos hieme per glacem invadere. Obser-
 vatum fuit ab eodem, omnia flu-
 mina

mina extimæ ejus Tataria ab Ori-
 ente in Occidentem fluere, & quo
 magis in Septentrionem progres-
 sus sit, eo magis se adscendisse,
 nunquam descendisse. Ex quibus
 patet, terras ibi in Septentrionem
 longissimæ protendi. Russi ex-
 ploratum missi Asiam ita retule-
 runt: *Kista est fluvius Tataria ad*
quem regnat Rex Altinus. Ibi mul-
tae sunt Ulusses sive Horde Tataro-
rum. Post longum iter perveni-
tur ad amplissimam regionem Mu-
galla que se à Bugar Bactria ex-
tendit usque ad Oceanum. Inter Bu-
gar & Mugalla ad austrum sunt tres
regiones, Orcus, Talguc, Shar, Mugalli
distinguntur in nigros & flavos, quos
amplius murus determinat. Extra
eum sunt nigri Mugalli, intra in regio-
ne Cataia albi. Ex quibus omnibus

patet quosque in Septentrionem
Tataria procurrat. Nam usque
ad Lxx gradum eam protendi ne-
cesse est. Id quod sic conficimus.
Sina ad gradum ferè XLV termina-
tur. Usque ad L excurrere Mogo-
liam ponamus. Supra Mogol Bar-
gu XL dierum itinere in Septentri-
onem protensa, quod spatium xx
circiter gradus conficit si unius di-
ei iter tantum Octo mill. pass. de-
finias, quod pro earum regionum
ingenio parum est. Navigatorum
à continente Bargu ad alias insu-
las illius Oceani Venetus tradit.
Ultra tendentibus ipsa jam occur-
rit America. Ut ex Asia per Ori-
entem adiri aliter quam navibus
America non potuerit. Isthmum
Asiam & Americam connecti A-
thanasius Kircherus in Copto suc-
hi

his verbis tradit : Cathaim major-
 rem per immensa spatia in extremo
 Septentrionis angulo America Isthmo
 quodam conjungi ego Mathematicis
 rationibus pene convulsus existime.
 Ratio certe illa neque Mathema-
 tica neque Historica esse potest
 rebus nondum plene exploratis.
 Plures cum Strabone Scythiam
 Septentrionali Oceano terminari
 statuit & abscindi ab America.
 Grotius : perpetuum intercedere
 fretum magis credo. Latus : O-
 mnino verisimile est ad promontori-
 um Tabin aut Cataiam angusto freto
 continentes dividi. Idem Gaditano
 aut Magellanico non vult esse pa-
 tentius. Conspirant Geographi
 qui ei etiam nomen Anian impo-
 nunt, qua autoritate vel fide in-
 certum. Authores supra citati &

qui regiones illas cum cura iustrarunt maris & Oceani, nullius vero freti meminerunt.

CAP. X.

Duplex Hunnorum in Americam aduentus per Orientem. Primus cui causam Antropophagi praeberunt. A quibus Tabiani, Apalai, Massagetae & Machutega, in Americam expulsi. Secundus. Hunni iidem cum Canadianis. Unadeban. Hurones. Chentales. Alabardi, Alani in America. Inga.

HUjus generis duas imprimis Hunnorum in Americam migrationes deprehendimus. Prima, cujus apud Plinium & Solinum vestigia supersunt, antiquissima. Referunt enim, ab Antropophagis Scythis, usque ad Tabian, omnia deserta fuisse; quod ejus gentis ferociam sustinere nemo posset. Hæc
dc.

deserta Tatariae non ignoravit Paulus Venetus cujus verba sunt: *In maximo tractu inter Orientem & Aquilonem habitabitationes non inveniuntur sed tantummodo ferae.* Igitur qui olim ab Antropophagis ad Tabinusque habitabant, partim excisi, partim fugati sunt. Nec fugientibus propior terra, quam ingens & littoribus opposita America. Magnam hanc complurium populorum migrationem fuisse, ex terrarum spatio patet. Totam rem Marcellinus his verbis proponit: *Antropophagi humanis corporibus victitantes; quibus ob hac alimenta nefaria deservis, finitimi omnes longa petiere terrarum. Ideoque plaga omnino Orienti aestivo objecta, usque dum venit ad Seras in habitabilis mansit.*

Hæc ille. Quinam illi ab Anthro-
pophagis fugati in alias terras po-
pulo fuerint, mirum non est igno-
rari. Duorum tamen nomina
eximus, Nam *Tabieni* & *Apalai*
inter eos fuisse videntur. *Tabieni*
apud Ptolomæum sunt, à quibus
proculdubio promuntorium ce-
leberrimum *Tabin* dictum. *A-
palaos* Solinus *Massagetis* conjun-
git, & *Plinius* suo ævo superstites
fuisse negat. Ipsorum enim in
Asia memoriam interiisse. Non
quod omnes deleti: sed quia se-
des mutant. Quorsum migra-
rint diu quærendum non est: ha-
bemus enim in *Florida* *Apalacos*
sive *Apalchenos* quos ab his *Apalæ-*
is ortos ipsum, præter alia, nomen
arguit. *Peruvia* *Tambos* homi-
num ejus gentis ut ipsi tradunt an-
tiquissi-

antiquissimos, propaginem Tabienorum ostendat. Et quia propinqui Apalæis Massagetæ, etiam hoc tempore in Americam pariter casu venisse crediderim. *Mazateca* enim una ex quatuor antiquissimis Novæ Hispaniæ gentibus. *Massachusetæ* sunt in Nova Anglia, vel ab his Massagetis vel Machutegis orti, quos ad montem Norfolcum & Jaxartem Ptolomæus locat, vel à Mazæis quorum Rex Curtio & Straboni Assacam. Zoques in Guahutemalla, Zacatecas in Nova Gallicia habes qui Sacas nomine referunt.

Secunda recentior, sed omnium copiosissima & celeberrima, in qua Hunni, Alani, Avars, Turcæ, Tataři, Mogoles, Gothi, Par-

Q s

thi

thi & alix gentes, quarum expressa
passim memoria extat, in Ameri-
cam venerunt. *Hunni* gens tam
foeda, ut non injuria Diabolus ab
Ægyptiis *Chuni* dictus fuerit, primo
ad extremam Asiæ oram confede-
runt: ubi *Cunad*, & *Ung*, Mogolis
vicina, Cunadanos eandem cum
Hunnis gentem fuisse ex eo patet;
quia Hunni quoq; Mogoles dicti;
& sic in Hungaria se ipsos vocarunt.
Veneto Funotiani vel Cunchi di-
cuntur. Et inter Tararos natio-
nem fuisse quæ *Ungrac* dicta, idem
Venerus testatur. De quo propte-
rea minus dubitandum est: quia
illos Hunnos adhuc circa A. Chr.
650 sub ditione Magni Presbyteri
Johannis fuisse (ita enim cum vul-
go nominare cum placet) ex Zac-
cuth & Veneto constat. Quippe
cujus

ejus titulus *Unadchan*, *Altunchan*
 sive *Uncam* : quod Imperatorem
 Cunadorum sive Unorum notat.
 Areladana Metropolis *Unchian*,
 proculdubio à conditoribus Unis;
 & *Funotian* Provincia, quemad-
 modum Hunnos & Funnos appel-
 lamus. *Tuchan* Quiviræ vicina
 ex *Unchian*, vel *Ungan*, ejus circa
 Cialin Benedictus à Goes memi-
 nit. Inde in Canadam ventum &
 Huroniam, *Euni*, *Uni*, *Hunni*, *Cun-*
chi, *Funoti*, *Cunadi*, *Canadi* eadem
 gens. Nec magis hæc nomina
 differunt quam Chatti & Hassi,
 Messene, Messana. *Huyrones* popu-
 li Mogolibus vicini apud Vincen-
 tium in speculo Historiarum. Ab
 his Hurones Novæ Franciæ &
 Uri ad Titicacam Peruviz. Quo-
 rum in Contriguris & Uultizuris
 Hun-

Hunnonum populis clara memo-
ria extat. Nam *Urui* & *Oriac*
Oritæ Indiae populi apud Plinium
huc referri non possunt. *Conchi*
novæ Mexicæ à *Cunchis* Tataria.
Cinaloa ex *Ciali*. In Nicaragua
Chantales habemus, gentem ex
Conchis sive *Conis* & *Alanis* mix-
tam. Ita enim fieri solet in con-
fusa populorum migratione, ut
in unum conlectur nomina. Ex
inde *Gothalanorum*, *Roxolano-*
rum, *Taifalorum*, *Cialorum* no-
mina fluxerunt. Ex *Hunnis* & *A-*
varibus apud *Jornandem* *Hunni-*
varès sunt. *Alabardi* ex *Alanis* &
Parthis. *Alani* ad *Gangem* usq;
à *Tanai* extensi, in *Tataria* quo-
que extrema confederunt, inter
Cotan & *Tangur*, ubi *Helan* est
Mogolum *Horda* apud *Armeni-*
um

um Haitonem. Ex qua etiam originem trahunt *Ulani* Tatari, quorum nunc sedes in Taurica Chersoneso. Michovius à Rege Ulan dictos vult, quos duce in Tauricam venerint. Sed nomen antiquius est. Inter præcipuas nationes quæ in Chersonesum venerunt, referuntur Mangutenses, Ulani, Bachinienses. Mangutenses sunt Mogoles. Quibus vicina Helan unde Ulani. Bachinienses ex Paquin sive Cambalu Citaia. Igitur Alani ex Tataria cum aliis in Americam migrantes, & Chumis permixti, Chontalorum nomen tulerunt in Nicaragua, Sicut alii vicini *Pepetes* & *Celtales*. In Florida sunt *Otapalli*. In Peruvia *Ataballi* & *Tallanes*. Ingarum clarissima & antiquissima natio.

ab

ab Ungis Tartaria profecta, Cuius & in Japonia, ubi *Firgo* & *Fuungare* regnum; & in utraque America mentio. *Coringa* supra Xaliscohen. In Popajana *Quilla Cinga*. In Peruvia *Tacaian*, *Inga* & *Ingru*. Titulus Regum apud Tartaros *Unchan* & *Zingis*, apud Turcas *Huncar*, Falso Ludovicus Tubero in commentario de Temporibus suis familiam apud Turcas regiam *Hunchartam* appellatam vult. Non enim id familiae sed dignitatis nomen. Inter Scythas *Aarinch* & *Sinchi* apud Marcellinum. In Platenfibus Provinciis *Chanes*, *Chanassi*, *Cheviguanes*, *Connaneques*, *Chunchi Calhini*: Et *Chenorum* diversae genera *Barkoni*, *Zeibanni*, *Karchkoni*, *Peihenni*, in Navigatione Petri Manchoffa, apud Ulicum

icum Fabrum, *Calchini* eadem
 cum *Chontalis* gens, nisi quod hic
 Alani primo loco positi. In Bra-
 zilia *populus Unitan* : à Canada-
 nis vel potius ipsis *Unnis*. Ita e-
 menso continente Meridionali
 per fretum in *Magellanicas* insulas
 ventum : ubi inter quinque na-
 tiones *Enoos* sunt, procul dubio
 ab *Hunnis*. Cæteri à *Tureis* & *Ta-*
taris. Hæc origo *Hunnica*,

CAP. XI.

*Parthi in America. Eorum nomen latè spara-
 sum. Alabardi in Florida. Diversi à Lena
 gobardis. Lingua Parthica Germanica af-
 finis. Parsi.*

PARTHORUM in utraque A-
 merica gentes sunt, *Alabardi*
 & *Parsi Parix*. Quippe à *Scythis*
 pulsî, vagos errores suos, utroque
 sole, terminarunt, & in *Europa*,
 Asia,

Asia, America, confederunt. In Illyrico & Macedonia *Partheni* & *Parthi*, teste Strabone, Plinio, Stephano. Alia ipsorum & maxima pars solitudines inter Hyrcaniam, Dahas, Arios, Margianos occuparunt: ubi *Parthi* & mollius *Parfi* dicti sunt: Nec aliunde levi mutatione *Persarum* nomen fluxit. Danieli *Paras* & *Pharsi*. Nam *Parthi* & *Parfi* eadem ratione dicti qua *Sinae* & *Thinae*, *Huni* & *Thuni*. *Indoscythae* quoque *Parthi*, ut ex lingua apud Ctesiam patet collata cum hodierna *Parthica*. Tam late dispersos in Americam quoque venisse nihil obstat. Nam in extrema Tataria *Barscol* à Veneto ponitur, quae & *Bersie*, ut ante dictum. Sunt in Florida *Alabardi*, *Gomara* teste:

x quo Geographi sumserunt qui
 in Mappis suis, Alabardos, Ava-
 nares, & alios supra Floridam po-
 nunt. Gens ex Alanis & Parthis
 mixta. Nam quo minus pro lon-
 gobardis capi queant, multa ob-
 stant. Quæ gens tam exigua olim,
 ut sola paucitate Tacito nobilita-
 ra dicatur. Nec Longobardorum
 nomen Alabardi. Quantum e-
 nim distant Ala & Longo vel Lom?
 Et Alabarda teli genus non à Lom-
 bardis: sed quod tota bipennis
 esset. Unde Germani hodieque
Helebardam vocant. Quoniam
 verò magna linguæ Parthicæ sive
 Persicæ & cum Græca & cum Ger-
 manica, convenientia deprehen-
 ditur, mirandum non est voces
 quasdam Germanicas & Græcas
 in America reperiri. Ut quod à

frigore *Chile* dicta, Virginianis *Cheir* manus est, quorum linguam & alia Græcanica habere Rogerius Guilhelmus testatur, Sic *Kebec*, *Kmbec* fluviorum nomina, Sicut & apud Turcas *Tasfan* est Dei filius: apud Sinenses *Thiensu*. Ut non sit necesse Germanica quædam à Norvvgis deducere. *Cuba* Indoscytharum vox: & ejus nominis urbs apud Ptolemæum, Sic *Cuba* Hispaniolæ vicina. In Austrina parte sunt *Parii* Novæ Andalusizæ & Peruvizæ: ubi, quod sæpe fit, litera extrita: quæ in urbe *Pars* occurrit. Sicut & inter Scythas *Parios* habemus apud Strabonem, à quibus, ut dictum, *Parthi* & *Parfi*, ac indubie etiam *Parii* America, Scytharum antiquissima genera *Napa* & *Pali* Herodo-

O. Apud Americanos in Insula
 Sanctæ Trinitatis ex aduerso Pa-
 triæ habes *Nepoos*, in Florida
Diapallos.

CAP. XII.

*Turca. Latè sparsè. A Tur dicti. Amoraus.
 Sourisus, Troqui, Turca, Tutomas, Suru-
 kusis. Mexicanorum lingua habet vocabu-
 la Turcica.*

TURCAE gens antiquissima
 apud Herodotum, Plinium,
 Melam. Judæi *Thogarmannos* vo-
 cant quod nomen *Thogariis* con-
 venit. Ipsorum urbs *Thogara*
 Ptolemæo, apud Nicephorum
Taugast. Græcis etiam *Tauri* &
Taurisci. Longinquæ gentis mi-
 grationes in varias mundi pla-
 gas. Nam in Norico *Taurisci*:
 In parva *Scythia Tauri*: in
 Sacarum regione *Turquestani*.

Nec

Nec inter Taurōs & Turcas magna quoad nomen differentia. Nam ipsi Persæ, ut Emir-Khond, gentis auctorem Tur faciunt: quod Turcium nomen fuisse ex Nicephoro patet, qui refert *Turum* quendam rebellem Caganō fuisse. Hinc Turi, Tauri, Turcæ, Taurisci, Derbices. Porro Turciam gentem Derbices fuisse ex Ctesia patet, qui refert *Cyri tempore Derbicum Regem Amoraum fuisse*. Ubi *Am* non est alia vox quam *Chan* vel *Kan*, & *Amorais* Chan Mora. Idem de Sacis ex eodem Ctesia patet, quorum Rex *Amorges*. Quod nomen etiam Persicum sicut ex Thucydide patet, qui Amorgen Pissuthnis Persæ filium scribit fuisse. Atque haud dubito quin Orchamus ille septimus à Belo Persarum

um Rex cuius Ovid. meminit, sit
 Archan, quod diu post nomen se-
 cundi Turcarum Imp. fuit. Igi-
 tur cum Turcæ supra mare Caspi-
 um fuerint, & ipsa gens imprimis
 vaga, in extremum angulum Asiæ
 cum Tataris, hinc in oppositum
 continentem Americæ delatos ni-
 hil obstat. Nam in Canada sunt
Soniqui & Troqui, à Turcis pro-
 culdubio, ut ex voce patet. Quos
 Herodotus *Jyrcas* vocat antiquo
 nomine; & sic apud Strabonem
 quoque libro undecimo legen-
 dum, ubi vulgo *Cyrcii Tapyris vi-*
cin. Ipsorum urbs Hiarcam sive
 Yarchan, hodie Metropolis re-
 gni Cascar, teste Benedicto Goes.
 Unde Hyrcani quoque originem
 habuisse videntur. Sua voce

Tzuruki vocantur apud Leunclavi-
 vium, quod cum Souriquis plane
 convenit. In provincia *Pasto*
Turca & *Tucorros*, locorum nomi-
 na, à Turcis habitatoribus Quem-
 admodum in Persia quoque urbs
Turca ab iisdem: alias *Turcoman*
 & idem Provinciae nomen. Nec
Tucoman à *Turcomannis* abruditi
 unica inter pronuntiandum extri-
 ta litera, quod frequens. Sicut
Tartaros dicimus & *Tataros* Σαρ-
 μάται pro Σαρμάται apud Dionysium
 Afrum; *Macedni* pro *Maced-*
onibus apud Herodotum. In
 Colima superest pagus *Tecoman*
 In magellanicis insulis *Tirimenes*
 Clarissima *Turcarum* memoria in
Platanis Provinciis reperitur: ubi
Surukusi sunt, teste Ulrico Fabro
Mexicanis *Ten* Deus; *Calli* domus
 Un

Unde *Teucalli* domus Dei. Tur-
cis quoque *Teu Deus* apud Nice-
phorum ; *Cula* vel *Culuva* & *Ca-*
la arx quæ & domus ; quod tamen
ex Arabico habere videntur, *Te-*
pec Mexicanis mons pro quo Tur-
ce una extrita literula *Tepe* dicunt:
unde *Buzug Tepe* mons dimidius
Mal Tepe mons divitiarum, Pla-
ne quemadmodum apud Mexica-
nos *Cachutepec* mons cuniculo-
rum.

CAP. XIII.

*Tatari an à deo em tribubus Israëlitarum? Ave-
sareth civitas, Judas Tatari permixti in
Americam venerunt. Tatari à studio Ta-
tar. Discrimen inter eos & Mopulos. Ta-
tarorum nomen qua ratione in Valua-
tis? Antiquiores sunt quam vulgo putantur.*

Eorum

*Eorum in America sedes. Nomina locorum
in an. Azlan.*

Turcas in extremam Asiam profectos, unde in Americam facilis trajectus, ex copater, quia Tatari una cum Turcis gens & haud multum lingua, habitu, moribus differunt. De quarum gentium origine mirum est nonnullis id in mentem venire potuisse, quod tradunt à decem tribubus Israelitarum exortos. Huc etiam quartum Esdræ librum trahunt, & alia quæ compendio Grotius his verbis confutat: *Scyptor Esdra quarti libri plenus est inanum somniorum, ideoque ab omnibus rejectus. Ne America est quo illa Hebraos ivisse dicit, ipsi non minus illo tempore quam alii omnibus incognita, sed regnum quod sibi confinxi-
Judæi, ultra amnem, ut ajunt, Sabbathicum*

de portas Caspias, unde nullus unquam nuntius,
 nulla littera pervenire, quod nec vidit
 quisquam nec videbit unquam, in hoc tantum
 expertum à nugivendulis ne promissa de man-
 uro semper regno in semine Davidis, in Je-
 su Christo impleta & adhuc impleri credantur.
 Neque verum est in Tataria fuisse Judaeos. Et
 quae quidam reperisse se sibi putant tribuum
 Hebraicarum nomina, vetera sunt Scythica,
 ut Eutalita non Nephtalita & sic caetera, quem-
 admodum viri eruditi abunde manifestum fe-
 cerunt. Jam vero ad Jucatanam quod atti-
 net, quae eo primum genere, circumcissione sibi
 expertam tradunt, non etiam ceteros Hebraica
 regis ritus, nec litterarum eam scripturam quae
 à multis temporibus apud Hebraeos fuit, Cir-
 cumcissio autem multo latius patet patuitque
 semper quam Judaeismus. Et quod ortos se di-
 cerent ab hominibus è mari servatis non ad ma-
 re rubrum, sed ad memoriam univèrsalis dilu-
 sionis, cujus apud omnes reperimus vestigia, re-
 ferat. Hæc ille, quæ omnia
 proba, si circumcissionem Jucata-

P

norum

norum, de qua ad huc ambigitur, excipias. His addo quod Josephus undecimo Antiquitatum, suo adhuc tempore decem tribus trans Euphratem superfuisset tradat, easque exercuisse in innumerabilem multitudinem. Eas adhuc in Assyria & Media se invenisse, Benjamin Tudelensis, qui ante sexcentos annos vixit, gloriatur. Regio *Arsareth* etiam apud Berosum Annianum extat. Fuisse civitatem quandam hujus nominis ex Ptolemæo patet, qui *Arsaratham* ponit ad ostium Araxis apud mare Caspium. Et quanquam Tatarum à Judæis exorti negentur, multos tamen Judæorum nil Tatarum & cum Tataris in Americam venisse, nil obstat. Testatur Riccius, in *Sina* aliquos Judæorum

Sy.

Synagogas reperitas, Judæos illos
 e vocare Israëlitas & ignorare no-
 men Judæorum, unde videri è de-
 em tribubus. Penes eos legem esse
 Moysi Hebraicam ante sexcentos &
 mplus annos scriptam sine punctis
 vocalibus. Neque mirum in Si-
 ram eos venisse, cum author Ha-
 achot-Olam & Juchasin exertim-
 licat Judæos illos in regionem
 crete Johannis venisse, id est ma-
 nam Tatariam & Cataiam ni-
 ram, quod etiam Rabbi Ganz-
 n Chronico suo observavit, in
 ujus versione *Fresum Javan* pro
 crete Johan pessimo errore legitur.
 Quid mirum Judæos illis remo-
 is gentibus permixtos, cum etiam
 Græci Scythis atq; Indis permixti
 uerint? Quod Seneca respicit cum
 quit: *Quid sibi vult inter Indos*

Persasque Macedonicus sermo? U-
cunque igitur, quod negari non
potest, Judæi in Tatariam vene-
runt veletiam Americam, non ta-
men Tatarorum genti originem
vel notabile incrementum dede-
runt, sed Turearum manus quæ
ad fluvium Tatar in campestribus
Bargu confedit, illam tam copio-
sam & celebrem nationem condi-
dit. Quantum vero discrimen
inter Tataros & Mogulos sit ex
Guilhelmo de Rubruquis Mona-
cho Gallo, qui A. Ch. 1223,
pro Legato ad Tataros missus fu-
it, discendum est. Tatarorum,
inquit, verum nomen est Moal & eo
unice delectantur, quia Cingu Can
fuit ex gente Moal. Neque volunt
vocari Tatars: nam Tatars alia na-

zio. Operæ pretium est ex eodem
intelligere, qua occasione Tata-
rorum nomen tam late extensum
fuerit; non enim alibi extat nar-
ratio. Cingis inquit ad Tataros &
Moalos dixit: Quia non habemus
principem, ideo vicini nostri op-
primunt nos. Quo dicto à Tataris
& Moalis Lux creatus, Unican op-
pressit & eum in Catalon fugavit,
Sic cum Tataris suis progressus, eo-
rum nomen longe lateque propogavit.
Nam quia Tataris illi in pugna præ-
misi, populus exclamabat visis:
En Tataris veniunt. Ita continuis
bellis paulatim absenti sunt, & Mo-
ali omnibus modis nomen Tatarorum
extinguere ac suum propogare stu-
dent. Hæc rubruquis, quo nemo
unquam in rebus Tataricis dili-

gentior & magis fide dignus. I-
psum Tatarorum nomen & impe-
rium antiquius quam vulgo puta-
tur. Habemus apud Ammianum
Marcellinum libro vigesimo ter-
tio *Atharias* Essedonibus vicinos,
Apud eundem *Totardanes* Sarmat-
iæ fluvius. Emirkhond jam sub
Baharon Gur circa A. Chr. cccc.
Persis Tataricum imperium gra-
ve fuisse Refert. Nomina Re-
gum Hhakon, Khan, Chinguis.
Ultima eorum mentio in tempo-
re Kozrao Parvvez incidit. Inde
ad Turcas rerum summa transla-
ta. Hos iterum Tatari dejece-
runt circa Annum Christi millesi-
mum.

Ex his patet amplam Scythiæ
gentem Tataros fuisse. Eorum
in Americam transmigrations
clara

clara supersunt vestigia. In Ci-
 naloa *Tamogali*. In Rio dela Pla-
 ta vicini Guamariis *Mogoles*: inter
 Chichimecas *Majolies*. Provin-
 cie Mogolibus in Asia vicinæ sunt
Cotan, Boida, Tangur. In Ame-
 ricæ S. Martha *Coto*, in Chili *Co-*
ton, in Peru *Paita, Tangora & Tan-*
garala. Urbium Tataricarum
 nomina sunt *Cingui, Chincui,*
Cangi, Chinchitalo, Taingin,
Tingu, Tangur, Camul, Tooma,
Cianfu, Cunchi, Cascian, Cascar,
Tholoman. In Americæ Nova
 Hispania *Tancuyabo, Tenguacer,*
Tenguadin, Tulaxzingi, Guaxa-
zingi, Arazingi Impilzingi. In No-
 va Mexico *Cicui, Conchi*. In Peru
Cigua, Chincha, Conchuco,
Chindui, Chuqui Chacaynga,
Chincama, Cincero, Concingei,

Iſcaicinga. In Braſilia *Caingoin* &
Caingoin. In Jucatana *Izamul*.
 Provincia quæ & *Aarinchel*: nã
 & *Arinchi* Scytharum in Taurica
 populi, ut ex Marcellino patet. In
 Peruvia *Tamebamba*, *Tamebenda*,
Cis, *Conchi*, *Chinca*, *Chincama*.
 Prope Cibolam *Tolm* & *Tolmia*.
 Zacatula urbs. *Cuzco* lingua In-
 carum ſignificat umbilicum ter-
 ræ, quia ſitus ejus in medio Tahu-
 antinſuyo qui Peruanus orbis, Me-
 minit etiam Cuzconis Barbariæ in
 Africa urbis ſcriptor Granadenſis.
 Hiſtoriæ Arabs Argutafa, ſed quæ
 Peruvianæ originem non dedit.
 cum ſatis evidens ſit Mangonem
 conditorem ejus Tatarum fuiſſe.
 Turcarum genus *Gulzi* quorum
 Tudelenſis meminit, & Tatari ſu-
 pra Sinam *Fazi* dicuntur à Japo-
 nenſi.

nenſibus, unde in nova Anglia
Maſſachuſetzi.

Magnum quoque Turcicæ &
Tataricæ originis apud Mexicanos,
argumentum eſt, quod pleraque
locorum nomina in *an* exeunt.
Vulgo male in *lan* vel *ilan*, cū *l* vel
il nō ad *an* ſed ad præcedentem di-
ſionem referendum ſit, ſicut ex
voce *Azlan* patet quæ ardearum
regionem ſignificat, ubi *l* non ad
an ſed ad *Azil* quod ardea, perti-
net. Sic *Mechoacan* regio piſci-
um, ubi *l* plane deeſt, quia *Me-
choac* piſcis. Nota locorum Me-
xicanorum nomina *Teutitlan*, *Co-
atlan*, *Hazatlan*, *Quezatlan*, *Pe-
tatlan*, *Tenoxitlan*, *Ezapan*, & alia
innumera. Apud Turcas & Ta-
taros *Merġlan*, *Mulraharan*, *Ta-
ſcan*, *Coman*, *Fachizatlan*, *Agrian*,

Etairan; Avaclan, Ugan, Zilan,
 Cozan, Astracan, Rezan, Tholo-
 man, Arcladan, Kotan, Helan, &
 apud Nubiensem complura alia,
 ut Falan, Ailan, Dhoklaw, Lalan.

Et hæc locorum terminatio
 per universum Orientem, pro-
 pter Tatarorum Imperium la-
 tissimum, frequens, ut in Per-
 sta Tzirtzan, Corasan, Gulyan, Ispahan,
 Argian, Cirman, Hyrcan, Milian, Bada-
 ghan, Burgian, Balcan. In India Multan,
 Hagickan, Decan, Aran, Sian, Baadaw,
 Cholan, Zeilan. In Moluceis Macian,
 Bacian. In Ladronibus Guaman, Pragan,
 Sarpan, Gughan, Baban, Guagan, & ma-
 xima Insularum Japan. Eadem
 in an terminatio per universã Me-
 xicanam usque ad Jucatanenses &
 Nicaraguanos, ubi deficit, de-

prehenditur. In aliis regionibus rarissima, ut *Nicoan*, *Natan*, *Panamam*, quæ tamen regulatorum nomina fuisse videntur. In Aiti fluvius *Bahuan*, regio *Maguan*. Plura diligenter inquirenti non occurrebant. Per totam australem Americam nullius in *an* loci terminatio, cum tamen eo penetrasse Tataros constet; sed alius forte linguæ & originis.

CAP. XIV.

Nomina propria Americanorum à Szytkis. Lingua Hebræa quedam Vestigia apud eosdem. *Josephi* nomen. *Tatarax*. *Sagomombat*. *Saguica*. *Chacores*. *Diserimen* inter *Cam* & *Chan*. *Curacan*, *Tamaru*. *Cin*. *Beg*. *Bal*. *Paulo*. *Attila*. *AIZan*. *Capa*. *Ruosa*. *Gazun*. *Capa Inca*. *Guanipalca*. *Cimiguis*. *Mango*. *Al*.

ITa ex locorum & gentium nominibus.

minibus ostensum Scythas Hunnos in Americam venisse. Restant propria personarum ex quibus luculenter eadem res demonstrari potest. Diximus non omnino negandum quosdam Judæos Tataris permixtos in Americam venisse. Esse in nova Anglia quandam linguæ cum Hebraica convenientiam Rogerus V Vilhelmi scribit, sicut etiam in novo Belgio terram *Argnada* vocant, quod merè Chaldaicum. Sed hoc memorabile apud Hurones occurrit, quod illis *Joseph* nomen inter alia receptum. Quod unde ad eos nisi à Judæis provenerit, equidem conjicere non possum, quanquam etiam in causam nonnunquam ejusmodi similitudo referri queat. *Tataran* superiori seculo in Quivira:

ra regnavit, quod nomen merè
 Tataricum. *Tatar* proprium apud
 Mogoles nomen, unde ipsa tribus
 dicta *Tatarbeg* apud *Leunclaviū*.
Ax Turcis album: quo titulo illi
 Reges delectati. Unde *Axan* vel
Axhan, id est, albus Rex *Togrul-*
beci filius, alio nomine *Olbarse-*
lan. Apud *Trogum Asian* *Tocsa-*
rorum Rex, apud *Curtium Assa-*
cam, *Strabonem Assacan* *Mazagū*
 Rex. In *Paria Stalderax*, *Almorax*,
Merebax, in *Florida Naguatax*: In
California Naguatcha. Inter *Mexi-*
canos Reges *Axaiaca*. Reges *Vir-*
ginie Sagami: In *Isthmo Saecum* no-
 bilis *Sagomombar* *Tatarorum* pri-
 scus *Propheta Theveto*, sitanien-
 rudissimo & ineptissimo scriptori,
 ut eum *Thuanus* appellat, tantum
 fidei tribuendum. Apud *Sinenses*
 & *Jap*

& Japonios *Xatam*, *Can* vel *Ca-*
gan Tataris Rex, Apud Califor-
 nios *Saguica* idem esse quod *iste*
vester Dominus, Ferdinandus A-
 larcon tradit, Ergo *sa* iste, *Guy*
vester, *ca* Dominus, quod vel *Can*
 vel *Sha* Persicum respicit, In Pa-
 ria Reges *Chaeones* dicuntur, quod
 Unnorum Caganus est, Vulgo
 idem esse volunt *Cam* & *Can*, quod
 non ita se habet, Solus Magnus
 Imperator Tatarorum *Cam* appel-
 latur, *Quam* autem sive *Cam* illis
 idem quod *Tei* id est Deus, unde
 illa Sinenfium Tatarorum com-
 posita, *Truquam* Deus maris, *Tun-*
quam Deus pluviae, *Taiquam* Deus
 vitae ac mortis, Igitur non idem
 plane *Can* & *Cam*, Illud quibusli-
 bet Principibus; hoc summo tan-
 tum Imperatori tribuitur, Ergo
Cam

Ciam idem Tataris quod Abyssinis
Giam Aliud vero apud Sinenses est
Ciam; unde *Ciam Cin* præses Curiz,
 quod etiam inferioribus Magi-
 stratibus tribuitur. *Chamba* Prin-
 ceptus Quitonicus apud Casam.
 Antequam Ingæ rerum potiren-
 tur, Reges in Peruvia *Curacan* di-
 citi. *Tamacu* apud Herodotum,
 Tataris *Temueis* qui postea muta-
 to nomine Chinguis Kan. *Cin* in
 Mexicanorum Principum nomi-
 nibus frequens. Gomara in Cor-
 tesio: *Nominibus propriis Regum vel*
principum Syllabam Cin adiciunt,
quæ Regem vel Dominum notat. Sic
 dicunt *Motezamacin*. Idque inter-
 pres pictorū Annaliū apud Purcha-
 siū observat, cui *Tizozicatzin*, *Ahu-*
izozin, qui Acoſtz Autzol & Tizo-
 cic, apud eisdē Mexicanos *Tolpiscin*

Dux

Dux classis qua in Americā primū
 appulerunt. Post Motezumam II.
 Rex *Guatinuzin*: Ejus militiæ Dux
Cyguacoacin: Regulus in Churu-
 tecal *Cacamacin*: Tlascalæ consul
Maguacacin: Tezcucæ princeps *Cas-
 samacin*: Apud Jucatanos *Alcinbeg*.
 Ubi Turcicum *beg* quo Principem
 denotant. Hochelagiensium Rex
Agouhanna Bal Hunnicū, Unde *Ea-
 lamber* Mundzuchi frater. In Xali-
 sco *Baldoret*, *Palasco*. In Nixapa *Bal-
 doret*. Apud Peruanos *Paulo*. Nō sa-
 ne ex Latino Paulus, sed Hunnicus
Bal, quod etiam priscis Scythis re-
 ceptum; apud quos Rex *Palo* cujus
 Diodorus Siculus secundo Biblio-
 thecæ meminit. Et hinc *Bela* Regiū
 apud Hunnos nomen; sicut etiā fa-
 milia Principum Russiæ appellatur
Beala, unde Fletcherus Legatus E-
 lizabe.

Elizabethæ Anglorum Reginae col-
 legit, *Originem ejus ex Hungaris esse.*
Attila Hunnicus, & sic ille orbis præ-
do ac terror dictus. Apud Peruanos
 ejusdem cognomen *Attala* ex In-
 carum stirpe. *Bege & Basse* Principum
 Turcarum tituli. In Nova Francia
 apud Etecheminos *Bessabez*. In Po-
 paian *Calambaz*. In Brasilia *Konnan-*
bec; de quo in Itinerario suo Johan-
 nes Stadius Homburgensis & The-
 verus. Apud Jucaranos *Alquimbeck*.
Gomaræ: Nomina apud Tataros,
 Turcas & Mexicanos frequenter in
 an exeunt. Ut *Germian, Arselan, A-*
can, Casan, Rostan, Alwan, Ulan, Sibã.
Aztacmixtlan apud Gomarã viri
 Mexicani nomen. *Aztlan* antiqua
 Mexicanorum patria; nomẽ Tur-
 cicum, apud quos *Aztlanbeg* circa
 A. C. clo. ccc Carasinæ in Natolia
 Prima

Princeps fuit, de quo Leunclavius. Filiū primi hominis *Lotzitzan* Sinenſes *Azalan* vocant. *Capa* & *Ruca* Incarū nomina à Turcis petita qui *Barkiarucas* & *capi Agas* habent, *Capaſi* Rex Apalches *Gazun* Mechoacanæ Rex, Tatarico nomine. Ita penultimus Tatarorum qui in Perſia regnarūt, quoq; appellatur, Maximus Imperatorum Peruviz *Gainacapa*, primus *Mangocapa* fuit. Et notat Inca Garcilaſſo Regem à cæteris Incis titulo *Capa* diſtinctū fuiſſe. *Capa* Inca ſignificabat ſolum Dominum; qui etiam alio nomine *Huacchaucuyack* benefactor pauperū dicebatur, *Guaspalca* Atahualpæ frater. Nomina Tatarica ſive à *Gain* ſive *Ganiaru* deducas, *Gain* inter Magnos Camos tertius, Haittoni *Gino*, Planocarpo *Guine*. *Gani-*

niatu Regum Tatarorum in Persia
quintus. *Cinguis* primus Impera-
tor Tatarorum, quod nomen eti-
am Incis receptum. Nam in fa-
milia Urineuzco post Mangoca-
pam successit *Cincbiroca*. Con-
ditor Peruani regni *Mango* & ejus-
dem nominis post Atahualpam
ultimus fuit. Quod nomen Ta-
tari receptissimum, quorum Im-
perator quartus & Jacubi Pa di-
schæ apud Persas frater, *Mangones*
fuerunt. Multa Hunnorum no-
mina ab *Al* initium capiunt. *Ala-*
darius Attilæ filius *Almus* nepos
Chabæ, *Albuger* filius Chinguis &
alio Zavolhensiū Rex apud Micho-
viū. In America apud Jucatanos
Alitop, *Alquinocep* vel *Alquinbeck*. In
Paria *Almorax*. Apud Guahute-
mallos *Alandiuco*. Tot Hunno
Scy-

Scytharū nomina propria cū passim apud Americanos reperiantur, de eorum ex Asia in novum orbem transmigratione dubitandum amplius non esse patet.

CAP. XV.

Scytharum mores. Fennorum. Hunnorum. Censurunt Americani. Antropophagi Ethicorum. Tatarorum. Samojedarum. Laponum. Mores Scythies per universam Americam. Qui vivunt Nomades Corpora pingere, Huncum crudelitas. ΣΥΘΙΣΤΙ ΧΕΡΣΙΜΑΝΤΕΩ. Qui Scythia una uxore contenti, Desperato morbo laborantes occidere. Etiam parentes. Americanorum quorundam immanitas.

Nunc de moribus agendum est. Scytharum Septentrionalium illi in universum mores, quos Tacitus in Fennorum gente describit. Mira omnibus feritas, foeda paupertas, non arma, non equi, non penates: victui

ictui herba, vestitui pelles,
lubile humus, sola in sagittis
pes, quas inopia ferri ossibus
sperant. Idemque venatus
viros pariter & foeminas alit.
Passim enim comitantur par-
emque prædæ petunt. Nec
aliud infantibus ferarum im-
poriumque suffugium, quam ut
in aliquo ramorum nexu con-
egantur. Huc redeunt juve-
nes, hoc senum receptaculum.
Id beatus arbitrantur quam
ingemere agris, illaborare do-
nibus, suas alienasque fortu-
nas se metuque versare. Se-
cure adversus homines, securi
adversus Deos, rem difficilli-
mam

nam affecuti sunt, ut illis ne voto quidem opus sit. Quibus adde quæ de Hunnis Marcellinus scribit: Senescunt imberbes, compactis omnes firmisque membris & opimis cervicibus prodigiose deformes & pandi. Radicibus herbarum & semicruda cujusvis pecoris herba vescuntur. Aedificiis nullis unquam tecti, nec apud eos vel arundine fastigatum reperiri tuguriū potest, sed vagi montes peragrantes & silvas pruinæ, famem sitimque perferre ab incunabulis assuescunt. Indumentis operiuntur linteis vel expellibus silvestrium musium

ium confarcinatis. Semel
 absoleti coloris tunica collo
 inferta nō ante deponitur aut
 mutatur, quam diuturna carie
 in pannulos deflexerit. Capita
 in curvis galeris degunt, hirsu-
 ta crura coriis munientes hæ-
 linis eorumq; calcei formulis
 nullis aptati. Aguntur nulla
 reveritate regali, sed tumultu-
 rio primarū ductu contenti
 irrumpunt quicquid incide-
 rit. In eū prælia caneatim vari-
 s vocibus torvum sonantib9,
 procul missilib9 telis, acutis of-
 fib9 pro spiculorum acie mira-
 rre coagmentatis. Nemo a-
 pud eos arat. Omnes sine sedi-
 bus

ibus fixis absq; lare vel lege aut
ritu stabili dispalantur semper
fugientiū similes. Infidi, incon-
stantes, incibiles, incitatissimi
furoris quod honestū inhone-
stūq; sit penitus ignorant, nul-
lius Religionis. Qui mores tam
exacte feris illis & incultis Americanis, qua-
les Chichimecæ, Pilcosones, Cheriguanae,
conveniunt, ut eos nobis in Fennorum atque
Hunorum gentibus descripsisse antiqui vi-
deantur. Sane immanis illa barbaries
qualis apud Chichimecas & Brasilianos.
in nulla Celtaeum Europæorum gente de-
prehensa fuit; minime omnium apud Nor-
vagos. At in Scythis Nomadibus & Antro-
pophagis tam graphicè nobis depingitur
ut, mutato tantum nomine, Chichimecas &
Brasilianos habeamus. Proponet tibi ex Hero-
doto immani ferocia antropophagum, Chi-
chimecam habebis. Neque ulla gens huma-
nis carnibus, præter Scythas, vescatur.
Ethicus Cosmographus antiquus nondum
editus, cujus antiquissimum Codicem in

membranis scriptum Bibliotheca
 Cl. Boxhornii, amici nostri sum-
 mi, communicavit, de Turcis: *Gens*
ignominiosa & inognita, monstrosa, ludo ola-
ra, fornicaria, in cunctis stupris & lupanariis
ruculenta. A quo & nomen accepit. De stir-
pe Gog & Magog. Comedunt enim univ[er]sa
obominabilia & abortiva. Statura deformis,
visu penitus ignorantes, Sal non utentes ne
rummentum. Diem festum nequaquam nisi
in mense Augusto mediante. Habent Crines fu-
gine deterrima corvini similes. Habent leo-
nes, pardos, canes maximos. De Tataris Ven-
etius, Vincentius, Planocarpus: Sunt statu-
ra medio cruri, lata facie, prominentibus ge-
nis, naso plano & compresso, barba nulla & et
maxillima, supra verticem in morem clericorum
casti corona figura & ab aure una ad aliam lati-
tudine trium digitorum. Ebrietas apud illos
honorabilis. Conjugia inter omnes licita, si ma-
res, filias, sorores excipias. Ducere fratris de-
functi viduam licet. Uxores singulis complu-
res, sed prima honoratior & legitima, Cibis
caro, etiam equina & canina, potus lac, Hu-
manas quoque carnes hostium decorant assas &
mixtas. Vestes ab umbilico ad genua, nec tra-
chie, pectus, latera integuntur. Domusilia &
in curribus portantur. In velex palis in modum ten-

torii , relicta superne fenestra per quam fumus se exolvit & lux intrat. Viri in venationibus & bellis continui. Arma non ex ferro sed coruis, gladio- rum usus rarus. Tempora per Lunas supplicant. Initium anni Kalende Fe- bruarii. Quae omnia variis Ameri- canorum gentibus recepta sunt. Sunt etiam barbatae Tatarorum nationes supra Sinã colore fusco, capillis barbaque promissis ut Mo- scovita, quos Ludovicus Frois Je- cos appellat. A quibus illi per Ame- ricam barbati originem ducere possunt. Samoiedae à Petzora ad O- bin statura dispari, facie plana, co- lore fusco & rubicundo, oculis par- vis, atro capillo, plerique imber- bes & in eo non minimam elegan- tiaem partem ponunt, nonnullis ex- ceptis, qui aliquid barbae alunt. Im- per-

perterriti, celeres, bellicosi, in venatu assidui atque hinc sagittandi peritia. Utuntur sagitis acuto lapide vel spinis piscium præpilatis. Hiemem in sylvis transigunt & putantur antropophagi esse. Degunt gregatim, frugum panisque expertes. Færæ ibi frequentes, eas venantur: hinc victus & amictus. Pelles spinis piscium consunt & nervis; pilos æstate extrorsum, hieme introrsum vertunt. Idololatræ, Sortilegi, incantatores. Honorem aliis exhibitori capi. te nudato in terram procumbunt. Habent Principem qui à cæteris cultu nihil differt, nisi quod in capitis regimento stellam gerit: etiam à Senioribus reguntur. Equorum instar Rangiferis utuntur.

Linguis variis inter se differunt. Molgzomii specus & antra habitant. Apud Ostachios multi Reguli Indicis Casiquis similes. A Tingoesiis ad austrum variae gentes perpetuis inter se bellis exercentur. Lappones statura brevi, perniciosissimi cursus, & inter currendū manci ac claudi videntur. Stricta omnibus vestis & suffulta pellibus. Aetatem venando transigunt. Pars artificia exercent, pingunt & vestes auro ac argento opere phrygionico intertextunt. Conjugia per ignem & silicem auspiciantur. Navigia nervis animalium & viminibus contextunt. Magici peritissimi. In medio cursu navem sistere, quicquid toto orbe geritur scire, ventos venales habere perhibentur, Adamo Bremense teste.

Mores

Mores Scythici per Universam Americam, plures uni viro uxores, hostes comedere, cæsum capita prælongis contis infigere, pingi, in venatu esse assiduū, Sedes Nomadum ritu mutare. Nec putandum quibusdam tantum Scytharum gentibus hæc recepta fuisse, cui errori Solinus & Marcellinus manifeste favent, cum Herodotus, quod illi solis Gelonis, omnibus tribuat; & Virgilio non Agathyrsi modo verum etiam Geloni pingantur. De Quiviranis qui omnium Americanorum, quantum nobis constat, proximi Tataris, tradunt eos imitari moribus suis & pastura armentorum Scythas Nomadas sive Hordenses Tataros. Corpora pingere Scythicum. Venetus: *In Can-*
gigu viri & mulieres faciem totumq.

corpus pingunt imaginibus leonum,
 draconum, avium, qua aboleri non
 poterant. Quo quis magis pietus, ut
 copulchrior. De Agathyrsis res nota.
 Idem per Virginiam Floridamque
 receptum. Summam gloriam in
 hestum caede ponere Scythicum:
 & ille beatus iudicatus cui in præ-
 lio animam efflare contingebat.
 Marcellinus libro xxiii. & xxxi. Pra-
 cidere hostium capita, eaque prælongis
 contis infixæ circumferre. Apud
 Tauros perticæ infixæ ædes super-
 eminebant, teste Herodoto. Quod
 etiam Popaianos fecisse Acoſta li-
 bro de procuranda Indorum salu-
 te tradit. Dici non potest quam
 crudeliter captivos hostes Huro-
 nes & Iroquosii excarnificent, nec
 quisquam Sagardum ea de re scri-
 bentem absque horrore leget, In-
 ter

ter alia: *Capivivis* cutem, qua *cranium*
regit, una cum *capillis* detrahunt.
 Quod *Floridanis* etiam, quorū ma-
 gna cum *Huronibus* convenien-
 tia, & vicinis nationibus receptum.
 Omnes particulam hujus cutis se-
 cum gestant. Quod à *Scythis* pro-
 fectum *Herodotus* in *Melpomene*
 docebit, cujus verba exacte nobis
Floridanum & *Huronensem* *Scy-*
tham, cæsi hostis caput ita secant
 ut cum pilis cutem auferat, nobis
 representant. Unde etiam prover-
 bium *Συρδισι Χερσόμαν* *ἔερμανα* vit.
 Quemadmodum enim *Hurones*
 & *Floridani*, sic etiam *Scythæ* ex-
 pellibus ejusmodi humanis, man-
 tilia fecerunt. Quatuor tan-
 tum vetustissimæ *Americanor-*
um gentes, *Mazateca*, *Pino-*
les, *Otomies*, *Chichimeca*.

singulis uxoribus contentæ quod de Massagetis quoque Herodotus & Strabo referunt. Vagi Canadenses (nam cæteris id non receptum) agrotos de quorum vita desperatur, magno se beneficio putant afficere, si compendio ad mortem eligant. Ne parentes quidem ab hac immanitate liberi: Spiritum adhuc trahentes sua manu conficiunt. Proprium hoc Scythiis, ac nominatim Massagetis fuit. In *Terra Fæma* moribundi in patentes campos delati, ut avium & bestiarum pabulum fierent, quem morem in Parthis Scythica gente antiquitas tantopere abominata fuit, à quibus ad Persas, Gaspios & Hyrcanos manavit. Idem *Teberensibus* in *Cataia* receptum, unde facilis in Americam trajectus.

nis mos epulari mortuos. Præter
 Hibernos & Scotos Issedones &
 Massagesa id fecerunt. Strabo de
 Massagetis: Senes in frustra edunt &
 cum ovillis carnibus edunt. De Der-
 bicibus idem: Senes, septuagenarios
 jugulant & comunt. Anus stran-
 gulant & domi sepeliunt. Qui citra
 Septuagesimum annum vita exce-
 dunt, non comedunt sed sepeliunt. In
 America Venezuelani Principum
 carnem confectam potui misce-
 bant & bibebant. De Chirihuanis
 gente trans Andes Peruvia Inca
 Garcilasso: Edebant carnem huma-
 nam, bibebant sanguinem. Edebant
 quoque cognatos suos defunctos ac Co-
 mestorum ossa composita sepeliebant.
 Ne à Sororibus quidem, matribus aut
 filiis abstinebatur. Hanc immanita-
 tem eos Inca dedocuerunt. Sed nec

Q s

hoc

hoc prætereundum est longe majorem Americanorum quam Scytharum barbariem fuisse. Quidam carne humana indiscriminately vesciebantur ut Canibales. alii solis hostibus, ut Popajani & Mexicani. Summus immanitatis gradus hic fuit. In Valle Nova circa Popajanam, hostium foeminas captas prolis causa domi alebant, & vix editam devorabant. In valle Guacca propinquis suis captivas despiciunt & prolem devorant. Hoc vero omnem sensum humanum superat. Juxta Ilheos Brasiliæ barbari cum Aymuris bellum gerunt; prægnantium ventres aperiunt ac immaturos foetus protrahentes, eos spectantibus parentibus semivivos & crudos deglutiunt. Cum his comparati Vindelici & Rethi, de
huma

humanitate sua gloriari possūt: qui hostium foeminas mactarunt quidem, sed eas tantum, quas mares concepisse vates dicerent.

CAP. XVI.

*Sepultura ritus. Huronum superstitio. Fodere
cruenta. Incarum insigne pannus. Sine mu-
neribus eos adire nefas. Eadem apud Mexi-
canos, Peruanos, Tataros, sepultura Princi-
pum. In quo discrimen. Ingens hominum mal-
titudo in ipsorum funeribus casa. Soldurio-
rum lex. Mensa sepulcro illata Tonsura. Ta-
tarorum & Brasilianorum similis. Nec non
altorum Americanorum. Hostes epulari. Ru-
peris ritus apud Brasilianos, Guarayos, Cor-
jos, Tabarenos, Arcladanos. Alii ritus. Plu-
marum ornatus. Canadesium cum Turcis
convenientia. Nec non Parsensium, Palo in-
figere. Cenae ferro adurere. Cytha & Ame-
ricani imberbes. Traditiones eorum. Vicia
Maiz & Chia, Frumentum Turcicum.*

HOc vero per universam Scy-
thiam pariter & Ameri-
cam

cam receptum, sepulcra mortuorum rebus ad hanc vitam necessariis, cibo, potu, armis, opibus exornare, Cujus rationem Thraces & Getæ interrogati, responderunt, *quod parati essent cum fato jacens, si deitur, vel pacisci vel discernere.* Americani aliud respiciunt, putant enim animas & umbras iis omnibus in altera vita indigere, quod neque cibo carere possint & potu, neque à frigore & aliis hujus vitæ incommodis immunes sint. Quia in re tam superstitiosi Hurones sunt, ut cum prima sepultura mortuis sagittas, arcum & alia apponant; sexto quoque anno magnas exequias instaurent: ubi, ne ossa carne vacua frigus infestet, novis omnia pellibus involvuntur. *Seyika* ne foedera quidem incruenta habe-

habebant. Sanguinem humanum
mittere summum fidei & amoris
pignus : unde mos , & luctum ,
quod Herodotus exertim tradit ;
& gaudium , sanguinis missione te-
stari. Quod ab ipsis, ad Persas &
Carmanos. fluxit. Turcæ cum
gaudio aliquem excipientes, san-
guinem hinc inde ex corpore mit-
tunt, Idem in America passim obti-
ner. Qui novam Albionem co-
lunt, Anglos ita exceperunt, tam
foedum spectaculum cū indignati-
one detestantes. Jucatanī pacem
vel foedus pangentes , novacula
sanguinem ex lingua, manu, aliave
corporis parte mittebant. Ludis
& tripudiis vacare Camulenses so-
lent. Pariter Americani. Apud
Tebetenses sponsæ primum flo-
rem

rem alii præripiunt, pariter in Nicaragua, De quo jam supra.

Tataros Americæ infusos & Peruvix Imperium per suos Ingas constituisse ex regnandi ac sepulturæ ritibus, certissimo argumento colligitur. Nam & Tataris & Peruanorum Ingis, insigne monumentum regni pannus fuit, quod mihi memorabile imprimis & observandum videtur. Nisi quod illis niger & attritus: his ruber &, ut puto, integer: illi sedentes in comajestatem exercēbant: hi fronte, diadematis vice, alligabant. Inca Garcilasso ita describit: *Diadema erat fascia multicolor, digiti crassitie, caput quater vel quinques ambiens.* Et in universum regius ille factus ex Scythia, non intueri Regem, proferri coram eo, & similia. Tataris

taricos Chanos nefas sine muneribus adire. Id quod Planocarpus cum damno suo expertus fuit. Si quis putat hoc receptum apud Peruanos non fuisse, Gomaram legat & Augustinum Zararam. Sepultura apud Mexicanos; Peruanos atque Tataros ea convenientia, ut major esse non possit. De Americanis Acosta in univ^{er}sum: *Mortuo Principe viro in ejus honorem & servitium familiares & domesticos; captivos item atque obvios, & in summa omnes qui viventi fuerant gratissimi, trucidant; apposito ad animam sustentationem cibo & potu.* Et sigillatim id de Canadensibus, Floridanis, Mexicanis, Aitanis & Cubanis, Dariensibus, Orenoqueponis, Zompaeianis Venezuela, Peruanis, aliisque idem refertur.

Quæ

Quæ omnia totidem verbis dici de Tatarorum sepultura possunt. Ubi & hoc imprimis observandū: trucidat os obvios; in eū finē, ut Dominis suis in altero orbe servirent.

Qua in sepultura Ingarum discrepat ab Imperatorum Tataricæ monumentis, non reperio. Nisi quis in eo ponere discrimen velit, Ingæ demortui omnes opes ac thesauros sepulcro illatos, quod in Magnorum Camum sepultura factum non legimus. sed ratio in promptu. Nam ille mos demum in Peruvia introductus ab Inga Roca. Antequē dubium non est, quemadmodum apud Tataros, partem tantum ex opibus & pretiosissimā supellectilem, defuncto consecratam. Cætera pariter se habent; & perius rariibus montis Belgian, qui

qui Veneto Alchai, Quittonis, Li-
mæ, Cuzconis, monumenta regia;
Illic quidem Unchanos sive Ma-
gnos Chanos; heic Ingas, in thro-
nis regis, vestitu pretiosissimo, se-
dentes; juxta opes & familiarium
charissimos, mensam ferculis in-
structam, deprehendemus. In exe-
cutionis Guainacapæ amplius mille-
nos omnis generis homines occi-
sos legimus. Et quod fidem pene
superat, cum Mangonis Chami
Tataricæ funus ad montem Alchai
duceretur, viginti millia homi-
num inferias missa sunt. Nec male
secum agi putabant, quibus sic pe-
rire datum. Ultro in mortem rue-
bant, & superesse dominis infaustū
videbatur ac miserum. Nec facile
quis dixerit quot Indorum millia,
cum Rex Borriquenæ Hispanorum
cru-

crudelissimis manibus periisset, sponte sibi necem intulerint, eam ob causam quæ & Tataros movit, ut apud inferos Domino suo famularentur. Non alia Solduriorum apud Gallos conditio fuit. De quorum funeribus ira Cæsar: *Omnia quæ vivos cordi fuisse arbitrantur, in ignem inferunt, etiam animalia, ac paulo supra hanc memoriam servi & clientes, quos ab his directos esse constat, iustis funeribus confectis una cremabantur.* Idem Anglis ante Christianismum receptum Beda teste, & Guinensibus Africanis: sed quid hos America excludat dictum. Summa eorum quæ diximus huc redit; ex sepeliendi ritum apparere, Americanos maxima sui parte, ab Asiaticis Scythis ortos esse. Nam quemadmodum Tatari mor-

mortuos sepeliunt, ita quoque antiquissimos Scythas jam Herodoti ævo sepelire solitos deprehendimus. Cujus ea de re verba, in Melpomene, si quis cum iis, quæ de sepultura Tatarica & Americana scriptores tradunt, conferre velit, inveniet exactam convenientiam. Quod Cyri Persarum Regis sepultura in Pasargadis ab Alexan. Magno inventa ostendit. Ubi in facello quodam Cyri cadaver, juxta aurea læticia, menta cum poculis, plurima vestis & opulenta conspecta fuit. Quibus hoc unum addimus, Virginianos, præter alia quibus mortuus usus dum fata sinebant, etiam mensam, quod Persæ olim, nunc Tatari faciunt, sepulcro intulisse. Brasiliiani tribus imprimis rationibus ostendunt, se à Tata

Tataris exortos: Nam rasure, modus epulandi hostes, puerperium eadem inter se habent. Rasoas parte superiori Tataros Vincentius refert, ita tamen ut prolixæ ad aures Comæ relinquerentur. Hoc est super verticem capitis in modum clericorum habent coronas & ab aure una ad alteram latitudine trium digitorum radunt. Quod omnes Brasiliiani faciunt, solis Ovetacaribus exceptis; qui & Lingua & moribus aliam originem ostendunt. Neque soli Brasiliiani Tataricum hunc morem sequuntur, sed & quanquam paulo diversius alie gentes, Quæ anterioribus comis abrasis, posteriores tantum alunt. Sicut de *Almuckiquois* Novæ Franciæ, *Californianis*, *Jucatanensibus*, *Nicaraguanis* ex parte; & aliis com-
plu.

ur bus, traditur. De *Chicoranis*,
 ni *Virginiani* sunt, ita *Martyr*:
omas sciunt, duos tantum à tem-
poribus cirros relinquunt quos sub
vento alligant. Sed *Brasiliani* pla-
 e *Clericorum* more, ut *Tatari*
 adunt, insupet *crinibus* in *rotæ*
speciem accisis. *Cæteri* vel *retro-*
comati vel *intonsi*, vel *incogniti*
 obis, ut apud *Virginianos* *capil-*
amenti. Quamquam & *Maces A-*
ricæ *populi* *summitates* *capitis*,
 ætera *intonsi*, raserint, apud *He-*
rodotum in *Melpomene.* Igitur à
Tataris *tonsuram* *suam* *Brasiliani*
 & quos diximus, habent. *Cæteri*
Turcis & aliis *Scytarum* *populis.*
 Nam *Turcis* *Agathias* *adscribit*
horrentes crines nodo in vertice reli-
quatos. Id quod ex *Germanis* soli
Quevi & *Sicambri*, *Tacito* *notante*
 fecerunt.

fecerunt. Aliis Scythis crobyli in
usum, ut & per totam Americam pas-
sim. Alterum pro Tatarica Brasili-
anorum origine argumentum est,
idem hostes epulandi mos. Solitos
vindictæ studio & ad terrorem cæ-
terorum Tataros hostes suos de-
vorare Vincentius testatur. Cujus
exemplum apud Haithonem ha-
bes. Modus quo id fiebat, planè
convenit cum Brasiliano. Capto
hoste vicini convocabantur: tum
mactati carnes, assæ vel elixæ, ve-
scentibus distributæ. Cædes clava
lignea fiebat etiam apud Tauro-
Scythas, ut Herodotus in Melpo-
mene tradit. Tertium est à ritu pu-
erperii. Puerpera Brasilianorum,
non secus ac si nunquam uterum
gessisset, statim à partu ad consue-
tas rei familiaris curas impigrum
ani.

nimum transfert. Eius loco vir
 lectum se confert, ægritudinem
 omnem in se suscipit, denique cu-
 ratur molliter, Quod nullibi rece-
 tum in America, quam apud Bra-
 silianos & qui ipsis simillimi, Gua-
 yanos S. Crucis de la Sierra. Idem
 Corsos olim factitasse Diodorus,
 Hispanos Strabo, Tibarenos Nym-
 phodorus observant. De quibus
 laccus V. Argonaut.

Hinc Tabarenum

*Dant virides post tergalacus, ubi
 desicæ mitra
 Fæta ligat parique virum fovet
 ipsa soluta.*

in extrema Tataria Arcladani quo-
 d hunc etiam ritum Brasilianis si-
 milimi sunt, de quibus Paulus Ve-
 tetus libro secundo capite quadra-
 gesi-

gesimo primo. Ut plane dubium
superfit nullum Arcladanos in A-
merican trajecisse. Quemadmo-
dum etiam Arcladanis ac Brasilia-
nis eadem morbos curandi ratio.
Sacerdotes & Magi de salute ægro-
ti Dæmonem interrogant ejusque
oraacula sequuntur, ut quod præ-
dixit, futurum credant, Sunt & alii
mores Tatarici. Feras in orbem
cingere & inclusas telis conficere;
cervos cicurare: sanguinem bibe-
re, plures uxores ducere, ita ta-
men ut una cæteris honoratior &
legitima sit. Idem Peruviis, Virgi-
nians, Carendiis & quantum ad
conjugia, omnibus in universum,
receptum. Pennæ in præcipuo per
omnem Americam ornatu. Cujus
rei quanquam illa esse ratio possit,
quod novus orbis abundet innu-
mera.

merabili pretiosissimarum avium
 copia: ramentum videmus etiam Tur-
 cas atque Tataros imprimis luxu-
 riare illa plumatili superbia. Alias
 solis Garamantibus earum usum
 velut peculiarem Tertullianus lib.
 de vel. virg. adscribit. In quo falli-
 tur. Cum Herodotus nobis Lycios
 quoque describat, caput magnis
 plumis ornantes. Canadenses cum
 Turcis in liberorum educatione
 convenire Thevetus observavit.
 Nec ipsi obstare quicquam aliud
 visum, quo minus diceretur à Tur-
 cis illum morem accepisse Cana-
 denses, quam nimia locorum di-
 stantia. Cui jam supra responsum
 est, Nec elegantissima Petri Mar-
 tyris observatio omittenda, qui
partenses Turcarum more vestitos
uisse annotat. Quod vehementer

confirmat eorum Parthicam originem, Apud Aitanos moris fuisse fures palo infigere, præter Gomaram Oviedo fide dignissimus scriptor tradit. Quo supplicio nihil apud Turcas & Tataros frequentius. Quemadmodum Persæ, vera Scytharum soboles, quoque factitarunt. Hunnicum est genus recens natorum altius ferro sulcare. A quibus hoc Gronlandi, Cinaloenses & Nicaraguani acceperunt. Ubinotandum: Hunnos propterea hoc fecisse, ut corrugatis cicatricibus hebetato pilorum vigore imberbes consenescerent. Est autem tota imberbis America, tribus tantum exceptis, ut dictum, populis. Quod à nullis rectius quam Scythis deducitur, maxime Septentrionalibus, quales Hunni,
Tata-

Tatari, Turcæ & alii. Samoiedi, sedibus præscis Hunnis vicini, plerique imberbes sunt, & in eo non minimam elegantix partem possunt. Idem de Tataris Vincentius & Venetus scribunt, vel nullam vel rarissimam barbam eos alere: adeo ut Tatari Bocharenenses etiam mystacem abradant. Accedunt præscæ traditiones Mexicanorum & Peruanorum. Nam quemadmodum Hunni & Tatari in septem Hordas sive nationes ab omni ævo distributi: Sic Mexicanorum quoque septem gentes; & ad hoc designandum in libris suis septem specus pingebant & ex singulis prorepentes homines. Peruanorum nam specum Pacaritambo, sed ex ea septem erumpentes Ingas, familiarum totidem capita & Principes.

Quorum unus Mangocapa fuit, nomine Tatarus, Habes etiam Hordarum, Cunad & Mogol, appellationes. Victus quoque Americanis, Turcis, Tataris, idem. Panis ex *Maiz*; potus *Chica*. Quod nullibi terrarum quam in Asia & Scythia obtinet, ubi *Maiz* Europæis frumentum Turcicum appellatur, neq; opus cū Acosta de hujus appellationis ratione dubitare. Sineses eo quoque utuntur. *Cia* siue *Chica* potus ex leguminibus Persarum, Turcarum, Sinensium, Japoniorum quem calidum bibunt. Ejus nominis & virtutis potus Americanorum, magnum originis argumentum, Nam etiam si abundaret vineis America, vinum tamen nulla ejus gens confecit, ut neque Tatari vel Sineses,

CAP. XIX.

*Religio Scytharum. Turcarum, Sacerdotes. Pao
pa. Ignis cultus. Deus summus. Hunnorum
Idola. Zlotta Baba, Dabaiba, Natagan. Ata-
Gacan; Cor hostiarum Deo sacrum. Ritus
Christiani apud Turcas jam olim. Crucis
cultus. Sunt tenacissimi antiquorum rituum.
Thomas Apostolus in India notus. Etiam in
Brazilia. De eo traditiones. Læsi opinio
Mar Tomæ.*

DE Scythica Religione brevior
rescriamus, quod Herodotus
& alii antiqui, non nisi pauca de ea
tradant. A Tauris Dianam, ab om-
nibus sub acinacis imagine Mar-
tem cultum constat. Massagetarum
communis Deus Sol. De Tur-
carum prisca Religione compen-
dio Nicephorus libro xviii. c. xxo
Ignem, aërem, aquam colunt; Solam
terram adorant. Deum qui cælum &
terram condidit nominant, cui equis,
bobus & ovibus sacra faciunt. Sacer-
dotes

dotes ipsorum futura prasagiunt. Benjamin Tudelensis hoc tantum tradit, quod ventum colant, sicut Lucianus in Toxari, omnium Scytharum esse per ventum & acinacem jurare. Religiosi Turearum, Giomailer & Dervisi Americanos Sacerdotes representant. Giomailer capillitio promisso, annulatis auribus, cymbala pedibus gestantes, praecincti hirsuta pelle, cetera nudi. Dervisi, ut Mexicanorum Sacerdotes, omnes etiam capitis pilos abradunt. Ipsorum maximus Pontifex Assambaba vocatur, id est pater patrum. Mexicanis Papa. Ignis cultus apud Turcas & Tataros, authore Benjamin Tudelensi & Nubiense Geographo, Mexicani quoque in suo templo perennem ignem coluerunt. Dii America

ricanis & Tataris fere iidem : Unus
 invisibilis & summus, reliqua ele-
 menta, creaturæ, heroes, De Ta-
 taris Planocarpus : Unum Deum
 creatorem visibillum & invisibillum
 agnoscunt. Solem tamen stellas, ignem
 aquam, terram, adorant & veneran-
 tur. Credunt quod post mortem in alio
 orbe vivant eodem modo quo hic.
 Divinationibus, auguriis & incanta-
 tionibus deducissima gens. Septentri-
 onalibus Hunnis eadem Idola quæ
 & Americanis. Premskii stellas a-
 dorant, ligna, lapides Obdora & Con-
 dora Zlottam Babam, Saxum mulie-
 bri forma ad ripam fluminis Obi
 colunt, cui etiam animalia sacrifi-
 cant & omnia ejus membra san-
 guine tingunt. Dicitur responsa red-
 dere consulentibus ut Delphicum
 oraculum, Hujus Idoli duobus in
 locis

locis apud Americanos indicia re-
 perta. Apud *Pipeles* in Guahuti-
 malla, muliebri forma lapis cul-
 tus. In *Dariennensi* Isthmo, *Dabaiba*
 mulier, religiosè & ut Dea, adora-
 ta, ubi etiam nominis vestigia ex-
 pressa, prima tantum ommissa sylla-
 ba, Hoc etiam ad rem nostram fa-
 cit, quod Venetus scribit Tataro-
 rum Deum *Naragai* fuisse. Quem
 Vincentius *Ithogam* vocat, qui pro-
 culdubio idem Deus cum *Idosci* Ja-
 ponensium Idolo. Haud multum
 diversi nominis Americani Deum
 habent. Nam Canadenses *Ai-
 vacan* colunt: quæ vox eadem fe-
 re cum *Naragai* & *Ithoga* est. Id
 quoque Vincentius refert: *cor ho-
 stiarum huic Deo consecratum fuisse.*
 Nec dubito quin idem in humanis
 hostiis factum; quibus olim eos

ante Cinguin litasse, constat. Ita
 igitur mos per eorda sacrificandi,
 quo omnis Mexicana usa est, à Ta-
 tataris ortus. Etiam ex panno Tata-
 ris Idola & penates, ad imaginem
 hominum facta. Similibus Flori-
 danos, Aitanos & alios quanquam
 ex diversa materia, ligno vel gossy-
 pio, usos legimus. Sunt etiam ex
 Tataris, qui Idola non habent, a-
 pud quos cujuslibet familiae pro-
 genitor colitur. Quod in Brasilia
 late obtinet. Ritus Christianos
 complures Turcis olim & Tataris
 receptos fuisse constat. Cujus in-
 signe apud Nicephorum loco saepe
 citato argumentum extat. Ex quo
 colligimus jam diu ante Mauritiū
 Imperatorem crucis cultum apud
 Turcas fuisse. Refert *ejus generis ho-*
mines à Cosroe ad Mauritiū Impo-

Constantinopolim missos, qui Cruces
 aramento frontibus inscriptas gere-
 bant. Interrogati unde id haberent,
 responderunt: gravem ante plures
 annos in Turcia & Persia pestem fuis-
 se; contra quam, sponte Christianorum
 cruce usi & ualiberati sint. Sigeber-
 tus in Chronico propter eandem
 causam Turcas in cruce modum con-
 sos: & idem Tataris ac Cumanis in
 usu fuisse Bonfinius refert. Crucis
 apud Americanos in Jucata, &
 Cumana, & alibi, usus repertus. Ut
 & hæc ex Religione Christiana &
 alia potuerint Americæ inferri.
 Nam Turcas rituum peregrinorū
 tenacissimos esse Busbequius no-
 tavit, cujus verba apponere visum.
 Turca, inquit, antiquorum rituum
 tenacissimi sunt, etiam qui apud alios
 populos in usu. Rogati cur ita faciant,
 respon-

respondent, multa extare antiquius instituta quorum utilitatem diuturnus usus approbavit, causa ignorentur. Plusquam se scivisse & vidisse veteres, non esse convellenda eorum placita, malle ea servare quam eī suo damno mutare. Qua opinio apud nonnullos adeo invaluit, ut sciam quosdam sacro baptisinate voluisse filios suos in occulto lustrari, quod dicerent se suspicari eum ritum aliquod boni continere. Sed quod de Christiana Religione Turcis olim & Tataris non incognita, meminimus, eleganter illustrari rara observatione potest: S. Thomam his gentibus vel prædicasse Evangelium, quod multi volunt, vel saltem innotuisse. Nam Brasiliāni meminere cujusdam Sancti Viri, & ut ex narratione ipsorum patet

Chri-

Christiani, quem *Meyre Humane* vocant. Guarais qui provinciam Sanctæ Crucis in montibus tenēt, *Paicum* dicitur: unde & primos Monacho Hispanos Paicumas appellarunt. Hunc S. Thomā esse duplici argumento colligimus, ex nomine & ex Historia. Nomen quod attinet. *Meyr* ipsis in genere peregrinus dicitur, barbatus, vestitus. *Human* ex voce Thomas expressum est. solo T abjecto. Terminatio in diversis linguis plerumque variat sicut *odvostedg* & *Ulisses*, *Ajas* & *Ajax*. Historia magnam lucem huic narrationi affert. Quæ enim Brasiliiani de *Maire Humane*, eadem Orientales Indi *Malabarés* de S. Thoma narrant. *Lerius*: *Ante innumerabiles Lunas venisse ad majores suos virum barbaturum & vestitum,*
quæ

qui fidem in Deum tradiderit, more
 Christianorum. Addit Stadius, edita
 ab eo multis miracula moremque ton-
 sura qua utuntur, primum ostendisse.
 Quare cum & nomen, & quod
 narrant barbari, si tonsuram exci-
 plas, Thomæ conveniat, non igno-
 tus ipsis videtur fuisse. De hoc
 quaeritur: Veneritne Thomas in A-
 mericam & ibi prædicavit, an ex Ta-
 taria ejus noticiam intulerint illigen-
 tes? Quorum prius Lerio proba-
 tur, eo argumento, quia in omnem
 terram exiit fons Apostolorum. Al-
 tera tamen sententia certior. Nam
 multa indicio sunt Brasilianos à
 Tataris ortos. Deinde constat
 Thomam in Tataria, Sinis, India,
 Evangelium prædicasse & ibi occi-
 sum: nulla vero ejus in Americam
 profectionis & reditus. Unde ejus
 ex

ex Tataria memoriam illatam putarim vel ab ipsis Brasilianis, vel hinc unde hoc acceperunt, populis; Celebratur etiam apud Indos alius *Mar Thomas* id est Dominus Thomas, qui collapsam Religionem Christianam ibidem instauravit circa An. Chr. 1260. De quo Ludovicus Guzmannus in Indicis expeditionibus & Joh. de Bairos acalii. Sed hic recentior quam ut ejus notitia in Brasiliam venire potuerit.

CAP. XX.

America etiam ex australi terra habitatores accepit. Sententia Gretii. Latit.

ITa per Septentrionem America cultores à Scythis & Hunnis accepit. Pari modo, per austrum, ex magno illo terrarum tractu, qui se ab India Orientali usque ad

May

Magellanicum fretum extendit, immigrasse barbaros, Hugo arbitratur. Quod ita probat: Eos qui prope fretum Magellanicum sunt, eodem fuisse corporum habitu, moribus ac lingua, quo illi qui ultra id fretum sedes habent, omnes qui de eorum tractu scripsere, consentiunt. Quare circumfretanos à transfretanis ortos credi par est. Ad quæ verba Latius: Ut de moribus inquit concedam, (sunt enim utriusque incultus, feris atque adeo immanibus) de corporum habitu minime consentiunt omnes qui de eorum tractu scripsere, nisi nec de lingua. Interea non nego è transfretanis partibus America hanc meridionalem incolas accepisse, non solum qua fretum illud attingit, sed etiam longe lateq; intra continentem. Observatũ enim multos populos ab austro ad arctum

pre-

promovisse, è Toupinamba illos quæ
 juxta fluvium Januar. debebant rem-
 pore Joh. Lerii, nunc magnam par-
 tem juxta Maranhonem inveniri,
 maximum terrarum spatium emens
 fos. Quanquam idem Clarissimus
 vir, in notis ad secundam Grotij
 dissertationem, nihil certi asserat,
 & magis in hanc sententiam incli-
 net: terras australes ex ipsa America
 cultores accessisse. Verba eius sunt:
 Potuit continens illa Fernandis de
 Quir. facilitim incolas accipere ab A-
 merica, quam hæc ab illa. Verum hoc
 in medio relinquo.

Sed quoniam via quæ Thebis
 Athenas, etiam contra Athenis
 Thebas ducit, ideo utrumque sta-
 tuerim, mutua vicissitudine, fre-
 rum Magellanicum, & ex America
 in australes terras, & ex austro in
 Ame:

Americam, transgressos barbaros.
De eo quæritur, ex quibus regio-
nibus Australes orti sint? Audia-
mus Hugonem: *Illam orbis partem*
qua trans fretum est, & qua inde longo tractu
partim continuis terris, partim modicis fretis
intercurrentibus sub nova Guinea nomine, ad
usque Gilolâ, Javâ & aliarum Indici Oceani in-
sularum conspectum se porrigit, australem di-
stantiam, in Tabulis, non aliunde quam ab ipsa Javâ
aut Gilolo habitatores veteres accepisse, cre-
ditibile est.

Et in secunda dissertatione: *Quod si à fretis*
Magellanico pone fretum Lemairi continuus est
erratum tractus ad ea usque loca qua Gilolam
& Javâ respiciunt, ut multos suspicari video;
& sacris scripturis credimus, ex Asia ortum
omne humanum genus, unde potius quam ex ipsa
India Asiatica venisse credamus illos qui ma-
gnam illam terram Antarcticam colunt, in o-
mniem partem me versans, cogitare nequeo. Ac
Paulo post: Gigantea magnitudinis homines &
in Asiatica India; & in America parte austri-
na & ad Mairianum fretum fuisse repertos.
Quod argumentum nullius pon-
deris est, cum gigantes nusquam

NON

non reperti; etiã in Peru & Mexico fuerint, itaq; Latius hanc Antarcticæ gentis originem ex India adeo incertam esse dicit, ut fere improbet. *Incolas inquit, America meridionalis ad fretum Magellanicũ, ab Java aut Gilolo, aliisque, maris Indici insulis accersere, conjectura hanc satis certanitur, ita ut malim iudicium suspendere quam ferre.* Ut expensis omnibus, incertum maneat, an America ex Antarcticis terris, an vero hæ ab illis incolas acceperint? Nam quominus ex India orti credantur Americani, supra libro primo rationes allatæ sunt, cũ maxima eorum pars Æthiopes sint, quorũ non nisi paucissimi in America & longissime à freto Magellanico reperti. Hæc de Hunnica origine

Finis Libri Tertii.

DE

DE
 ORIGINE GEN-
 TIUM AMERICA-
 NARUM

LIBER QUARTUS.

CAP. I.

*Origo Americanorum Chatai & Sinenfis. Cuius
 iudicium cultus elegantior. Contra quam
 videtur Latio & Brevebodo. Quos Peruviani
 & Mexicani confutant. Cultissimo Peruviani.
 In fustes Chilenfes.*

Distum de Hunnica origine.
 Sequuntur Chatai & Si-
 nenses, quos in Ameri-
 cam per mare pacificum venis-
 se multa argunt. Sanè cum ma-
 jor in Mexicana & Peruvia cul-
 tus observetur, quam qui ab illa
 bas.

barbarie proficisci potuerit: dari
 gentem necesse est politioem à
 qua illam vivendi rationem com-
 positam, artificia, structuras, po-
 litiam, scripturam, libros, ma-
 gnum ad quævis studia ingenium,
 hauserint. Hæc omnia non ab illis
 demum reperta: sed in Americam
 ex illis, unde venerunt regionibus
 illata, planè statuendum est; contra
 quam Latus & Bretevoordus ar-
 bitrantur. Quorum hic, ut pro-
 bet Americanos non aliunde quàm
 à Tataris originem trahere, etiam
 hoc argumento utitur: *Quod in*
America non observentur ulla indi-
cia artium & industriae aut China aut
India aut Cataia aut alterius civilis
regionis ad omnem partem Asia, sed
contra in crassa ignorantia literarum
& artium, in idololatia, incivilitate

ate morum & multis barbaris pro-
rietatibus referant antiquos & ru-
es Tataros supra omnes nationes u-
iversi. Quæ temerè & nullo fun-
amento dicuntur. Quis enim
upendam Mexicanorum & Peru-
norum magnificentiam & in ar-
ibus plerisque admirabilem dex-
eritatem à rudissimis Tataris de-
ucat? aut eorum maximas ac no-
ris æmulas urbes existimet à Ta-
aris Hamaxobiis ac Nomadibus
xstructas? Neque hic cum Acoſta
d quorundam in illa Tatarica
arbarie sagacitatem, qua & Im-
eria fundarint & illum cultum in-
roduxerint, recurrendum est. Mi-
um enim profecto esset in tanta
entium multitudine duas tan-
um nationes undique crassissima
nmanitate cinctas & tam longe
dissi-

diffitas, emerfisse. Omnium Americanorum, si mores & Imperium moderatum fpectes, cultiffimi Peruani fuerunt, quippe ab humanis facrificiis alieni, qua in re eorum innocentiam contra Acoftæ criminationes luculenter Inca Garcilaffo vindicauit. Nec obfcura ratio cur hac in re ipsis barbariores Mexicani: permixtos enim Chichimecis & homiedonibus ipfe Motezuma Cortefio faffus fuit. Contra Inca huius contagionis immunes, priftinum cultum qualem Americæ intulerant, retinuerunt & in fuo imperio propagarunt, ifque bellorum ipsis prætextus & iufta sæpe caufa fuit. Parum à Peruanorum vivendi ratione Chilenfes recedebant, fiue at iis originem trahentes, quod Latino

non probatur, siue propter viciniam ac mutua bella, siue à simili, id est à culta gente profecti. Igitur omnibus rite perpensis, non aliunde quam à Chatæis, Sinensibus et Indis Orientalibus Mexicani, Peruaniani, Chilenses, ac si quæ porro ultiores, originem suam acceperunt. Quod nunc demonstrandum est.

CAP. II.

Catata, Chata Kitha, Kara Kithai. In qua Presbyter Johannes. De quo insignis locus ex Rubruqui, Dubitationes & errores Munsteri & Scaligeri. Duplex Presbyter Johannes Abyssinus & Catatinus. Prestor Chan. Prestogan. Belul Chan. Presbyter Johannes hodie in Catata regnat. Kircheri inopia.

CHATAIA cultior Scythiæ pars, a prisca non incognita fuit. Inueniuntur apud Ptolemæum Chata, quorum regionem Strabo & Cur.

Curtius *Catheam* appellare videntur. Recentiores *Kitham* vocant; quæ duplex, una *Kara Kithai* id est nigra, altera simpliciter *Kithai*. *Kara Kithai* incultior est, & magnam *Tarariæ* partem quæ extra *Sinas* jacet, completitur. Reliquum *Cataiæ* jam ante annum *CLCCL* ad *Sinam* spectavit, ut ex *Rubruqui* & *Marco Paulo Veneto* patet. In *Kara Kithai* famosus ille *Presbyter Johannes* sedem suam & dominationem habuit, de quo quia multa fabulose jactantur, operæ pretium est audire nunquam satis laudatum *Rubruquin*: Quo inquit tempore *Galli Antiochiam* ceperunt (quod Anno *CLCXXVIII* factum) quidam nomine *Con Can* dominabatur in *Kara Kithai* & contiguus ad *Septem-*

Septentrionem regionibus, unde egressi sunt
 Turci. In ea Kara Kithas quidam Nestorianus
 opilio, potens Princeps populi Tayman fuit. Et
 post obitum Con Can regnum Cataia invadit ac
 i Nestorianis Johannes dicitur, qui multa
 de eius magnitudine confirmavit. Et mentiti
 sunt, unde tot in Europam fabula de illo P. et
 pytero Johanne dimanarunt. Et frater fuit
 potens opilio nomine Unt, qui habitavit trans
 montes Kara Kithas itinere trinum septimana-
 rum à fratre suo Johanne remotus. Subiecti e-
 us vocabantur Erit sive Morkit. Et etiam erant
 Nestoriani. Oppidum ejus erat Caracorum; sed
 ipse defecit à Christo ad Ido. Et fratri suo Jo-
 hannis sine mascula prole defuncto successit, ac
 nomen Chan assumpsit. Quindecim dierum itine-
 re ab ejus pascuis habitabant gens inops. Et mi-
 tra Moali, his vicinis erant Tatars. Cumque Unt
 Can usque ad Moalos cum suis gregibus pervenis-
 set: quidam faber ferrarius inter Moalos vo-
 mine Cyngis tot pecora clam abegit quot potuit.
 Pastores conquoruntur apud Unt, Canum, is
 cum exercitu ad Moalos inquit securus eum ab-
 eum contendit: Sed ipse ad Tatars confugit
 Et inter eos latuit. Unt Can depradatus Moalos
 Et Tatars, ad sua reversus est. Tum Cyngis ad
 Moalos Et Tatars dixit: Quia non habemus
 principem, ideo à vicinis opprimimur. Crea-
 mus à Tatars. Et Mealis Dux, exercitum compa-

rato Unni Canum subito oppressit & in
Cataiana fugavit. Sic cum Tataris suis
progressus, nomen eorum longe lateq;
propagavit. Nam quia Tataris ubique
pramissi, populus is visis, exclama-
vit, Tataris veniunt. Sed continuis
bellis Tataris fere omnes absorpti, &
Moali omnibus modis nomen eorum
abolere ac suum exaltare student. Re-
gio in qua primo habitabant & ubi re-
gia Cingis Can hodieque superest vo-
catur Mancherule: Sed quia ex Ta-
taria expeditiones suas susceperunt,
ideo eam habent pro regia civitate ac
ibi plerumque eligunt Magnus Can.
Hæc Rubruquis, cujus integrum
afferre locum visum, quia insignis
& multos aliorum errores de Pres-
bytero Johanne ac initio Tatarici
Imperii clarè confutat. Cum ejus
narratione ea quæ Zaccuth in Ju-
chasin

chasin & Paulus Venetus tradunt, satis conveniunt, quanquam leve in nominibus discrimen, errore haud dubiè scribarum, reperiatur. *Con Can Zaccutho est Tangan, Unt chan Unadchan & Veneto Uucam.* aliorum errores referre piget. Id doctos vehementissimè torfit, quomodo idem in Æthiopia sive Abyssina & Tataria Presbyter Johannes. Quod cum Sebastianus Munsterus capere non posset, dubitare quã certi quid afferere maluit; Scaliger vero, ex India à Tataris pulsum Presbyterum Johannem in Africam classe fugisse ibiq; Imperium condidisse, finxit.

Sane utrique nomen Presbyteri Johannis ab Europæis, sed diversas ob causas, impositum; Abyssino quia is in Oriente à Persis &

Indis *Prestechan* id est Rex mancipiorum dicitur, quod ingens eorum cōpia ex Abyssinis petatur; Cataico quia *Prestegan* Persis sive Nestorianis hominem Apostolicum id est Christianū notat. Unde suum Juhanna Nestoriani splendido titulo *Prestegan* appellarunt, quasi dicas Regem Christianissimum. Porro Petrus Covillanius à Johannell. Rege Portugalliae in Persiam & Indiam missus cum audivisset ibidem Neguzum Abyssinum vocari *Prestechan* & de Presbytero quoque Johanne Asiatico aliquid intellexisset, qui jam ex Marci Pauli Veneri & Johannis Mandevili narratione notissimus erat, occasionem errori vulgari praeiuit rebus nondum satis exploratis. Nomen Johannis Abyssino

sino impostum quod is à suis *B. lub*
Glan id est gemma pretiosa appel-
 laretur, vel ex voce *chen*, non vero
 à *Cohen* id est Sacerdos, ut Angelus
 à Roccha de Camerino in Biblio-
 theca Vaticana falso putavit. Esse
 hodieque in Cataia Regem Pres-
 byterum Johannem ac ibi late re-
 rum potiri Antonius Andrada Lu-
 sitanus qui Anno 1610 xxiv ex
 regno Magni Mogolis eam regio-
 nem detexit, asserit, quemadmo-
 dum etiam Paulus Venerus & Man-
 devilius suo adhuc tempore super-
 fuisse Presbyterum Johannem in
 Cataia regnasse scripsit, nec peni-
 tus à Tataris excisum sed iis tribu-
 tarium factum. Kircherus in suo
 Copto risum mover, qui in hono-
 rem Jonæ Prophetæ ita dictum nu-
 gatur & in occidente Presbyterum

dictum quod crucem sibi præferri curaret, Quæ mera somnia & ineptiæ sunt.

CAP. III.

Cataia Septentrionalis Sina pars. Quando conjuncta. Marei Pauli Veneti itinerarium corruptum. Paquin est Cambalu. Alio nomine Taydu, & Tayth. Murus Sinensis recentior est. Errores Geographorum.

Ipsa Cataia non unum semper cū Sina regnum fuit, quod Trigauinum & alios velle video : sed Septentrionales tantum ejus provincias complectebatur. Nam Mangi Sinarum regnum proprie sic dictum est, cujus metropolis Quinsai, Cataiæ Cambalu. Quinsai alias Nanquin, quæ etiam Jatiensu appellatur, quia præfectus Regius ibi degit. Ex Nubiense patet adhuc circa A. Ch, CIO CL Sinam & Cataiam

tiam diversa regna fuisse. Nam
 parte nona climatis tertii ponit re-
 gionem Tobbat & Sin, & parte
 decima dicit Terram Sin à Septen-
 trione attingere terram Kaima-
 chitarum. Et climate quarto tradit
 Regem Kaimachitarum quibusq̃
 Regibus potentia & fastu parem
 esse. Dolendum est Marci Pauli Ve-
 neti iter tot mendaciis ab impo-
 store quodam contaminatum.
 Quis enim credat illa quæ de
 Quinsai scribit, pontes in ea
 lapideos duodecim mille altissi-
 mis subnixos fornicibus fuisse
 ita ut naves erectis malis ea
 pernavigare potuerint? Et quot
 errores in Catalogo Imperato-
 rum Tataria admitti? Nam si Cin-
 gin, Mangonem & Cublai exce-
 ptas cætera corruptissima sunt.

Omittitur Oktai, Allan præponit Mangoni, deinde eundem Imperatoribus Tatarix inserit, cū Rex tamen perfix fuerit. Purchasius fraudem sensit. *Multos inquit auctores corruptos vidi, sed nullum corruptionem quædam Latina Pauli Veneti editio est. Ramusius edidit Italicam versionem qua aurea est si cum Latina comparetur.* Igitur demum circa A. MDCCCCLX. Cataia & Mangi in unum Sinense regnum coaluerunt, cum pulsi ab Homvu Tatari nihil præter regnum Cascaris retinerent. Tum Sina in Septentrionalem sive paguin, & Australem sive Nanquin fluvio Jansuehian divisa. *Paguin* Septentrionalis partis metropolim esse ipsam Cambalu satis jam constat. Ita enim eam Tatari, Mogoles & Saraceni appellant, neque alibi quam

quam in Cataia sitam agnoscunt. Habet & aliud nomen, Nam cum Kublai Magnus Chan eam ad alteram ripam fluminis Polifangi transulisset, dicta fuit *Tayda*, Veneto recte. Et *Tayth* eam Russi vocant, qui nuper ex Russia in Cataiam usque penetrarunt. Quod vero Trigantius latitudinem quinquaginta graduum Paquino adscribit, in eo erroris convincitur. Nam ipsa Sina ad gradum XLII. famoso illo muro terminatur. Ergo Paquin vix XL. graduum. Abulfeda apud Ramusium dum xxxv. gradus ei assignat, Cambalucum Nanquino confundere videtur. Redacta demum in unum regnum Cataia & Mangi, ingens ille regni Sinenfis contra Tataros murus exstructus fuit. Quamquam ipsi Sinentes antiquissimum

faciunt & à Tzintzone circa A. M. exstructum volunt. Apud Purchasium ejus conditor *Crisagnol* dicitur, qui A. Chr. 1528. vixit. Recentiore esse illum murum A. Ch. 1600. ex Paulo Veneto patet, qui ejus nuspiam meminit, non præteriturus siquidem jam tū fuisset. Proculdubio Homvuille Sinensis Imperii instaurator struendum curavit. Vulgares tabulæ Geographicæ duos insignes errores in Sina committunt. Primo dum eam tertia sui parte majorem faciunt quam revera est, ultra gradum quinquagesimum extendentes, ita ut situs Paquini sive Cambalu in quinquagesimum gradum incidat. Deinde supra hanc Chinam collocant aliud regnū quod Cataiam vocant ejusque metropolin

polin Cambalu. Quæ omnia miserè distorquent illarum regionum posituram. Et in his frustra à novis Atlantibus auxilium speres, qui veteres errores inerustant non tollunt, & nihil fere in tota Asia sani habent.

CAP. IV.

Sinenses, Eorum varia nomina. Cultum suum Ægyptiis & Phœnicibus debent. Qui colonias in Indiam duxerunt. Et Asiam superiorem. Sinai, Ab his Sinenses. Locus Esaisa vindicatus. Syriaca in Sinis. Ægyptiorum & Asiatum potentia. Eorum cum Sinensibus convenientia. Maxime quoad Scripturam & literas. Ladrones ab Ægyptiis. Dii Sinensium.

SINENSIVM nomine intelligimus non ipsos Catainos, sed qui ad meridiem in regione Mangi habitant, Ptolemæus Sinas vocat, eorumque metropolia *Thinas* quæ

quæ Stephano *Sina*, unde idem
 Thinarum & Sinarum nomen. Ip-
 sis Sinensibus hoc nomen in co-
 gnitum est, nec diu uno utuntur.
 Quandocumque nova familia im-
 perium auspicator, novum regno-
 suo nomen imponunt. Aliquan-
 do vocabatur *Than*, id est, valde
 magnum. Tum *Yu*, requies. De-
 inde *Hia* magnum, *Sciam* adorna-
 tum. *Chiu* perfectum. *Han* via
 lactea coeli. Sub familia quæ ho-
 die regnat *Tamin*, regnum magni
 splendoris. Hinc non eadem in Si-
 na ac extra eam nomina. Cau-
 chin chinæ, Cocinenses, Siamitæ
 vocant eam *Ciu*, Japonenses *Than*,
 Tatari *Han*, Saraceni *Cataiam*.
 Communitamen nomine à Sinen-
 sibus etiam vocatur *Commanso* re-
 gnum, & *Chiumbea*, horrus. Quo-
 niam

niam vero multa præ cæteris Indiæ
gentibus peculiaria Sinenses ha-
bent, operæ pretium est de eorum
origine aliquid in medium afferre.
Non dubium est quin à Scythis &
Indis originem primam traxerint:
Sed incrementum, cultum, literas,
artes, ex Ægypto & Phœnicia acce-
pisse videntur. Multa argumen-
to sunt, antiquissimos Ægyptos &
Phœnices in Indiam colonias du-
xisse. Ut nunc nihil de Bacchi &
Herculis expeditionibus dicam,
quos Phœnices fuisse antiquorum
opinio est. Supra ostensum, qua
ratione Phœnices universum Oc-
cidentem coloniis suis pervase-
rint. Quin pari occasione Orien-
tem quoque frequentarint, sicut
nunc Hispanos, Lusitanos, Belgas,
Anglos, facere videmus, quis am-
bigat?

bigat? Tyros Phœnicum colonia
 ad Euxinum Pontum quam fluvius
 Tyras perstringit, apud Ammianum
 Marecllinum, in sinu Persico
 insulæ Tyrus & Aradus; quarum
 incolæ contendebant, Sidonios,
 Tyrios & Aradios suam coloniam
 esse, teste Strabone, Cappadoces
 Caphthoræorum propago, unde
 Syri & Leneo Syri dicti ad distin-
 ctionem Syrorum intra Taurum
 coloris adusti. A Gergesais Geor-
 giani & Circassi, ut Benjamin Tu-
 delensis & Genebrardus vult. Cer-
 cassi etiam in Ægypto inter Pelusia-
 cum & Canopi ostium apud Hero-
 dotum in Euterpe. Colchi Ægypti-
 am originem aperte professi sunt.
 Inter alias Phœnicum gentes Sinæi
 fuerunt, à quibus Sinensium no-
 men & coloniam fluxisse parum
 abest

abest quin eredam. Habitarunt illi
 primo circa Sinam Arabiæ & Syc-
 nem Ægypti. Post abscensum Ibraë-
 ditarum ex Ægypto nulla amplius
 Sinæorum mentio in catalogo a-
 pud Josuam capite tertio. Nisi quis
 regionem Decapolis Zin huc re-
 ferre velit. pro quo codices pleri-
 que legunt *χορὰ Σιν* una voce, quasi
 oppidum esset. Origenes autem in
 Philocalia aliquoties divisim ha-
 bet *χώρα Σιν*. Sinensium meminit
 se videtur Esaias capite quadrage-
 simo nono, Nam quod Cornelius
 à Lapide hoc ad Prophetiam me-
 ram refert, & Prophetam per an-
 ticipationem ita locutum vult, ni-
 mis violentum est. Nam receptum
 Sacris Scriptoribus nomina gen-
 tium usitata, à primis plerumq; cō-
 ditoribus, usurpare ut Ascenaz,
 Co-

Gomer, Riphath, Magog, Kittim.
 Tum Syriaca quædam Ptolemæi
 ævo apud Sinenses nomina, ut *Kar-
 the Syna*, *Karibenaga* urbes Indiæ
 extra Gangem. Ex Herodoto,
 Strabone, Tacito, constat olim
 amplissimam Ægyptiorum fuisse
 Monarchiam & usque in Sinas ex-
 tensam. Verba Taciti sunt: *Max-
 visis* (Germanicus) *veterum Theba-
 rum magna vestigia & manebant
 structis molibus literæ Ægypticæ pro-
 rem opulentiam complexa: iussuq;
 è senioribus sacerdotum patrium ser-
 monem interpretari, referbat; ha-
 bitasse quondam septingenta mil-
 lia ætate militari: atque eo cum
 exercitu Regem Rhamlem Libiæ,
 Æthiopiæ, Mediisque & Persis & Ba-
 rriano ac Scythæ pontum: quas-
 que terras Suri Armenique &*

contigui Cappadoces colunt, inde Bithynum hic Lycium ad mare imperio tenuisse. Legebantur & indicta gentibus tributa haud minus magnifica quam nunc vi Carthorum aut potentia Romana iubentur. Herodorus Sesostrum Imperium usque Thracas & Scythas extendisse ac relicta ad Phasin exereuus parte Colchos condidisse tradit, quod praeter circumcisionem etiam lingua comprobatur quam Colchis & Aegyptiis eandem fuisse, Eustathius in Dionysium Astrum scripsit. De Sesostrum Diodorus: domuisse totam Asiam & extra Alexandri aras progressum Gangem transivisse & Indiam ad Oceanum usque permeasse. Idem alibi: Osmanduam Regem Aegypti, rebelles Bactrianos domuisse. Et Osiridem multas colonias ex Aeg-

Pto in Indiam duxisse. Tacito Strabonē jungimus, cujus verba sunt: Thebis obelisci inscriptum habent quæ Regum illorum divitiæ & potentia fuerit, atque Imperium usque in Scythiam & Bactrianam & Indiam & quæ nunc Ionia dicitur, propagatum, tributū quoque magnitudinem & exercitus. Quæ sane luculenta indicia sunt, Ægyptios cum vicinis Phœnicibus in Sinam venisse; & in ea reliquias linguæ Ægyptiæ, Æthiopicæ, Syriacæ etiamnum superesse Kircherus testatur, quod ipse quidem ad prædicationem Evangelii lingua Syra factam, ego etiam ad originem refero. Nec ab ludunt mores. Apud Ægyptios pariter ac Ceres viri coquunt, pensa trahunt, rem domesticam curant; foemina munia publica obeunt, testibus Hero-

Herodoto, Epiphanio, Mela, qui-
 bus ex Diodoro Gorgonas addere
 licet, Pullos arte excludunt & Ægy-
 ptii & Sinenses. Tum constat Ma-
 thematicas disciplinas una cum
 scribendi ratione ab Ægyptiis &
 Phoenicibus ad alias gentes fluxis-
 se, Marcellinus: *Per mundum omnem
 Mathematica ab Ægypto circumlata.*
 Pleni in eam rem sunt veterum li-
 bri. Ægyptios picturis & rerum no-
 tis representasse scribenda iidem
 asserunt. Singulæ literæ singulis
 vocabulis, imo integræ interdum
 sententiæ inserviebant. Et hæc po-
 stea appellatæ Sacræ; quæ partim
 picturis constabant, partim notis.
 Nam etiam profanas habuerunt
 & vulgari usu receptas, quales ho-
 dieque Coptitarum. Nemo ex-
 actius de antiqua Ægyptiorum
 Scri-

scriptura Apuleio: *Proferi de operis adyti quosdam libros literis ignobilibus prae-notatos, partim figuris ejuscemodi animalium, partim nodosis & in modum rotae tortuosis capreolatisque cond. nris apicibus à curiosa profanorum lectione munitos. Quae examullim Sinenfiam literis competunt & libris, in quibus picturae pariter ac tortuosi capreolatisque densi apices; ut insipienti patet. Eadem ferè Mexicanorum ratio fuit. Ut de Aegyptiorum & Phoenicum in Indiam & Scythiam adventu dubitandum non fit. Quamquam in susque deque habeamus, quod Ladronum incolæ à Magellano interrogati de sua origine respondisse feruntur: *Se ab Aegyptiis profectos.* Narrat hoc in Indicis Gomara, quod mihi quidem perquam*

quam fabulosum videtur, nec cre-
dibile gentem illam Ægypti nomē
per tot secula retinuisse. Porro
Sineses olim magnam cum Ægy-
ptiis & Phœnicibus affinitatem ha-
buisse, etiam alia ostendunt. In
catalogo gentium quæ Jovem
Hammonem coluerunt Lucanus
etiam Indos ponit, ejus verba su-
pra retulimus, Sinensium & Ja-
poniorum duo magni dii *Xacam*
& *Amida* sunt. Habent etiam *Ca-*
nes, qui iidem cum Zemes Aita-
norum videntur, id est, lemures,
ares, forte à *Chemos* Phœnicum I-
dolo. *Teuth* Deus Ægyptiis. Si-
cicè *Teu*. *Cban* apud Ægyptios
Hercules, quanquam Seldenus
dubitet: in Sina *Confusus* litera-
rum & artium inventor. Olim
quidem, Ptolemæi adhuc ævo,
Sinen-

Sinenses australiores fuerunt, ubi hodie Bengala, quam Arabes etiamnum *Sin* appellant; progressi postea longius in Septentrionem.

CAP. V.

Sinensium, Japonensium, Coreanorum, in Americam navigationes. Ex relatione Epicuriorum. Ad Quasiram Visa Sinenses naves. Et supra Floridam. Et ad Quatulco, Falsam navigatio per mare pacificum.

Sed his omissis, navigasse in Americam Sinenses, Catainos, Japonenses, Coreanos aliasque Indiae & Scythiae gentes, ac ibi colonias aliquot reliquisse, certis argumentis deprehensum fuit. In Canada *Epicurini* gens ex commercii Huronibus cognita, referunt longissime occidentem versus aliam populum habitare qui afferant peregrinos mercatores gradibus subinde no-

vigia

igitur ad illud litus appellere, eosque
inberbes esse. Quo nihil clarius pro
inensium in Americam navigati-
one dici potest. Visas ad Quiviram
naves quarum puppes auro & ar-
gento cælatæ fuerint Franciscus
Vasquez de Coroda narravit, idque
a Japoniis & Sinensibus receptum
Maffei in Historia Indica & Lu-
dovicus Frois in Epistolis rerum
Japonicarum tradunt. Reperras in
Mari del Nort supra Floridam fra-
ctas Sinensium naves Petrus Me-
tendezius Regis Hispaniæ Archi-
trallus apud Acoftam testatur. Hæ
proculdubio sunt illæ naves, de
quibus Epicerini gens circa Qui-
viram habitans. Nam ex Asia
in Americam navigantes supra
Tropicum cancri enituntur &
ad Quiviram vel Californiam
primo,

primo, inde littora legentes, ad novam Hispaniam appellunt. Hinc ad Quatulcanos olim ejusmodi odi peregrinos mercatores advectos constans in ea parte fama est, quos Sinentes & Japonenses fuisse inde cognitum, quia serico induti: quia longe ab occidente adnavigarunt. Nec existimandum difficiliorem illam navigationem quam ut à Sinentium navibus obiri potuerit. Nam mare inter Sinas ac novam Hispaniam Brisas spirantibus ab Occidente in Orientem facile navigatur, sæpe naves quinquaginta vel sexaginta diebus secundo vento suavissime navigant. Anno Clō 16 lxxxiv. ex Callao de Lima navis mense Februario & Martio fere semper sub æquatore secundis ventis usq;

in

In Manillas navigavit. Eadem facilitate usus fuit Alvarus de Mendanam cum Insulas Salomonis detegeret. In tanta navigandi & commoditate & peritia quid Sineses prohibuit, quo minus frequenter navibus suis Americam adirent, cum in Arabiam usque Nubiensis, alii usque in Africam navigasse testentur.

CAP. VI.

Sinensium, Japonensium, Coreanorum, crebra per Americam mentio. Japon. Ejus nomina. Quamvis habitata. Chiapaneca. Chiapa. Tonus Zipangi. Zipangri. Comes ac Tentum. Motazajuma. Insula inter Japoniam & Americam.

H igitur Cataini & Sineses primo in viciniore insulas, Japanem, Coream, Philippinas, inde in ipsam Americam navigaverunt. Unde Sinensium, Cataino-

T

rum,

rum, Japonensium, Coreanorum frequens per Americam mentio. Initium nobis à Japonensibus erit. Sinenses Japoniam à situ vocant *Jeguen* id est initium solis: ipsi Japonii *Gitpan* vel *Nitpon* teste Trigaukio. Volunt cultores ex Sina demum ante octingentos annos accepisse cum hactenus inculta jacuisset, quod falsum esse multa ostendunt. Jam enim ante 1000 annos Rex Japoniæ sive Dairus fuit, qui Meaci tria millia & octingenta templa struxit. Nec unius originis Japonenses, cum etiam Tatari in eam pervenerint; & sine dubio jam à plurimis retro seculis culta fuit. Hujus gentis crebra passim in America mentio extat. *Chiapincee* originem suam nomine produnt, quos ex Nicaragua venisse Herrera docet

locer, In Nicaraguam ex Guahu-
 emalla, in hanc ex Mexicana &
 California venerunt. In Guahute-
 malla *Chiapam* flumen & provinci-
 am, in Misteca *Totomachiapam* ha-
 bes. In Mexicana *Chiapoli* lacus &
 gentis nomen, & non longe à Me-
 xicano lacu oppidum *Chiapa*. In
 Trinitatis insula *Kar Japan*, *Tamba*
 & *Gamangoxin* oppida Meaconi vi-
 cina, *Turba* ad lacum Mexicanum.
Tumbez & in ea *Guamanga*, Peruviae
 Vallis. Mexicanos & Airanos à Ja-
 ponensibus ex parte profectos et-
 iam illud ostendit, quod quemad-
 modum apud Japonios *Tonus* pro-
 ceres, Solem, Lunam atque astra
 denotat: sic apud Mexicanos *Sol*
Tanaticus, *Luna Tona*: apud Aira-
 nos *Taino* nobiles & Regum Palati-
 ai. Certe apud Airanos expressa

Japoniorum memoria. Quorum pars illam insulam *Zipangi* nominarunt; voce ab ea unde oriundi erant, ducta, quod *Oviedus* testatur. Quæ amissæ patriæ solamina sunt; sicut apud *Maximum Poëram* *Helenus* in *Epiro* *Trojam*, addita *Scæa* & *Simoente*, struit. Et quam nos *Japan* vocamus, *M. Paulo Veneto* jam circa *A. Ch. c. c. c. c.* *Zipangri* more *Tatarico*, vocatur, quod nomen propius ad *Gippon* & *Nippon* accedit. Unde *Columbus*, incomparabilis vir iudicii, hoc audito nomine, se ad *Zipangren Asiaticam delatum* putavit. Ut mirandum sit, quosdam plane eam in dubium vocare apud *Gomaram*, quasi nulla unquam *Zipangri* fuisset. *Cames* ac *Tentam* nomina Deorum apud Japonios sunt.

Quo;

Quorum hoc Virginianis, illud
 Aitanis, eadem, plane significatio-
 ne receptum est. *Motazuma* no-
 men Japonium, quo principes viri
 utuntur, cujus in Epistolis Japoni-
 cis extat mentio, nomen *Motenzu-*
ma quod regium apud Mexicanos,
 proximè refert. Hi igitur Japonen-
 ses ex suis insulis versus Orientem
 navigantes primo in alias insulas,
 tandem ipsam Americam incidere
 runt. Nam inter Japan & Ameri-
 cam aliæ interjacent insulæ, Quæ
 admodum Sancius de Chirchone
 Sinensis nauelerus Francisco de
 Gualle narravit, se in Japonia vidisse
 se homines exigua statura, caput lin-
 teo tectos, qui ex insulis ad Orientem
 Japoniae suis venerint, & aurum
 ac gossypium attulerint: easque
 T 3 insu-

insulas Gualle invenit cum ex Macao in Novam Hispaniam navigaret.

CAP. VII.

*Corai, Ejus nomina, Situs, Asia continent.
Coreani in America.*

Corai Sinensibus, Corass Japomis, Caoli indigenis, Paulo Veneto *Caolis*, longitudinis centum, latitudinis sexaginta milliaria insula, Qua Asiam respicit, ingentium milliaria flumine à Cataia abscinditur, cetera Oceanus ambit. Et quia flumē non fretum inter eā ac Cataiā jacet, hinc Paulus Venetus & alii peninsulā & Asiæ continentē faciunt. Hi Coreani primo in Californiam venerunt: quæ nomen suum à *Caoli* habet. Unde brevis in Colimam trajectus, ubi & *Caligua*: in Xalisco *Chacalla*.

Corin.

Coringa Provincia prope Chiapola-
lam. Et *Catos* Floridae Provincia
latè sparsos Coreanos arguit. In
Popajan Cali, in Peruvia *Chili*.

CAP. VIII.

Cataia. *Celebris in America*. *Cibola*. *Cam-
balu*. *Zuni*. *Sempoala*. *Quito*. *Chrysoceca*
corruptus. *Cataini in America*. *Kstainorum*
nomen late patens. *Gota*. *Chita*. *Quito*.
Caracato.

COream excipit ipsa *Cataia*: cu-
jus in America clarum impri-
mis & celebre nomen. Nam qua
latissime Septentrionem versus A-
merica proeurrit, & incertum et-
iamnum est ullane imposterum
habitabilis ora sit, *Cibola* regnum
jaacet, pro loci natura oppidis fre-
quens & incolis, & quod alibi non
invenias in eo tractu, ibi ædes ex la-
pide trium contignationū, aliquid
supra barbariē visentibus ingerūt.

T. 4.

Cujus

Cujus nomen vel *ex Ciaba* vel potius *Cambalu*, antiquissima Cataia regia non demum à Kublai structa, ut multi volunt, sed tantum in alteram fluminis Polifangi ripam translata. Ptolemæo *Sambaltea*. Dubitantes *Zuni* confirmabit, quod alterum ejus nomen à regione, ut prius à civitate petitum. Regioni Cataia nomen *Ezina*: unde *Zuni*. *Cempoala* Novæ Hispaniæ à *Cambalu*. Et quemadmodum *Cambalu* Asiæ vicinam *Cunchi*, *Cialin*, *Quicui* habet: Sic prope *Cibolam* *Cicui* & ejusdem originis *Tucui*. *Conchin* quoque & *Cinloam* ibidem invenies. Sed nihil mirabilius & pro hac origine clarior quam ipsum *Kataia* nomen in America. *Quito* Cataia urbs ad lacum *Cintuiaz*: unde totum regnum

gnium Kita dictum. Cujus urbis
 in Catalogo Illustrium civitatum,
 Chrysoceccasita meminit: Κατ-
 τία: μηκ. ρρη. λ. πλάτ. κα. μ.
 Ubi quin latitudo XXI graduum
 corrupta sit, dubium non est Nam
 septentrionaliore esse, vel ex
 Nuba constat: qui regiam Chita-
 rum urbem extrema parte clima-
 tis quarti, ad magnum fluvium
 ghammas ponit. Adeoque quam-
 vis Cambalu, quæ & Paquin, non
 nominet, tamen ejus situm ad flu-
 vium Polifangi satis clarè indicat.
 Est tamen & extra Sinensem mu-
 rum Kitha lacus & Provincia. In
 America quam plurimi Caraino-
 rum populi. Nam in Nova Mexico
 Zaguati & Passaguati: In Charcis
 Peruvix Diaguta, Chiguita. In Gui-
 na Castiapagota, Eparagoti, Aracoa-

T s. goti

gotti. In Cumana Patiguæ, Gologuanæ, Manogoto, Comanazotta, Florida Ologata. Quæ ex Kotanorum & Kitanorum nominibus expressâ esse nemo negabit. Quemadmodum & in illa Asia Kaimachitæ, Chazalgitæ, Choffciachua, Terchosita, Oahcesita à Nubiensi ponuntur. Ut Kitainorum nomen multis receptum fuisse populis necesse sit. Igitur illi Gotani & Kitaini ex continente in Japonicas insulas venerunt: intra quas una *Go* est: cuius incolæ *Gotani*: Inde in oppositam Americam, ubi in tot, ut diximus, genera divisi sunt. Sed & alibi Kitainorum memoria extat. Illi qui Novam Angliam tenent, Mare *Kithan*, naves *Kithonck* vocant. Quod nomen à lacu *Kitha* mihi dudum videtur, Prope Xaliscōnem urbs

Chi:

Chita. Et regni caput *Quito* sub ipso æquatore, celeberrima olim & eultrissima: eique vicinæ *Annequito*. In nova Granada *Mare Quito*. In S. Cruz de la Sierra *Chiquito*. In Chiquiaba *Caracato*. ubi Karakitham Asiæ expressam habes. Et in Mediterranea Brasilia populi *Mariquites*. Ita ut Kitainos in America quærere idem sit ac in Italia Græcos, in Africa Phœnices. Passim enim occurrunt & populi, & urbes Kitainorum nomine. Ut illam gentem frequenter olim in Americam navigasse manifestum sit.

CAP. IX.

Sinenses in America, Cini Tamaculapa, Tzontzontza, Mauchao, Campao, Sinensium maritima olim potentia, Navigatum ex America in Sinai, Mexicani in Nicaragua, Gigantes in in Petusia.

Re

REstant Sinenses, de quibus ubi
 adhuc quædam dixerimus, fi-
 nem populis, qui Americam suis
 coloniis occuparunt, imponemus.
 De horum adventu testantur tot
 locorum nomina, quæ *Cin* gentile
 Sinensium nomen habent. In Pe-
 ruvia sunt *Coquinbo*, *Caquingo*, *Cbu-*
quinga, *Cumbinama*. In Mexicana
 ad flumen Aroiac *Cumpao*. Apud
 Pastos *Cumba*. In Isthmo *Chini*.
 In Popajan *Quinba*: unde Paquin.
 Nam ejusmodi transpositio fre-
 quentissima; sicut in Peru *Carrapa*
 & *Pacarra*: *Managua* Nicaraguæ
 & *Maguana* Hispaniolæ: *Poten-*
chian & *Chianporon* Jucatanæ osten-
 dunt. Idem in *Chinbitala* & *Tu-*
lazingi factum. *Xuntien* Sinarum
 & *Xandu* prope Tenduccum. In
 Popajan *Xundabe* & *Xamundi*. Ta-

maculaga Mexicanæ arx apud Marti-
tyrem. Vox Sinensis: quorum
regio Tamis, *Ciela* arx, *ps* Septen-
trio. *Zintzontza* Mechoacano-
rum urbs à Sinensi conditore, a-
pud quos Tzintzon regium no-
men. Mechoacanis vicinæ *Mau-
shao* & *Campao* urbes, quemadmo-
dum in Sinis Macao & Campa.

Atque hæc urbium & regionum
convenientia minime mira vide-
bitur illi, qui attente considerave-
rit quæ supra de Sinensium in A-
mericam navigatione tradita
sunt. Magna eorum olim terra
marique potentia & Imperium
in omnes Indiæ insulas ac plera-
que Scythiæ extensum. Addit
Boterus: *non exiguam quoque A-
merica partem eis paruisse. Sed cum
classem 13000 navium apud Zeilon
ami;*

amississent, in insulas illas & transmarinas provincias deseruisse contentos. suoid est Sinenfi orbe. Apud Purcham traditur: Sinenfes in India & Pegu ab A. Ch. Cl. XIII ad Cl. LXXII. regnasse, quas regiones Oxivagan Rex subegerit, ejus autem successor deseruerit. Hinc patet Sinenfium in American navigationes ante multa secula contigisse & postea abruptas vel rarius susceptas. Et cum mercaturæ ergo institutæ fuerint reciprocas fuisse, ita ut ex America quoque in Sinas navigaretur & Indiam. Id Aricii & Iëenses innuebant cum dicerent: Solitos olim ad insulas versus occasum longissime distitas pellibus luporum marinarum inflatis navigari. Unde Latius colligit navigationem illam non fuisse longinquam. Mihi vero per infla-

tas pelles vela innuere videntur, Et cum insulæ Salomonis in occidentem à Peruvia non ultra 10000 leucas distent, quid impedit quominus in eas navigarint, id quoque propter statos ventos, non difficile, qui navigantes recta ad illas insulas ducunt, & ea occasione primum ab Hispanis detectæ sunt. Distinguunt Aricci navigationem illam veterem & obsoletam ab ea qua hodie utuntur. Nullæ ad occidentem Peruvix insulæ longissimè distantes quam Indicæ, Nam Insula S. Mariæ & Quiriquari, juxta litus & in continentis conspectu sunt. Et hi fortasse navigatores ex Sinâ fuere. Ubi semel in Americam venerunt Cataini & Sinenses, non difficile fuit universam terram marique peragrarè, Sic Nicaraguæ
quar.

quarta gens ex Mexicanis fuit, qui eo per mare pacificum navibus vecti appulerunt cum magna in *Auanas* id est Mexico, siccitas ac annonæ caritas esset. Sic in Peruviam ad Mantam & portum veterem olim gigantes mari advehi venerunt, quos Tlascaltecanorum in Mexico gigantum sobolem putarim ac coloniam.

CAP. X.

De Origine Incarum, Peruvia qualis nunc quædringentos annos, Traditiones Peruanorum. Filius & filia Solis, Cuzco condita, Mantæ ab externa gente in Peruviam venit, Barbaries non nisi ab exteris corrigitur. Mancónis origo ex Sinis.

Hic vero de origine Incarum & Mexicanorum paulo pressus ex ipsorum traditionibus agendum

dum est. Tradunt Peruviani ante
quadringentos annos & quod ex-
currat, Peruviam immensi barbarie
oppressam jacuisse, nullo agrorum
cultu, nulla civitatum communio-
ne, sine cura Deum, observantia
legem, per montes sylvasque instar
ferarum in antris dispersos egisse.
Cibus radices & si qua ab terra pro-
fert, Carnes quoque humanae. Ve-
stes ex arborum foliis vel pellibus con-
textas. Quaequid Mexicani Chi-
chimecis idem hi majoribus suis
adscribunt. Igitur inquit Pater
noster Sol homines miserius de caelo
misit filium & filii in suam, qui R. tigi-
onem & leges docerent ac meliorem
cultum instituerent. Hi primo ad
lacum Titicacam inde ad vastam &
incultam planitiem venerunt, in
qua ad tunculum Huamancu agnito
f. p. a.

fatali condenda urbs loco vicinos late
 populos ex speluncis suis vocarunt, So-
 lus jussa praesententes. Sic urbs regia
 Incaurum Cuzco, quod umbilicum signi-
 ficat, exstructa, & in duas partes, su-
 periorem qua Hanan Cuzco, infirio-
 rem qua Harim Cuzco divisa est. No-
 men primo Inca fuit Manco, uxori e-
 jus Coya Mama Ocello Huaco. frater
 et foris, Solis & Luna liberi. Hæc illi,
 nec altius originem suam repe-
 tuut. Quod originem Manconis à
 Sole deducunt, & eundem de cœ-
 lo missum dicunt, quis non videt
 eum peregrinum fuisse & in Peru-
 viam quocunque tandem casu ex
 regione cultiore venisse? ac cum
 homines simplices videret, usum
 peregrinitate sua, ad persuadendâ
 iis cœlestem originem, quò velut
 firmissimo fundamento totius re-
 gni

gnimoles & Incarum regnatricis
domus inniteretur. Quemadmo-
dum Hispanos illis horridis barbis,
vestitu & armis facile cœlestem o-
riginem ac divinos à barbaris ho-
nores consecutos legimus. Nam
hoc quærendum est: Si Manco in-
digena fuit, unde cultus viro inter
barbaros nato & educato, unde
miranda sagacitas & ea iudicii in-
condendo maximo Imperio acri-
monia? Non enim Imperium Cuz-
conicum per gradus & rudimenta
crevit, sed statim sub ipso Manco-
ne eam perfectionem, quoad Le-
ges, Religionem & constitutiones
obtinuit, solo terrarum spatio
auctum est. Dico neminem
concupere posse quomodo ex
crassissima illa barbarie tantus
subito vir emergere potuerit,
habi-

habitu & cultu peregrino, agriculturæ & variarum artium peritus, cui aures in amplum foramen diductæ, cujus Coya sive uxor lanificii & muliebrum operarum perita. At peruani referunt omnia se à Mancone & Coya accepisse & illis visis, cum & habitu & corpore peregrino essent multaque ac magnifica promitterent, statim è celo ortos & Solis liberos, credidisse. Itaque hoc initio tenendum; exterum Manconem fuisse à culta gente profectum. Quod vel hinc manifestum fit, quia eam barbaries naturam habet, ut nisi ab exteris corrigatur, semper in deterius vergat. Videmus hoc in Chichimecis Mexicanis & omni illa utriusque Americæ barbariæ. Quis credat Brasilianos unquam ad cul-

tum humaniorem, nisi per exte-
ros, venturos? Ita Hispanos, Gal-
los, Germanos Romani, alias gen-
tes Græci, excoluerunt. Venit igitur
Manco ab extera gente in Peru-
viam. Ergo vel ex alia Americæ
parte vel à transmarinis oris. Cir-
cumspicienti mihi totam Americã
qualis ante quadringentos annos
fuit, nulla gens occurrit unde oriri
põtuerit, quam Navatlacæ & Jucã-
tani. Utraque tamen gens imma-
nior fuit quam ut cum miti Inca-
rum ingenio conveniat. Omitto
aures diductas & alia. Quærenda
igitur in transmarinis regionibus
Incarum patria. Situs Peruvix is est
ad occidentem Asiam, imprimis
amplissimum Sinarum regnum re-
spiciat. Atq; hinc originem Incas
trahere omnino arbitramur.

CAP.

CAP. XI.

*Manconem cum satis magno comitatu in Peru-
ciam venisse. Ejus Socii dicti Inca, Oreiones,
Peru nihil concessit Sina. Carcanis magnifi-
centia. Latii opinio rejecta. Parubia, ante
Incas à Scythis habitata, Peruanorum cum al-
liis Americanis convergentia,*

DE quo antequam porro aga-
mus, exponendum quinam
sint Inca. Peruani, ut audivimus,
soli Manconis & Coyæ ejus, tan-
quam conditorum Imperii sui, me-
minerunt. Quod verum si Regem
& caput consideres. Nec putan-
dum Manconem & Coyam solos
adventasse & illam barbariem ex-
stirpasse, Imo quis dubitet à barba-
ris devoratos si soli, si inermes? Re-
ctè Latius: *cum valido exercitu ve-
nisse oportet Sinesis, ut tam numero-
sam*

aut gentem aut conderent aut subju-
 garent. Igitur si non cum amplo,
 saltem cum satis valido comitatu
 adventarunt. Et hi sunt Incæ de
 quibus Garcilasso: *Inca erant omnes
 primi subjecti Mango capa & qui ex
 stirpe ejus erant. Itaque Cuzconenses
 & vicini omnes erant Incæ, ac nulli
 præterea Peruviani, Inca significat Do-
 minum & in genere eos qui ex regio-
 sanguine. Ex quibus patet Incas ex
 eadem cum Mangone gente fuisse;
 unde eodem cum ipso cultu usu;
 anes singulis perforatæ, & in mi-
 ram ac incredibilem latitudinem
 diductæ. Unde Hispani eos *Orcio-*
nes id est auritos nominarunt. Hos
 igitur à Sinensibus ortos vel Indis
 Orientalibus necesse est, Specta Le-
 ges, imperium, urbes, quid uspiam
 Ta.*

Tahuantinsuyo concedit Sinæ ?
 Architectura Peruana plane Si-
 nensis. Quid de vastissimis urbi-
 bus, Cuzcone, Cassamalca,
 Quito, & aliis dicam ? solius
 Cuzconis descriptio qualis Anno
 Clō 10 xxxiv. paulo ante excidium
 fuit, omnem Sinensium urbi-
 um admirationem tollit. Ita de
 ea Petrus Sanchius Pizarro à Secre-
 tis : *Cuzco habet arcem & do-
 mos amplius centum mille. Ple-
 raque ex lapide sunt, platea au-
 gusta, recta, & in crucis for-
 mam. Forum quadratum & filice
 stratum. Arx triplici muro, quo-
 rum intimus etiam altissimus. In-
 credible dictu quanta lapidum mo-
 les, quam tenaciter & arcte coag-
 mentata : ut non hominum illud
 sed Dæmoniorum opus videatur.* Ru-
 pes

*pes imposita rupibus omnes Hæculis
 labores & prisca orbis miracula supe-
 rant. Hæc Sanchius. Eadem & di-
 stinctius Inca Garcilasso, apud
 quem & Petrum Ciceam videan-
 tur magnificæ per universam Ta-
 huanisuyo Incarum structuræ.
 Itaque non possum illa Lætii ad-
 mittere: Peruanos Sinensibus nec
 ingenio nec moribus comparandos;
 non eam industriam & artium mecha-
 nicarum studia; aliam politica ra-
 tionem, aliam adificiorum, aliam ur-
 bium formam; nihil quod sine rose ar-
 tificium sapiat vel leviter amulitur.
 Concedo Scriptura destitutos fu-
 isse & aliis quoque rebus quibus
 Sinenses abundant. Sed non mi-
 nori artificio Quipis suis uteban-
 tur & rudibus etiam picturis. Nec
 una omnium Sinensium cultura
 U fuit*

fuit aut iidem mores vel instituta. Ut si non à Sinensibus saltem à Cactainis originem trahant Incaë ; & cultum majorem intulerint Peruvix jam à Tataris habitatz, unde tot cum aliis Americanis communia ipsis fuerunt. Nam & Mexicanis & Tuniensibus Summus Deus Sol erat. In regno Bogotæ spiritum Regis ab uno procerum reverenter manu exceptum; Sicut & apud Peruanos. Utrobique captivis in bello primores evulsidentes. Utrobique cœnobia ejusdem generis. Unde apparet ejusdem fere cum Peruanis illos Granadenses & alios originis fuisse ; ac omne discrimen ab Incis, qui Peruvix peculiare, provenisse.

CAP. XII.

Mexi-

Mexicani cultissimi & recentissimi Americanorum. A Sinesibus. Eorum fuga. Aulhorum circa istam differens in nominibus & tempore. Fatfur in Americam fugit. Septem Nationum nationes non uno tempore in Americam venerunt. Chronologia Mexicana vacillat. Chichimeca quando ad lacum venerint incertum. Quando nationes ad lacum venerint? Quando Mexicani? Hoscalesi pro peregrinis & advenis habuerunt. Pelli eorum annales. Laterculum Chronologia Mexicana, Eorum reges.

DE Mexicanorum origine singulare quid & dignum ulteriori consideratione olim observabamus. Quia enim illa gens omnium, quas America habuit, cultissima pariter & recentissima est, cujus res non transcendunt CCC an. ex Historiis indagandum fuit, factane esset migratio gentis Asiaticæ circa illud tempus in Novum orbem? In quo eruendo dum occupamur, factam

factam Sinensium in remotas insulas fugam ; cum Tataři regnum eorum expugnarent, ex Veneto & Annalibus Mendozæ deprehendimus. Sed est aliqua & in Regum nominibus & in annis discrepantia. Venetus Regem Tatarorum *Cublai* : Mangianorum, qui Sinenses sunt, *Faifarem* nominat. Gonsalo Mendozæ ille quidem *Uzou* : hic *Tepin* dicitur. Eius discrepantiæ ratio est quod exter-
narum gentium nomina sæpe variant pro linguarum differentia. Itaque Sinensibus *Uzou* dictus & *Tepin*, qui Tataris *Cublai* & *Faifur*. Et *Uzou Chan* idem quod *Usbek* ; quomodo hodie Imperator Tatarorum, qui *Zagatharam*, *Samarcandam*, *Bocharam*, *Balck*, *Turquestanam* & *Maurenaharam* tenet.

tenet, vocatur. Et magnam linguæ inter Sinenses & Usbequios Tataros affinitatem esse Texeita observat. Annorum xvii discrepantia inter eosdem est. Venetus enim An. Ch. clo cclxviii; Mendoza An. Ch. clo cclxxxvii. factam mutationem vult. Cujus rationes possunt reddi varia: si præpendamus in annorum supputatione loqui nonnullos de rerum initiis, alios de ulteriori progressu & supplemento. Ut anno lxxviii Tatarari oppugnare Sinas cœperint, toto demum regno lxxxvii potiti. Quanquam non Mendoza tradit, A. clo cclxxxvii Sina potitos Tataros: sed male ex ejus verbis id Scaliger colligat; de qua controversia ex provello in Chronologicis agemus. Quicquid sit, nume-

ris Veneti omnino standum est, qui rerum pars magna fuit in cobello. Et errare Gonsalus potuit mala Sinensis æræ ad Christianam applicatione. Igitur omnino existimamus Mexicanos ab illis qui eum Facsur fugerunt, Sinensibus, ortos esse. Nam *Facsur* cum mille navibus & maximo comitatu fugit ad inexpugnabiles quosdam insulas & in eis permansit. Quænam illæ insulæ sint, nunc inquirendum est. Japon non fuit, neque Java: quia hoc non tacuisset Venerus, cui utraq; insula notissima & posterior mox à Tataris ex parte subacta. Philippinas quoq; non fuisse patet: quia in illis gentes lingua moribusque à Sinensibus aliæ. Olim quidem illæ insulæ Sinensis imperii pars; postmodum ob nescio quas causas de-

ferre ab ipsis, rudem barbariem induerunt, quæ usque ad Hispanorū adventum duravit. Ergo restat Sinenses illos in ultiores Japane, Philippinis & Juva insulas fugisse, & ob distantiam Tataris inexpugnabiles: qualis America. Subdita ratione colligitur mille navibus centum fere Sinensium millia aufugisse. Tanta hominum copia ubi potius quam in America & interjacentibus insulis confederint, dici non potest. Ac ne quis equos objiciat, testatur Venetus nullos in Sina fuisse. Quæ ut clarius percipiantur; sciendum est; Mexicanostradere: *se olim in septem nationes distinctos loca circa Culvacanam, Atzlanam & Novam Mexicam tenuisse, postmodum diversis vicibus Novam Hispaniam ad.*

huc incultam occupasse. Sed hoc ex
 ipsorum Annalibus non constat;
 fuerintne omnes septem nationes
 unius originis? Simul mare tran-
 siverint? Quæ cum incerta sint,
 videmus nihil admodum obstare,
 quominus distinctis vicibus illæ
 Navatlacum gentes ex Asia in A-
 mericam; hinc in Novam Hispa-
 niam transire potuerint, donec ad
 septenarium numerum circa lacū
 excrescerent. Itaque ponamus
 sane omnes Navatlacum gentes à
 Sinensibus ortas (quod neuiquam
 verum esse potest propter rationes
 supra pro Turcis & Tataris allatas);
 illud verum manet, quia Chichi-
 mecis permixti fuerunt, multum
 eos à prima origine, quantum ad
 Linguam & mores, barbarorum
 consortio descivisse. Itaque ve-
 nerint

nerint licet sex priores nationes ad
 lacum quandoeunque velint; inde
 nihil inferri potest contra Septimæ
 nationis ex Sina circa An. Ch. 1500
 CCXX vel circiter adventum. De
 quo antequam agamus, illud præ-
 mittendum est, Chronologiam
 Mexicanorum apud Acostam &
 Herreram ab A. C. 1500 usque ad
 1500 incertam & dubiam esse.
 Idque etiam Latius vidit, cujus ver-
 ba sunt: *Ratio temporum apud au-
 thores verum Mexicanarum vacillat;
 neque satis constat quo anno Mexica-
 ni ad lacum aut in provincias vene-
 rint, quas tenebant cum Hispani illis
 oppr. serunt.* Primo igitur Chi-
 chimecas ad lacum venisse An Ch
 1500 libenter scirem quo argu-
 mento collegissent. Nam nec ipsi
 hoc potuerunt scire, qui demum

seculo post, A. Ch. 1600 xx adve-
 nerunt, nec ab ipsis Chichimecis
 intelligere; quæ tam rudis & bar-
 bataræ gens fuit, ut nulla temporis,
 annorum, rerum distinctione ha-
 bita, in diem vixerit. Nec simul mi-
 grarunt, sed dispersi per montes, a-
 via, & solitudines, siue mutuo con-
 sortio. Ex quo consequitur, distin-
 ctissimis temporibus, nunc hos
 nunc illos, ut casus & venationis
 studium invitabat, paulatim ad la-
 cum venisse, nec ipsorum adventu
 certum designari annum sine ma-
 xime absurditate posse. Navatlas
 A. C. 160000 II intrasse Mexicanã,
 egressos ex Culvacan A. 160000 xx,
 in via ipsas Lxxx annos hæsisse, di-
 cunt. Quæ non consistunt cum A-
 costæ traditionibus. Diverso tem-
 pore septem nationes ad lacum
 venisse

venisse scribit, primo Suchimileas,
 dein Chalcas, tum ordine Tepea-
 cas, Culhuas, Tlatleucas & Tlascal-
 tecas. Quomodo igitur A. 1555
 ad lacum venerunt? aut credemus
 aliquot dies tantum aut menses in-
 tercessisse? Vel ipsum de initio ad-
 ventus aut unius vel alterius gentis
 loquitur: Quid quod septem nationes
 simul egressas Atzlane dicit An. 15
 660? Ergo etiam Mexicani. Quis
 ergo horum verborum sensus?
660 anno post septima natio, Mexi-
cani Navatlacum gentes non nisi
150 annis in hoc itinere consumpsisse.
 Hæc quidem conciliari non pos-
 sunt. Nam primo gravis quæ-
 stio oritur, illi 660 anni
 quam æram habeant? Nam
 sine eorum initium ab adven-
 tu ad lacum, an exitu cæterarum
 natio-

nationum ex Culvacan ducendum, authores non consentiunt. Uterque, Herrera & Acosta, satis ambiguè: *Post CCCII annos quam è patria sua exierant & novam Hispaniam incoluerant dictæ sex nationes venerunt Mexicani.* Ubi respiciant exitum an sedes ad lacum, nemo facile dixerit. Quamquam Latius de exitu accipiat, quia nimirum non constet quando singulæ nationes ad lacum venerint. Verba ejus sunt: *Significat Acosta Mexicanos postremos è sedibus suis movisse, non quidem CCCII annis post sextam nationem, sed postquam sex illæ nationes, quæ erant ejusdem cultus, se sedibus primis movere cœperant & ad lacum accesserant.* Itaque initium illorum CCCII annorum capiendum est ab A. C. MD CXLIII. si Herre-

7 ab *generations subduxit.* Ubi vi-
 tiose cl^o cxviii. pro cl^o cxxii, quia
 cccii. adduntur l^o ccc xx. Secundū
 hanc explicationem statuendum
 esset, sex nationes simul antiquis-
 se movisse sedibus sed diversis viis,
 unde alii citius alii tardius ad lacū
 venerint. Si igitur A. cl^o cxxii Atz-
 lane egressi Mexicani, in via & ad
 lacum exciv annos, antequam ur-
 bem suam conderent, transegisse
 necesse foret. Condita enim Me-
 xico A. cl^o ccc lxxxi. cum in uni-
 versum non nisi cxl annos usque
 ad cl^o l^o xxi quo ab Hispanis capta,
 ceterit. Ad lacum non nisi pau-
 cos annos antequam urbem con-
 derent, egerunt: quia sub eodem
 Rege Culhuacanæ & ad lacum ve-
 nerunt & urbem fundarunt. Porro
 s jam ante An. cl^o ccc xciv. obie-

rar, ac prope cetera aetate sub adventu
Mexicanorum fuisse ex filia nobili
colligitur. Sunt igitur incertissimi a
quæ de temporibus Navatlacû in-
de ab A. C. Idcirco ad hoc traduntur.
Certe quia Mexicanorum tam re-
cens ad lacum advenit & ccc annis
posterior, non videntur hæ nationes
simul in Culhuacan habitasse
& notitiam mutuam habuisse. Unde
de sex nationes Mexicanos tanquã
peregrinos & advenas, magno o-
dio persecuti sunt. Picti Annales à
Purchasio editi, præterquam quod
omnes Acostæ narrationes de lon-
ga sub tribus primis Regibus Mexi-
canorum servitute confutant, etiã
nullã migrationis ex Septentrione
mentionẽ faciunt sed interpretes er-
rorũ meminit antequam ad lacum
venirẽt, quod circa A. C. clccccxxiv

factum vult. Testatur alibi Acosta:
*Omnia Americanorum monumenta &
relationes non superare cccc annos su-
periora meas esse tenebras è quibus
certe nihil eruerè possis. Sed ut discre-
pantia temporũ manifestor fiat la-
terculum Chronologiæ Mexicanæ
proponemus.*

lxxx. Annales Utlatanensium (qui fu-
ere populus Guahutimallæ) inci-
piunt, & usq; ad Hispanorum tem-
pora per lxxx continuantur.

lxxxxi. Chichimecæ in Novam
Hispaniam veniunt.

lxxxix. Exitus Navatlacum ex
Caluacani.

lccccii. Ad lacum veniunt.

lccxxi. Exitus Mexicanorum.

Reges

Reges Mexicanorum.

Ex Purchazo

cljcccxxiv. Tenuch.

Lxxv. Acamapichili

xcvi Huicbilhuiri

cljcccxxviii. Chimalpopuca

xxviii. Tzoccali

xl. Gueguenotecuma

Lxx Axayacatl

Lxxxii. Ticocicatzi

Lxxxvi. Ahuizozim

clj lxxii. Motezuma

clj lxx xxi. Mexico ab Hispanis capta.

Ex Acosta

Mexi Dux

cljcccclxxii. Acamapichili

cljcccclxxvii. Vitzilovilli

xxxv. Chimalpopoca

xxxviii. Iscoatl

l. Motezuma

Lxxviii. Ticocic

Lxxx. Axayaca

xciii. Auizol.

clj lxxii. Motezuma.

Finitis regni Mexicanii.

It.

xxi.

xx.

x.

xiiii.

xxix.

xiii.

iv.

xvii.

xxx.

xl.

xiii.

iiii.

xii.

xvii.

xviii.

xvii.

iv.

xi.

xix.

CAP. XIII.

Septem Navatlacum gentes diverse originis. Ob
Linguarum diversitatem. Mexicanorum
peculiaris lingua. Tenoxitlan quando stru-
cta. Eorum Antiquitates non superant A.
Ch. cl. cc. Lxx. A Falsure ex Sinis in Ameri-
cam transfecisti. Qued ex Motezuma relati-
one probatur, Tepin. Tolsicin. Ex Cali-
fornia venerunt in Atzlan. Religionem &
mores mutarunt. Nova Mexico. Nomina
Japonensium in Suma. Con. Teu.

His ita præmissis, videndum
quid certi de hac re statui pos-
sit. Initio septem Navatlacum,
quæ vocantur, gentes non unius
omnes originis fuisse, ex diversita-
te linguarum patet, quales in No-
va Hispania quam plurimæ. Sic
enim Latus: *Novæ Hispaniæ in-
cole, infinita pene Idiomatum va-
rietate discrepant, quæ non tan-
tùm Dialectis variant, sed plane
diver-*

diversa sunt lingua. Nam & Otomici
 & Mechucani & plurimi alii, suas
 proprias linguas habuerunt. Quae fere
 provinciae, & 101 & peculiares lingua.
 Hieronymus Aghilar intellexit Zē-
 poalensem & Chiurutecallorum
 linguam qui Tlaxcalae vicini; Me-
 xicanam non intellexit. Unde post-
 modum Mexicani suam linguam
 apud devictas alias nationes cum
 Imperio introduxerunt. Quod si
 eadem Lingua, vel cognata, omni-
 bus fuisset, id ob vicinas sedes &
 commercia contigisse potius, quā
 quod unius omnes originis, credi-
 derim. Deinde Tenexitlan sive
 urbs Mexico annos cxi stetit: stru-
 cta est A. C. cclxxxli. Aliquot
 annis ante Mexicani in Tisaapan
 morati & circa lacum, in certis se-
 dibus, vagati sunt. Ex Culhuacan
 usque

usque ad lacum, lento multorum
annorum itinere, progressos con-
stat. Sed nec annis quo ad lacum
venerint, nec quot in via consum-
serint, exacte ostendi potest. Quæ
indicio sunt Mexicanas in America
antiquitates non pertingere usque
ad A. Ch. c. lxxx, adeoque eos ex Si-
nis cum Facfure, quantum ad
tempus attinet, venire circa A. Ch.
c. lxxx potuisse. Nam probabile
nentiquam est, gentem literis bo-
nis instructam, si ante hoc tempus
in America fuissent, nihil plane re-
rum suarum ad posteros trans-
missuram fuisse. His ita præ-
missis; recentiorem Mexicano-
rum originem esse quam vulgo
traditur, haud omnino vanis
argumentis nos deprehendisse

existimamus : nimirum ex Sini-
 circa An. Chr. clo cclx. à Tataris
 pulsos, navibus in Americam cum
 Faefure venisse ; ibique indigenis
 permixtos procedendo versus au-
 strum ad lacum inter sex Navarra-
 cum nationes confedisse. Id ex
 traditionibus ipsorum manifeste
 colligitur. Nam de suæ gentis
 prima origine & in Americam ad-
 ventu, ita Motefusiam lecturum
 invenimus : *Advenas se esse, &*
magni Principis classe post omnium
verentium memoriam huc advectos,
indigenis connubio & sedibus mixtos
confedisse. Quis ille magnus Prin-
 cept, quæ classis alia quam Faefu-
 ris, nondum apparet. Nam in
 nomine satis conveniunt Sineses
 atque Mexicani. Illi *Tepin*, hi *Tol-*
picin vocant. Nec opinio illa quam
 Puv-

Purchasius ad navigationem Madoci Ap Guyneth refert, alicujus momenti est: Reges Mexicanos à Cambriis hinc ortos; Et edn spexisse Motenzumam quando à xit se à Principe quodam, qui ex Orienta veniret, genus ducere. Pergit Motesumã, Prin. cepti ille comitum vel. His discessit in patriam; Regressus demum Salmisii adducit remeare. Domos jam sibi construxerat, Provinciatibusq; feminis sociatis filios procreaverant, ac fixa domicilio habebant pacatissima. Renuerunt de reditu majoris nostri, neque illi in dicto ulterius auscultaverunt. Elegerant nam sibi de scriptis S. Senatam S. populi Principes, quarum consilio regerentur; feruntque Principem illum abesse inimitabilem. Nusquam apparuit quisquam ad hæc usque tempora jus illius dubitans repetens. Ex quibus patet illum Principem nova classe in Americam reversum, qua suos reducere volebat. Causam cur illi renuerint, fuisse permixtionem cum indigenis, fixas pacatasque sedes, & constitutam Rempublicam. Primo exsecutionem in California fecisse

cisse videntur: inde incontinentem
 scaphis trajecerunt. Hoc alia ipso-
 rum traditio vult, qua *maiores suos*
trajecto truncis arborum maris bra-
chis in Atzlanem venisse dicunt. Fre-
 tum illud inter Californiam & no-
 vam Mexico, quod Hispanis *Mare*
Vermeio, innuunt. Trunci arborum
 Cañox sunt sive monoxyla. Hic
 trajetus à primo adventu distin-
 guendus est, ne scaphæ cum classe
 confundantur. Et quanquam sex
 Navatlacum gentes ex illis regio-
 nibus jam dudum in austrum emi-
 grassent, multos tamen passim vel
 sponte manentes vel impeditos re-
 liquerunt, qui interea in novas na-
 tiones excreverunt, quibus per-
 mixti hi Sinenses Facfuris, linguã,
 mores & religionem eandem sus-
 ceperunt. Quod Notezuma his
 ad

ad Corresium verbis testatur: *Religionē majores nostri derelicti, ab incolis eorum temporum servare, ceperunt: Socerum & uxorem secuti sumus consuetudinem.* Hi fuerunt illi Novæ sive potius veteris Mexico incolæ quos Hispani An. Ch. cl. lxxx. detexerunt illa ipsa adhuc utentes lingua qua illi qui ad lacum condescerant. quæ verba Acoftæ libro tertio capite xxiii sunt propterea observanda, quod cum Grotius scripsisset: *Versus Californiam est populus lingua ejusdem & institutorum cum Mexicanis,* Latius addit: *apud nullum authorem Hispanum inveni hic populum ullum esse ejusdem lingue cum Mexicanis.* Unica ratio propter quam Hispani crediderunt Mexicanos ex illa quam vocant novam Mexicam in Novam Hispaniã

venisse, fuit quia ibidem invenerunt
aedificia grandia, qualia non alibi repe-
riuntur. Omnes etiam circum-
stantia ostendunt, Mexicanos non
ab Oriente & per Islandiam,
Gronlandiam, Novam Franciam,
ut Hugo vult: sed ab Occidente
& Coro per Californiam & Novam
Mexico profectos. Sane si haec
Motezumæ ultimi & potentissimi
Mexicanorum Regis vera de ma-
jorum suorum origine & in Ame-
ricam primo adventu narratio est,
aliam Navatlacum aliam Mexica-
norum originem esse, vel si ab una
gente, diversis Ducibus ac tempo-
ribus, adventasse, manifestum e-
vadit. Nec video cui potior fides
quam ipsi Regi habenda sit in hi-
storia majorum suorum. Nomina
propria, cum Sinensium fere eadē
quæ

quæ Tatarorum lingua sit, supra adduximus. Multa Japonensium nomina in *Suma* terminat. Apud Mexicanos Motezuma, Kolezuma. Con Herois apud Peruanos & Sinenses nomen. *Tutuan* Mexicanis Princeps, Sinensibus *Tutan*. Deum hi *Teu*, illi *Teatl* vocant.

CAP. XIV.

Convenientia inter Sinenses, Peruanos & Mexicanos. Urbes. Diversoria. Mexicanorum splendida adificia. Pictura plumatiles. Ars aurifabrilis. Sepultura. Regum majestas. Grotus error. Scriptura. Libri. Cur non eadem plane Mexicanorum quæ Sinensium scribendi ratio? Causa difficultas. Mexicani ferè picturis usi. Eorum annales picti. A Purchasio editi. Discrepant ab Acosta relationibus Habuerunt etiam sigla. Libri Zanatanensium. Literæ Colnucanorum. Cur non inueniantur literæ Sinenses? Philosophia eorum. Comædia. Tabula Geographica. Temporum ratio diversa. Barba Motenzuma Sinensis. Typographia & ars bombardaria rariæ inventionum apud Sinenses.

X

Re

Restat de moribus & Religione Catainorum, Sinensium & Americanorum, quæ communia habuerint addamus. Ac primo quidem ille cultus & splendor, certa Imperiorum ratio, moles & structuræ stupendæ, in Peruvia & Mexico, non aliunde quam è Sinensibus & Catainis fluxerunt. Urbes in Cataia & Sina in quatuor distributæ regiones: à singulis viæ regie diversoriis, castris, palatiis, non ad necessitatē verūm luxum exornata in vicinas ducebāt provincias. Eadem Peruvia & Mexicanæ ratio. Itaq; hoc argumentum Grotii nō de nihilo est: *Diversoria publico sumtu suis apposta quibus iter facientes exciperentur apud Sinenses notat Mendez Pindo, apud Peruanos Garcilas.* Nec exceptio Latii valet, per totam pene Asiam ejusmodi diversoria reperiri. Nam ille mos à Turcis & Tataris deinde introductus, qui Sinensium & Catainorum magnificentiam ea ratione æmulati sunt. Nec tamen Turci &

Per-

Perfici *Chani* cum his Sinensium & Peru-
 ruanorum palatiis comparandi, sed
 cum Hispanorum *Ventis* potius. Tra-
 dunt Mexicanorum architecturam
 longe perfectiorē Peruana fuisse. Pe-
 ruani enim cemento carebant. Tur-
 res apud eos rariōres & minus editæ.
 Ad Mexicanorum ex marmore ædifi-
 cia, more Sinensi, turribus altissimis.
De Sinensibus Trigautius & Riccius.
Civitates eorum omnes una forma & modo
structæ, ut, qui unam vidit, omnes videri. Muri
magni & firmi; plateæ rectæ & æquales lapide
stratæ. Structura tamen non admodum elegans
neq; templa sumtuosa. Intus ades picturata & or-
nata. Ut mirer Latium a deo extenuasse
 præ Sinensibus Mexicanorum & Pe-
 ruanorum tum ingenia tum artes &
 architecturam. Ad vero Mexicani si
 non superiores, saltem pares Sinensi-
 bus fuerunt. Testatur apud Martyrē
 Cortesius: nullibi terrarum majora, meliora &
 accuratiori arte structa se vidisse ædificia. Nub-
 ñ in Hispania Regis vel Principis atria esse quod
 non aques è septuaginta adhuc Mexicani bu-
 X 2 *militer*

milior. Jam vero Cortesius superbas
 Granadæ, Seviliæ, Cordubæ, Toleti,
 Cæsaraugustæ Regum Maurorum &
 Hispanorum aulas viderat. *Urbes ipso-
 rum ingentes & omnibus Europæis splendidiores.
 Tezcucō xxx adsum milia habuit : T'ascala
 Granadæ major fuit & frequentior.* De inge-
 nio ipsoꝝ idem: *Esse admirandos artifices.
 Animalis vel semel conspecti imaginem ad vi-
 sum representare.* Philippus II. & Sixtus V.
 visa plumatili pictura, nunquam ferem majore
 confectam artificio vidisse, professi sunt.
 Jam in aurifabrilis arte quid subtilius
 Peruanis? quid instatuaria? Hæc sane
 qui non agnoscit à cultissimis profe-
 cta gentibus, ipse barbarus sit necesse
 est. Sepultura apud Mexicanos du-
 plex: vel enim conburebant vel con-
 debant humi, quos condebant, quin-
 decim dies cum instructa epulis mē-
 sa, domi servati. Interea amici dona-
 ferebant defuncto, & Sacerdotes thu-
 ra adolebant. Eadem fere Sinensium
 consuetudo. Nam & ipsi quindecim
 dies cadaver domi, inter Sacerdotum

officia, asservant. Lixscotius eos quoque, *homines defunctis cadere, tradit; quod tamen non omnibus receptum, vel hodie abrogatum: ejus loco p̄cti in charta homines, jumenta, opes, simul comburuntur.* Apud Japonios cremandi mos: Prin̄g ante quinquaginta annos Taicolama condi voluit, quemadmodum L. Sulla cremari, cū alias Cornelii patritii conderentur. Inter salutandum proceres utique in genua procumbunt, & oculis in terram defixis, tremula voce loquuntur, ac eo habitu retrocedunt. Teigū obvertere nefas. Regni negotia per sigillum regium dispensare Sinenfū & Mexicanorum. Titulus Regius his: *Rex Regum, Dominus terrarum ac caelorum. Illis: Rex & Dominus mundi, filius caeli.* Utrique Regi duo decim Senatores sive Palatini. Et quemadmodum apud Mexicanos ille numerus variabat, ita ut nūc duodecim, aliquando decem, essent: ita in Sinis Paquini apud Regem duc-

decini, alibi in provinciis & apud Pro-
reges decem. Quod vero Grotius in-
fert, ex Scandia ortos Mexicanos, quia
Galli & Saxones olim duodecim virale tribunal
habuerunt, id leviculum est. Nam apud
Mexicanos & Sinenses solum regium
consilium eo numero constabat; cū
Norvagi vulgo ex plebe eo uteren-
tur. Sinensium Regum insignia Dra-
cones sunt vel, ut alii, serpentes. Iisdē
Incæ utebantur una cum iride. Scri-
bendi idē fore modus apud Mexica-
nos & Sinenses. Literæ rerum notæ
vel picturæ. Charta ex arborum phili-
ris. Libri compacti. In Cozumel, Jucatan,
Mexico, Nicaragua, Guahucemalla
innumeri libri reperti ab Hispanis,
de agricultura, plantis, majorū rebus
agentes. De quo Martyr, Gomara, A-
costa, Herrera. Fateor non unam scri-
bendi penitus apud Mexicanos & Si-
nenses rationem, nec tamen penitus
diversa fuit. Præterea Japonenses &
Catani multum quoq; ab illis varia-
bant.

band. Rubruquis: *Cataini scribunt peni-*
cillo pictorio & una figura multas literas com-
pletitur ac verbum facit, populus Tobet scribit
ut nos & habet characteres similes nostris. Tan-
gutani scribunt à extra versus sinistram sicut
Arabes & multiplicant lineas ascendendo, Ju-
gures scribunt deorsum. Existimo autē Si-
nenfium scribendi morem apud Me-
xicanos & Japonenses paulatim exo-
levisse propter summam difficulta-
tem. Habent enim notarum cxx
millia ex quibus medioeriter doctū
ad lxxx millia, nosse oportet. Quid
mirum notis illis abolitis alias & fa-
ciliores figuras surrogatas? Mexi-
cani quæ picturis exprimi pote-
rant, nolebant longo & difficili
labore siglis notare. Ac ut rem
exemplis declaremus, migrationem
Navatlacum describentes, septem
specus cum totidem hominibus inde
emergentibus pingebant. Regnum
Ticocic nasus perforatus, quod talē
haberet, signabat. Hispanorum ad-
ventum viri barbati rubris induti

vestibus signant. Ita annales suos ex
 perpetuis sere picturis conficiebant,
 quarum volumen se habuisse P. Jovio
 restatur. Extant etiam in Bibliotheca
 Vaticana. Purchasius integrum Chroni-
 con Mexicanum cum explicatione
 suis Itinerariis inseruit. Id à Prorege
 Novæ Hispaniæ ad Carolum V. mis-
 sum & à Gallis piratis interceptum
 ad Thevetum pervenerat: post cujus
 obitum Hackluytus Anglus eo poti-
 us, Purchasio editori reliquit. Dignis-
 simum quod antiquitatis studiosi in-
 spiciant opus, & ex quo plurimi Aco-
 stæ errores deteguntur. Nam mirum
 quam ab Acostræ narrationibus di-
 screpat. Picti Annales dicunt Mexica-
 nos ad lacum venisse & urbem suam
 struxisse circa A. Ch. c. l. cccxxiv. Pri-
 mus Rex *Tenuch* sub quo Culhuacan &
 Tenayncan subactæ. *acamapichili* qua-
 tuor urbibus potitus Quaunahanc,
 Mizquic, Caitlahuac, Xochimilco. Ab
 hujus regni anno octavo crevisse po-
 ten.

rentiam Mexicanorum, & vicinis jugum impositum volunt; *Huicilibu* do-
muit Toltitlan, Quautztitlan, Chalco
Tulancinco, Xaltecan, Otumpa, Tez-
cuco. *Chimalpupuca* Tequixquiac &
Chalco quæ tamen denuo rebellavit.
Ad apud Acoftam Mexico trifti servi-
tute ufque ad Ifcoalt oppreffa jacet,
Nulla urbs trium priorum Regum
tempore capitur, fed ipfi vicinis tri-
buta pendunt. *Ifcoalt* demum fervitu-
tem capta Azcapulco exiit. In annis
etiam, ut ante oftentum, perpetua di-
fcrepantia. In Ticocic & Axayaca trã-
pofitio eft. Nam præti annales Axaya-
cam Ticocic præponunt. Contra A-
cofta facit. Sed ut ad fcripturam Me-
xicanam revertamur, Sinenfium figla
apud Mexicanos & Jucatanos inter-
cidiffe id oftendit: quia reperti Juca-
tana libri ex foliis arborum in quibus
doctiores Indi per Symbola de fcri-
pferant omnis generis res, temporũ
distributionem, ftellas, animalia, Na-

turalem & Civilem Historiam. Quos libros magna sui parte notis & siglis scriptos fuisse, inde patet: quia sacerdotes Hispani, teste Acoſta, *Magicas figuras esse, & illucias artes complecti, imperito judicarunt. Unde irreparabili damno combusti fuerunt. Et Martyr dicit Coluacianorum literas Ægyptiacis similes fuisse, & taxillis, hamis, laqueis, lamis, stellis ac ejusmodi formis confectis. De quibus, insertæ hominum animaliumq; formæ.* Sicut & Sinenſiū notas Ægyptiacis similes esse Maffejus scribit. Observandū quoq;: Mexicanorum scribēdi rationē mixtam ex Sinenſi & Americanorum picturis fuisse. Nam in Nova Mexico, Culvacan, Panuco, Haiti, Peru & aliis Provinciis quam plurimis, ubi neq; libri neq; scriptura, picturæ tamē rerū indices inventæ fuerūt. Cūq; Mexicani ita permixti indigenis fuerint, ut omnia fere eorum reciperent, vix dubium est picturas quoq; recepisse, & iis, ubi deerant suos addidisse characteres. Neq; in eo quicquā situm est, eadē sigla Mexicanorū quæ

Si

Sinenſium, fuerint? Nam cum Sinēſi nota plerūq; laborioſæ ſint & ineptæ rebus ſignandis, parū interfuit Mexicanis illas vel retinere, vel, ubi exciderant memoria, ſurrogare alias. Igitur hoc à Sinenſibus acceptū retinere eſt, ſcribi res ſignis poſſe & in libros referri. Cætera mutare prout tuam ſunt facilia reddere. Et hoc à ſcribendi ratione petitum originis Sinenſis arguunt entū tolerabile Latio videtur. Verba ejus ſunt: *Si Grotius id dixiſſet de Mexicanis, petiſſet tolerari, licet eorum pictura & characteres multum differant à Sinenſibus neque à ſummo chara ad imum deſcendant.*

In liberalibus diſciplinis nihil Mexicanis ingenioſiores Sinenſes. Apud utroſq; Aſtronomia, Phyſica, Architectonica, Historia, floruit. Quod ſi Mexicani non adeo in illis excelluerunt, cogitandum eſt ne Sinenſes quidē magnos proſeſtus feciſſe. Comœdiis, pyropoliis, ludis circenſibus uttraque genus ſupra modum dedita.
Ne.

Neq; hoc minoris momenti est, quod sicut Sineses tabulas Geographicas regnorum suorum conficiunt, quarum una apud Purchasium extat: ita Mexicani quoq; provincias suas depingebant, apud quos *ingentes tabulas, quibus omnes Imperii inscripta Provinciae & qui hostes vel Vicini, una cum littorum possitura, videre erat, teste Martyre.* Quod temporum rationem spectat, fateor discrimen inter Sineses, Mexicanos & Peruanos esse. Sineses annum in duodecim menses Lunares dividunt, ita ut singulis triennis unus mensis intercaletur. In quo ipsos Peruanos imitantur, nisi quod residuos undecim dies singulis annis addunt. At Mexicani non observato Lunæ motu, in XVIII. viginti dierum menses annum distinxerunt eodem cum Sinesibus anni initio, quod in Martium incidit, retento. Cætera jam levia, à corporum habitu & privatis moribus. Olim homines in Sina fuisse M. Paulus Vene-

tus scribit. Fritilli Sinensibus pariter & Mexicanis recepti De barba argumentum haud spernendum Gomara suppeditat. *Motezuma* inquit, *rara barba nigra, six sex pilos habens.* Idem Sinensium & Tatarorum moribus convenit. nec obstat Typographia & ars tormentaria, in Sinis jam olim & ut volunt ante multa secula receptæ Sunt enim quæ de harum artium antiquitate tradantur vel fabulosa vel incerta. Venetus nullam earum mentionem facit, cum tamen *Tataros & Sinenses ballistas ligneas in obsidione urbis Stanfu, quibus saxa in hostes torquebantur, admiratos referat.* Trigautius non nisi à quinque retro seculis certam Typographiæ memoriæ extare dicit. Tormenta potius à Persis accepisse vel Europæis quam olim habuisse videntur. Pulverem pyrium vel eij instar habuisse Sinenses & Mexicanos necesse est, cum artificialibus ignibus & pyroboliis adeo dediti fuerint. Politia Sinensium recens, ab Homera demum instituta.

*De Religione, Ritibus Christiani Americanorum
ex Sinis. Ibi olim fides Christiana. A Syris in-
staurata. Saxum à Jesuitis repertum. Nesto-
riani in Cataja. Japonenses multa ex Christi-
anismo habent. Amida passionis. Cruces. Ideo-
la. Americani multa ex Judaismo, Christia-
nismo & Muhammedanismo habuerunt. Papa
Mexicanorum. Baptismus. Cruces. Resurrectio.
Monachii. Idola Japonensium & Peruanorum.*

Religionem quod spectat, est ejus
nō parva convenientia apud Me-
xicanos & Sinenfium gentes. Ritibus
Christiani quam plurimi, quos Aco-
sta collegit; unde potius quam ex Ca-
raja, Sinis, Japone in Americam dela-
ti sunt? Nā Trinitatis Baptismi, S, Cœ-
næ, Pœnitentiæ, Circumcisionis, Mi-
strarū Episcopaliū, Crucis, expressa
vestigia, utrobique supersunt. De quo
diligenter inquirentibus hæc fere oc-
currebant: Christianam Religionem
antiquissimis temporibus in Cataja,
Sinis, Japone receptam, postmodum
ita collapsam esse, ut tota fere in gen-
tiles superstitiones mutata cernatur.

Communis opinio est ipsum S. Thomam illis gentibus Evangelium prædicasse. Quod suo loco relinquimus. Brasilianis certe nomen eorum incognitum non esse, supra dictum. Posteriorævo & quidem An. Ch. D cxxxvi Christianos ex Syria, Æthiopia, Ægypto, Judæa in Sinam venisse ac Evangelium propagasse Athanasius Kircherus Cap. III. & IV. Prodrumi Copti prolixè ostendit, argumento à lapide reperto circa urbem Sanxuea: A. 1625. quo totum hoc negotiū nostris Sinensibus & nomina literis Syriacis exposita sint. Verum inspicienti illā narrationē fraus Jesuitica nō obscura erit. Nam saxum esse supposititiū, & à Jesuitis ad decipiēdos Sinēses ac thesauris exuendos confictū, paret. Quicquid sit, constat Nestorianos in Cataja & Sini ante multa secula invaluisse, ac Imperatores earū gentium ad fidē Christianā convertisse, qui Presbyteri Johannes usitato Europæis nomine, dicti.

dicti propterea suere, A quo tempore Christiani ritus Sinensibus & Catainis innotuere & in profanas superstitiones paulatim, ut fieri solet, mutati sunt. Unde Sinensium & Japonensium sectas plurimos ritus Christianos hodieq; tenere Trigautius asserit.

Nam cruces, paptismus, pœnitentia cum jejuniis, adhuc apud eos durant. An idæ passionis pro redimendo genere humano ex Christi Historia expresse sunt. Ut & Crucifigendi ritus apud Japonios. Quamquã ipsorum cruces paulum diversa à Romanorum crucibus. Quippe ex oblongo stipite tria prominent transversa lingua: duo pro manibus & pedibus: tertium brevius, cui reus velut equo insidet. In eo convenientia quod pendentes in cruce lancea vel una vel duplici decussatim configunt. Repertum apud eosdẽ Idolum, fœmina puerum ulnis gestans. Et in Sinensium navigiis, Idolum fœmina ex ligno sella insidens.

dens, Quæ Mariam referunt. Habent etiã imagines XII. Apostolorum. Tot Christianæ Religionis indicia cū nullo reperiantur quã in Sinis, Katais, Japone, quis dubi tethinc Americanos, ubi eadē sunt, accepisse? Innumeros ritus Americanorum fuisse qui vel Judaismum vel Christianismū vel Mahometanismū respiciant, Acoſta refert. Quæ tres sectæ jam antiquissimis tēporib9 in Sina & Kataia fuerunt, docēte Trigautio. Ex Judaismo petitum est festum remissionis Peccatorum, circumcisionis ritus, unguentum sacrum, omnia Mexicanis recepta. Et circumcisionem quod attinet, falso quidem Martyr eam Jucatanis & vicinis gentibus adseripſit: quod Acoſta & Herrera ille disertis verbis, hic silentio suo, comprobant. Similitudinem tamen ejus apud Mexicanos repertam alibi Acoſta agnoscit. Ritus Christiani plurimi & evidentissimi: Trinitatis, Sacramentorum Baptismi

pressa memoria. Apud Jucatanos xxxv. dierum jejunium. Summum Sacerdotem suum Mexicani *Papam* vocant. Quae vox ex Chaldaico **NON** qua lingua Nestoriani in Oriente sacra sua administrant, expressa est; & in totum Christianum orbem ab hac Origine fluxit. Nisi quis à Scythico *Pape* malit derivare: voce Jovem appellabant Herodoto teste. Cultus & ornatus Sacerdotum Peruviae, ut apud Christianos Episcoporum, Nec quicquam illustrius quam Jucatanensium Baptisma. De quo Herera datū est nonen regenerationis: administratum infantibus anno aetatis tertio. Parentes ad id se se parasse jejunio & sobrietate; accessisse confitendi more & unctionem in fronte. Cruces in Gozumel & Jucatan repertae: & cognitus ipsis vir sole lucidior, qui in cruce passus. Quo eos Japonensium Amidam respicere existimo. Inca Cuzconenses crucem magnam marmoream habuerunt. Non noverant quādiu eam habuissent aut quid significaret, nec adorabant sed reverenter colebant.

lebant tanquã rem sacram, ut Inca Garcilasso testatur. Mortuos resurrecturos Peruani credebant: unde Hispanos sepulchra violantes deprecati, ne ossa turbarent, impedimento id resurgentibus fore rati. Muhammedanorum ritus flumine peccata abluendi, proximè Peruanos Opacuna sua imitatos, Acosta scribit. Mirabilis quoque Convenientia inter Monachos Cataia & Mexicanã. Utriq; rasi cultu corporis, officio, vita iidem: sicut de Mexicanis & Sinensib9 Acosta, de Cianduanis & Sachionensibus Venerus testatur. Et notandum est Sinenses atque Japonenses quoq; Sacerdotes suos Pontifices maximos sive Papas habere: Idolis thus & alia fragrantia adolere: Conciones ad populũ habere, durissimã vitam opinione vulgi ducere. Quæ omnia Mexicani quoq; fecerunt. Ex quib9 apparet Convenientia inter Religionẽ Mexicanorũ, Peruanorum, Kataiensium, Sinensium ac
 Japo-

Japoniorum: quomodo Christianismum paulatim ad profanos & impiorum ritus detorserint. Ubi non quidem negarim, id quod Acofta toties inculcat, Diaboli fraudibus hæc contigisse. Sed id minus probabile videtur, excogitata hæc in ipfo Novo orbe, non illata ex illis, ubi hodieq; obtinere videmus regionibus Asia, unde factam in Americam transmigrationem variarum gentium constat. Mira in Sinis & Japone Religionum varietas quæ duabus præcipuis Amida & Xacami sectis continentur. Venerus: *Idola apud Zippangios varia, Capite bovino, porcino, canino, Erant quibus duo in uno capite facies, erant quibus tria capita, tres manus: alii viginti, vel centum etiam.* Sicut in Sinis quoque Idolum triceps; capitibus se mutuo respicientibus, quod denotare dicunt, tres unam voluntatem habere. Cujus expressa in Peru memoria; ubi mysterium Trinitatis per diversa Idola adunbrarunt, ex
qui-

quibus unum erat, *Tangatanga* nomine, quod in unitate trinum, in trinitate unum esse dicebant. Quamquam & heic *Garcilassus Acoftæ* contradicat.

CAP. XVI.

Solis cultus idem in Peru & Sinis, Intipcharin, Peruanorum Dii, Pachacamac, Guaca. Hispanorum errores, Respondetur objectionibus.

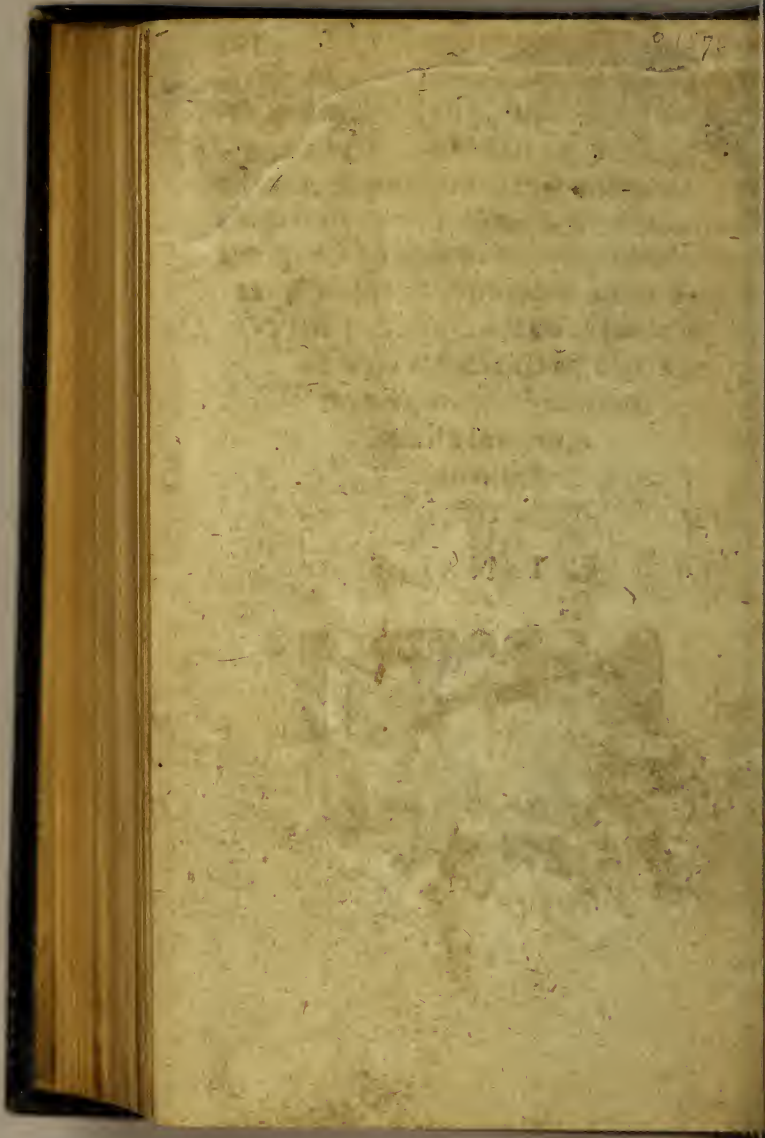
CÆterum Solis cultus in Peru & Sina idem fere. Omnes Inca, id est cives Cuzconenses vocabantur *Intipcharin*, Solis filii. Si quis alius ita se vocasset, blasphemus erat & morte plebatur Sol ipsorum pater. Nec ulli terrarum tam solennis Solis cultus quam in Sina & Peru. Igitur argumentum *Grotii* validum est: *Solis cultus apud Peruanos fuit, Idem ab omni ævo præcipuus apud Sinenses, & quomodo Rex Sinenſium filium se dicit Solis: Sic Inca Peruanæ imperii*
Re;

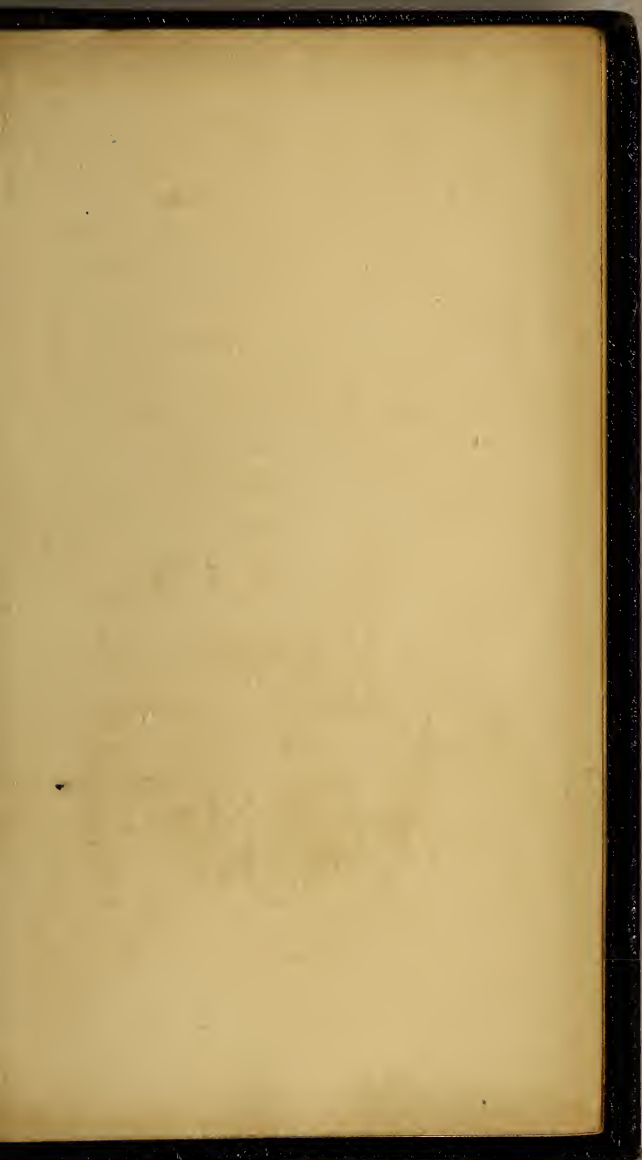
ges se dixerunt. De Sineasibus Trigaultius: Regem suum vocant filium Solis & Thienem id est filium cœli sive Dei. Unde fieri potest ut nomen Luca fluxerit. Nec exceptio valet: Solis cultum apud multas gentes viguisse. Nam argumentum non ducitur à Solis cultu simplici, sed tam accurato & exquisito. Peruani Deos suos invisibiles & invisibilem dividebant. Invisibilis Solus Pachacamac, id est creator mundi. Atque hæc propria Dei vox apud Peruanos, quali eos caruisse, fallo ut alia multa, Acosta tradit. Hujus invisibilis Dei filii visibiles erant, Sol, Luna, Stellæ. Quæ Hispani de Guacis & variis Diis, ex non recte intellecta lingua finxerunt, Garcilasso diligenter annotavit. Porro Sineses ipsi quoque cœli & terræ Regem ac deinde Solem venerantur, nec in re discrimen sed ceremoniis quibusdam. Ac illud quod utriusque gentis Reges filios Solis se dixerunt, non leve Originis argumentum est. Nec id vim infringit

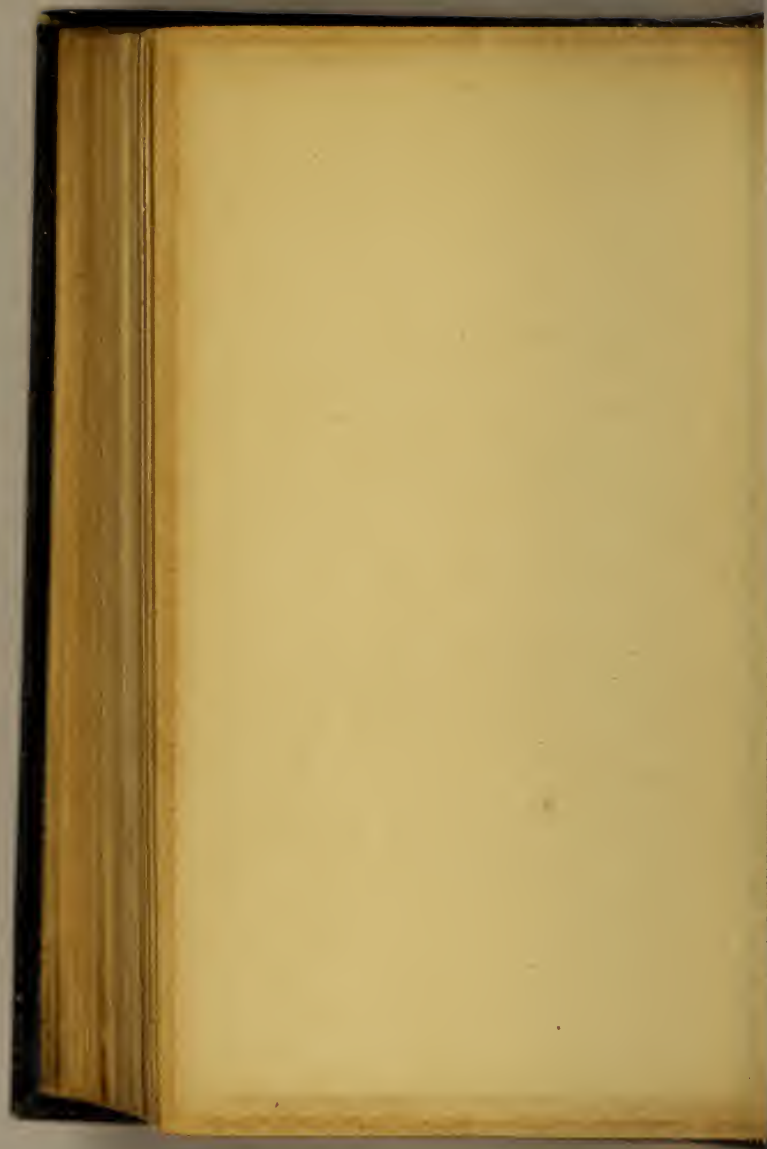
fringit, Mexicanos, Tunios, Novo-Granadenses idem fecisse: quippe ejusdem hos Originis, vel non multum diversæ, ul-
 tro fatemur. Certum quoque, Diabolum
 eadem arte in seducendis Americanis ac Grecis
 & Romanis usum ita tamen ut Origines
 non confunderentur. Nam alias
 quæ ratio dari potest, cur in Pe-
 ruvia potius & Mexico Si-
 nensem cultum, & non
 alibi, vel alium,
 institue-
 rit?

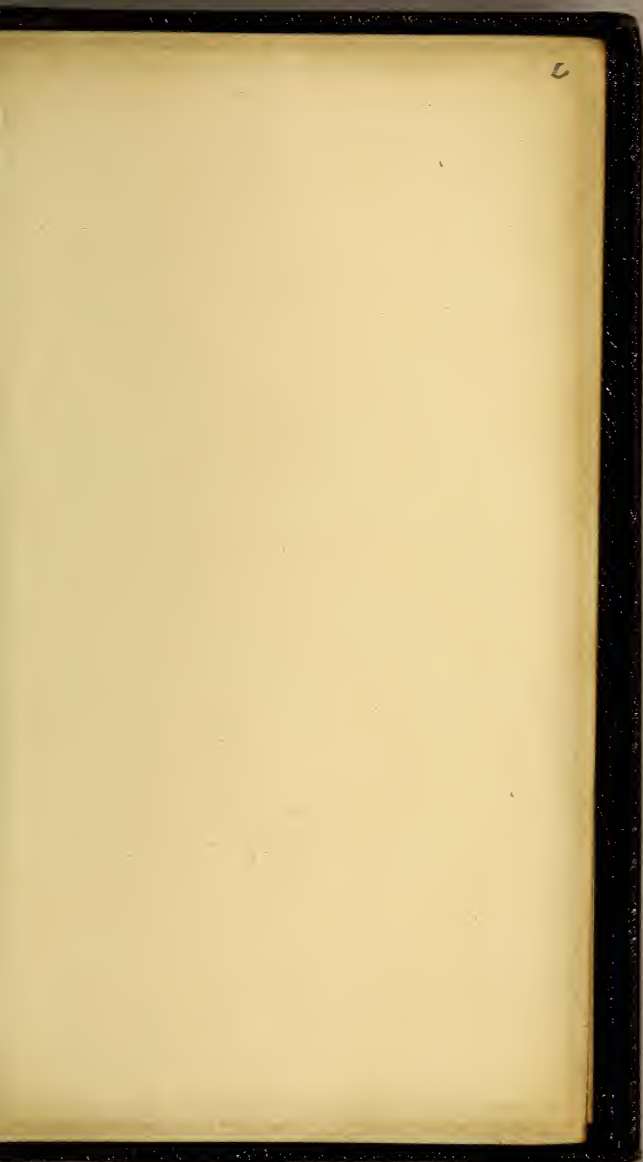
FINIS.

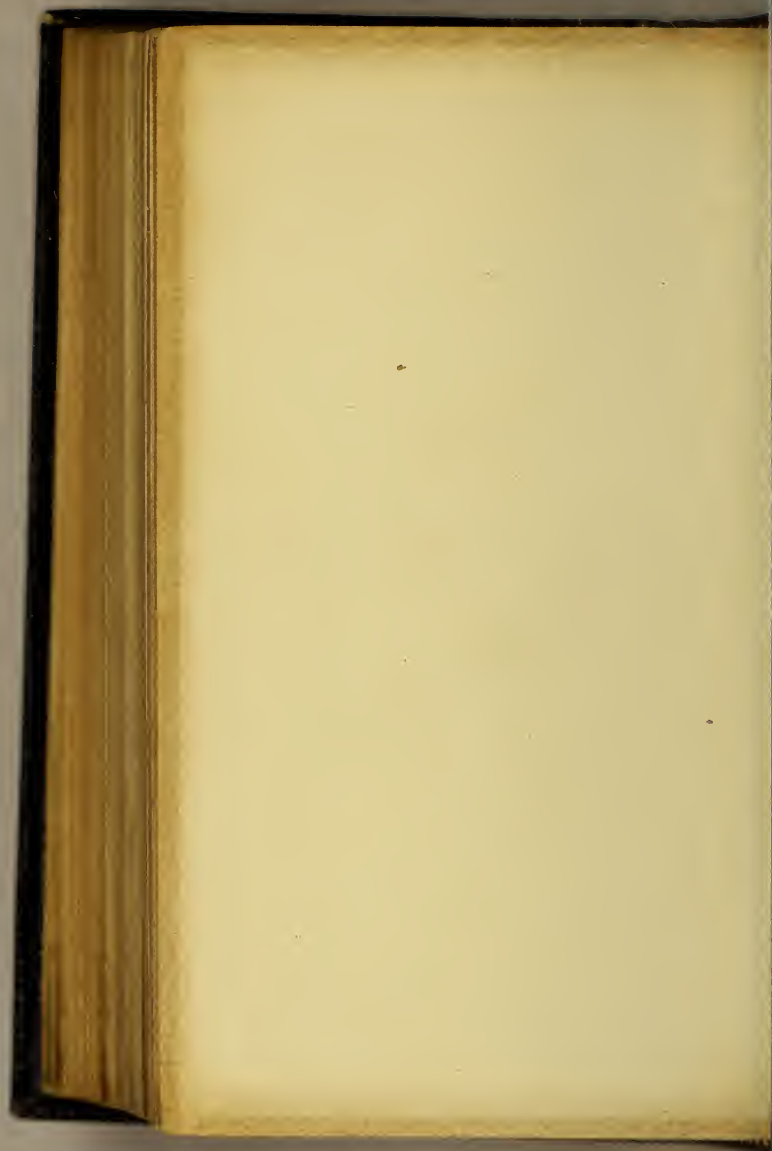

F 669
H 813gd

